

# בנק הפועלים

תמצית דוחות כספיים רבעוניים  
ליום 30 בספטמבר 2017



Q3



## תוכן העניינים

<b>5</b>	<b>א. דוח הדירקטוריון וההנהלה</b>
10	1. סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה
14	2. הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי
38	3. סקירת הסיכונים
80	4. מדיניות ואומדנים חשובנאיים קריטיים, בקרות ונהלים
<b>81</b>	<b>ב. הצהרות בקרה פנימית על דיווח כספי</b>
<b>85</b>	<b>ג. תמצית דוחות כספיים ליום 30 בספטמבר 2017</b>
89	דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק הפועלים בע"מ
98	ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים
<b>209</b>	<b>ד. ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים</b>
213	5. ממשל תאגידי
214	6. פרטים נוספים בנוגע לעסקי התאגידי הבנקאי ואופן ניהולם
232	7. נספחים
246	מילון מונחים
248	אינדקס



# **בנק הפועלים**

דוח הדירקטוריון וההנהלה  
ליום 30 בספטמבר 2017



Q3



## תוכן העניינים

<b>10</b>	<b>1. סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה</b>
10	1.1. מידע הצופה פני עתיד
11	1.2. מידע כספי תמציתי עיקרי
13	1.3. תיאור תמציתי של הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם
13	1.4. יעדים ואסטרטגיה עסקית
<b>14</b>	<b>2. הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי</b>
14	2.1. מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים
16	2.2. התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברוח כולל אחר
21	2.3. המבנה וההתפתחות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון
30	2.4. תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מגזרי פעילות פיקוחיים
35	2.5. חברות מוחזקות עיקריות
<b>38</b>	<b>3. סקירת הסיכונים</b>
38	3.1. תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם
38	3.2. סיכון אשראי
64	3.3. סיכון שוק
75	3.4. סיכון נזילות ומימון
76	3.5. סיכון תפעולי
76	3.6. סיכון ציות
77	3.7. סיכון משפטי
77	3.8. סיכון מוניטין
77	3.9. סיכון רגולציה וחקיקה
77	3.10. סיכון כלכלי
77	3.11. סיכון אסטרטגי
77	3.12. סיכון סביבתי
78	3.13. הליכים משפטיים ואחרים
79	3.14. יוזמות רגולטוריות מהותיות בעלות השפעה על פעילות הבנק בתקופת הדיווח
<b>80</b>	<b>4. מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקרות ונהלים</b>
80	4.1. מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים
80	4.2. בקרות ונהלים

## רשימת הטבלאות

11	טבלה 1-1: נתונים עיקריים בקבוצת בנק הפועלים
15	טבלה 1-2: נתונים על השינויים במדד המחירים לצרכן ובשערי חליפין
16	טבלה 2-2: תמצית דוח רווח והפסד
16	טבלה 2-3: הרכב הרווח המימוני, נטו
17	טבלה 2-4: התפתחות של סך הרווח המימוני, נטו
17	טבלה 2-5: נתונים עיקריים בדבר שיעורי הכנסות והוצאות ריבית
18	טבלה 2-6: ההוצאה המצטברת להפסדי אשראי בגין חובות ובגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים
19	טבלה 2-7: פירוט עמלות והכנסות אחרות
19	טבלה 2-8: פירוט של ההוצאות התפעוליות והאחרות
20	טבלה 2-9: רווח כולל
21	טבלה 2-10: ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים
21	טבלה 2-11: התפתחות האשראי לציבור, נטו, מאזני לפי ענפי משק עיקריים
22	טבלה 2-12: סיכון אשראי בעייתי
22	טבלה 2-13: ההתפתחות בסעיפים החוץ-מאזניים העיקריים
23	טבלה 2-14: יתרות ניירות-ערך
23	טבלה 2-15: פירוט אגרות-חוב קונצרניות לפי ענפי משק
24	טבלה 2-16: התפתחות ביתרות הפיקדונות
24	טבלה 2-17: ההתפתחות ביתרות החזקת הנכסים הכספיים החוץ-מאזניים של לקוחות קבוצת הבנק, לגביהם מספקת קבוצת הבנק שירותי משמורת, ניהול, תפעול וייעוץ
24	טבלה 2-18: פירוט אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
25	טבלה 2-19: מכשירים נגזרים
26	טבלה 2-20: פרטים בדבר דיבידנד ששולם
27	טבלה 2-21: חישוב יחס הלימות ההון
28	טבלה 2-22: הרכב ההון לצורך חישוב יחס הון לרכיבי סיכון
29	טבלה 2-23: רכיבי הסיכון ודרישות ההון הרגולטוריות בגין סיכון אשראי, סיכון שוק וסיכון תפעולי
29	טבלה 2-24: יחס מינוף
30	טבלה 2-25: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזרי פעילות פיקוחיים
38	טבלה 3-1: סיכון אשראי בעייתי
39	טבלה 3-2: נכסים שאינם מבצעים
39	טבלה 3-3: מידע נוסף על תנועה בחובות בעייתיים בגין אשראי לציבור ובהפרשה הפרטנית
41	טבלה 3-4: מדדי סיכון אשראי
41	טבלה 3-5: הרכב יתרת ההפרשה להפסדי אשראי
43	טבלה 3-6: סיכון אשראי לפי ענפי משק
49	טבלה 3-7: פילוח סיכון האשראי של קבוצת הבנק בענפי הבינוי והנדל"ן, בהתאם לתחומי הפעילות העיקריים
49	טבלה 3-8: יתרות סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני ללווים שיתרת חבותם מעל 1,200 מיליון ש"ח לפי ענפי משק
50	טבלה 3-9: יתרות סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני ל-6 הלווים הגדולים לפי ענפי משק
51	טבלה 3-10: יתרות סיכון האשראי לכל קבוצת לוויים אשר חבותה נטו על בסיס מאוחד עולה על 15% מהון התאגיד הבנקאי (כהגדרתו בהוראה 313)
52	טבלה 3-11: חשיפות עיקריות למדינות זרות
55	טבלה 3-12: תנועה בסכום החשיפה המאזנית למדינות זרות עם בעיות נזילות
57	טבלה 3-13: חשיפת קבוצת הבנק למוסדות פיננסיים זרים
59	טבלה 3-14: יתרת האשראי לאנשים פרטיים בישראל
59	טבלה 3-15: מידע על חובות בעייתיים בגין אנשים פרטיים בישראל
60	טבלה 3-16: סיכונים בתיק הלוואות לדיור
61	טבלה 3-17: מעקב אחר התפתחות יתרת תיק האשראי לדיור על-פי בסיסי הצמדה וכשיעור מיתרת תיק האשראי של הבנק
61	טבלה 3-18: התפתחות סכומי הפיגור בהלוואות לדיור והפרשה להפסדי אשראי
61	טבלה 3-19: התפתחות יתרות האשראי לדיור ב-5 הרבעונים האחרונים
62	טבלה 3-20: פירוט מאפיינים שונים של אשראי לדיור שהעמיד הבנק
63	טבלה 3-21: חשיפות הבנק בגין מימון ממונף לפי ענף המשק של הלווה
64	טבלה 3-22: פירוט השווי ההוגן של הבנק וחברות מאוחדות שלו לפי מגזרי הצמדה



# דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 בספטמבר 2017

65	טבלה 3-23: השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא-כספיים
66	טבלה 3-24: חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית לא-צמוד
68	טבלה 3-25: חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית צמוד למדד
70	טבלה 3-26: חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית מטבע-חוץ
72	טבלה 3-27: חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית חשיפה כוללת לשינויים בשיעורי הריבית
74	טבלה 3-28: נתונים אודות רגישות הון הבנק כולל חברות בנות בעלות חשיפה משמעותית לקבוצה לשינויים במקביל בעקומי הריבית (השינוי התיאורטי בשווי הכלכלי כתוצאה מהתרחיש, כולל מודלים פנימיים)
75	טבלה 3-29: יחס כיסוי הנזילות
75	טבלה 3-30: יתרת סך הפיקדונות של שלוש קבוצות המפקידים הגדולות

## 1. סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה

בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 27 בנובמבר 2017, הוחלט לאשר ולפרסם את הדוחות הכספיים המאוחדים הבלתי מבוקרים של בנק הפועלים בע"מ והחברות המאוחדות שלו, לתקופה ינואר-ספטמבר 2017.

### 1.1 מידע הצופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוחות אלו, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות (אף אם הוא מבוסס על עיבוד של נתונים היסטוריים), מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות-ערך התשכ"ח-1968. תוצאות הבנק בפועל, עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו במסגרת המידע הצופה פני עתיד, לרבות, בין היתר, כתוצאה משינויים בשוקי ההון בארץ ובעולם, שינויים מאקרו כלכליים, שינויים במצב הגיאופוליטי, שינויים רגולטוריים, שינויים חשבונאיים ושינויים בכללי המיסוי, וכן שינויים אחרים שאינם בשליטת הבנק, ואשר עשויים להביא לאי התממשות הערכות ו/או לשינויים בתוכניות העסקיות של הבנק. מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "תחזית", "תוכנית", "יעד", "אומדן סיכון", "תרחיש", "תרחיש קיצוני", "הערכת סיכון", "קורלציה", "התפלגות", "אנו מאמינים", "צפוי", "חזוי", "מעריכים", "מתכוונים", "מתעדים", "עשוי להשתנות", "צרר", "יכול", "יהיה" וביטויים דומים להם. ביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר ודאות, משום שהם מבוססים על הערכות ההנהלה לגבי אירועים עתידיים, אשר כוללים, בין היתר, שינויים בפרמטרים הבאים: מצב המשק, טעמי הציבור, שיעורי ריבית בארץ ובחו"ל, שיעורי אינפלציה, הוראות חקיקה ורגולציה חדשות בתחום הבנקאות ושוק ההון, החשיפה לסיכונים פיננסיים, איתנות פיננסית של לווים, התנהגות המתחרים, היבטים הקשורים בתדמית הבנק, התפתחויות טכנולוגיות ונושאי כוח אדם, ובתחומים אחרים אשר יש להם השפעה על פעילות הבנק ועל הסיבבה בה הוא פועל, ואשר מטבע הדברים התממשותם אינה ודאית.

המידע המוצג להלן נסמך, בין היתר, על מידע המצוי בידיעת הבנק והמבוסס, בין היתר, על פרסומים של גורמים שונים, כגון: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, משרד האוצר, נתוני בנק ישראל, משרד השיכון וגורמים אחרים המפרסמים נתונים והערכות לגבי שוקי ההון בארץ ובעולם.

מידע זה משקף את נקודת המבט הנוכחית של הבנק בנוגע לאירועים עתידיים. נקודת מבט זו מבוססת על הערכות, ולכן נתונה לסיכונים, לחוסר ודאות, ואף לאפשרות שאירועים או התפתחויות, שנחזו כצפויים, לא יתממשו בכלל, או יתמשו במקצת בלבד, ואף שההתפתחויות בפועל תהיינה הפוכות מאלו שנצפו.

**1.2 מידע כספי תמציתי עיקרי**  
טבלה 1-1: נתונים עיקריים בקבוצת בנק הפועלים

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום			
30.09.2016	30.09.2017	30.06.2017	30.09.2016	30.09.2017	
9.92%	<b>7.82%</b>	9.51%	8.29%	<b>5.31%</b>	תשואת הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק להון <sup>(1)</sup>
10.95%	<b>9.33%</b>	9.51%	11.43%	<b>9.91%</b>	תשואת הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק להון <sup>(2)</sup>
0.57%	<b>0.46%</b>	0.18%	0.16%	<b>0.10%</b>	תשואה לנכסים
62.45%	<b>64.14%</b>	59.28%	68.26%	<b>71.62%</b>	יחס יעילות - הוצאות תפעוליות לסך ההכנסות
60.13%	<b>60.55%</b>	59.28%	61.14%	<b>60.85%</b>	יחס יעילות - הוצאות תפעוליות לסך ההכנסות <sup>(2)</sup>
2.10%	<b>2.16%</b>	2.24%	2.08%	<b>2.20%</b>	מרווח מימוני מפעילות שוטפת <sup>(1)(3)</sup>
		127%	117%	<b>123%</b>	יחס כיסוי נזילות <sup>(1)(4)</sup>

ליום					
30.09.2016	31.12.2016	31.03.2017	30.06.2017	30.09.2017	
10.81%	11.01%	11.21%	11.35%	<b>11.26%</b>	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון <sup>(5)</sup>
15.02%	15.11%	14.90%	14.99%	<b>14.85%</b>	יחס הון כולל לרכיבי סיכון <sup>(5)</sup>
7.40%	7.25%	7.30%	7.36%	<b>7.37%</b>	יחס מינוף <sup>(5)</sup>

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום			
30.09.2016	30.09.2017	30.06.2017	30.09.2016	30.09.2017	
1.39%	<b>1.39%</b>	1.40%	1.39%	<b>1.39%</b>	שיעור הפרשה להפסדי אשראי מתוך האשראי לציבור
1.80%	<b>1.29%</b>	1.48%	1.80%	<b>1.29%</b>	שיעור חובות פגומים או חובות בפיגור של 90 ימים או יותר מתוך האשראי לציבור
0.16%	<b>0.27%</b>	0.36%	0.19%	<b>0.06%</b>	שיעור מחיקות חשבוניות נטו מתוך אשראי ממוצע לציבור
(0.09%)	<b>0.14%</b>	0.24%	(0.17%)	<b>0.04%</b>	שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מתוך אשראי ממוצע לציבור <sup>(1)</sup>

במיליוני ש"ח					
2,490	<b>2,048</b>	812	699	<b>469</b>	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
2,745	<b>2,440</b>	812	954	<b>861</b>	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק <sup>(2)</sup>
6,164	<b>6,469</b>	2,233	2,111	<b>2,163</b>	הכנסות ריבית, נטו
(200)	<b>299</b>	167	(118)	<b>25</b>	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
6,991	<b>6,939</b>	2,369	2,196	<b>2,315</b>	רווח מימוני, נטו*
4,868	<b>4,459</b>	1,453	1,471	<b>1,477</b>	הכנסות שאינן מריבית
3,933	<b>3,840</b>	1,254	1,349	<b>1,284</b>	מזה - עמלות
6,889	<b>7,009</b>	2,185	2,445	<b>2,607</b>	הוצאות תפעוליות ואחרות
3,574	<b>3,650</b>	1,201	1,142	<b>1,199</b>	מזה - משכורות והוצאות ניליות
11,032	<b>10,928</b>	3,686	3,582	<b>3,640</b>	סך הכנסות

רווח נקי למניה רגילה (בש"ח)					
1.87	<b>1.54</b>	0.60	0.52	<b>0.36</b>	רווח נקי למניה בש"ח המיוחס לבעלי מניות הבנק - בסיס

\* רווח מימוני, נטו כולל הכנסות ריבית, נטו והכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית.  
 (1) מחושב על בסיס שנתי.  
 (2) אינו כולל הוצאות בגין עדכון ההפרשה בקשר עם חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאיים והפסקת הפעילות בשוויץ.  
 (3) רווח מימוני מפעילות שוטפת (ראה דוח דירקטוריון פרק [התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר](#)) מחולק בסך-הכל נכסים פיננסיים לאחר הפרשה להפסדי אשראי ובניכוי יתרות בגין כרטיסי אשראי שאינן נושאות ריבית.  
 (4) למידע נוסף, ראה [פרק "סיכון נזילות ומימון" להלן](#).  
 (5) למידע נוסף, ראה [פרק "הון הלימות הון ומינוף" להלן](#).

# דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 בספטמבר 2017

טבלה 1-1: נתונים עיקריים בקבוצת בנק הפועלים (המשך)

ליום					
30.09.2016	31.12.2016	31.03.2017	30.06.2017	30.09.2017	
במיליוני ש"ח					
<b>נתונים עיקריים מהמאזן</b>					
440,188	448,105	445,847	449,734	<b>449,815</b>	סך-כל הנכסים
71,759	80,378	77,088	81,959	<b>85,606</b>	מזה - מזומנים ופיקדונות בבנקים
65,215	71,449	74,894	70,499	<b>64,196</b>	ניירות-ערך
277,539	271,957	269,982	272,949	<b>275,505</b>	אשראי לציבור, נטו
7,676	7,600	8,018	7,469	<b>7,430</b>	סיכון אשראי בעייתי, נטו
3,526	3,110	2,749	2,522	<b>2,283</b>	חובות פגומים מאזניים, נטו
405,879	413,880	410,769	414,105	<b>414,070</b>	סך-כל ההתחייבויות
3,508	4,377	4,199	4,329	<b>3,544</b>	מזה - פיקדונות מבנקים
326,244	338,502	337,518	340,768	<b>342,747</b>	פיקדונות הציבור
35,836	33,560	31,171	30,736	<b>29,411</b>	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
34,119	34,047	34,909	35,458	<b>35,591</b>	הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק
3,866	3,507	2,997	2,601	<b>2,209</b>	יתרות נכסים לא מבצעים (NPL)
<b>נתונים נוספים</b>					
21.3	22.9	22.1	23.5	<b>24.7</b>	מחיר מניה לסוף תקופה (בש"ח)
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום					
30.09.2016	31.12.2016	31.03.2017	30.06.2017	30.09.2017	
16.77	15.75	3.10	22.98	<b>24.37</b>	סך-הכל דיבידנד למניה (באגורות)*
0.31%	0.29%	0.29%	0.28%	<b>0.29%</b>	יחס עמלות לסך נכסים

\* על-פי מועד התשלום בפועל.

להלן פרטים על ההתפתחויות והשינויים העיקריים שחלו בתקופת הדוח: הרווח הנקי של קבוצת הבנק המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 ב-2,048 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח בסך של 2,490 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. שיעור תשואת הרווח הנקי להון המיוחס לבעלי מניות הבנק בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכם ב-7.8%, בהשוואה ל-9.9% בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה ברווח הנקי הושפעה בעיקר מעלייה בהוצאה להפסדי אשראי שנבעה ברובה מגידול בהוצאה הקבוצתית עקב גידול במחיקות האוטומטיות ושינויים בהיקפי האשראי. מנגד, בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 נרשמה הוצאת מס בסך של 114 מיליון ש"ח, עקב השפעת ירידת מס חברות על יתרות המסים הנדחים. יחס הון עצמי רובד 1 ליום 30 בספטמבר 2017 הסתכם לשיעור של 11.26%, בהשוואה לשיעור של 11.01% ביום 31 בדצמבר 2016. יחס זה, גבוה מיעדי ההון הנדרשים על-ידי בנק ישראל לשנת 2017. במהלך שנת 2017 פעל הבנק לצמצום פעילות הבנקאות הפרטית הבינלאומית ובחודש ספטמבר התקבלה החלטה להביא להפסקת פעילותה של הפועלים שווץ בדרך של מכירת נכסיה או בדרך אחרת. לפרטים נוספים ראה [ביאור 17](#).

## 1.3. תיאור תמציתי של הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם

פעילותו של הבנק כרוכה בסיכונים הפיננסיים הבאים: סיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכון הנזילות. סיכונים אחרים שאינם פיננסיים הם בעיקר סיכון הציות, הסיכון המשפטי והסיכון התפעולי לרבות סיכוני טכנולוגיה ומחשוב וסיכוני סייבר. סיכונים נוספים אליהם חשוף הבנק מטופלים באופן ישיר כחלק מהניהול העסקי והינם: סיכון מוניטין, סיכון תחרות, סיכון רגולציה וחקיקה, סיכון אסטרטגי, סיכון כלכלי וסיכון סביבתי.

להרחבה ראה סעיף 4.3 בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 בדצמבר 2016.

למידע על הסיכונים ראה [פרק סקירת הסיכונים להלן](#), פרק סקירת הסיכונים בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 בדצמבר 2016 [והדוח על הסיכונים: גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2016](#) וכן הדוח על הסיכונים: גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 30 בספטמבר 2017.

## 1.4. יעדים ואסטרטגיה עסקית

בסוף שנת 2016 אישרו הנהלת הבנק ודירקטוריון הבנק תוכנית אסטרטגית תלת-שנתית (לשנים 2017-2019), המתעדכנת מדי שנה על בסיס התייחסות לשינויים בכלכלה הגלובלית, שינויים בסביבה העסקית בישראל, מהלכי הרגולציה ושינויים בסביבה התחרותית בה פועל הבנק על כלל תחומי פעילותו. מכלול גורמים משפיעים על המערכת הבנקאית בעולם ובישראל ובראשם שינויים בהרגלי הלקוחות, התהדקות של הרגולציה, והשפעה הולכת וגוברת של אמצעים טכנולוגיים. תמורות אלו מובילות להתגברות התחרות מצד שחקנים מסורתיים ושחקנים חדשים רבים ומגוונים והן מחייבות את הבנק להיערך לעתיד במטרה להעניק ללקוחותיו חוויית שירות איכותית ומתקדמת וליצר ערך ללקוחותיו וליתר מחזיקי העניין.

בנוסף, הבנק ממשיך ליישם את הוראות בנק ישראל לעמידה ביעדי הלימות ההון, והן היוו שיקול בגיבוש התוכנית האסטרטגית.

התוכנית האסטרטגית הרב שנתית של הבנק לוקחת בחשבון את הזוהרות המתחייבת מהסיכונים בכלכלה הגלובלית ובמשק הישראלי ומאזנת בין שיקולי תשואה לסיכון. מטרת התוכנית האסטרטגית היא לאפשר לבנק, גם לנוכח האתגרים וחוסר היציבות בכלכלה ובמערכת הפיננסית בעולם, להמשיך להתקדם בתוואי של צמיחה יציבה והמשך ביסוס מובילות הבנק במערכת הבנקאית בישראל, תוך השאת ערך למחזיקי המניות וכלל מחזיקי העניין.

תוכנית אסטרטגית זו נבחנת ומותאמת מדי שנה לשינויים בסביבה העסקית בישראל ובעולם וכן לשינויים בסביבה התחרותית בה פועל הבנק, והיא מתמקדת בחמש תימות מרכזיות אשר עודכנו ואושרו בסוף שנת 2016:

- 1. מובילות יוצרת ערך בישראל בפלחי לקוחות ופעילויות במיקוד** – העמקת הקשר והפעילות עם לקוחות הבנק, בהתבסס על חדשנות בשירותים ואופטימיזציה בערוצי הפעילות, העמקת הערך המוסף, יצירת פתרונות מותאמים לצורכי הלקוחות השונים וחזוק המיקוד העסקי בפעילויות בעלות פוטנציאל.
- 2. העצמת הערך ללקוח תוך שילוב קשר אישי, אנושי וטכנולוגי** – שירות בנקאי פשוט, נגיש ואינטואיטיבי המשלב שירותים דיגיטליים מתקדמים עם שירות וייעוץ אנושי בפעילויות מורכבות וצמתי החלטה.
- 3. בונים את המחר: בניית תשתיות, חדשנות וצמיחה בינלאומית ממוקדת** – חיזוק התשתיות לצמיחה עתידית, פיתוח יכולות טכנולוגיות מתקדמות תוך שיתופי פעולה עם הסביבה העסקית ופיתוח הפעילות המסחרית הבינלאומית, בדגש על ארצות-הברית.
- 4. ערך משותף בר קיימא עם מחזיקי העניין** – קידום מהלכים עסקיים המייצרים ערך משותף לציבור ולבנק תוך הגברת השקיפות וקידום השיח עם כלל מחזיקי העניין.
- 5. פישוט ומצוינות תפעולית מתמשכת** – אופטימיזציה של כלל המשאבים, תוך פישוט ועיצוב מחדש של תהליכים מקצה לקצה ויישום תוכנית התייעלות רב שנתית.

הבנק ימשיך לשים דגש על טיפוח וניהול המשאב האנושי ויצירת תשתית ארגונית תומכת וגמישה (Agile).

הבנק יפעל לקידום מצוינות בניהול פיננסי וניהול הון דינמי ומתקדם.

הפעילות תתבצע תוך ניהול סיכונים קפדני, ההולם את מתווה פעילות הבנק.

הבנק ימשיך לפעול בהתבסס על ערכי היסוד של הבנק ובהלימה לעקרונות הקיימות, כפי שהוגדרו בחזון הבנק. בהקשר זה הבנק יפעל להמשיך ולהוביל, כפי שעשה בשנים האחרונות, את המערכת הפיננסית בנושא אחריות חברתית ותרומה לקהילה.

לפרטים נוספים בדבר אסטרטגיית הבנק וביטוייה בתחומי פעילותו השונים, ראה [פרק יעדים ואסטרטגיה עסקית בדוח התקופתי לשנת 2016](#).

התוכנית האסטרטגית שנקבעה מציבה יעדים שאפתניים לפעילויות השונות. עקב כך, יש להביא בחשבון כי בכל תכנון ובמיוחד בתכנון לטווח של מספר שנים, וביתר שאת בתקופה של שינויים וטלטלות בכלכלה הגלובלית והמערכת הפיננסית בעולם, קיימת מידה לא מבוטלת של אי ודאות. גורמים שונים ומגוונים עלולים להביא לידי כך שההנחות השונות העומדות בבסיס וברקע של התוכנית האסטרטגית לא יתקיימו, או לא יתקיימו במלואן, ושהתוכנית לעתיד לא יתממשן, או לא יתממשו במלואן. בין גורמים אלו יש לציין, כי סיכויי ההצלחה של תוכנית מעין זו תלויים במידת ההצלחה של הבנק להגשים את תוכניותיו פנימה, וזאת בנוסף להיותם תלויים בסביבה העסקית בישראל ובעולם ולתנאי המקרו. חשיבות מיוחדת יש לייחס למצב הכלכלה העולמית, למצב הכלכלי, המדיני והביטחוני של ישראל ושל האזור ולשינויים הרגולטוריים.

תוכניות העבודה של הבנק כפי שאושרו והנחות העבודה עליהן התבססו, מתייחסות לפעילות עתידית של הבנק. לפיכך, המידע שפורט לעיל בפרק זה בכל הקשור בתוכניות פעולה וכוונות הבנק הינו "מידע צופה פני עתיד".

## 2. הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי

### 2.1 מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים

#### 2.1.1 סקירה כלכלית ופיננסית

#### התפתחויות בכלכלה העולמית

הכלכלה העולמית המשיכה להציג נתונים נאים גם ברבעון השלישי של שנת 2017. הצמיחה בארצות-הברית נותרה גבוהה למרות פגעי מזג האוויר והכלכלה האירופית הוסיפה לרשום שיפור על-אף האתגרים הפוליטיים. קרן המטבע הבינלאומית, כמו גם מוסדות נוספים ובתי השקעות מהעולם, העלו מעט את תחזיות הצמיחה שלהם. קרן המטבע הבינלאומית צופה כעת שהצמיחה הגלובלית לשנים 2017 ו-2018 תעמוד על 3.6% ו-3.7% בהתאמה. למרות ההאצה בפעילות הכלכלית האינפלציה בעולם נותרה מתונה והבנקים המרכזיים הותירו את מדיניות הריבית המרחיבה ללא שינוי. עם זאת, בנקים בעולם, ובעיקר הפד בארצות-הברית, מכינים את הקרקע לתהליך של צמצום הדרגתי של המדיניות המרחיבה למרות האינפלציה הנמוכה.

הצמיחה בארצות-הברית עמדה ברבעון השלישי של שנת 2017 על שיעור שנתי של 3.0%. מדדי אמון הצרכנים נותרו ברמה גבוהה הקרובה לרמת השיא של 16 השנים האחרונות וגם מדד מנהלי הרכש הגיע לרמה גבוהה מאוד המצביעה על התרחבות בפעילות התעשייתית. בשוק הנדל"ן נרשמה מגמה מעורבת עם יציבות יחסית במכירות הבתים והתמתנות בהתחלות הבנייה. נתוני שוק העבודה ברבעון השלישי של שנת 2017 היו מעורבים. למשק האמריקני נוספו כ-121 אלף משרות בלבד בממוצע בחודשי הרבעון השלישי, אך נתון זה הושפע לרעה מסופת ההוריקן "הארווי". בחודש אוקטובר נוספו למשק האמריקני 261 אלף משרות-מספר גבוה שמפצה על תוספת המשרות הנמוכה בספטמבר. שיעור האבטלה ירד בספטמבר לרמה של 4.2% והשכר עלה בקצב גבוה ורמתו בספטמבר גבוהה ב-2.9% לעומת החודש המקביל אשתקד.

בגוש האירו הפעילות הכלכלית מוסיפה לרשום שיפור אך ברקע נרשמה עלייה בסיכונים הפוליטיים, בעיקר בספרד על רקע שאיפת קטלוגיה להיפרד מספרד, וכן בהשפעת אי-ההסכמות בין בריטניה לאיחוד האירופי על תוואי ה-BREXIT. הרמה הממוצעת של שיעור האבטלה בגוש האירו ירדה ל-8.9% בחודש ספטמבר, מדדי אמון הצרכנים והעסקים נמצאים ברמה גבוהה והצמיחה ברבעון השלישי של שנת 2017 עמדה על שיעור שנתי של 2.5%. בשווקים המתעוררים נרשמה מגמה מעורבת. הצמיחה בכלכלות אסיה בכלל ובסין בפרט הייתה גבוהה. כלכלת סין צמחה ברבעון השלישי של 2017 ב-6.8% במונחים שנתיים אך ברקע הצמיחה הגבוהה נותר החשש מהמינוף הגבוה של חברות וגופים ממשלתיים.

האינפלציה במרבית המדינות המפותחות נותרה מתונה גם ברבעון השלישי של שנת 2017. בארצות-הברית קצב האינפלציה השנתי (ללא אנרגיה ומזון) נותר ברמה של 1.7% בחודש ספטמבר 2017, ובגוש האירו התייצב מדד הליבה סביב רמה של 1.1%. הבנק המרכזי בארצות-הברית הותיר את הריבית ברבעון שחלף ברמה של 1.25%-1.0% והערכות הן שהריבית תעלה בדצמבר השנה. הבנק המרכזי האירופאי הותיר את ריבית הפיקדונות (של הבנקים המסחריים בבנק המרכזי) ברמה של -0.4% והותיר את רכישת אגרות-החוב ברמה של 60 מיליארד אירו לחודש. באוקטובר האריך הבנק המרכזי האירופי את תוכנית רכישת אגרות-החוב (QE) בתשעה חודשים עד לחודש ספטמבר 2018, אך היקף הרכישות החודשיות ירד ל-30 מיליארד אירו מ-60 מיליארד אירו.

#### הפעילות הכלכלית במשק הישראלי

המשק צמח ברבעון השלישי של שנת 2017 בשיעור שנתי גבוה של 4.1%, זאת לאחר שני רבעונים בהם הצמיחה הייתה איטית יחסית. הצריכה הפרטית גדלה בשיעור שנתי גבוה של 7.8% וההשקעות ב-8.1%. יצוא הסחורות והשירותים רשם גידול חד של 18.5%, אך עלייה זו נבעה מגידול חריג ביצוא של חברות הזנק, יצוא הסחורות נמצא במגמת ירידה, שבוולט בייחוד בענפים כמו תרופות ורכיבים אלקטרוניים.

שיעור האבטלה המשיך לרדת במעט לרמה של 4.1% בספטמבר, ומגמת עליית השכר במשק נמשכה, אם כי בקצב איטי יותר. שכר המינימום צפוי לעלות בחודש דצמבר ב-300 ש"ח לרמה של 5,300 ש"ח לחודש.

רכישת הדירות החדשות התייצבה ברבעון השלישי של שנת 2017 ברמה דומה לזו של המחצית הראשונה של השנה. יש לציין שרמה זו נמוכה בכ-16% מזו שאפיינה את תשעת החודשים הראשונים של שנת 2016. מחירי הדירות המשיכו לעלות על-פי סקר הלמ"ס בשיעור של 4.2% בשנה האחרונה.

#### המדיניות הפיסקאלית והמוניטרית

הגירעון התקציבי בתשעת החודשים הראשונים של השנה הסתכם ב-5.0 מיליארד שקל, לעומת גירעון של 6.3 מיליארד בחודשים המקבילים אשתקד. סך ההכנסות ממסים עלו בתקופה זו בשיעור גבוה של 8.3%. גביית מסים חריגה אפיינה את חודש ספטמבר כתוצאה ממבצע של רשות המסים שכלל מס מופחת על דיבידנדים מרווחי העבר לבעלי מניות מהותיים. שיעור הגירעון התקציבי מהתוצר ב-12 החודשים שהסתיימו בחודש ספטמבר ירד לרמה של 1.9%, בעוד היעד לשנת 2017 עמד על 2.9%.

בנק ישראל הותיר את הריבית ברמה של 0.1%. במסגרת הודעות הריבית שמר הבנק המרכזי על ההכוונה הקובעת כי המדיניות המוניטרית המרחיבה תיוותר על כנה, כל עוד הדבר יידרש כדי לבסס את סביבת האינפלציה בתוך תחום היעד. תשואות המק"מ משקפות צפי לאי-שינוי בריבית בנק ישראל בשנה הקרובה.

#### אינפלציה ושער חליפין

מדד המחירים לצרכן "הידוע" ירד ברבעון השלישי של שנת 2017 בשיעור של 0.5%. מדד המחירים לחודש ספטמבר עלה בשיעור של 0.1%, ומדד אוקטובר עלה ב-0.3%. האינפלציה השנתית עומדת, נכון לחודש אוקטובר, על רמה נמוכה של 0.2%. רמת האינפלציה הנמוכה היא תוצאה של מדיניות הממשלה להפחתת יוקר המחיה וייסוף בשער השקל מול סל המטבעות.

השקל פוחת ברבעון השלישי של שנת 2017 בשיעור של 0.9% מול הדולר ומול האירו רשם פחות של 4.3%. בנק ישראל רכש ברבעון השלישי של שנת 2017 מטבע-חוץ בהיקף של 350 מיליון דולר, כולם כחלק מתוכנית הרכישות שנועדה לקזז את ההשפעה מהפקת גז בישראל על שער החליפין.

## שוקי הכספים והון

בשוקי המניות בעולם נמשכה מגמת עליות השערים שאפיינה את השנה החולפת. ברבעון השלישי של שנת 2017 עלה מדד ה-S&P500 בשיעור של 4.0% והשלים עלייה של 12.5% עד סוף ספטמבר, מדד המניות האירופי ה-STOXXEUROPE600 עלה ברבעון השלישי של שנת 2017 ב-2.3% והשלים עלייה של 7.4%, ומדד השווקים המתעוררים (EEM) עלה בשיעור של 8.3% והשלים עלייה של 28.6%. מדד ת"א 125 נותר בקירוב ללא שינוי במהלך הרבעון השלישי ועלה בסיכום תשעת החודשים הראשונים של השנה ב-0.8% בלבד. מדד ת"א 90 שאינו כולל את מניית חברות הפארמה, שירדו בסיכום שלושת הרבעונים הראשונים בשיעורים חדים של עד 46%, עלה בתקופה זו ב-16%. מחזורי המסחר היומיים במניות והמירום בתל-אביב הוסיפו לרדת ברבעון השלישי של שנת 2017 לרמה של 1,308 מיליון ש"ח לעומת 1,410 מיליון ש"ח ברבעון הקודם.

שוק אגרות-החוב בישראל התאפיין במגמת עליות שערים על רקע הירידה בציפיות להעלאת ריבית. מדד אגרות-החוב הממשלתיות השקליות עלה ברבעון השלישי של שנת 2017 בשיעור של 1.5%. תשואת אגרת החוב השקלית בריבית קבועה של ממשלת ישראל לעשר שנים ירדה מרמה של 2.08% בסוף יוני 2017 לרמה של 1.8% בסוף ספטמבר 2017. מדד אגרות-החוב הממשלתיות הצמודות עלה ב-1.7%. מדד אגרות-החוב הקונצרניות תל-בונד 60 עלה ברבעון השלישי של שנת 2017 ב-1.4%, ומרווחי התשואה לעומת אגרות-החוב הממשלתיות הוסיפו לרדת עד לרמה של 1.0% בסוף חודש ספטמבר 2017. בשוק הקונצרני הלא פיננסי גויסו כ-45.5 מיליארד ש"ח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017, סכום גבוה בהרבה מזה שגויס בתקופה המקבילה אשתקד.

## טבלה 1-2: נתונים על השינויים במדד המחירים לצרכן ובשערי חליפין

לשנת 2016	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
	2016	2017	2016	2017	
(0.3%)	(0.02%)	<b>0.2%</b>	0.4%	<b>(0.5%)</b>	שיעור עליית (ירידת) מדד המחירים הידוע
(1.5%)	(3.7%)	<b>(8.2%)</b>	(2.3%)	<b>0.9%</b>	שיעור עליית (ירידת) שער הדולר של ארצות-הברית
(18.3%)	(15.8%)	<b>0.2%</b>	(5.8%)	<b>4.3%</b>	שיעור עליית (ירידת) שער הלירה שטרלינג
(4.0%)	(1.1%)	<b>(3.7%)</b>	(1.4%)	<b>(0.5%)</b>	שיעור עליית (ירידת) שער הפרנק השוויצרי
(4.8%)	(1.0%)	<b>2.8%</b>	(1.9%)	<b>4.3%</b>	שיעור עליית (ירידת) שער האירו
(18.7%)	(6.5%)	<b>(9.2%)</b>	(6.0%)	<b>(0.5%)</b>	שיעור עליית (ירידת) שער הלירה התורכית

נתונים על ריבית בנק ישראל:

30.09.16	30.06.16	30.09.16	31.12.16	<b>30.09.17</b>	
0.10%	0.10%	0.10%	0.10%	<b>0.10%</b>	שיעור הריבית בסוף התקופה

## 2.1.2. גילוי בדבר הפניות תשומת לב רואי החשבון המבקרים

לעיתים, מוצא רואה החשבון המבקר לנכון לכלול שינוי מהנוסח האחד על-ידי הוספת פסקת הפניית תשומת לב שנועדה להדגיש עניין מסוים המשפיע באופן משמעותי על הדוחות הכספיים וכלול בביאור לדוחות הכספיים.

רואי החשבון המבקרים הפנו את תשומת הלב לאמור בביאור 10.ב (ב) בדבר חשיפה לתובענות ייצוגיות שהוגשו כנגד קבוצת הבנק, לביאור 10.ג בדבר חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים ולביאור 10.ד בדבר החקירה בנושא FIFA.

בעניין חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים, נאמר בביאור 10.ג כי "אין ביכולתו של הבנק, בהתבסס על חוות הדעת של יועציו המשפטיים, להעריך באופן מהימן את היקף החשיפה, או את טווח החשיפה של קבוצת הבנק בקשר עם חקירת הרשויות האמריקאיות ואפשר שבסופו של דבר התוצאות יהיו שונות, כך שהסכומים שתשלם במסגרת הסדרים עם הרשויות האמריקאיות (אם יושגו), יהיו גבוהים משמעותית מסכום הפרשה". נוכח אי ודאות זו כללו רואי החשבון המבקרים הפניית תשומת לב בדוח הסקירה של רואי החשבון המבקרים.

## 2.2. התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכם ב-2,048 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח בסך של 2,490 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

תשואת הרווח הנקי להון המיוחס לבעלי מניות הבנק בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכמה בכ-7.8% בהשוואה לשיעור של כ-9.9% בתקופה המקבילה אשתקד.

### טבלה 2-2: תמצית דוח רווח והפסד

השינוי	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום		השינוי	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
	30.09.2016	30.09.2017		30.09.2016	30.09.2017	
	במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח		
(0.7%)	6,991	<b>6,939</b>	5.4%	2,196	<b>2,315</b>	רווח מימוני, נטו*
	(200)	<b>299</b>		(118)	<b>25</b>	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(7.7%)	7,191	<b>6,640</b>	(1.0%)	2,314	<b>2,290</b>	רווח מימוני, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
(1.3%)	4,041	<b>3,989</b>	(4.4%)	1,386	<b>1,325</b>	עמלות והכנסות אחרות*
1.7%	6,889	<b>7,009</b>	6.6%	2,445	<b>2,607</b>	הוצאות תפעוליות ואחרות
(16.6%)	4,343	<b>3,620</b>	(19.7%)	1,255	<b>1,008</b>	רווח לפני מסים
(13.7%)	1,863	<b>1,607</b>	0.0%	561	<b>561</b>	הפרשה למסים על הרווח
62.5%	8	<b>13</b>		1	<b>5</b>	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כוללות לאחר מסים
						רווח נקי:
(18.6%)	2,488	<b>2,026</b>	(35.0%)	695	<b>452</b>	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
	2	<b>22</b>		4	<b>17</b>	הפסד (רווח) המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(17.8%)	2,490	<b>2,048</b>	(32.9%)	699	<b>469</b>	המיוחס לבעלי מניות הבנק
(21.2%)	9.9%	<b>7.8%</b>	(35.9%)	8.3%	<b>5.3%</b>	תשואת הרווח הנקי

\* סעיפי רווח והפסד לעיל הוצגו במתכונת שונה מתמצית דוח רווח והפסד באופן המאפשר ניתוח טוב יותר של התוצאות הפיננסיות. השינוי בא לידי ביטוי באמצעות מיון של הכנסות מימון שאינן מריבית מסעיף הכנסות (הוצאות) שאינן מריבית לרווח המימוני, נטו.

## 2.2.1. התפתחות הכנסות והוצאות

### הרווח המימוני נטו

בכדי לנתח את הרווח מפעילות מימון יש לכלול ברווח בנוסף להכנסות והוצאות ריבית גם הכנסות והוצאות מימון שאינן מריבית. הכנסות אלה כוללות את הכנסות המימון בגין מכשירים נגזרים, בין היתר הפרשי שער ורווח ממימוש ניירות-ערך, המהווים חלק אינטגרלי בניהול החשיפות של הבנק. ההכנסות מנגזרים כוללות, בין השאר, את השפעות ערך הזמן בשווי ההוגן של נגזרים המקזזות את חשיפות הריבית המאזניות וכן את השפעות שיעור השינוי במדד הידוע בגין יתרות נגזרים המקזזות את חשיפות המדד בגין היתרות המאזניות.

### טבלה 2-3: הרכב הרווח המימוני, נטו

השינוי	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום		השינוי	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
	30.09.16	30.09.17		30.09.16	30.09.17	
	במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח		
4.30%	7,737	<b>8,070</b>	(8.24%)	2,767	<b>2,539</b>	הכנסות ריבית
1.78%	(1,573)	<b>(1,601)</b>	(42.68%)	(656)	<b>(376)</b>	הוצאות ריבית
4.95%	6,164	<b>6,469</b>	2.46%	2,111	<b>2,163</b>	הכנסות ריבית, נטו
(43.17%)	827	<b>470</b>	78.82%	85	<b>152</b>	הכנסות מימון שאינן מריבית
(0.74%)	6,991	<b>6,939</b>	5.42%	2,196	<b>2,315</b>	סך הרווח המימוני, נטו



# דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 בספטמבר 2017

## טבלה 4-2: התפתחות של סך הרווח המימוני, נטו

השינוי	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום		השינוי	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
	30.09.16	<b>30.09.17</b>		30.09.16	<b>30.09.17</b>	
	במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח			
4.3%	6,438	<b>6,714</b>	6.3%	2,144	<b>2,280</b>	רווח מפעילות שוטפת <sup>(1)</sup>
(37.4%)	198	<b>124</b>	(3)	(3)	<b>26</b>	הכנסות ממימוש ומהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב
(25.3%)	182	<b>136</b>	(9.3%)	43	<b>39</b>	רווח (הפסד) מהשקעות במניות <sup>(2)</sup>
	102	<b>4</b>		(10)	<b>-</b>	רווחים בגין הלוואות שנמכרו
	35	<b>(75)</b>		-	<b>(25)</b>	התאמות לשווי הוגן של מכשירים נגזרים <sup>(3)</sup>
0.0%	36	<b>36</b>	(122.7%)	22	<b>(5)</b>	הכנסות (הוצאות) מיוון הנובעות מחיסוי המס בגין השקעות בחו"ל <sup>(4)</sup>
(0.7%)	6,991	<b>6,939</b>	5.4%	2,196	<b>2,315</b>	רווח מימוני, נטו

- (1) רווח מימוני בניטרול השפעות חריגות, ובניטרול השפעות הנובעות בעיקרן מעיתוי הרישום החשבונאי. מזה בגין השפעות שינויים במדד: הוצאה של 67 מיליון ש"ח ברבעון השלישי של שנת 2017, בהשוואה להכנסה של 49 מיליון ש"ח ברבעון השלישי של שנת 2016. הכנסה בסך 23 מיליון ש"ח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 בהשוואה להוצאה של 29 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.
- (2) ברבעון השני של שנת 2016 נככל רווח בסך 109 מיליון ש"ח הנובע מעסקת מכירת מניות ויזה אירופה.
- (3) השפעת מדידת הרווח והפסד במכשירים נגזרים המהווים חלק מאסטרטגית ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק על בסיס שווי הוגן לעומת מדידה על בסיס צבירה.
- (4) השפעת חיסוי האסימטריה בחבות המס בגין הפרשי שער על ההשקעות בחברות בנות בחו"ל אשר אינם מובאים בחשבון בבסיס ההכנסה לצורך חישוב ההפרשה למס, שלא כמו הפרשי השער בגין מקורות המימון. הבנק מבצע חיסוי כנגד חשיפת המס בגין ההשקעות בחו"ל באמצעות העמדת מקורות מימון עודפים כנגד השקעות אלו.

הרווח המימוני, נטו הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 ב-6,939 מיליון ש"ח בהשוואה ל-6,991 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה ברווח המימוני נובעת מרווחים בגין הלוואות שנמכרו בשנת 2016 בעיקר בשל מכירת חוב שסווג כפגום. כמו-כן, חלה ירידה בהתאמות לשווי הוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים בין התקופות ומירידה ברווחים מאגרות-חוב ומניות שנבעה מהכללת רווח ממכירת מניות ויזה אירופה שנכללה ברווחים בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה ברווח קוזה בשל עלייה ברווח מפעילות שוטפת הנובעת ברובה בשל עלייה בהיקף פעילות האשראי הקמעונאי והדירור ומעלייה במרווחים הפיננסיים וכן בשל עליית המדד.

## טבלה 5-2: נתונים עיקריים בדבר שיעורי הכנסות והוצאות ריבית

ביום	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום		ביום	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
	30.09.2016	<b>30.09.2017</b>		30.09.2016	<b>30.09.2017</b>	
	2.68%	<b>2.75%</b>	2.86%	<b>2.61%</b>		שיעור ההכנסה על נכסים נושאי ריבית
	0.83%	<b>0.85%</b>	1.04%	<b>0.59%</b>		שיעור ההוצאה על התחייבויות נושאות ריבית
	1.85%	<b>1.90%</b>	1.82%	<b>2.02%</b>		פער הריבית הכולל
	2.14%	<b>2.20%</b>	2.18%	<b>2.22%</b>		יחס בין הכנסות מריבית נטו לבין יתרת הנכסים נושאי הריבית

העלייה בשיעור ההכנסה על נכסים נושאי ריבית וכן בשיעור ההוצאה על התחייבויות נושאות ריבית בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 לעומת התקופה המקבילה אשתקד נבעה מעליית המדד בשיעור של 0.2% בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד בה המדד נותר ללא שינוי, וכן מעלייה בריבית מטבע-החץ.

מניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית בין תשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 לבין התקופה המקבילה אשתקד עולה כי השינויים בשיעורי הריבית גרמו לגידול בסך של כ-377 מיליון ש"ח והשינויים בהיקף היתרות המאזניות הממוצעות גרמו לקטיון בסך של כ-72 מיליון ש"ח בהכנסות ריבית נטו.

**ההוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי** הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 בהוצאה בסך של 299 מיליון ש"ח, בהשוואה להכנסה בסך של 200 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

בהפרשה הפרטנית, נטו נרשמה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הכנסה בסך של 369 מיליון ש"ח, בהשוואה להכנסה בסך של 317 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ההוצאה, נטו, בגין הפרשה קבוצתית הסתכמה ל-668 מיליון ש"ח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017, בהשוואה להוצאה בסך של 117 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הגידול בהוצאה הקבוצתית בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 ביחס לתקופה המקבילה אשתקד, נבע מגידול במחיקות האוטומטיות של חובות קטנים בין התקופות ומהשפעת ירידה בהיקפי האשראי, בעיקר העסקי, בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016, לעומת עלייה בהיקפי האשראי בתקופה הנוכחית. למידע נוסף בדבר התפתחות יתרות האשראי לציבור ראה **פרק "המבנה וההתפתחויות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון"** בדוח הדירקטוריון.

למידע נוסף בדבר התנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי, ראה **ביאור 6** בדוחות הכספיים.

# דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 בספטמבר 2017

## טבלה 6-2: הוצאה המצטברת להפסדי אשראי בגין חובות ובגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים\*\*

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
30.09.16	<b>30.09.17</b>	30.09.16	<b>30.09.17</b>	
במיליוני ש"ח				
583	<b>548</b>	188	<b>176</b>	הוצאה פרטנית בגין הפסדי אשראי
(900)	<b>(917)</b>	(381)	<b>(408)</b>	קיטון בהפרשה פרטנית להפסדי אשראי וגביית חובות שנמחקו חשבונאית
(317)	<b>(369)</b>	(193)	<b>(232)</b>	הוצאה (הכנסה) פרטנית, נטו, בגין הפסדי אשראי
117	<b>668</b>	75	<b>257</b>	הוצאה, נטו, בגין הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי ומחיקות חשבונאיות, נטו
(200)	<b>299</b>	(118)	<b>25</b>	סך-הכל הוצאה (הכנסה) להפסדי אשראי*
* מזה:				
(537)	<b>(142)</b>	(219)	<b>(118)</b>	הוצאה (הכנסה), נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי מסחרי
(5)	<b>(9)</b>	4	<b>(4)</b>	הוצאה (הכנסה), נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי לדיור
338	<b>449</b>	97	<b>146</b>	הוצאה, נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי פרטי אחר
4	<b>1</b>	-	<b>1</b>	הוצאה, נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי לבנקים וממשלות
(200)	<b>299</b>	(118)	<b>25</b>	סך-הכל הוצאה (הכנסה) להפסדי אשראי
שיעור הוצאה (הכנסה) מסך האשראי לציבור:				
0.28%	<b>0.26%</b>	0.27%	<b>0.25%</b>	שיעור הוצאה (הכנסה) הפרטנית בגין הפסדי אשראי
0.33%	<b>0.58%</b>	0.37%	<b>0.62%</b>	שיעור הוצאה (הכנסה) להפסדי אשראי, ברוטו מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור***
(0.09%)	<b>0.14%</b>	(0.17%)	<b>0.04%</b>	שיעור הוצאה (הכנסה) בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור
0.16%	<b>0.27%</b>	0.19%	<b>0.06%</b>	שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור
11.23%	<b>19.31%</b>	13.51%	<b>4.34%</b>	שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מיתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור

\*\* לרבות בגין אשראי לדיור שנבחן לפי עומק הפיגור.

\*\*\* הוצאה להפסדי אשראי, ברוטו הינה סך הוצאה להפסדי אשראי בניטול קיטון בהפרשה פרטנית להפסדי אשראי וגביית חובות שנמחקו חשבונאית.

**עמלות והכנסות אחרות** הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 ב-3,989 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-4,041 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. מזה העמלות הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 ב-3,840 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-3,933 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. מחד חלה עלייה בעמלות מכרטיסי אשראי, מנגד נרשם קיטון בהכנסות מעמלות משוק ההון ומטיפול אשראי. ההכנסות האחרות הסתכמו ב-149 מיליון ש"ח בהשוואה ל-108 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע מהכנסה ממכירת תיק נכסי לקוחות הבנקאות הפרטית הבינלאומית של סניף מיאמי בסך 48 מיליון ש"ח ומגידול ברווח ממכירת בניינים וקוזז מקיטון בהכנסות משירותי מחשב שניתנו לחברה בת שאוחדה בעבר.

# דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 בספטמבר 2017

## טבלה 7-2: פירוט עמלות והכנסות אחרות

השינוי	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום		השינוי	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
	30.09.16	<b>30.09.17</b>		30.09.16	<b>30.09.17</b>	
	במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח			
						<b>עמלות</b>
(2.6%)	732	<b>713</b>	(6.4%)	251	<b>235</b>	דמי ניהול חשבונות
(8.6%)	629	<b>575</b>	(6.9%)	203	<b>189</b>	פעילות בניירות-ערך
4.4%	1,374	<b>1,435</b>	1.4%	486	<b>493</b>	כרטיסי אשראי, נטו
(16.9%)	219	<b>182</b>	(24.3%)	70	<b>53</b>	טיפול באשראי
0.7%	428	<b>431</b>	0.0%	144	<b>144</b>	עמלות מעסקי מימון
(8.5%)	551	<b>504</b>	(12.8%)	195	<b>170</b>	עמלות אחרות
(2.4%)	3,933	<b>3,840</b>	(4.8%)	1,349	<b>1,284</b>	סך-הכל עמלות
38.0%	108	<b>149</b>	10.8%	37	<b>41</b>	<b>הכנסות אחרות</b>
(1.3%)	4,041	<b>3,989</b>	(4.4%)	1,386	<b>1,325</b>	סך-הכל הכנסות עמלות והכנסות ואחרות

**ההוצאות התפעוליות והאחרות** הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 ב-7,009 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-6,889 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של כ-1.7%.

## טבלה 8-2: פירוט של ההוצאות התפעוליות והאחרות

השינוי	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום		השינוי	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
	30.09.16	<b>30.09.17</b>		30.09.16	<b>30.09.17</b>	
	במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח			
						<b>הוצאות שכר</b>
4.2%	3,204	<b>3,337</b>	8.7%	1,007	<b>1,095</b>	שכר
(15.4%)	370	<b>313</b>	(23.0%)	135	<b>104</b>	מענקים ותגמול מבוסס מניית
2.1%	3,574	<b>3,650</b>	5.0%	1,142	<b>1,199</b>	סך-הכל שכר
(3.9%)	1,140	<b>1,096</b>	(4.2%)	377	<b>361</b>	<b>אחזקה ופחת בניינים וציוד</b>
4.0%	2,175	<b>2,263</b>	13.1%	926	<b>1,047</b>	<b>הוצאות אחרות</b>
1.7%	6,889	<b>7,009</b>	6.6%	2,445	<b>2,607</b>	סך-הכל הוצאות תפעוליות ואחרות

**הוצאות השכר** הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 ב-3,650 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-3,574 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 2.1%.

הגידול בהוצאות השכר נבע מהשפעת הפחתה של הפסדים אקטואריים שנזקפו בתקופות קודמות בעיקר עקב תוכנית ההתייעלות לרווח כולל אחר וכן מהפרשה לפיצויים בקשר עם צמצום הפעילות הבנקאית הפרטית הבינלאומית בחברת הבת בשוויץ. מנגד חלה ירידה כתוצאה מהמשך החיסכון בעלויות שוטפות עקב תהליכי ההתייעלות ומירידה בהפרשה לבונוס כתוצאה מהירידה ברווחיות.

**ההוצאות האחרות** הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 ב-2,263 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-2,175 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 4.0%. מחד חל גידול בהוצאות ביטוח כתוצאה מרכישת ביטוח ערבויות חוק מכר ששימש להקטנת רכיבי הסיכון ותרתם לשיפור יחס הלימות ההון. כמו-כן, נכללו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הוצאות הכרוכות בסגירת פעילות הבנקאות הפרטית בשוויץ. מנגד חלה ירידה בהוצאות שיווק ופרסום וכן ירידה בהוצאות המשפטיות הכרוכות בחקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים.

**ההפרשה למסים על הרווח** הסתכמה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 בסך של 1,607 מיליון ש"ח, בהשוואה לסך של 1,863 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד שכללה הוצאה בסך 114 מיליון ש"ח עקב השלכת הורדת שיעור מס החברות על יתרות המסים הנדחים. שיעור המס האפקטיבי של הבנק בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הגיע ל-44.4% בהשוואה לשיעור מס סטטוטורי של 35.04% וזאת בשל הוצאות לא מוכרות ומסים בגין שנים קודמות עקב גביית חובות שנמחקו בעבר ומרישום עתודה למס על רווחי חברות מוחזקות.

# דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 בספטמבר 2017

**חלקם של בעלי זכויות שאינן מקנות שליטה בתוצאות, נטו, של חברות מאוחדות** הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 בחלקם בהפסד בסך של 22 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח בסך של 2 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול בהפסד נובע משינויים שליליים בשערי החליפין. **הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק** הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 בסך של 2,048 מיליון ש"ח, בהשוואה לסך של 2,490 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

**הרווח הנקי הבסיסי למניה בת 1 ש"ח ערך נקוב** הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 ב-1.54 ש"ח, בהשוואה ל-1.87 ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

## 2.2.2. התפתחות ברווח הכולל

טבלה 9-2: רווח כולל

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
30.09.16	<b>30.09.17</b>	30.09.16	<b>30.09.17</b>	
במיליוני ש"ח				
2,488	<b>2,026</b>	695	<b>452</b>	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
2	<b>22</b>	4	<b>17</b>	הפסד (רווח) נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
2,490	<b>2,048</b>	699	<b>469</b>	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מסים:				
50	<b>315</b>	83	<b>84</b>	התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן נטו
-	<b>2</b>	(1)	<b>2</b>	התאמות מתרגום דוחות כספיים* נטו, לאחר השפעת גידורים**
(1,471)	<b>(3)</b>	(1,157)	<b>(96)</b>	התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים***
4	<b>1</b>	1	-	רווחים נטו בגין גידורי תזרים מזומנים
(1,417)	<b>315</b>	(1,074)	<b>(10)</b>	רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מסים
483	<b>(106)</b>	377	-	השפעת המס המתניח
(934)	<b>209</b>	(697)	<b>(10)</b>	רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה, לאחר מסים
(2)	-	-	<b>1</b>	בניכוי הפסד (רווח) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(936)	<b>209</b>	(697)	<b>(9)</b>	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק, לאחר מסים
1,554	<b>2,235</b>	(2)	<b>442</b>	הרווח (ההפסד) הכולל לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	<b>22</b>	4	<b>18</b>	ההפסד (הרווח) הכולל המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
1,554	<b>2,257</b>	2	<b>460</b>	הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות הבנק

\* התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילות חוץ שמטבע הפעילות שלה שונה ממטבע הפעילות של הבנק.

\*\* גידורים - רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעות נטו במטבע-חוץ.

\*\*\* בעיקר משקף התאמות בגין אומדנים אקטואריים לסוף התקופה של תוכניות פנסיה להטבה מוגדרת והפחתה של סכומים שנרשמו בעבר ברווח כולל אחר.

**הרווח הכולל** הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 בסך של 2,257 מיליון ש"ח, בהשוואה לסך של 1,554 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול ברווח הכולל נבע בעיקר, מעבר לשינוי ברווח הנקי, מגידול ביתרת התאמות ניירות-ערך זמינים למכירה, כתוצאה מעלייה במחירי הבורסה בהשוואה לשינוי בתקופה המקבילה אשתקד. כמו-כן, בתקופה המקבילה אשתקד, נזקפה לרווח הכולל האחר עלות תוכנית ההתייעלות החמש שנתית.

**2.3. המבנה והתפתחות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון**

המאזן המאוחד ליום 30 בספטמבר 2017 הסתכם ב-449.8 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-448.1 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2016.

טבלה 10-2: ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים

שינוי מיום		יתרה ליום		30.09.17		
31.12.16	30.06.17	31.12.16	30.06.17			
במיליוני ש"ח						
0.4%	0.0%	448,105	449,734	<b>449,815</b>	סך-כל הנכסים	
0.4%	0.9%	271,957	272,949	<b>275,505</b>	אשראי לציבור, נטו	
2.0%	4.4%	80,378	81,959	<b>85,606</b>	מזומנים ופיקדונות בבנקים	
(1.3%)	(8.9%)	71,449	70,499	<b>64,196</b>	ניירות-ערך <sup>(1)(2)</sup>	
0.7%	0.6%	338,502	340,768	<b>342,747</b>	פיקדונות הציבור	
(8.4%)	(4.3%)	33,560	30,736	<b>29,411</b>	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים	
4.1%	0.4%	34,047	35,458	<b>35,591</b>	הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק	

(1) לגבי סכומים הנמדדים בשווי הוגן, ראה [ביאור 5.15](#).

(2) לפרטים בדבר ניירות-ערך ששועבדו למלווים ראה [ביאור 5](#).

**2.3.1 מבנה והתפתחות הנכסים וההתחייבויות**

**אשראי לציבור**

טבלה 11-2: התפתחות האשראי לציבור, נטו, מאזני לפי ענפי משק עיקריים

השינוי	ליום		
	31.12.16	30.09.17	
במיליוני ש"ח			
4.5%	61,376	<b>64,125</b>	אנשים פרטיים - הלוואות לדיר
2.1%	53,662	<b>54,787</b>	אנשים פרטיים - אחר
(0.3%)	44,069	<b>43,934</b>	בינו ונדל"ן
(0.5%)	27,593	<b>27,453</b>	מסחר
(4.4%)	18,144	<b>17,337</b>	תעשייה
(2.9%)	18,474	<b>17,935</b>	שירותים פיננסיים
2.7%	48,639	<b>49,934</b>	אחר
1.3%	271,957	<b>275,505</b>	סך-הכל

למידע נוסף בנוגע להתפתחות האשראי וסיכוני האשראי לפי ענפי משק ראה [פרק "סיכון אשראי" בסעיף 3.2.2](#). "מיון וניתוח סיכון האשראי לפי ענפי משק" בסקירת הסיכונים, בדוח הדירקטוריון.

# דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 בספטמבר 2017

## חבויות בעייתיות טבלה 12-2: סיכון אשראי בעייתי<sup>(1)</sup>

31.12.16			30.09.17			
סך-הכל	חוץ-מאזני	מאזני	סך-הכל	חוץ-מאזני	מאזני	
במיליוני ש"ח						
4,625	621	4,004	<b>3,400</b>	<b>636</b>	<b>2,764</b>	סיכון אשראי פגום
1,595	165	1,430	<b>1,775</b>	<b>220</b>	<b>1,555</b>	סיכון אשראי נחות
2,989	747	2,242	<b>3,527</b>	<b>550</b>	<b>2,977</b>	סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת <sup>(2)</sup>
9,209	1,533	7,676	<b>8,702</b>	<b>1,406</b>	<b>7,296</b>	סך סיכון אשראי בעייתי*
7,600	1,378	6,222	<b>7,430</b>	<b>1,241</b>	<b>6,189</b>	סיכון אשראי בעייתי נטו
884	-	884	<b>847</b>	-	<b>847</b>	* מזה חובות שאינם פגומים בפיגור של 90 ימים או יותר <sup>(2)</sup>

### הערה:

סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני מוצג לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת ביטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

(1) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

(2) לרבות בגין הלוואות לדיר שביגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור ובגין הלוואות לדיר שביגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 חלה ירידה בסך החבויות הבעייתיות בשיעור של 6% שנבעה בעיקר מהמשך הירידה בסיכון אשראי פגום, ומנגד חל גידול בסיכון אשראי בהשגחה מיוחדת.

למידע נוסף על ניתוח תיק האשראי וסיכון אשראי בעייתי ראה [פרק "סיכון אשראי" בסעיף 3.2.1](#). "חבויות בעייתיות" בסקירת הסיכונים, בדוח הדירקטוריון והנהלה.

## אשראי חוץ-מאזני

טבלה 13-2: ההתפתחות בסעיפים החוץ-מאזניים העיקריים

השינוי	יתרה ליום		במיליוני ש"ח
	31.12.16	30.09.17	
	861	<b>1,385</b>	
60.9%			אשראי תעודות
0.3%	52,451	<b>52,613</b>	ערבויות והתחייבויות אחרות**
2.5%	24,628	<b>25,241</b>	מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו באחריות הבנק
(0.8%)	10,759	<b>10,669</b>	מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו באחריות בנקים אחרים
5.9%	35,540	<b>37,631</b>	מסגרות ח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה, שלא נוצלו
1.6%	45,304	<b>46,033</b>	התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ושעדיין לא ניתן והתחייבויות להוצאת ערבויות

\* כולל התחייבויות הבנק בגין חלקו בקרן סיכונים של מסלקת המעו"ף בסך 308 מיליוני ש"ח (ליום 30.09.16: 296 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.16: 289 מיליוני ש"ח).

\*\* כולל סיכון אשראי חוץ-מאזני בסך של כ-13,591 מיליוני ש"ח בגינו נרכש ביטוח מחברות ביטוח זרות לתיק ערבויות חוק מכר (ליום 31.12.16: 13,430 מיליוני ש"ח).

# דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 בספטמבר 2017

## ניירות-ערך

לבנק השקעות באגרות-חוב ממשלתיות וקונצרניות וכן השקעה במניות סחירות ושיאין סחירות בפיזור נרחב. ניירות הערך הסתכמו ביום 30 בספטמבר 2017 ב-64.2 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-71.4 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2016, ירידה בשיעור של כ-10.2% שנבעה בעיקר ממכירה ופדיון אגרות-חוב של ממשלת ישראל בתיק הזמין למכירה ובתיק למסחר, שקוזזה בחלקה על-ידי רכישת אגרות-חוב של ממשלת ארצות-הברית.

להלן פירוט אודות הפעילות בניירות הערך של קבוצת הבנק:

### טבלה 14-2: יתרות ניירות-ערך

סך-הכל	מוחזק לפדיון		זמין למכירה		תיק למסחר			
	הערך במאזן	% מסך ניירות-ערך	הערך במאזן	% מסך ניירות-ערך	הערך במאזן	% מסך ניירות-ערך		
<b>ליום 30 בספטמבר 2017</b>								
64.2%	41,222	-	-	55.8%	35,825	8.4%	5,397	אגרות-חוב ממשלת ישראל
15.2%	9,736	-	-	15.1%	9,669	0.1%	67	אגרות-חוב ממשלת ארצות-הברית
1.8%	1,175	-	-	1.8%	1,170	0.0%	5	אגרות-חוב ממשלות - מדינות זרות אחרות
81.2%	52,133	-	-	72.7%	46,664	8.5%	5,469	סך-הכל אגרות-חוב ממשלות
1.4%	904	0.7%	421	0.7%	481	0.0%	2	אגרות-חוב קונצרניות - בישראל
13.9%	8,942	-	-	13.9%	8,938	0.0%	4	אגרות-חוב קונצרניות - מדינות זרות
15.3%	9,846	0.7%	421	14.7%	9,419	0.0%	6	סך-הכל אגרות-חוב קונצרניות
3.5%	2,217	-	-	3.4%	2,161	0.1%	56	מניות
100.0%	64,196	0.7%	421	90.7%	58,244	8.6%	5,531	סך-הכל ניירות-ערך
<b>ליום 31 בדצמבר 2016</b>								
71.2%	50,844	-	-	59.4%	42,424	11.8%	8,420	אגרות-חוב ממשלת ישראל
9.5%	6,806	-	-	9.4%	6,729	0.1%	77	אגרות-חוב ממשלת ארצות-הברית
2.0%	1,450	-	-	2.0%	1,443	0.0%	7	אגרות-חוב ממשלות - מדינות זרות אחרות
82.7%	59,100	-	-	70.8%	50,596	11.9%	8,504	סך-הכל אגרות-חוב ממשלות
2.1%	1,493	0.6%	413	1.5%	1,077	0.0%	3	אגרות-חוב קונצרניות - בישראל
12.0%	8,600	-	-	12.0%	8,593	0.0%	7	אגרות-חוב קונצרניות - מדינות זרות
14.1%	10,093	0.6%	413	13.5%	9,670	0.0%	10	סך-הכל אגרות-חוב קונצרניות
3.2%	2,256	-	-	3.1%	2,202	0.1%	54	מניות
100.0%	71,449	0.6%	413	87.4%	62,468	12.0%	8,568	סך-הכל ניירות-ערך

### טבלה 15-2: פירוט אגרות-חוב קונצרניות לפי ענפי משק

31.12.16		30.09.17		
אחוז מסך אגרות-חוב קונצרניות	הערך במאזן	אחוז מסך אגרות-חוב קונצרניות	הערך במאזן	
7.2%	731	4.9%	482	כרייה וחציבה
12.4%	1,251	10.8%	1,065	תעשייה
3.5%	353	2.1%	208	מידע ותקשורת
2.2%	220	2.1%	206	שירותים פיננסיים
62.6%	6,316	71.1%	7,003	בנקים ומוסדות פיננסיים
12.1%	1,222	9.0%	882	אחרים
100.0%	10,093	100.0%	9,846	סך-הכל אגרות-חוב קונצרניות

לפרטים בדבר ההפסד שטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן בגין ניירות-ערך בתיק הזמין למכירה, ראה [ביאור 5 בתמצית הדוחות הכספיים](#).

# דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 בספטמבר 2017

## פיקדונות

טבלה 16-2: התפתחות ביתרות הפיקדונות

השינוי	יתרה ליום		
	31.12.16	<b>30.09.17</b>	
	במיליוני ש"ח		
1.3%	338,502	<b>342,747</b>	פיקדונות הציבור
(19.0%)	4,377	<b>3,544</b>	פיקדונות מבנקים
(7.2%)	345	<b>320</b>	פיקדונות הממשלה
1.0%	343,224	<b>346,611</b>	סך-הכל

יתרת הפיקדונות ליום 30 בספטמבר 2017 הסתכמה בסך של כ-347 מיליארד ש"ח בהשוואה לסך של כ-343 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2016.

## פעילות חוץ-מאזנית בניירות-ערך המוחזקים על-ידי הציבור

טבלה 17-2: ההתפתחות ביתרות החזקת הנכסים הכספיים החוץ-מאזניים של לקוחות קבוצת הבנק, לגביהם מספקת קבוצת הבנק שירותי משמורת, ניהול, תפעול וייעוץ

השינוי	יתרה ליום		
	31.12.16	<b>30.09.17</b>	
	במיליוני ש"ח		
(0.4%)	868,863	<b>865,045</b>	ניירות-ערך <sup>(1)</sup>
(17.6%)	118,078	<b>97,351</b>	נכסי קופות-גמל המקבלות שירותי תפעול <sup>(2)</sup>
12.1%	72,286	<b>81,012</b>	נכסי קרנות נאמנות <sup>(3)</sup>
15.4%	37,251	<b>42,991</b>	יתרות פנסיוניות נועצות <sup>(4)</sup>

- (1) לרבות יתרות ניירות-ערך של קופות-גמל וקרנות נאמנות לגביהן מעניקה קבוצת הבנק שירותי משמורת.
- (2) הבנק החליט להפסיק את פעילות מתן שירותי תפעול קופות-גמל וקרנות השתלמות לחברות המנהלות להן הוא מעמיד שירותי תפעול. הפסקת הפעילות לא תבצע באופן מיידי אלא בתהליך הדרגתי מול כל הגורמים הרלוונטיים. לפרטים נוספים ראה [מגזר ניהול פיננס](#), בפרק "מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה" בדוח ממשל תאגיד.
- (3) שווי הנכסים של קרנות הנאמנות המקבלות שירותים נלווים לניהול חשבונות בהיקפים שונים.
- (4) יתרות מוצרים פנסיוניים וקרנות השתלמות שניתן לגביהן ייעוץ פנסיוני.

**אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים** ליום 30 בספטמבר 2017 הסתכמו ב-29.4 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-33.6 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2016, קיטון בשיעור של כ-12.4%, שנבע מפירעון אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים.

טבלה 18-2: פירוט אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים

ליום 30 בספטמבר 2017		ליום 31 בדצמבר 2016		
הערך במאזן	מזה: סחיר	הערך במאזן	מזה: סחיר	
במיליוני ש"ח				
15,170	<b>11,670</b>	17,520	14,007	כתבי התחייבות נדחים
14,241	<b>13,851</b>	16,040	15,468	אגרות-חוב
29,411	<b>25,521</b>	33,560	29,475	סך-הכל אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים



31.12.16		30.09.17			
ערך נקוב	שווי הוגן שלילי	שווי הוגן חיובי	ערך נקוב	שווי הוגן שלילי	שווי הוגן חיובי
במיליוני ש"ח					
571,828	8,015	7,542	<b>714,562</b>	<b>7,427</b>	<b>6,968</b>
268,755	3,938	3,715	<b>258,606</b>	<b>4,058</b>	<b>4,534</b>
26,613	632	638	<b>49,185</b>	<b>935</b>	<b>944</b>
862	23	28	<b>419</b>	<b>9</b>	<b>11</b>
(כולל נגזרי אשראי)					
868,058	12,608	11,923	<b>1,022,772</b>	<b>12,429</b>	<b>12,457</b>

## 2.3.2. הון, הלימות הון ומינוף

### 1. הון

#### השקעות בהון הבנק ועסקות במניותיו

הון המניות המונפק והנפרע של הבנק ליום 30 בספטמבר 2017 הינו 1,333,065,159 ש"ח ע.ג. המורכב ממניות רגילות בנות 1 ש"ח ע.ג. כל אחת. ההון המונפק הינו לאחר הפחתת 4,311,952 מניות רגילות שנרכשו על-ידי הבנק (להלן: "מניות באוצר").

כפי שנמסר לבנק על-ידי אריסון החזקות (1998) בע"מ ("אריסון החזקות", חברה פרטית בשליטת גבי שרי אריסון באמצעות נאמנויות הקשורות אליה, אשר מחזיקה בגרעין השליטה בבנק (כ-20.01%) והחזקה זו מהווה את עיקר נכסיה), ביום 19 בספטמבר 2017 נחתם מזכר הבנות בלתי מחייב בין נאמנות הקשורה לגבי שרי אריסון לבין חברת השקעות וגופים מוסדיים מצפון אמריקה ("המשקיעים"), במסגרתו פורטו הבנות לפיהן המשקיעים ירכשו כ-47.5% עד כ-49.9% מההון המונפק והנפרע של אריסון החזקות. בהתאם למזכר הבנות, עם השלמת העסקה, התמורה הכוללת בגין מניות אריסון החזקות תיעשה לפי חישוב ההון העצמי של אריסון החזקות בהתבסס על שווי של 24.82 ש"ח למניית הבנק, הגנת תשואה מינימלית למשקיעים באריסון החזקות והוראות אחרות כפי שיקבעו בהסכם המחייב שייעשה בין הצדדים. מזכר הבנות כולל גם זכות לנציגות בדירקטוריונים של הבנק ושל אריסון החזקות. אריסון החזקות הבהירה כי מזכר הבנות אינו מחייב ואין ודאות כי עסקת הרכישה תושלם. העסקה כפופה לבדיקת נאותות של המשקיעים לגבי אריסון החזקות והבנק, המתנהלת בימים אלה, חתימה על הסכם מחייב ותנאי השלמה מקובלים, הכוללים קבלת כל האישורים הרגולטורים הנדרשים, לרבות אישור בנק ישראל לקבלת/תיקון היתר השליטה בבנק ביחס לצירוף המשקיעים להחזקה באריסון החזקות.

#### דיבידנדים

ביום 24 באפריל 2017 החליט דירקטוריון הבנק לעדכן את מדיניות חלוקת הדיבידנד של הבנק, כך שהמדיניות המעודכנת היא לחלק עד 40% מהרווח הנקי הרבעוני הנובע מפעולות רגילות החל מהרבעון הראשון של 2017. החלטת הדירקטוריון התקבלה לאור הלימות ההון הגבוהה אליה הגיע הבנק, ולאחר שהתקבל אישור הפיקוח על הבנקים להגדיל את שיעור חלוקת הדיבידנד לעד 40% מהרווח הנקי החל מהרבעון הראשון של 2017. מדובר במדיניות חלוקה של דיבידנד וכל חלוקה כפופה להחלטה ספציפית של דירקטוריון הבנק לפי שיקול דעתו במועד החלוקה ובהתחשב בשיקולים עסקיים, בהוראת כל דין ובמגבלות על חלוקה. בנוסף למגבלות על-פי חוק החברות, חלוקת דיבידנד על-ידי תאגיד בנקאי כפופה לרגולציה החלה על תאגידים בנקאיים בישראל, לפיה לא יחולק דיבידנד: (א) אם יתרת העודפים המצטברת של הבנק (בניכוי הפרשים בחובה, שנכללו ברווח כולל אחר מצטבר) על-פי הדוחות הכספיים האחרונים שפורסמו אינה חיובית, או במידה שחלוקה כאמור תגרום ליתרה שלילית; (ב) כאשר אחת או יותר משלוש השנים הקלנדריות האחרונות הסתיימה בהפסד או בהפסד כולל; (ג) כאשר התוצאה המצטברת של שלושת הרבעונים המסתיימים בתום תקופת הביניים לגביה פורסם הדוח הכספי האחרון מראה על הפסד או על הפסד כולל; (ד) אם החלוקה תגרום לכך, שיחס הון הבנק לנכסי סיכון ירד מתחת ליחס הנדרש לגבי; (ה) מקרנות הון או מהפרשים בזכות, הנובעים מתרגום דוחות כספיים של פעילויות חוץ; (ו) במידה שלאחר חלוקתו, הנכסים הלא-כספיים של הבנק יעלו על הונו העצמי; או (ז) במידה שהבנק לא יעמוד בדרישות סעיף 23 לחוק הבנקאות אשר קובע הגבלה לגבי השיעור מההון, אשר מותר לתאגיד בנקאי להשקיע בתאגידים ריאליים. על אף האמור לעיל, במקרים מסוימים יוכל הבנק לחלק דיבידנד אף בהתקיים הנסיבות לעיל, במידה שקיבל מראש ובכתב את אישורו של הפיקוח על הבנקים לחלוקה, ועד לגובה הסכום שאושר כאמור.

לפרטים בדבר יעד הלימות ההון של הבנק ראה [פרק הלימות הון להלן](#).

על-פי תנאי שטר הון נדחה היה והושעו תשלומי הריבית בגין שטר הון זה, הבנק לא ישלם דיבידנד לבעלי מניותיו כל עוד לא שולמו במלואם כל תשלומי הריבית שסילוקם הושעה, בין אם דיבידנד כאמור הוכרז טרם ניתנה הודעת הבנק בדבר היווצרות נסיבות משעות, ובין אם הוא הוכרז אחרי מתן הודעה כאמור. בהיתר נגיד בנק ישראל לרכישת השליטה בבנק על-ידי קבוצת אריסון נקבע כי לא יחולק דיבידנד מרווחים שנצברו בבנק עד יום 30 ביוני 1997 (ערב רכישת השליטה), אלא אם כן הפיקוח על הבנקים הסכים לכך מראש ובכתב. יתרת העודפים של הבנק ליום 30 בספטמבר 2017 הסתכמה ב-28,042 מיליון ש"ח, מהם סך של כ-2,734 מיליון ש"ח אינם ניתנים לחלוקה כדיבידנד כאמור.

#### להלן פרטים על חלוקת דיבידנד בשנת 2017 שטרם שולמו:

ביום 27 בנובמבר 2017 דירקטוריון הבנק החליט על חלוקת דיבידנד בשיעור של כ-40% מרווחי הרבעון השלישי של שנת 2017 בסך של כ-188 מיליון ש"ח המהווה 14.08 אגורות לכל מניה בת 1 ש"ח ע.ג.

הדירקטוריון קבע את יום 6 בדצמבר 2017 כיום הקובע לעניין תשלום הדיבידנד ואת יום 14 בדצמבר 2017 כיום התשלום.

## טבלה 20-2: פרטים בדבר דיבידנד ששולם

מועד הכרזה	מועד תשלום	דיבידנד למניה	דיבידנד ששולם במזומן
		באגורות	במיליוני ש"ח
<b>14.08.2017</b>	<b>31.08.2017</b>	<b>24.365</b>	<b>325</b>
23.05.2017	13.06.2017	22.980	307
29.03.2017	18.04.2017	3.105	41
16.11.2016	06.12.2016	15.745	210
10.08.2016	31.08.2016	16.770	223
18.05.2016	08.06.2016	10.116	135

## 2. הלימות הון

### גישת הבנק להערכת הלימות ההון

הבנק מיישם את הוראות מדידה והלימות הון המבוססות על הוראות באזל 2 ו-3 כפי שפורסמו על-ידי הפיקוח על הבנקים וכפי ששולבו בהוראות ניהול בנקאי תקין 201-211 וכן במסגרת קובץ שאלות ותשובות. הוראות באזל 2 מתבססות על שלושה נדבכים:

- נדבך 1 - כולל את אופן חישוב דרישות ההון המזערי הפיקוחי בגין סיכוני האשראי, הסיכון התפעולי וסיכון השוק.
- נדבך 2 - מתווה את התהליכים הפנימיים בבנק (ICAAP - Internal Capital Adequacy Assessment Process) המשמשים להערכת ההון הנדרש בגין מכלול הסיכונים לרבות אלו שאינם נכללים בנדבך 1 (כגון ריכוזיות אשראי, סיכון ריבית בתיק הבנקאי, סיכוני מזילות, סיכוני סליקה וסיכונים אסטרטגיים) ובמקביל תהליך סקירה שיבוצע על-ידי הפיקוח על הבנקים.
- נדבך 3 - משמעת שוק. נדבך זה קובע את האופן וההיקף של המידע שיוצג במסגרת הדיווח לציבור בדבר הסיכונים שהבנק חשוף אליהם. במסגרת נדבך זה נדרש מתן מידע כמותי ומידע איכותי כדי לאפשר לגורמי השוק להעריך את מידת החשיפה של הבנק לגורמי סיכון.

### הוראות באזל 3

הוראות באזל 3 נכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2014, כאשר היישום הינו באופן מדורג בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין 299 בנושא "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי - הוראות מעבר". בהתאם להוראות המעבר, ההתאמות הפיקוחיות והניכויים מההון, וכן הזכויות שאינן מקנות שליטה שאינן כשירות להיכלל בהון הפיקוחי, מנוכים מההון בהדרגה בשיעור של 20% בכל שנה, החל מיום 1 בינואר 2014 ועד ליום 1 בינואר 2018. מכשירי ההון שאינם כשירים עוד כהון פיקוחי הוכרו החל מיום 1 בינואר 2014 עד לתקרה של 80% מיתרתם בהון הפיקוחי ליום 31 בדצמבר 2013, ובכל שנה עוקבת מופחתת תקרה זו ב-10% נוספים עד ליום 1 בינואר 2022. בשנת 2016 שיעור הניכויים מההון הפיקוחי עמד על 60% ותקרת המכשירים הכשירים כהון פיקוחי עמדה על 60%. בשנת 2017 שיעור הניכויים מההון הפיקוחי עומד על 80% ותקרת המכשירים הכשירים כהון פיקוחי עומדת על 50%. החל מיום 1 בינואר 2018 שיעור הניכויים מההון הפיקוחי יעמוד על 100%.

### יעד הלימות ההון

בהתאם לחוזר הפיקוח על הבנקים בדבר יחסי הון מזעריים נדרש הבנק בהיותו תאגיד בנקאי משמעותי במיוחד (כזה, שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה לפחות 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית בישראל), לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מזערי בשיעור של 10%, וביחס הון כולל מזערי של 13.5% וזאת, החל מיום 1 בינואר 2017. בנוסף, החל מיום 1 בינואר 2015 התווספה ליחסי ההון המזעריים דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדירור למועד הדיווח. דרישה זו יושמה בהדרגה, על פני שמונה רבעונים, עד ליום 1 בינואר 2017. בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ייחס ההון הכולל המזערי הנדרשים על-ידי הפיקוח על הבנקים על בסיס מאוחד, לפי נתוני מועד הדיווח, הינם 10.23%-1 ו-13.73%, בהתאמה. על פי החלטת דירקטוריון הבנק, יעד יחס הון עצמי רובד 1 מיום 31 בדצמבר 2017 יעמוד על 10.75%.

### התייעלות תפעולית

בחודש ינואר 2016 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל" (להלן: "המכתב"). בהתאם למכתב, דירקטוריון תאגיד בנקאי יתווה תוכנית רב-שנתית להתייעלות. תאגיד בנקאי שיעמוד בתנאים שהוגדרו במכתב יקבל הקלה לפיה יוכל לפרוס את השפעת התוכנית לתקופה של עד חמש שנים בקו ישר לעניין חישוב יחסי הלימות ההון ויחס המינוף. בחודש אוקטובר 2016 אישר דירקטוריון הבנק תוכנית התייעלות שעלותה המוערכת בסך של 762 מיליוני ש"ח, נטו מהשפעת המס, נזקפה להון. השפעת עלויות תוכנית התייעלות על יחסי הלימות ההון, המוערכת בכ-0.23% למועד הדיווח, נזקפת בשיעורים שווים על פני 5 שנים החל משנת 2017 ואילך.

# דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 בספטמבר 2017

בהמשך למכתב האמור, בחודש יוני 2017 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל - התייעלות בתחום הנדל"ן", אשר מעודד את התאגידים הבנקאיים לבחון, בנוסף להתייעלות בהוצאות כוח אדם, גם אפשרויות לצמצום עלויות נדל"ן ותחזוקה של יחידות המטה והנהלה, לרבות באמצעות בחינה מחודשת של מיקומן הגיאוגרפי (להלן: התייעלות בתחום הנדל"ן). במסגרת זאת, על מנת לעודד יישום תוכנית התייעלות בתחום הנדל"ן, הפיקוח יאשר לבנקים הקלות בנושא הלימות הון. בהתאם למכתב הנוסף, יוארך תוקפו של המכתב המקורי עד ליום 30 ביוני 2018.

## טבלה 21-2: חישוב יחס הלימות ההון

31 בדצמבר 2016	30 בספטמבר 2016	30 בספטמבר 2017	
			במיליוני ש"ח
<b>1. הון לצורך חישוב יחס ההון לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים</b>			
35,045	35,179	<b>36,347</b>	הון עצמי רובד 1 <sup>(1)</sup>
1,465	1,465	<b>1,221</b>	הון רובד 1 נוסף
36,510	36,644	<b>37,568</b>	סך-הכל הון רובד 1 <sup>(1)</sup>
11,609	12,233	<b>10,359</b>	הון רובד 2
48,119	48,877	<b>47,927</b>	סך-הכל הון כולל <sup>(1)</sup>
<b>2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון</b>			
290,139	298,021	<b>294,278</b>	סיכון אשראי <sup>(2)</sup>
4,866	4,274	<b>4,785</b>	סיכונים שוק
23,374	23,225	<b>23,626</b>	סיכון תפעולי
318,379	325,520	<b>322,689</b>	סך-הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון <sup>(2)</sup>
<b>3. יחס ההון לרכיבי סיכון</b>			
11.01%	10.81%	<b>11.26%</b>	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
11.47%	11.26%	<b>11.64%</b>	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
15.11%	15.02%	<b>14.85%</b>	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
9.17%	9.14%	<b>10.23%</b>	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים <sup>(3)</sup>
12.67%	12.64%	<b>13.73%</b>	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים <sup>(3)</sup>

(1) הנתונים מוצגים בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 202 בדבר "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי" ובהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין 299. בנוסף, נתונים אלה כוללים התאמות בגין תוכנית התייעלות שנקבעו לפי מכתב הפיקוח על הבנקים מיום 12 בינואר 2016 בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל" (להלן: התאמות בגין תוכנית התייעלות), אשר נזקפות בשיעורים שווים על פני 5 שנים החל משנת 2017 ואילך. לפרטים נוספים על השפעת הוראות המעבר והתאמות בגין תוכנית התייעלות ראה [ביאור 9](#) בתמצית הדוחות הכספיים.

(2) מסך-הכל היתרות המשוקללות של נכסי סיכון הופחתו סך של 905 מיליוני ש"ח ליום 30 בספטמבר 2017 ו-1,065 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2016 וליום 30 בספטמבר 2016 בשל התאמות בגין תוכנית התייעלות, אשר בהתאם לאישור הפיקוח על הבנקים נזקפות בהדרגה על פני 5 שנים החל משנת 2017.

(3) יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש ויחס ההון הכולל המזערי הנדרש מיום 1 בינואר 2015 ועד ליום 31 בדצמבר 2016 הינם 9% ו-12.5% בהתאמה והחל מיום 1 בינואר 2017 הינם 10% ו-13.5% בהתאמה. ליחסים אלה, החל מיום 1 בינואר 2015, התווספה דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיון למועד הדיווח. דרישה זו יושמה בהדרגה עד ליום 1 בינואר 2017.

# דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 בספטמבר 2017

טבלה 22-2: הרכב ההון לצורך חישוב יחס הון לרכיבי סיכון

31 בדצמבר 2016	30 בספטמבר 2016	<b>30 בספטמבר 2017</b>	
			במיליוני ש"ח
<b>הון רובד 1</b>			
8,146	8,120	<b>8,124</b>	הון מניות רגילות נפרע ופרמיה
26,665	26,737	<b>28,041</b>	עודפים
116	123	<b>75</b>	זכויות שאינן מקנות שליטה בהון של חברות בת שאוחדו
355	471	<b>578</b>	רווחים שטרם מומשו מהתאמות של ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן
(200)	(238)	<b>(425)</b>	מכשירים הוניים אחרים
(37)	(34)	<b>(46)</b>	סכומים שהופחתו מהון רובד 1
35,045	35,179	<b>36,347</b>	סך-הכל הון עצמי רובד 1
1,465	1,465	<b>1,221</b>	מכשירים מורכבים חדשניים
36,510	36,644	<b>37,568</b>	סך-הכל הון רובד 1
<b>הון רובד 2</b>			
264	323	<b>185</b>	מכשירי הון מורכבים וכתבי התחייבות נדחים
3,627	3,669	<b>3,678</b>	הפרשות קבוצתיות להפסדי אשראי לפני השפעת המס המת"ח
7,718	8,241	<b>6,496</b>	מכשירי הון רובד 2 שהונפקו על-ידי חברות בת של התאגיד הבנקאי למשקיעי צד ג'
-	-	<b>-</b>	סכומים שהופחתו מהון רובד 2
11,609	12,233	<b>10,359</b>	סך-הכל הון רובד 2
48,119	48,877	<b>47,927</b>	הון כולל כשיר

לפרטים נוספים, ראה [ביאור 9](#) בתמצית הדוחות הכספיים.

# דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 בספטמבר 2017

## טבלה 23-2: רכיבי הסיכון ודרישות ההון הרגולטוריות בגין סיכון אשראי, סיכון שוק וסיכון תפעולי

31 בדצמבר 2016		30 בספטמבר 2016		30 בספטמבר 2017		
דרישות הון <sup>(1)</sup>	נכסי סיכון	דרישות הון <sup>(1)</sup>	נכסי סיכון	דרישות הון <sup>(1)</sup>	נכסי סיכון	
במיליוני ש"ח						
<b>סיכון אשראי</b>						
209	1,649	226	1,785	<b>192</b>	<b>1,401</b>	חובות של ריבוניות
363	2,863	381	3,015	<b>419</b>	<b>3,049</b>	חובות של ישויות סקטור ציבורי
805	6,357	813	6,429	<b>918</b>	<b>6,687</b>	חובות של תאגידים בנקאיים
15,029	118,620	15,527	122,844	<b>15,878</b>	<b>115,644</b>	חובות של תאגידים
5,854	46,207	6,063	47,966	<b>6,475</b>	<b>47,163</b>	חובות בביטחון נדל"ן מסחרי
5,956	47,005	5,963	47,178	<b>6,718</b>	<b>48,928</b>	חשיפות קמעונאיות ליחידים
928	7,323	938	7,420	<b>1,094</b>	<b>7,966</b>	הלוואות לעסקים קטנים
4,851	38,288	4,804	38,008	<b>5,551</b>	<b>40,428</b>	הלוואות לדירור
12	96	12	94	<b>12</b>	<b>88</b>	איגוח
2,303	18,180	2,358	18,657	<b>2,618</b>	<b>19,065</b>	נכסים אחרים
450	3,551	585	4,625	<b>530</b>	<b>3,859</b>	סיכון CVA
36,760	290,139	37,670	298,021	<b>40,405</b>	<b>294,278</b>	סך-הכל בגין סיכון אשראי
617	4,866	540	4,274	<b>657</b>	<b>4,785</b>	סיכונים שוק
2,961	23,374	2,936	23,225	<b>3,244</b>	<b>23,626</b>	סיכון תפעולי
40,338	318,379	41,146	325,520	<b>44,306</b>	<b>322,689</b>	סך נכסי הסיכון בגין הסיכונים השונים
	35,045		35,179		<b>36,347</b>	הון עצמי רובד 1
	36,510		36,644		<b>37,568</b>	הון רובד 1
	48,119		48,877		<b>47,927</b>	הון כולל

(1) דרישות ההון חושבו בהתאם ליחס ההון הכולל המזערי הנדרש לפי הפיקוח על הבנקים בשיעור של 13.73% ליום 30 בספטמבר 2017, 12.67% ליום 31 בדצמבר 2016 ו-12.64% ליום 30 בספטמבר 2016. הגישות הנהוגות בבנק לגבי קטגוריות הסיכון המרכזיות, לצורך חישוב ההון הפיקוחי הן: הגישה הסטנדרטית (מיושם בסיכונים אשראי, סיכונים שוק, סיכון תפעולי וסיכון איגוח) גישה החשיפה הנוכחית (סיכון אשראי צד נגדי) וחישוב על-פי משקולות הסיכון שנקבעו בהוראות ניהול בנקאי תקין (משמש לחישוב בנכסים אחרים).

### 3. יחס מינוף

הבנק מיישם את הוראת ניהול בנקאי תקין 218 בנושא "יחס מינוף" (להלן: "ההוראה"). ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט ושקוף שאינו מבוסס סיכון, אשר יפעל כמדידה משלימה ואמינה לדרישות ההון מבוססות הסיכון, ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי. יחס המינוף מבוסס באחוזים ומוגדר כיחס בין מדידת ההון למדידת החשיפה. ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון רובד 1 כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין 202, תוך התחשבות בהסדרי המעבר שנקבעו. סך מדידת החשיפה היא סכום החשיפות המאזניות, חשיפות לנגזרים ולעסקות מימון ניירות-ערך ופריטים חוץ-מאזניים.

### טבלה 24-2: יחס מינוף

31 בדצמבר 2016	30 בספטמבר 2016	30 בספטמבר 2017	
במיליוני ש"ח			
<b>בנתוני המאוחד</b>			
36,510	36,644	<b>37,568</b>	הון רובד 1*
503,875	495,087	<b>510,009</b>	סך החשיפות*
באחוזים			
7.25%	7.40%	<b>7.37%</b>	יחס מינוף
6.00%	6.00%	<b>6.00%</b>	יחס מינוף מזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים

\* נתונים אלה כוללים התאמות בגין תוכנית ההתייעלות שנקבעו לפי מכתב הפיקוח על הבנקים מיום 12 בינואר 2016 בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל". השפעת עלויות תוכנית ההתייעלות על יחס המינוף למועד הדיווח, המוערכת בכ-0.13% נזקפת בשיעורים שווים על פני 5 שנים החל משנת 2017 ואילך.

## דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 בספטמבר 2017

### 2.4. תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מגזרי פעילות פיקוחיים

הדיווח על מגזרי פעילות הינו בהתאם למתכונת ולסיווגים שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים. דיווח זה שונה במהותו ממגזרי הפעילות המשמשים את הבנק לפי גישת ההנהלה, אשר מפורטים בסעיף 6.1 בדוח הממשל התאגידי וביאור 12 א בתמצית הדוחות הכספיים. מגזרי הפעילות הפיקוחיים מדווחים במתכונת האחידה שקבע הפיקוח על הבנקים לכלל המערכת הבנקאית, והם מבוססים על מאפייני הלקוחות, כגון: היקף תיק הנכסים - בהתייחס ללקוחות פרטיים, או המחזור העסקי - בהתייחס ללקוחות העסקיים.

להגדרת המגזרים הפיקוחיים, ולפרטים בדבר עיקרי ההנחיות, האומדנים ועקרונות הדיווח, ראה [ביאור 29 בדוחות הכספיים לשנת 2016](#).

#### טבלה 2-25: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזרי פעילות פיקוחיים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017							
רווח מימוני, נטו	עמלות והכנסות אחרות	סך הכנסות	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	סך הוצאות תפעוליות ואחרות	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק	יתרת האשראי לציבור, ברוטו, לסוף תקופת הדיווח	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
במיליוני ש"ח							
<b>פעילות ישראל</b>							
מסקי בית	783	448	1,231	188	1,041	3	124,719
מזה: הלוואות לדיור	120	15	135	(4)	56	51	63,682
מזה: כרטיסי אשראי	52	167	219	41	132	31	9,317
בנקאות פרטית	33	43	76	-	71	4	1,865
עסקים קטנים וזעירים	590	276	866	162	410	189	67,321
עסקים בינוניים	168	86	254	(112)	82	177	26,929
עסקים גדולים	259	148	407	(229)	107	325	47,663
גופים מוסדיים	26	39	65	4	51	6	2,043
ניהול פיננסי	317	24	341	1	82	173	-
אחר	1	232	233	-	348	(147)	5,308
סך-הכל פעילות ישראל	2,177	1,296	3,473	14	2,192	730	263,667
<b>פעילות חו"ל</b>							
סך-הכל פעילות חו"ל	138	29	167	11	415	(261)	15,711
סך-הכל	2,315	1,325	3,640	25	2,607	469	279,378
סך-הכל	2,315	1,325	3,640	25	2,607	469	279,378

# דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2017

## טבלה 25-2: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016*							
רווח מימוני, נטו	עמלות והכנסות אחרות	סך הכנסות	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	סך הוצאות תפעוליות ואחרות	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק	יתרת האשראי לציבור, ברוטו, לסיכון תקופת הדיווח	יתרת פיקדונות הציבור לסיכון תקופת הדיווח
במיליוני ש"ח							
<b>פעילות ישראל</b>							
מסקי בית	735	458	1,193	129	998	108,880	125,933
מזה: הלוואות לדיור	99	16	115	-	71	60,559	-
מזה: כרטיסי אשראי	34	165	199	19	119	9,389	-
בנקאות פרטית	28	43	71	-	69	2,101	35,265
עסקים קטנים וזעירים	508	259	767	(100)	396	61,548	35,938
עסקים בינוניים	156	91	247	(82)	83	27,533	20,413
עסקים גדולים	266	174	440	(46)	103	54,871	35,481
גופים מוסדיים	22	46	68	(6)	49	1,909	41,583
ניהול פיננסי	328	40	368	(3)	85	-	-
אחר	-	206	206	-	463	5,429	-
סך-הכל פעילות ישראל	2,043	1,317	3,360	(108)	2,246	262,271	294,613
<b>פעילות חו"ל</b>							
סך-הכל פעילות חו"ל	153	69	222	(10)	199	19,175	31,631
סך-הכל	2,196	1,386	3,582	(118)	2,445	281,446	326,244

\* סווג מחדש.

# דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 בספטמבר 2017

טבלה 25-2: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017							
רווח מימוני, נטו	עמלות והכנסות אחרות	סך הכנסות	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	סך הוצאות תפעוליות ואחרות	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק	יתרת האשראי לציבור, ברוטו, לטוף תקופת הדיווח	יתרת פיקדונות הציבור לטוף תקופת הדיווח
במיליוני ש"ח							
<b>פעילות ישראל</b>							
משקי בית	2,300	1,315	3,615	441	3,154	28	124,719
מזה: הלוואות לדיור	346	46	392	(9)	169	140	63,682
מזה: כרטיסי אשראי	140	477	617	72	396	106	9,317
בנקאות פרטית	91	128	219	-	217	2	1,865
עסקים קטנים וזעירים	1,716	810	2,526	429	1,252	526	67,321
עסקים בינוניים	481	254	735	(288)	247	471	26,929
עסקים גדולים	776	481	1,257	(298)	314	754	47,663
גופים מוסדיים	77	122	199	-	155	27	2,043
ניהול פיננסי	1,075	60	1,135	1	222	561	-
אחר	2	641	643	-	665	(93)	5,308
סך-הכל פעילות ישראל	6,518	3,811	10,329	285	6,226	2,276	263,667
<b>פעילות חו"ל</b>							
סך-הכל פעילות חו"ל	421	178	599	14	783	(228)	15,711
סך-הכל	6,939	3,989	10,928	299	7,009	2,048	279,378
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016*							
<b>פעילות ישראל</b>							
משקי בית	2,165	1,321	3,486	316	3,050	84	125,933
מזה: הלוואות לדיור	277	48	325	-	215	66	60,559
מזה: כרטיסי אשראי	110	446	556	40	355	109	9,389
בנקאות פרטית	81	126	207	-	211	(2)	2,101
עסקים קטנים וזעירים	1,484	729	2,213	26	1,209	597	61,548
עסקים בינוניים	466	293	759	(189)	253	420	27,533
עסקים גדולים	947	507	1,454	(355)	315	904	54,871
גופים מוסדיים	69	134	203	(6)	149	36	1,909
ניהול פיננסי	1,256	79	1,335	4	235	650	-
אחר	-	621	621	-	846	(273)	5,429
סך-הכל פעילות ישראל	6,468	3,810	10,278	(204)	6,268	2,416	262,271
<b>פעילות חו"ל</b>							
סך-הכל פעילות חו"ל	523	231	754	4	621	74	19,175
סך-הכל	6,991	4,041	11,032	(200)	6,889	2,490	281,446

\* סווג מחדש.



## שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

### מגזר משקי בית

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר משקי בית בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכם ב-28 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח נקי בסך של 84 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע מעלייה בהוצאות בגין הפסדי אשראי ובהוצאות התפעוליות שקוזה על-ידי עלייה ברווח המימוני, נטו. הרווח המימוני, נטו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכם ב-2,300 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-2,165 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע מעלייה ביתרות האשראי הצרכני והאשראי לדירור הממוצעות בין התקופות לצד עלייה במרווחים הפיננסיים על אשראים אלה. העמלות וההכנסות האחרות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכמו ב-1,315 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,321 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע מירידה בהכנסות מפעילות בניירות-ערך וקוזה בחלקו על-ידי עלייה בעמלות מכרטיסי אשראי. ההוצאות בגין הפסדי אשראי בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכמו ב-441 מיליון ש"ח, בהשוואה להוצאות בסך של 316 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע מעלייה בהפרשה הקבוצתית כתוצאה מגידול במחיקות האוטומטיות. ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכמו ב-3,154 מיליון ש"ח בהשוואה ל-3,050 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה בהוצאות השכר עקב הפחתת הפסדים אקטואריים שנזקפו בתקופות קודמות לרווח כולל אחר בעיקר עקב תוכנית ההתייעלות ומעלייה בהוצאות המיוחסות לפעילות כרטיסי האשראי, עקב עלייה בפעילות. מנגד, חלה ירידה כתוצאה מהמשך החיסכון בעלויות שוטפות. האשראי לציבור ליום 30 בספטמבר 2017 הסתכם בכ-112.5 מיליארד ש"ח (מזה: אשראי צרכני בסך של כ-39.5 מיליארד ש"ח ואשראי לדירור - כ-63.7 מיליארד ש"ח), בהשוואה לכ-108.0 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2016 (מזה: אשראי צרכני בסך של כ-38.2 מיליארד ש"ח ואשראי לדירור - כ-61.0 מיליארד ש"ח). פיקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2017 הסתכמו בכ-124.7 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-125.9 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2016.

### מגזר בנקאות פרטית

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר בנקאות פרטית בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכם ב-2 מיליון ש"ח, בהשוואה להפסד בסך של 2 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הרווח המימוני, נטו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכם ב-91 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-81 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. העמלות וההכנסות האחרות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכמו ב-128 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-126 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 ב-217 מיליון ש"ח בהשוואה ל-211 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. האשראי לציבור ליום 30 בספטמבר 2017 הסתכם בכ-1.9 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-1.8 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2016. פיקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2017 הסתכמו בכ-32.1 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-32.0 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2016.

### מגזר עסקים קטנים וזעירים

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר עסקים קטנים וזעירים בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכם ב-526 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-597 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע מעלייה בהוצאות בגין הפסדי אשראי שקוזה בחלקה על-ידי גידול ברווח המימוני, נטו. הרווח המימוני, נטו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכם ב-1,716 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,484 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה בהיקפי האשראי לצד עלייה במרווחים הפיננסיים על האשראי. העמלות וההכנסות האחרות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכמו ב-810 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-729 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע מעלייה בהכנסות מפעילות סליקת כרטיסי אשראי ומעמלות דמי ניהול חשבונות. ההוצאות בגין הפסדי אשראי בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכמו ב-429 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-26 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע מעלייה בהפרשה שנרשמה על בסיס קבוצתי כתוצאה מגידול ביתרות האשראי הבעייתית וכן מעלייה בהפרשה שנרשמה על בסיס פרטני. ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 ב-1,252 מיליון ש"ח בהשוואה ל-1,209 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה בהוצאות מפעילות סליקת כרטיסי אשראי המיוחסת למגזר. האשראי לציבור ליום 30 בספטמבר 2017 הסתכם בכ-67.3 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-63.0 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2016. פיקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2017 הסתכמו בכ-49.7 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-46.1 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2016.

### מגזר עסקים בינוניים

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר עסקים בינוניים בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכם ב-471 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-420 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע מעלייה בהכנסות בגין הפסדי אשראי שקוזה על-ידי ירידה בהכנסות מעמלות. הרווח המימוני, נטו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכם ב-481 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-466 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. העמלות וההכנסות האחרות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכמו ב-254 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-293 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע בעיקר מירידה בעמלות מטיפול באשראי ומעמלות מעסקי מיומן. ההכנסות בגין הפסדי אשראי בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכמו ב-288 מיליון ש"ח, בהשוואה להכנסות בסך של 189 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול בהכנסות נבע מירידה בהפרשה הפרטנית בעיקר עקב גביית חובות שנמחקו חשבונאית. ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכמו ב-247 מיליון ש"ח בהשוואה ל-253 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. האשראי לציבור ליום 30 בספטמבר 2017 הסתכם בכ-26.9 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-28.4 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2016. פיקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2017 הסתכמו בכ-20.1 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-18.9 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2016.

## מגזר עסקים גדולים

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר עסקים גדולים בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכם ב-754 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-904 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע מירידה בהכנסות בגין הפסדי אשראי ומירידה ברווח המימוני, נטו. הרווח המימוני, נטו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכם ב-776 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-947 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע מירידה בהכנסות ריבית, נטו בעיקר כתוצאה מירידה ביתרות האשראי הממוצעות וכן מירידה בהכנסות מימון שאינן מריבית כתוצאה מרישום רווח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 ממכירת הלוואות בסך 102 מיליון ש"ח הנובע ברובו ממכירת חוב שסווג כפגום. העמלות וההכנסות האחרות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכמו ב-481 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-507 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע בעיקר מירידה בהכנסות מטיפול באשראי כתוצאה מירידה בעמלות מארגון סינדיקציות וירידה ביתרות האשראי. ההכנסות בגין הפסדי אשראי הסתכמו ל-298 מיליון ש"ח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017, בהשוואה להכנסות בסך של 355 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה בהכנסות נבעה מרישום הכנסה בהפרשה הפרטנית נטו שקיזזה את העלייה בהפרשה הקבוצתית. בהיקפי האשראי, מנגד, חל גידול בהכנסה מהפרשה הפרטנית נטו שקיזזה את העלייה בהפרשה הקבוצתית. ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 ב-314 מיליון ש"ח בהשוואה ל-315 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. האשראי לציבור ליום 30 בספטמבר 2017 הסתכם בכ-47.7 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-48.9 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2016 ויתרה בסך 54.9 ליום 30 בספטמבר 2016. פיקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2017 הסתכמו בכ-37.2 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-38.0 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2016.

## מגזר מוסדיים

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר גופים מוסדיים בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכם ב-27 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-36 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הרווח המימוני, נטו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכם ב-77 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-69 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. העמלות וההכנסות האחרות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכמו ב-122 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-134 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע בעיקר מירידה בהכנסות מפעילות בניירות-ערך ומירידה בהכנסות מתפעול ונאמנות לגופים מוסדיים. ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 ב-155 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-149 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. האשראי לציבור ליום 30 בספטמבר 2017 הסתכם בכ-2.0 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-2.1 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2016. פיקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2017 הסתכמו בכ-55.6 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-46.6 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2016. הגידול נבע מעלייה בהפקדות של משקיעים מוסדיים גדולים.

## מגזר ניהול פיננסי

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר ניהול פיננסי בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכם ב-561 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-650 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע מירידה ברווח המימוני, נטו. הרווח המימוני, נטו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכם ב-1,075 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,256 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע מרווח בסך 109 מיליון ש"ח שנרשם ברבעון השני של שנת 2016 הנובע ממכירת מניות ויזה אירופה. כמו-כן, חלה ירידה ברווחים מניירות-ערך ובהכנסות מהתאמות לשווי הוגן של מכשירים נגזרים. מנגד, חלה עלייה עקב השפעת השינויים במדד בשל עלייה של 0.2% במדד המחירים לצרכן בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד בה המדד לא עלה. העמלות וההכנסות האחרות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכמו ב-60 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-79 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכמו ב-222 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-235 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

## מגזר אחר (פעילות ישראל)

ההפסד המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר אחר בפעילות ישראל בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכם בסך של 93 מיליון ש"ח בהשוואה להפסד בסך של 273 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון בהפסד בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 נבע בעיקר מרישום הפרשה נמוכה יותר בקשר עם חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים בהשוואה להפרשה שנרשמה בתקופה המקבילה אשתקד, וכן מקיטון ההוצאות המשפטיות הכרוכות בה. כמו-כן, בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 רשם הבנק רווח ממכירת בניינים וציוד בסך 49 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-9 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. מנגד, חלה ירידה בהכנסות בסך של 33 מיליון ש"ח כתוצאה מהפסקת מתן שירותי מחשוב במהלך 2017 לחברת בת שאוחדה בעבר. הרווח הנקי מכרטיסי אשראי בגין פעילות לקוחות בנקים מחוץ לקבוצה ומתיירות נכנסת הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 ב-52 מיליון ש"ח בהשוואה ל-43 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. האשראי ללקוחות של בנקים אחרים, אשר אינם חלק מקבוצת הבנק ושאינם התקשרה קבוצת ישראל כהסדר הסתכם ליום 30 בספטמבר 2017 בכ-5.3 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-5.1 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2016.

## מגזר הפעילות הבינלאומית

ההפסד המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר הפעילות הבינלאומית בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכם ב-228 מיליוני ש"ח, בהשוואה לרווח נקי בסך של 74 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע מהחלטה על הפסקת הפעילות של הפועלים שוויץ וקבוצת Poalim Asset Management, שבעקבותיה נרשמה הפרשה הכוללת בעיקר הוצאות פיצויים והתחייבויות בגין שכירות ארוכת טווח בסך של כ-110 מיליון ש"ח וכן מגידול בהפרשה בקשר עם חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים. כתוצאה מהחלטה על צמצום הפעילות של הפועלים שוויץ מול לקוחות אמריקה הלטינית ורוסיה, חלה ירידה בהיקף האשראי, פיקדונות הציבור ונכסי הלקוחות, שתרמו לירידה בהכנסות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017. בנוסף, חלה ירידה בתחום הסינדיקציות בסניף ניו-יורק ונרשם הפסד מפעילות קבוצת בנק פוזיטיף. הירידה קוזה בחלקה על-ידי הכנסה חד פעמית בסך כ-48 מיליון ש"ח (כ-14 מיליון דולר) ממכירת תיק נכסי לקוחות הבנקאות הפרטית הבינלאומית בסניף מיאמי. לפרטים נוספים בדבר צמצום הפעילות הפרטית הבינלאומית ראה [ביאור 17](#) בתמצית הדוחות הכספיים וראה [פרק "חברות מוחזקות עיקריות" בדוח הדירקטוריון והנהלה](#). להלן השינויים העיקריים בתוצאות הפעילות הבינלאומית:

- הרווח הנקי של פעילות ה-Middle-Market בסניף ניו-יורק הסתכם בכ-65 מיליוני ש"ח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 בהשוואה לרווח נקי בסך של 60 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.
- ההפסד של בנק הפועלים שוויץ הסתכם בכ-242 מיליוני ש"ח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 בהשוואה לרווח נקי בסך של כ-23 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה ברווחיות נבעה מהחלטה על הפסקת הפעילות של הפועלים שוויץ, כאמור לעיל ומגידול בהפרשה בקשר עם חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים.
- ההפסד של סניף מיאמי הסתכם בכ-2 מיליוני ש"ח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 בהשוואה להפסד בסך של כ-15 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 נרשמה הכנסה חד פעמית בסך כ-48 מיליון ש"ח (כ-14 מיליון דולר) ממכירת תיק נכסי לקוחות של סניף זה. ההכנסה קוזה על-ידי עלויות המיוחסות לסגירת הפעילות הבנקאית בסניף.
- ההפסד של קבוצת בנק פוזיטיף הסתכם בכ-38 מיליוני ש"ח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 בהשוואה לרווח נקי בסך של כ-4 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ההפסד נבע מהמשך צמצום הפעילות של פוזיטיף שגרם לירידה בהכנסות המימון והעמלות וכן מגידול בהפרשות לתביעות משפטיות.
- סך האשראי לציבור של הפעילות הבינלאומית ליום 30 בספטמבר 2017 הסתכם בכ-15.7 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-18.7 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2016.
- האשראי לציבור ליום 30 בספטמבר 2017 בתחום ה-Middle-Market בסניף ניו-יורק הסתכם בכ-9.7 מיליארד ש"ח (כ-2.7 מיליארד דולר) בהשוואה לכ-9.1 מיליארד ש"ח (כ-2.4 מיליארד דולר) בסוף שנת 2016.
- האשראי לציבור ליום 30 בספטמבר 2017 בבנק הפועלים שוויץ הסתכם בכ-1.8 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-3.1 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2016. הקיטון מקורו בהחלטה על צמצום פעילות הבנקאות הפרטית בחו"ל, כאמור לעיל.
- האשראי לציבור ליום 30 בספטמבר 2017 בתחום הסינדיקציות בסניף ניו-יורק הסתכם בכ-0.7 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-1.3 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2016.
- האשראי לציבור בבנק פוזיטיף בתורכיה הסתכם בכ-1.0 מיליארד ש"ח ליום 30 בספטמבר 2017 בהשוואה לכ-1.4 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2016. הקיטון נובע מהתוכנית האסטרטגית של הבנק לצמצם בהדרגה את תיק האשראי של בנק פוזיטיף.
- סך פיקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2017 של הפעילות הבינלאומית הסתכמו בכ-23.4 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-31.0 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2016.
- יתרת פיקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2017 בתחום ה-Middle-Market בסניף ניו-יורק הסתכמה בכ-5.7 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-7.6 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2016.
- יתרת פיקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2017 בבנק הפועלים שוויץ הסתכמה בכ-6.5 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-11.4 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2016. הקיטון מקורו בהחלטה על צמצום פעילות הבנקאות הפרטית בחו"ל, כאמור לעיל.
- יתרת פיקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2017 מסוג Brokered CD's בסניף ניו-יורק הסתכמו בכ-8.5 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-6.1 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2016.
- פיקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2017 במרכז לבנקאות פרטית בתל-אביב הסתכמו בכ-2.4 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-3.3 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2016.

## 2.5. חברות מוחזקות עיקריות

קבוצת הבנק פועלת באמצעות חברות בנות בנקאיות ושאינן בנקאיות בישראל ובחו"ל. תחומי פעילותן של אותן חברות בנות שאינן בנקאיות הינם בתחום הפיננסי, שיווק ותפעול מערך כרטיסי האשראי, פעילות בעסקי נאמנות, הנפקה ומימון ומתן שירותי בנקאות להשקעות. תרומת החברות המוחזקות לתוצאות הפעילות של הבנק בנטרול הפרשי שער של חברות הבנות בחו"ל בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכמה ב-169 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-422 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. השקעת הבנק בחברות המוחזקות ליום 30 בספטמבר 2017 הסתכמה ב-16.9 מיליארד ש"ח, בדומה ליתרה ביום 31 בדצמבר 2016.

## 2.5.1. חברות בת בישראל

### קבוצת ישראל

הקבוצה כוללת את החברות: ישראל בע"מ, פועלים אקספרס בע"מ, יורופי (יורוקרד) ישראל בע"מ, ישראל מימון בע"מ, ישראל כרטיס (נכסים) 1994 בע"מ, צמרת מימונים בע"מ וגלובל פקטורינג בע"מ.

פעילות הליבה של קבוצת ישראל הינה הנפקה, סליקה ומימון של כרטיסי אשראי מסוג "ישראל", "ויזה" ו"אמריקן אקספרס" וזאת מכוח הסכמי רישיון. בנוסף, לקבוצה פעילויות בתחומים: הענקת אשראי צרכני שלא באמצעות כרטיס אשראי, הבטחת פירעון המחאות וניכיון המחאות, ניכיון שוברים באופן ישיר ופעילות בתחום הפקטורינג (ניכיון חייבים).

תרומת קבוצת ישראל לרווח הנקי של הבנק, בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכמה ב-267 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-228 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

סך השקעת הבנק בקבוצת ישראל הסתכמה ביום 30 בספטמבר 2017 ב-3,029 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-2,991 מיליון ש"ח בסוף שנת 2016. הגידול נבע מהרווח בתקופה בקיזוז דיבידנד.

לפרטים נוספים הנוגעים לקבוצת ישראל ראה מגזר קבוצת ישראל בפרק "מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה" בדוח ממשל תאגידי של שנת 2016 ולהלן. לפרטים בנוגע לתביעות משפטיות, ראה **ביאור 10ב'** בתמצית הדוחות הכספיים.

בהמשך לאמור בסעיף 5.5.1 לדוח הדירקטוריון והנהלה של הבנק לשנת 2016 ובביאור 36 לדוחות הכספיים של הבנק לשנת 2016 הנהלת הבנק ממשיכה להערך בהנחיית הדירקטוריון לקראת הפרדה של קבוצת ישראל מהבנק כנדרש בחוק להגברת התחרותיות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה), תשע"ז-2017. במסגרת זו, בוחנים דירקטוריון והנהלת הבנק מספר חלופות להעברת החזקות הבנק בקבוצת ישראל לרבות:

(א) מכירת החזקות בקבוצת ישראל למשקיע או קבוצת משקיעים.

(ב) הצעת מכר לציבור של החזקות בקבוצת ישראל.

(ג) חלוקת דיבידנד בעין של החזקות בקבוצת ישראל לבעלי המניות של הבנק, או שילוב של איזה מהחלופות שלעיל.

בהתחשב בחלופות הנשקלות כאמור, ובהנחיית הדירקטוריון החליטה הנהלת הבנק ביום 5 לאפריל 2017 להתחיל בהכנת תשקיף בקשר עם קבוצת ישראל. ביום 23 לאוקטובר 2017 החליט הבנק לשכור את שירותי בנק ההשקעות Citi לליווי הבנק בבחירת החלופה המועדפת להיפרדות מקבוצת ישראל ובקיזומה. בנק ההשקעות יסייע בקידום כל אחת מהחלופות שייבחרו (מכירה, הנפקה לציבור ו/או דיבידנד בעין או שילוב של כמה מהן). למועד זה מדובר בבחינה של החלופות ואין ודאות בקשר לביצוע של איזו מהן.

במסגרת בחינת החלופות על-ידי הבנק הודיעה לבנק בעלת השליטה, אריסון החזקות (1998) בע"מ ("אריסון"), כי אם וככל שהבנק יחליט לנקוט במתווה של חלוקה בעין של מניות ישראל ("המתווה"), תתחייב אריסון לפעול בהתאם לכללים ומגבלות שיחולו בקשר להחזקתה במניות ישראל כמפורט להלן: א. אריסון תפעל למכירתן של המניות שיתקבלו בידה במסגרת המתווה בבורסה לניירות-ערך בתל-אביב או מחוצה לה, כך שעם השלמת המכירות כאמור לא יותרו בידה מניות של ישראל בשיעור של למעלה מ-5% ("תקופת המעבר"). ב. במהלך תקופת המעבר, אריסון לא תרכוש מניות נוספות של ישראל, למעט קבלתן בדרך של חלוקה בעין מהבנק. ג. החל ממועד קבלת מניות ישראל בידי אריסון במסגרת המתווה, בכל מקרה, אריסון לא תצביע במניות ישראל בשיעור של למעלה מ-5% מזכויות ההצבעה בישראל. ד. אריסון לא תציע ולא תמנה דירקטור מטעמה לכהונה בדירקטוריון ישראל. כל עוד ישראל תישלט על-ידי הבנק, הרי שכל החלטות בקשר לאופן הפעלת השליטה בישראל ומינוי דירקטורים בישראל מטעם הבנק ייעשו רק על-ידי האורגנים המוסמכים של הבנק. ה. במקרה שבו אריסון תבצע עסקת מכירה (מחוץ לבורסה) במחיר למניה המשקף פרמיה על מחיר המניה בבורסה במועד הרלוונטי ובאופן שלא יתאפשר ליתר בעלי המניות בבנק ליהנות מפרמיה כאמור, אזי אריסון תנקוט בצעדים שיבטיחו כי גם יתר בעלי המניות מן הציבור בישראל ייהנו מהפרמיה. הודעה כאמור נמסרה גם לפיקוח על הבנקים ולרשות ניירות-ערך.

הבנק פנה לרשות ניירות-ערך בבקשה להנחיה מקדמית, שלפיה אין לייחס לבעלת השליטה בבנק ולנציגיה בדירקטוריון עניין אישי בחלוקתן של מניות ישראל כדיבידנד בעין לבעלי המניות של הבנק. רשות ניירות-ערך הודיעה כי לא תתערב בעמדה זו וזאת בעיקר לאור התחייבות בעלת השליטה ליטול על עצמה את הכללים והמגבלות שפורטו לעיל.

בחדש יולי 2017 מונה מר איל דשא כיו"ר דירקטוריון ישראל בע"מ וחברות נוספות בקבוצת ישראל והחליף בתפקיד את מר רונן שטיין, משנה למנכ"ל בבנק וממונה על החטיבה הקמעונאית. חברי הנהלה, נושאי משרה בבנק ועובדי הבנק הקשורים לאסטרטגיה או לניהול פעילות עסקית בבנק אינם מכהנים עוד בדירקטוריונים של חברות קבוצת ישראל, עובדי הבנק לא יהיו רוב בדירקטוריונים של חברות הקבוצה וישנן מגבלות על הדירקטורים עובדי הבנק המכהנים בדירקטוריון ישראל בהעברת מידע מדירקטוריון ישראל להנהלת הבנק.

השינויים האמורים נעשו בהתאם לבקשת הפיקוח על הבנקים בקשר עם החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל, תהליך ההיפרדות מקבוצת ישראל המתחייב ממנו ועל-מנת לצמצם פוטנציאל לניגודי עניינים.

## 2.5.2. פעילות קבוצת הבנק בחו"ל

לפרטים אודות חברות נוספות ומידע נוסף הנוגע לפעילות הבינלאומית של הבנק, ראה [מגזר פעילות בינלאומית בפרק "מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה"](#) [בדוח ממשל תאגידי של שנת 2016 ולהלן](#).

### **Bank Hapoalim (Switzerland) Ltd.** (להלן: "הפועלים שוויץ")

חברה בת בנקאית (בבעלות מלאה של הבנק) המאוגדת בשוויץ העוסקת בעיקר במתן שירותי בנקאות פרטית באמצעות סניפים בציריך ובלוקסמבורג. כמו-כן, פועלת באמצעות חברה לייעוץ השקעות בישראל ונציגות בישראל.

ביום 18 בספטמבר 2017 החליט הבנק להביא להפסקת פעילותה של הפועלים שוויץ בדרך של מכירת נכסיה או בדרך אחרת. ההחלטה התקבלה לנוכח מדיניות ניהול הסיכונים של הבנק, הפועל למזער את סיכוני הציות בקבוצת הבנק, בין היתר, כפי שעלו בקשר עם חקירת הרשויות האמריקאיות, לצד שינויים בסביבה הרגולטורית העולמית והשפעתם על סיכונים אלה. כחלק מההחלטה על היציאה מהפעילות בשוויץ אישר דירקטוריון הבנק עקרונית גם את הפסקת הפעילות בחברות בקבוצת Poalim Asset Management (להלן: "קבוצת PAM"). להערכת הבנק עלויות היציאה מהפעילות בשוויץ ומקבוצת PAM, הכוללות בעיקר פיצויים והתחייבויות בגין שכירות ארוכת טווח נכללו ברבעון השלישי של השנה בסך של כ-110 מיליון ש"ח.

כמו-כן הבנק עשוי לשאת בעלויות נוספות אשר יכללו בתקופות הדיווח שלאחר הרבעון השלישי ועד למועד השלמת הליך הפסקת הפעילות. לאחר הפסקת פעילות הפועלים שוויץ לא תיוותר לבנק פעילות משמעותית בתחום הבנקאות הפרטית בחו"ל.

ביום 2 באוקטובר 2017 חתם הבנק על מזכר הבנות מחייב עם Bank J. Safra Sarasin AG and Banque J. Safra Sarasin (Luxembourg) S.A. (ביחד, "בנק ספרא") למכירת תיק נכסי לקוחות הבנקאות הפרטית הבינלאומית של בנק הפועלים שוויץ בסניפיו בשוויץ ובלוקסמבורג. בהתאם למזכר ההבנות, עם השלמת העסקה ככל שתושלם, התמורה הצפויה בגין המכירה (בכפוף להתאמות בעיקר כתלות בהיקף חשבונות הלקוחות שיועברו) היא בין 27 ל-33 מיליון פרנקים שוויצרים (בין כ-98 לכ-120 מיליון ש"ח). כחלק מהעסקה, מספר מנהלי קשרי לקוחות ועובדים אחרים של בנק הפועלים שוויץ מסניפיו בשוויץ ולוקסמבורג, מחברת הבת שלו בישראל וממשרד הנציגות שלו בישראל אמורים לעבור לבנק ספרא. ככל שתושלם העסקה, המעבר מתוכנן להתבצע במהלך המחצית הראשונה של שנת 2018. השלמת העסקה כפופה, בין היתר, לאישורי הרשויות הרגולטוריות, לחתימה על הסכם מפורט ולתנאים נוספים.

במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 צמצם בנק הפועלים שוויץ את פעילותו בתחום הבנקאות הפרטית, סניף זינבה של הבנק נסגר לפעילות לקוחות בסוף אפריל 2017 ויסגר רשמית בסוף שנת 2017. כמו-כן, הנציגות של בנק הפועלים שוויץ במוסקבה נסגרה בסוף פברואר 2017.

ההפסד בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 בבנק הפועלים שוויץ הסתכם בסך של 60 מיליון פרנק שוויצרי בהשוואה לרווח בסך של 8.4 מיליון פרנק שוויצרי בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר ההפסד נובע מההחלטה להפסקת הפעילות כאמור לעיל שבעקבותיה נכללה הפרשה כאמור לעיל בסך של כ-28 מיליון פרנק שוויצרי. כמו-כן בעקבות ההחלטה שהתקבלה בחודש דצמבר 2016 על צמצום הפעילות מול לקוחות אמריקה הלטינית ורוסיה, חלה ירידה בהיקף האשראי, פיקדונות הציבור ונכסי הלקוחות, שתרמו לירידה בהכנסות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017.

בנוסף בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 נכללה הפרשה בקשר עם חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים בסך של 26 מיליון פרנק שוויצרי. תרומת הפועלים שוויץ, בנטרול הפרשי שער ולאחר השלמת מס בישראל, הסתכמה בתרומה שלילית בסך של 217 מיליון ש"ח, בהשוואה לתרומה חיובית בסך של 30 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

לפרטים בדבר חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים ראה [ביאור 110](#), בתמצית הדוחות הכספיים.

לפרטים בדבר חקירה בנושא ארגון הכדורגל הבינלאומי (FIFA) ראה [ביאור 110](#), בתמצית הדוחות הכספיים.

### **Bank Pozitif Kredi Ve Kalkinma Bankasi Anonim Sirketi** (להלן: "בנק פוזיטיף")

קבוצת הבנק פועלת כיום בתורכיה באמצעות בנק פוזיטיף, הפועל ומתמחה בתחום הבנקאות העסקית הבנקאות להשקעות. לבנק פוזיטיף אין היתר פיקדונות מהרגולטור התורכי.

במסגרת התוכנית האסטרטגית של הבנק, הוחלט על הקטנה הדרגתית של תיק האשראי בבנק פוזיטיף. במסגרת מימוש ההחלטה, מרבית תיק האשראי הקמעונאי של הבנק נמכר בחודש ינואר 2017.

התוצאות העסקיות של קבוצת בנק פוזיטיף בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכמו בהפסד של 58.4 מיליון לירות תורכיות לעומת רווח של כ-5.4 מיליון לירות תורכיות בתקופה המקבילה אשתקד. ההפסד נבע מהמשך צמצום הפעילות של פוזיטיף שגרם לירידה בהכנסות המימון והעמלות וכן מגידול בהפרשות לתביעות משפטיות.

תרומת קבוצת בנק פוזיטיף בנטרול הפרשי שער ולאחר השלמת מס בישראל לתוצאות הפעילות של הבנק בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכמה בתרומה שלילית של כ-42 מיליון ש"ח בהשוואה לתרומה חיובית של כ-12 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

השקעת הבנק בקבוצת בנק פוזיטיף ליום 30 בספטמבר 2017 הסתכמה ב-227 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-290 מיליון ש"ח בסוף שנת 2016.

# דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 בספטמבר 2017

## 3. סקירת הסיכונים

חלק מהמידע המפורט בפרק זה, אף אם הוא מבוסס על עיבוד של נתונים היסטוריים, מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות-ערך, וכמפורט בסעיף 1.1 לעיל.

מידע נוסף על הסיכונים ניתן למצוא באתר האינטרנט של הבנק "דוח על הסיכונים: גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים" ליום 30 בספטמבר 2017 להלן "דוח על הסיכונים". יש לעיין בסקירה זו ביחד עם הדוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2016 והדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2016 והביאורים הנלווים להם.

### 3.1. תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם

פעילותו של הבנק כרוכה בסיכונים הפיננסיים הבאים: סיכונים אשראי (לרבות סיכון ריכוזיות וסיכון צד נגדי), סיכונים שוק (לרבות סיכון שער חליפין וסיכון ריבית בתיק הבנקאי), סיכון השקעה (סיכון מניות ומרווחי אשראי) וסיכון הנזילות (לרבות סיכון המימון). סיכונים אחרים שאינם פיננסיים הם בעיקר סיכון הציות, הסיכון המשפטי והסיכונים התפעוליים. סיכונים נוספים אליהם חשוף הבנק מטופלים באופן ישיר כחלק מהניהול העסקי והינם: סיכון מוניטין, סיכון תחרות, סיכון רגולציה וחקיקה, סיכון כלכלי, סיכון אסטרטגי וסיכון סביבתי.

הבנק הגדיר את הסיכונים הבאים כסיכונים מהותיים: סיכון אשראי, סיכון שוק, סיכון השקעה, סיכון ציות, סיכון תפעולי, סיכון ריכוזיות, סיכון צד נגדי, סיכון ריבית בתיק הבנקאי, סיכון נזילות, סיכון מוניטין, סיכון אסטרטגי וסיכון רגולציה וחקיקה.

בחודש פברואר 2017 שונה מבנה צוותי ההנהלה וצוותי המשנה באופן המשפר את תהליכי העבודה והפיקוח של צוותי ההנהלה על הסיכונים וניהולם. השינוי אינו משפיע באופן מהותי על אופן ניהול הסיכונים. לפרטים והרחבה בדבר ממשל ניהול הסיכונים לרבות תפיסת הבקרה, הגורמים האחראים, ועדות הדירקטוריון וצוותי הנהלה בזיקה ראה "דוח על הסיכונים: גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים" ליום 31 במרץ 2017.

### 3.2. סיכון אשראי

סיכון האשראי הינו סיכון הנובע מכך שהלווה או החייב לא יעמוד בהתחייבויותיו לבנק על-פי הסכם האשראי. תיק האשראי הינו מרכיב עיקרי בתיק הנכסים של קבוצת הבנק, ולכן הרעה ביציבותם של הלווים השונים עלולה להשפיע לרעה על שווי הנכסים ועל רווחיות הקבוצה.

להרחבה על סיכון האשראי ואופן ניהולו ראה פרק סקירת הסיכונים בדוח הדירקטוריון והנהלה ליום 31 בדצמבר 2016 והדוח על הסיכונים: גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2016 וכן הדוח על הסיכונים: גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 30 בספטמבר 2017.

#### 3.2.1. חבויות בעייתיות

טבלה 1-3: סיכון אשראי בעייתי<sup>(1)</sup>

31.12.16			30.09.17			
מאזני	חוף-מאזני	סך-הכל	מאזני	חוף-מאזני	סך-הכל	
במיליוני ש"ח						
4,625	621	4,004	<b>3,400</b>	<b>636</b>	<b>2,764</b>	סיכון אשראי פגום
1,595	165	1,430	<b>1,775</b>	<b>220</b>	<b>1,555</b>	סיכון אשראי נחות
2,989	747	2,242	<b>3,527</b>	<b>550</b>	<b>2,977</b>	סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת <sup>(2)</sup>
9,209	1,533	7,676	<b>8,702</b>	<b>1,406</b>	<b>7,296</b>	סך סיכון אשראי בעייתי*
7,600	1,378	6,222	<b>7,430</b>	<b>1,241</b>	<b>6,189</b>	סיכון אשראי בעייתי נטו
884	-	884	<b>847</b>	-	<b>847</b>	* מזה חובות שאינם פגומים בפיגור של 90 ימים או יותר <sup>(2)</sup>

#### הערה:

סיכון אשראי מאזני וחוף-מאזני מוצג לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת ביטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לוויים.

(1) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

(2) לרבות בגין הלוואות לדיוור שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור ובגין הלוואות לדיוור שבגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

# דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 בספטמבר 2017

## טבלה 2-3: נכסים שאינם מבצעים\*

יתרה ליום		
31.12.16	<b>30.09.17</b>	
במיליוני ש"ח		
3,507	<b>2,209</b>	אשראי לציבור פגום שאינו צובר הכנסות ריבית (NPL)
126	<b>126</b>	נכסים שהתקבלו בגין אשראים שסולקו
3,633	<b>2,335</b>	סך-הכל נכסים שאינם מבצעים
1.27%	<b>0.79%</b>	שיעור NPL מסך האשראי לציבור

\* נכסים שאינם מבצעים כוללים את נכסי הבנק אשר אינם צוברים הכנסות ריבית. מידע זה דומה ליתרת ה-Non Performing Assets המוצגת בדוחות הכספיים של תאגידים בנקאיים בארצות-הברית. מטרת נתון זה לתת גילוי לאותו חלק מנכסי הבנק הכלול בדוחות הכספיים אשר אינו צובר הכנסות ריבית.

## טבלה 3-3: מידע נוסף על תנועה בחובות בעייתיים בגין אשראי לציבור ובהפרשה הפרטנית

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017		
מסחרי	פרטי	סך-הכל
במיליוני ש"ח		
<b>תנועה ביתרת החובות הפגומים בגין אשראי לציבור</b>		
3,229	746	3,975
520	320	840
(66)	(15)	(81)
(646)	(167)	(813)
(1,039)	(121)	(1,160)
1,998	763	2,761
יתרת חובות פגומים לתחילת השנה		
חובות שסווגו כפגומים במהלך התקופה		
חובות שחזרו לסיווג שאינו פגום		
חובות פגומים שנמחקו		
חובות פגומים שנפרעו		
יתרת חובות פגומים לסוף התקופה		
<b>תנועה ביתרת החובות הבעייתיים בארגון מחדש</b>		
1,333	615	1,948
227	336	563
(79)	(132)	(211)
(748)	(182)	(930)
733	637	1,370
יתרת חובות בעייתיים בארגון מחדש לתחילת השנה		
ארגונים מחדש שבוצעו במהלך התקופה		
חובות בארגון מחדש שנמחקו		
חובות בארגון מחדש שנפרעו		
יתרת חובות בעייתיים בארגון מחדש לסוף התקופה		
<b>תנועה ביתרת הפרשה המאזנית להפסדי אשראי בגין החובות הפגומים</b>		
749	145	894
327	216	543
(102)	(39)	(141)
(691)	(85)	(776)
(466)	92	(374)
(646)	(167)	(813)
691	85	776
-	(2)	(2)
328	153	481
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות פגומים לתחילת השנה		
הוצאות בגין הפסדי אשראי - הגדלת הפרשה		
הוצאות בגין הפסדי אשראי - הקטנת הפרשה		
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות		
נזקף לרוויה - הפרשה להפסדי אשראי		
מחיקה חשבונאית שבוצעה בתקופה		
גביית חובות שנמחקו חשבונאית		
אחר		
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות פגומים לסוף התקופה		

# דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 בספטמבר 2017

טבלה 3-3: מידע נוסף על תנועה בחובות בעייתיים בגין אשראי לציבור ובהפרשה הפרטנית (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016		
מסחרי	פרטי	סך-הכל
במיליוני ש"ח		
<b>תנועה ביתרת החובות הפגומים בגין אשראי לציבור</b>		
4,640	696	5,336
יתרת חובות פגומים לתחילת השנה		
658	314	972
חובות שסווגו כפגומים במהלך התקופה		
(260)	(13)	(273)
חובות שחזרו לסיווג שאינו פגום		
(499)	(140)	(639)
חובות פגומים שנמחקו		
(989)	(133)	(1,122)
חובות פגומים שנפרעו		
3,550	724	4,274
יתרת חובות פגומים לסוף התקופה		
<b>תנועה ביתרת החובות הבעייתיים בארגון מחדש</b>		
1,852	585	2,437
יתרת חובות בעייתיים בארגון מחדש לתחילת השנה		
218	329	547
ארגונים מחדש שבוצעו במהלך התקופה		
(424)	(145)	(569)
חובות בארגון מחדש שנמחקו		
(264)	(174)	(438)
חובות בארגון מחדש שנפרעו		
1,382	595	1,977
יתרת חובות בעייתיים בארגון מחדש לסוף התקופה		
<b>תנועה ביתרת הפרשה המאזנית להפסדי אשראי בגין החובות הפגומים</b>		
985	111	1,096
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות פגומים לתחילת השנה		
396	150	546
הוצאות בגין הפסדי אשראי - הגדלת הפרשה		
(207)	(23)	(230)
הוצאות בגין הפסדי אשראי - הקטנת הפרשה		
(578)	(92)	(670)
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות		
(389)	35	(354)
נזקף לרוויה - הפרשה להפסדי אשראי		
(500)	(136)	(636)
מחיקה חשבונאית שבוצעה בתקופה		
578	92	670
גביית חובות שנמחקו חשבונאית		
-	-	-
אחר		
674	102	776
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות פגומים לסוף התקופה		



## טבלה 4-3: מדדי סיכון אשראי

ליום		
31.12.16	<b>30.09.17</b>	
1.44%	<b>0.99%</b>	שיעור יתרת אשראי לציבור פגום מיתרת אשראי לציבור*
0.32%	<b>0.30%</b>	שיעור יתרת אשראי לציבור שאינו פגום בפיגור של 90 יום או יותר מיתרת אשראי לציבור*
1.49%	<b>1.39%</b>	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור*
1.22%	<b>1.27%</b>	שיעור יתרת ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי מיתרת אשראי לציבור*
103.82%	<b>140.28%</b>	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור פגום*
84.94%	<b>107.34%</b>	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור, מיתרת אשראי לציבור פגום בתוספת יתרת אשראי לציבור אשר נמצא בפיגור של 90 ימים או יותר*
2.16%	<b>2.00%</b>	שיעור סיכון אשראי בעייתי בגין הציבור מסיכון אשראי כולל בגין הציבור*
0.10%	<b>0.14%</b>	שיעור ההוצאה (הכנסה) בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור
0.19%	<b>0.27%</b>	שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור
13.16%	<b>19.31%</b>	שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור

\* לפני ניכוי הפרשות להפסדי אשראי.

## ניתוח איכות התיק

מספר מדדים מצביעים על שיפור איכות התיק גם ברבעון השלישי של 2017:

- המשך ירידה בשיעור יתרת אשראי לציבור פגום מיתרת אשראי לציבור.
- המשך ירידה בשיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת האשראי לציבור.
- נרשמה ירידה רבעון שני ברציפות בשיעור סיכון אשראי בעייתי בגין הציבור מסיכון אשראי כולל בגין הציבור.
- לאחר עלייה ברבעונים קודמים בשיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור ושיעור ההוצאה בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור, נרשמה ברבעון זה ירידה בשני המדדים אך שיעורם עדיין גבוה מנתוני דצמבר 2016.

## טבלה 5-3: הרכב יתרת ההפרשה להפסדי אשראי

הפרשה להפסדי אשראי			
סך-הכל	על בסיס קבוצתי		על בסיס פרטני
	לפי עומק פיגור	אחר*	
במיליוני ש"ח			
הרכב יתרת ההפרשה ליום 30 בספטמבר 2017:			
<b>3,873</b>	<b>2,991</b>	<b>401</b>	<b>481</b>
<b>8</b>	<b>8</b>	-	-
<b>666</b>	<b>544</b>	-	<b>122</b>
<b>4,547</b>	<b>3,543</b>	<b>401</b>	<b>603</b>
הרכב יתרת ההפרשה ליום 31 בדצמבר 2016:			
4,127	2,801	432	894
7	7	-	-
677	560	-	117
4,811	3,368	432	1,011

\* לרבות הפרשה על בסיס קבוצתי בגין חובות שנבדקו פרטנית ונמצא שאינם פגומים.

## דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 בספטמבר 2017

מדי רבעון מבוצע תהליך איתור של לקוחות בעלי פוטנציאל לבעייתיות לפי קריטריונים מוגדרים ונסקרים כל הלווים הכלולים ברשימת הפיקוח ו/או עם סיווג בעייתי. לגבי לקוחות אלו נבחנים נאותות הסיווג וההפרשה בגינם. במקרים בהם חל שינוי במצב הלקוח, חלו שינויים בביטחונות ו/או בוצעה גביה, מעודכן הסיווג בהתאם וללקוחות פגומים מעודכנת יתרת הסכום הניתן לגביה וההפרשה.

יתרת ההפרשה להפסדי אשראי ירדה בחודשים ינואר – ספטמבר 2017 ב-264 מיליון ש"ח, בעיקר בגין אשראי הנבחן פרטנית. שיעור יתרת ההפרשה בגין אשראי לציבור מתוך יתרות האשראי לציבור ירד ב-0.11% לעומת שנת 2016.

העלייה של כ-3.8% ביתרת ההפרשה קבוצתית בחודשים ינואר-ספטמבר 2017 נבעה בעיקר מעלייה ביתרות האשראי.

ביום 20 בפברואר 2017 פורסם קובץ שאלות ותשובות בנושא חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי. בין היתר כלל המסמך שאלה שנגעה להגדרת מקור החזר ראשוני. בהתאם לאמור במסמך, מקור החזר ראשוני הוא מקור מזומנים יציב לאורך זמן, אשר חייב להימצא תחת שליטת החייב, ואשר חייב להיות מופרד, במפורש או במהות, לכיסוי החוב.

ככלל, כדי שמקור החזר יוכל להיות ראשוני, על הבנק להראות שהחייב צפוי בהסתברות גבוהה להפיק תוך פרק זמן סביר תזרים מזומנים מתאים מפעילות עסקית נמשכת, אשר ישמש לפירעון התשלומים הנדרשים באופן מלא במועד שנקבע בהסכם. לצד מקור החזר ראשוני מצופה שכמעט לכל עסקות האשראי יהיה מקור החזר שני ואף שלישוני (בטוחות, תמיכה של ערב, מימון מחדש על-ידי צד שלישי וכו').

למרות התמיכה של מקורות החזר שניים ושלישוני, קביעת הסיווג המתאים של חוב, עד לקרות כשל או כשההסתברות לו נעשתה צפויה ברמה גבוהה, ככלל מתבססת על יכולת התשלום של החייב, כלומר – החוזק הצפוי של מקור החזר הראשוני. שינויים אלה חלים מיום 1 ביולי 2017 ואילך.

מבחינה שערך הבנק על אוכלוסייה רחבה של לווים עלה כי להוראה הנ"ל לא הייתה השפעה מהותית על התוצאות הכספיות של הבנק. החל מה-1 ביולי 2017 ההוראה הנ"ל מיושמת במסגרת העבודה השוטפת של היחידות הרלוונטיות בבנק.

## 3.2.2. מיון וניתוח סיכון אשראי לפי ענפי משק

טבלה 6-3: סיכון אשראי לפי ענפי משק

ליום 30 בספטמבר 2017									
חובות <sup>(2)</sup> וסיכון אשראי חוץ-מאזני (למעט נגזרים) <sup>(3)</sup>					סיכון אשראי כולל <sup>(1)</sup>				
הפסדי אשראי לתקופה שהסתיימה ביום 30.09.17 <sup>(4)</sup>		פגום	בעיית <sup>(6)</sup>	מזה: חובות <sup>(2)</sup>	סך-הכל	בעיית <sup>(6)</sup>	דירוג ביצוע אשראי <sup>(5)</sup>	סך-הכל	
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו								צ'יבור - מסחרי
במיליוני ש"ח									
<b>בגין פעילות לווים בישראל</b>									
17	(3)	(2)	13	23	2,151	2,834	23	2,611	2,846
23	(42)	(102)	30	33	2,063	2,609	33	2,812	2,869
362	(56)	(63)	263	999	15,268	32,637	1,010	31,911	33,429
533	(18)	(84)	699	1,258	21,165	58,913	1,258	56,824	58,957
344	(98)	(153)	378	538	18,550	22,288	538	21,452	22,366
117	2	72	5	720	5,313	8,004	736	9,655	9,750
911	419	202	292	1,596	26,432	37,788	1,618	35,027	38,159
96	39	52	214	400	9,517	10,944	400	10,027	11,040
48	13	22	70	115	6,788	8,835	115	8,249	8,974
217	29	71	374	440	3,349	5,550	440	4,836	5,617
196	(201)	(179)	41	260	14,276	27,002	260	31,481	32,033
124	44	52	91	142	10,570	14,435	142	13,311	14,484
52	(4)	(8)	23	44	6,000	7,777	44	7,492	7,784
3,040	124	(120)	2,493	6,568	141,442	239,616	6,617	235,688	248,308
339	16	(9)	-	564	63,966	66,469	564	65,430	66,469
992	363	450	740	1,049	55,109	86,104	1,049	80,763	86,133
4,371	503	321	3,233	8,181	260,517	392,189	8,230	381,881	400,910
-	-	-	-	-	24	376	-	3,931	3,931
-	-	-	-	-	986	1,119	-	42,481	42,481
4,371	503	321	3,233	8,181	261,527	393,684	8,230	428,293	447,322 <sup>(1)</sup>

- סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות<sup>(2)</sup>, אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 2,615,272, 42,126, 629, 5,928 ו-137,112 מיליוני ש"ח בהתאמה.
- אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף "נכסים אחרים").
- סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה (לא כולל מסגרות לא מנוצלות של כרטיסי אשראי באחריות בבנקים אחרים בסך של כ-10,669 מיליוני ש"ח), למעט בגין מכשירים נגזרים.
- כולל בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").
- סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, והלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- כולל סיכון אשראי מאזני בסך של כ-620 מיליוני ש"ח וסיכון אשראי חוץ-מאזני בסך של כ-308 מיליוני ש"ח שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה. כמו-כן כולל סיכון אשראי חוץ-מאזני בסך של כ-13,591 מיליוני ש"ח בגינו נרכש ביטוח מחברות ביטוח זרות לתיק ערבויות חוק מכר.
- יתרת החובות המסחריים כוללת יתרת הלוואות לדיור, בסך של כ-8,373 מיליוני ש"ח, של לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה.
- לא כולל יתרות מזומנים בקופות הבנק ופיקדונות בבנק ישראל ולפני ניכוי הפרשה להפסדי אשראי.

# דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 בספטמבר 2017

טבלה 6-3: סיכון אשראי לפי ענפי משק (המשך)

ליום 30 בספטמבר 2017									
חובות <sup>(2)</sup> וסיכון אשראי חוץ-מאזני (למעט נגזרים) <sup>(3)</sup>						סיכון אשראי כולל <sup>(1)</sup>			
הפסדי אשראי לתקופה שהסתיימה ביום 30.09.17 <sup>(4)</sup>	פגום	בעייתי <sup>(6)</sup>	מזה: חובות <sup>(2)</sup>	סך-הכל	בעייתי <sup>(6)</sup>	דירוג ביצוע אשראי <sup>(5)</sup>	סך-הכל		
הוצאות (הכנסות) חשבונאיות בגין הפסדי אשראי	מחיקות נטו	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי							
במיליוני ש"ח									
<b>בגין פעילות לווים בחו"ל</b>									
ציבור - מסחרי									
2	1	-	-	128	316	-	315	316	חקלאות
-	-	-	-	88	62	88	387	505	כרייה וחציבה
12	1	-	1	69	2,353	69	4,652	4,768	תעשייה
58	(6)	(22)	16	20	4,844	20	7,456	7,630	בינוי ובדל"ן
2	-	-	-	413	763	-	1,039	1,040	אספקת חשמל ומים
15	(4)	1	4	79	1,839	79	1,870	2,406	מסחר
12	1	3	35	36	1,928	36	1,949	2,065	בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל
2	5	5	41	57	352	57	420	509	תחבורה ואחסנה
3	-	-	-	45	540	45	1,175	1,197	מידע ותקשורת
16	64	-	26	26	3,834	26	9,614	9,641	שירותים פיננסיים
3	(5)	(7)	1	1	630	1	937	938	שירותים עסקיים אחרים
11	-	(2)	10	10	799	10	1,137	1,164	שירותים ציבוריים וקהילתיים
136	57	(22)	134	431	17,722	431	30,951	32,179	סך-הכל מסחרי <sup>(7)</sup>
2	-	-	-	8	500	8	489	510	אנשים פרטיים - הלוואות לדירור
30	1	(1)	29	33	639	33	1,485	1,654	אנשים פרטיים - אחר
168	58	(23)	163	472	18,861	472	32,925	34,343	סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל
5	-	1	-	-	27,955	-	42,027	42,027	בנקים בחו"ל <sup>(8)</sup>
3	-	-	-	-	1,354	-	12,265	12,265	ממשלות חו"ל
176	58	(22)	163	472	48,170	472	87,217	88,635 <sup>(1)</sup>	סך-הכל פעילות בחו"ל
4,547	561	299	3,396	8,653	309,697	451,121	8,702	515,510	535,957

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות<sup>(2)</sup>, אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 48,170, 19,853, 6,528 ו-14,084 מיליוני ש"ח בהתאמה.
- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים, למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף "נכסים אחרים").
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
- (4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").
- (5) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (6) סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדירור שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, והלוואות לדירור שבגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (7) יתרת החובות המסחריים כוללת יתרת הלוואות לדירור, בסך של כ-45 מיליוני ש"ח, של לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה.
- (8) לא כולל יתרות מזומנים בקופות הבנק ולפני ניכוי הפרשה להפסדי אשראי.

# דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 בספטמבר 2017

## טבלה 6-3: סיכון אשראי לפי ענפי משק (המשך)

ליום 30 בספטמבר 2016										
חובות <sup>(2)</sup> וסיכון אשראי חוץ-מאזני (למעט נגזרים) <sup>(3)</sup>					סיכון אשראי כולל <sup>(1)</sup>					
הפסדי אשראי לתקופה שהסתיימה ביום 30.09.16 <sup>(4)</sup>	פגום	בעיית <sup>(6)</sup>	מזה: חובות <sup>(2)</sup>	סך-הכל	בעיית <sup>(6)</sup>	דירוג ביצוע אשראי <sup>(5)</sup>	סך-הכל			
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	יחסי	הפרשה להפסדי אשראי	יחסי	יחסי	יחסי	יחסי	יחסי	יחסי	
במיליוני ש"ח										
<b>בגין פעילות לווים בישראל (המשך)</b>										
ציבור - מסחרי										
22	(9)	(12)	21	33	2,164	2,812	33	2,530	2,816	חקלאות
6	-	1	-	11	2,061	2,795	11	3,168	3,207	כרייה וחציבה
365	(34)	(136)	568	1,456	16,773	34,559	1,462	33,425	35,761	תעשייה
600	(116)	(146)	740	1,160	19,458	54,916	1,183	52,799	54,996	בינוי ונדל"ן - בינוי <sup>(7)</sup>
392	(74)	(197)	488	529	19,866	23,867	529	22,887	24,006	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
51	-	(9)	6	6	4,963	7,951	6	9,355	9,455	אספקת חשמל ומים
1,073	213	113	1,110	2,178	27,480	36,459	2,217	32,427	36,801	מסחר
74	29	28	238	271	9,724	11,095	271	10,052	11,161	בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל
38	14	6	65	120	6,521	8,555	120	7,907	8,780	תחבורה ואחסנה
155	62	(24)	520	594	3,837	5,810	594	5,137	6,058	מידע ותקשורת
162	(61)	(110)	179	188	14,175	23,109	188	25,538	27,343	שירותים פיננסיים
109	26	28	66	126	8,889	12,731	126	11,641	12,774	שירותים עסקיים אחרים
56	3	6	20	61	6,265	7,962	61	7,689	7,967	שירותים ציבוריים וקהילתיים
3,103	53	(452)	4,021	6,733	142,176	232,621	6,801	224,555	241,125	סך-הכל מסחרי <sup>(8)</sup>
369	18	(5)	-	574	61,334	63,299	574	62,265	63,299	אנשים פרטיים - הלוואות לדירור
863	278	337	699	1,035	54,788	89,394	1,035	83,849	89,413	אנשים פרטיים - אחר
4,335	349	(120)	4,720	8,342	258,298	385,314	8,410	370,669	393,837	סך-הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	139	1,375	-	4,924	4,924	בנקים בישראל <sup>(9)</sup>
-	-	-	-	-	943	1,101	-	48,788	48,788	ממשלת ישראל
4,335	349	(120)	4,720	8,342	259,380	387,790	8,410	424,381	447,549 <sup>(1)</sup>	סך-הכל פעילות בישראל

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות<sup>(2)</sup>, אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 5,315,563, 49,264, 259,380 ו-133,027 מיליוני ש"ח בהתאמה.
- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף "ינכסים אחרים").
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה (לא כולל מסגרות לא מנוצלות של כרטיסי אשראי באחריות בנקים אחרים בסך של כ-10,399 מיליוני ש"ח), למעט בגין מכשירים נגזרים.
- (4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").
- (5) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (6) סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדירור שביגן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, והלוואות לדירור שביגן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (7) כולל סיכון אשראי מאזני בסך של כ-893 מיליוני ש"ח וסיכון אשראי חוץ-מאזני בסך של כ-374 מיליוני ש"ח שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה. כמו-כן כולל סיכון אשראי חוץ-מאזני בסך של כ-13,344 מיליוני ש"ח בגינו נרכש ביטוח מחברות ביטוח זרות לתיק ערבויות חוק מכר.
- (8) יתרת החובות המסחריים כוללת יתרת הלוואות לדירור, בסך של כ-6,975 מיליוני ש"ח, של לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה.
- (9) לא כולל יתרות מזומנים בקופות הבנק ופיקדונות בבנק ישראל ולפני ניכוי הפרשה להפסדי אשראי.

# דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 בספטמבר 2017

טבלה 6-3: סיכון אשראי לפי ענפי משק (המשך)

ליום 30 בספטמבר 2016										
חובות <sup>(2)</sup> וסיכון אשראי חוץ-מאזני (למעט נגזרים) <sup>(3)</sup>					סיכון אשראי כולל <sup>(1)</sup>					
הפסדי אשראי לתקופה שהסתיימה ביום 30.09.16 <sup>(4)</sup>	פגום	בעייתי <sup>(6)</sup>	מזה: חובות <sup>(2)</sup>	סך-הכל	בעייתי <sup>(6)</sup>	דירוג ביצוע אשראי <sup>(5)</sup>	סך-הכל			
הוצאות (הכנסות) חשבונאיות בגין הפסדי אשראי	מחיקות נטו	ייתר הפרשה להפסדי אשראי								
במיליוני ש"ח										
<b>בגין פעילות לווים בחו"ל (המשך)</b>										
ציבור - מסחרי										
2	-	1	2	2	164	372	2	370	372	חקלאות
1	-	-	-	82	133	307	82	783	783	כרייה וחציבה
16	1	1	19	114	2,883	4,733	114	5,513	5,888	תעשייה
75	(39)	(53)	51	76	6,041	8,740	76	8,324	9,122	בינוי ונדל"ן
7	(1)	(1)	-	-	531	1,110	-	1,243	1,289	אספקת חשמל ומים
13	8	3	6	135	1,987	2,537	135	2,440	2,632	מסחר
8	(1)	(4)	45	49	1,429	1,702	49	1,219	1,702	בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל
3	-	1	6	42	372	421	42	535	602	תחבורה ואחסנה
2	-	(29)	-	-	385	758	-	970	1,039	מידע ותקשורת
32	8	(4)	16	116	6,253	8,984	116	13,799	13,850	שירותים פיננסיים
5	-	2	1	1	803	1,096	1	1,044	1,255	שירותים עסקיים אחרים
14	-	(2)	14	14	302	460	14	493	608	שירותים ציבוריים וקהילתיים
178	(24)	(85)	160	631	21,283	31,220	631	36,733	39,142	סך-הכל מסחרי <sup>(7)</sup>
-	-	-	-	17	529	547	17	514	547	אנשים פרטיים - הלוואות לדירור
37	4	1	31	38	1,336	1,807	38	1,764	1,824	אנשים פרטיים - אחר
215	(20)	(84)	191	686	23,148	33,574	686	39,011	41,513	סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל
4	-	1	-	-	22,867	23,591	-	35,867	35,867	בנקים בחו"ל <sup>(8)</sup>
3	-	3	-	-	1,779	1,846	-	7,131	7,131	ממשלות חו"ל
222	(20)	(80)	191	686	47,794	59,011	686	82,009	84,511 <sup>(1)</sup>	סך-הכל פעילות בחו"ל
4,557	329	(200)	4,911	9,028	307,174	446,801	9,096	506,390	532,060	סך-הכל בישראל ובחו"ל

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות<sup>(2)</sup>, אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 13,588, 7,509, 0, 15,620 ו-13,588 מיליוני ש"ח בהתאמה.
- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים, למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף "נכסים אחרים").
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
- (4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").
- (5) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (6) סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדירור שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, והלוואות לדירור שבגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (7) יתרת החובות המסחריים כוללת יתרת הלוואות לדירור, בסך של כ-52 מיליוני ש"ח, של לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה.
- (8) לא כולל יתרות מזומנים בקופות הבנק ולפני ניכוי הפרשה להפסדי אשראי.

# דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 בספטמבר 2017

## טבלה 6-3: סיכון אשראי לפי ענפי משק (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2016										
חובות <sup>(2)</sup> וסיכון אשראי חוץ-מאזני (למעט נגזרים) <sup>(3)</sup>					סיכון אשראי כולל <sup>(1)</sup>					
הפסדי אשראי לשנה שהסתיימה ביום 31.12.16 <sup>(4)</sup>			פגום	מזה: חובות <sup>(2)</sup>	סך-הכל	בעיית <sup>(6)</sup>	דירוג ביצוע אשראי <sup>(5)</sup>	סך-הכל		
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	יתרת הפרשה להפסדי אשראי								
במיליוני ש"ח										
<b>בגין פעילות לווים בישראל (המשך)</b>										
ציבור - מסחרי										
										חקלאות
										כרייה וחציבה
										תעשייה
										בינוי ונדל"ן - בינוי <sup>(7)</sup>
										בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
										אספקת חשמל ומים
										מסחר
										בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל
										תחבורה ואחסנה
										מידע ותקשורת
										שירותים פיננסיים
										שירותים עסקיים אחרים
										שירותים ציבוריים וקהילתיים
										סך-הכל מסחרי <sup>(8)</sup>
										אנשים פרטיים - הלוואות לדיר
										אנשים פרטיים - אחר
										סך-הכל ציבור - פעילות בישראל
										בנקים בישראל <sup>(9)</sup>
										ממשלת ישראל
										סך-הכל פעילות בישראל <sup>(1)</sup>

- סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות<sup>(2)</sup>, אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 255,445, 52,337, 375, 4,737 ו-132,633 מיליוני ש"ח בהתאמה.
- אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף "נכסים אחרים").
- סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה (לא כולל מסגרות לא מנוצלות של כרטיסי אשראי באחריות בנקים אחרים בסך של כ-10,759 מיליוני ש"ח), למעט בגין מכשירים נגזרים.
- כולל בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").
- סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיר שביגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, והלוואות לדיר שביגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- כולל סיכון אשראי מאזני בסך של כ-838 מיליוני ש"ח וסיכון אשראי חוץ-מאזני בסך של כ-459 מיליוני ש"ח שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה. כמו-כן כולל סיכון אשראי חוץ-מאזני בסך של כ-13,430 מיליוני ש"ח בגינו נרכש ביטוח מחברות ביטוח זרות לתיק ערבויות חוק מכר.
- יתרת החובות המסחריים כוללת יתרת הלוואות לדיר, בסך של כ-7,452 מיליוני ש"ח, של לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה.
- לא כולל יתרות מזומנים בקופות הבנק ופיקדונות בבנק ישראל ולפני ניכוי הפרשה להפסדי אשראי.

# דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 בספטמבר 2017

טבלה 6-3: סיכון אשראי לפי ענפי משק (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2016										
חובות <sup>(2)</sup> וסיכון אשראי חוץ-מאזני (למעט נגזרים) <sup>(3)</sup>					סיכון אשראי כולל <sup>(1)</sup>					
הפסדי אשראי לשנה שהסתיימה ביום 31.12.16 <sup>(4)</sup>	פגום	בעייתי <sup>(6)</sup>	מזה: חובות <sup>(2)</sup>	סך-הכל	בעייתי <sup>(6)</sup>	דירוג ביצוע אשראי <sup>(5)</sup>	סך-הכל			
הוצאות (הכנסות) חשבונאיות	מחיקות נטו	יתרת הפסדי אשראי	הפרשה להפסדי אשראי							
במיליוני ש"ח										
<b>בגין פעילות לווים בחו"ל (המשך)</b>										
ציבור - מסחרי										
2	-	1	-	-	166	379	-	378	379	חקלאות
-	-	(1)	-	-	54	220	-	665	665	כרייה וחציבה
12	9	(25)	9	105	2,705	4,558	105	5,476	5,629	תעשייה
78	(37)	(43)	53	98	5,981	8,836	98	9,017	9,106	בינוי ונדל"ן
4	(1)	2	-	-	501	1,042	-	1,233	1,233	אספקת חשמל ומים
12	5	(2)	7	131	1,888	2,534	131	2,616	2,651	מסחר
9	(1)	-	39	77	1,714	1,946	77	1,869	1,946	בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל
4	-	1	5	86	417	469	86	556	642	תחבורה ואחסנה
3	-	(28)	-	-	504	957	-	1,242	1,263	מידע ותקשורת
76	72	106	74	134	4,801	6,074	134	10,175	10,317	שירותים פיננסיים
4	-	3	1	1	854	1,129	1	1,275	1,278	שירותים עסקיים אחרים
12	-	10	13	13	499	663	13	788	802	שירותים ציבוריים וקהילתיים
216	47	24	201	645	20,084	28,807	645	35,290	35,911	סך-הכל מסחרי <sup>(7)</sup>
2	-	-	-	17	537	550	17	518	550	אנשים פרטיים - הלוואות לדירור
33	5	1	32	41	1,091	1,495	41	1,454	1,515	אנשים פרטיים - אחר
251	52	25	233	703	21,712	30,852	703	37,262	37,976	סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל
4	-	1	-	-	27,194	27,966	-	41,148	41,148	בנקים בחו"ל <sup>(8)</sup>
3	-	3	-	-	1,616	1,616	-	9,872	9,872	ממשלות חו"ל
258	52	29	233	703	50,522	60,434	703	88,282	88,996 <sup>(1)</sup>	סך-הכל פעילות בחו"ל
4,811	543	269	4,595	9,159	305,967	444,197	9,209	512,302	534,523	סך-הכל בישראל ובחו"ל

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות<sup>(2)</sup>, אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 14,440-7,178,0,16,856,50,522 מיליוני ש"ח בהתאמה.
- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים, למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף "נכסים אחרים").
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
- (4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").
- (5) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (6) סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדירור שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, והלוואות לדירור שבגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (7) יתרת החובות המסחריים כוללת יתרת הלוואות לדירור, בסך של כ-60 מיליוני ש"ח, של לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה.
- (8) לא כולל יתרות מזומנים בקופות הבנק ולפני ניכוי הפרשה להפסדי אשראי.



## דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2017

### 3.2.3. בינוי ונדל"ן

ליום 30 בספטמבר 2017 סיכון האשראי הכולל בענפי הבינוי והנדל"ן הסתכם בכ-89 מיליארד ש"ח.

טבלה 7-3: פילוח סיכון האשראי של קבוצת הבנק בענפי הבינוי והנדל"ן, בהתאם לתחומי הפעילות העיקריים

יתרה ליום 31 בדצמבר 2016			יתרה ליום 30 בספטמבר 2017			
סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ-מאזני	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ-מאזני	סיכון אשראי מאזני	
במיליוני ש"ח						
4,158	1,150	3,008	<b>3,931</b>	<b>942</b>	<b>2,989</b>	בנייה למסחר ושירותים
658	169	489	<b>417</b>	<b>143</b>	<b>274</b>	בנייה לתעשייה
39,885	*29,028	10,857	<b>43,193</b>	<b>*30,581</b>	<b>12,612</b>	בנייה לדיוור
27,513	5,248	22,265	<b>25,890</b>	<b>5,628</b>	<b>20,262</b>	נכסים מניבים
15,269	6,904	8,365	<b>15,522</b>	<b>7,012</b>	<b>8,510</b>	אחר
87,483	42,499	44,984	<b>88,953</b>	<b>44,306</b>	<b>44,647</b>	סך-הכל ענפי הבינוי והנדל"ן

\* כולל סיכון אשראי חוץ-מאזני בסך של כ-13,591 מיליוני ש"ח בגינו נרכש ביטוח מחברות ביטוח זרות לתק ערבויות חוק מבר (ליום 31.12.16: 13,430 מיליוני ש"ח).

### 3.2.4. סיכון אשראי בגין חשיפות ללווים גדולים

טבלה 8-3: יתרות סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני ללווים שיתרת חבותם מעל 1,200 מיליון ש"ח לפי ענפי משק

31 בדצמבר 2016			30 בספטמבר 2017					
סך-הכל	סיכון אשראי חוץ-מאזני	סיכון אשראי מאזני	מספר לווים	סך-הכל	סיכון אשראי חוץ-מאזני	סיכון אשראי מאזני	מספר לווים	
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח					
6,672	5,800	872	3	<b>6,219</b>	<b>5,241</b>	<b>978</b>	<b>3</b>	תעשייה
1,574	1,438	136	1	<b>1,280</b>	<b>1,105</b>	<b>175</b>	<b>1</b>	בינוי ונדל"ן - בינוי
2,723	1,091	1,632	2	-	-	-	-	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
2,641	1,968	673	1	<b>3,485</b>	<b>1,512</b>	<b>1,973</b>	<b>1</b>	אספקת חשמל ומים
7,414	2,152	5,262	4	<b>8,043</b>	<b>4,303</b>	<b>3,740</b>	<b>4</b>	שירותים פיננסיים
21,024	12,449	8,575	11	<b>19,027</b>	<b>12,161</b>	<b>6,866</b>	<b>9</b>	סך-הכל

#### ענף משק

# דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 בספטמבר 2017

טבלה 9-3: יתרות סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני ל-6 הלווים הגדולים לפי ענפי משק

30 בספטמבר 2017			
סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי חוץ-מאזני	סיכון אשראי	סך-הכל
במיליוני ש"ח			
1,973	1,512	3,485	אספקת חשמל ומים
38	3,361	3,399	תעשייה
1,070	1,848	2,918	שירותים פיננסיים
1,231	692	1,923	שירותים פיננסיים
1,230	614	1,844	שירותים פיננסיים
842	579	1,421	תעשייה
6,384	8,606	14,990	סך-הכל
31 בדצמבר 2016			
סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי חוץ-מאזני	סיכון אשראי	סך-הכל
במיליוני ש"ח			
150	3,518	3,668	תעשייה
2,787	429	3,216	שירותים פיננסיים
673	1,968	2,641	אספקת חשמל ומים
927	717	1,644	שירותים פיננסיים
136	1,438	1,574	בינוי ונדל"ן - בינוי
-	1,519	1,519	תעשייה
4,673	9,589	14,262	סך-הכל

## 3.2.5. סיכון אשראי בגין חשיפות לקבוצות לווים

טבלה 10-3: יתרות סיכון האשראי לכל קבוצת לווים אשר חבותה נטו על בסיס מאוחד עולה על 15% מהון התאגיד הבנקאי (כהגדרתו בהוראה 313) הגדרת ההון בהקשר זה כוללת את ההון רובד 1 בתוספת הון רובד 2 כפי שפורסם בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2015. תוספת זו מופחתת בשיעורים שווים, על פני 12 רבעונים, עד לאיפוסה ביום 31 בדצמבר 2018. הבנק מקיים תהליכי מעקב ובקרה כדי לבדוק עמידה במגבלות הוראה 313 לעניין חשיפה לחבות קבוצות לווים. נכון למועד הדוח הבנק אינו חורג מהמגבלות. קבוצת לווים אחת הינה בעלת חבות של 15.05% לעומת מגבלת בנק ישראל בגובה 25% מההון.

שיעור מההון הרגולטורי	חבות נטו <sup>(5)</sup>	ניכויים <sup>(4)</sup>	מזה: סיכון אשראי חבות ברוטו <sup>(3)</sup> חוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים <sup>(2)</sup>	סיכון אשראי חוץ-מאזני <sup>(1)</sup>	סיכון אשראי מאזני <sup>(1)</sup>	קבוצת לווים א'
במיליוני ש"ח						
15.05%	6,553	92	6,645	272	2,727	3,908

- (1) לאחר ניכוי יתרת מחיקות חשבונאיות ויתרות הפרשה להפסדי אשראי שחושבה על בסיס פרטני.
- (2) סיכון האשראי החוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה ושל קבוצת לווים.
- (3) הסכום כולל ערבויות צד ג' מחוץ לקבוצה.
- (4) ניכויים המותרים בהתאם להוראה 313 הכוללים בעיקר פיקדונות המופקדים בבנק, אגרות-חוב שהונפקו על-ידי מדינת ישראל, כתבי שיפוי של מדינת ישראל או גופים פיננסיים המותרים בניכוי.
- (5) הנתונים המוצגים לעיל מייצגים חשיפה לקבוצות לווים והינם לאחר הפחתת הניכויים המותרים בהוראה 313 ולאחר ניכוי הפרשה להפסדי אשראי שחושבה על בסיס פרטני. לפיכך, נתונים אלה אינם ברי השוואה לנתונים בדבר חבות לווים המפורטים בגילויים אחרים בדוח.

## 3.2.6. חשיפת אשראי למדינות זרות

חשיפת אשראי למדינות זרות מבטאת את הסיכון שאירוע כלכלי, פוליטי או אירוע אחר במדינה זרה ישפיע באופן שלילי על יכולת החייבים לסוגיהם (ממשלה, בנקים ואחרים), לעמוד בהתחייבויותיהם כלפי קבוצת הבנק או יפגע בשווי נכסי הקבוצה. ובכלל זה, שפעולות שיינקטו על-ידי ממשלות זרות ימנעו את היכולת להמיר מטבע ו/או להעביר כספים אל מחוץ למדינה (Transfer Risk). ניהול סיכון החשיפה למדינות זרות בבנק מתבצע על-ידי בחינה פרטנית של הסיכונים הנובעים מהמדינות השונות, תוך הסתייעות בדירוגי המדינות של המדרגים הבינ"ל - S&P-Fitch, Moody's.

סך החשיפה למדינות זרות כולל את החשיפות המאזניות בגין יתרות חוב מאזניות בניכוי התחייבויות מקומיות, ניירות-ערך והשקעות אחרות המיוחסות למדינות שאינן ישראל. החשיפה המאזנית הותאמה על בסיס הסיכון הסופי, תוך התחשבות בחיזוקי אשראי הכוללים ערבויות, ביטחונות מוחשיים ונזילים, חוזי ביטוח, השתתפויות בסיכון ונגזרי אשראי.

הבנק מבצע בקרה ומעקב שוטפים אחרי המצב המקרו כלכלי של המדינות מולן קיימת פעילות.

# דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 בספטמבר 2017

מידע בדבר סך-כל החשיפות למדינות זרות ובדבר חשיפות למדינות שסך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך נכסי המאזן המאוחד או מעל 20% מההון, לפי הנמוך:

טבלה 11-3: חשיפות עיקריות למדינות זרות<sup>(1)</sup>

ליום 30 בספטמבר 2017													
חשיפה מאזנית מעבר לגבול		חשיפה חוץ-מאזנית <sup>(2)(4)(5)</sup>				חשיפה מאזנית <sup>(4)</sup>				חשיפה מאזנית מעבר לגבול			
		מזה: סיכון	סך חשיפה חוץ-מאזנית	חובות פגומים <sup>(4)</sup>	סיכון אשראי מאזני בעייתי <sup>(4)</sup>	סך-כל החשיפה המאזנית	סיכון אשראי מאזני בעייתי <sup>(4)</sup>	חשיפה מאזנית של שלוחות זרה לתושבים מקומיים	ניכוי בגין התחייבויות מקומיות	חשיפה מאזנית לפני ניכוי התחייבויות מקומיות	לאחרים	לממשלות <sup>(3)</sup> לבנקים	חשיפה מאזנית מעבר לגבול
לפירעון מעל שנה	לפירעון עד שנה	מזה: סיכון חוץ-מאזני בעייתי <sup>(4)</sup>	סך חשיפה חוץ-מאזנית	חובות פגומים <sup>(4)</sup>	סיכון אשראי מאזני בעייתי <sup>(4)</sup>	סך-כל החשיפה המאזנית	סיכון אשראי מאזני בעייתי <sup>(4)</sup>	חשיפה מאזנית של שלוחות זרה לתושבים מקומיים	ניכוי בגין התחייבויות מקומיות	חשיפה מאזנית לפני ניכוי התחייבויות מקומיות	לאחרים	לממשלות <sup>(3)</sup> לבנקים	חשיפה מאזנית מעבר לגבול
במיליוני ש"ח													
<b>המדינה</b>													
12,670	1,597	116	7,427	51	227	27,110	12,843	11,968	24,811	2,534	2,425	9,308	ארצות-הברית
446	791	-	3,863	-	-	7,193	5,956	-	5,956	22	1,215	-	שוויץ
6,655	2,155	-	3,810	-	-	8,856	46	1	47	3,566	5,145	99	אנגליה
807	1,273	-	4,119	-	1	2,080	-	-	-	614	1,313	153	גרמניה
1,835	761	-	4,058	-	4	2,596	-	-	-	369	2,178	49	צרפת
7,334	4,112	-	2,093	129	135	11,968	523	637	1,160	4,806	5,444	1,195	אחרות
סך-כל החשיפות למדינות זרות													
29,747	10,689	116	25,370	180	367	59,803	19,368	12,606	31,974	11,911	17,720	10,804	
מזה: סך החשיפות למדינות ה-PIIGS: פורטוגל, אירלנד, איטליה, יוון וספרד													
194	52	-	139	-	-	245	-	-	-	102	143	-	
מזה: סך החשיפות למדינות LDC													
928	229	-	777	57	60	1,647	490	637	1,127	671	419	67	

שורת "סך-הכל מדינות LDC" כוללת את סך החשיפה למדינות המוגדרות כמדינות פחות מפותחות (LDC) בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 315 בדבר "הפרשה נוספת לחובות מסופקים".

חשיפה מאזנית למדינה זרה כוללת חשיפה מאזנית מעבר לגבול וחשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים. חשיפה מאזנית מעבר לגבול כוללת חשיפה מאזנית של משרדי התאגיד הבנקאי בישראל לתושבי המדינה הזרה וחשיפה מאזנית של שלוחות בחו"ל של התאגיד הבנקאי לתושבים שאינם תושבי המדינה שבה ממוקמת השלוחה.

חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים כוללת חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי באותה מדינה זרה לתושביה, בניכוי התחייבויות אותן שלוחות (הניכוי מבוצע עד לגובה החשיפה).

(1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות, ביטחונות נזילים ונגזרי אשראי.

(2) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 313.

(3) ממשלות, מוסדות רשמיים ובנקים מרכזיים.

(4) סיכון אשראי מאזני חוץ-מאזני, סיכון אשראי בעייתי וחובות פגומים מוצגים לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי, ולפני השפעת ביטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

(5) יתרת החשיפה החוץ-מאזנית למדינות זרות כוללת סך של 13,591 מיליוני ש"ח בגין רכישת ביטוח לתיק ערבויות מכח חוק מכר ממבטחי משנה בינלאומיים.

# דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 בספטמבר 2017

## טבלה 11-3: חשיפות עיקריות למדינות זרות<sup>(1)</sup> (המשך)

ליום 30 בספטמבר 2016													
חשיפה מאזנית מעבר לגבול		חשיפה חוץ-מאזנית <sup>(2)(4)(5)</sup>			חשיפה מאזנית <sup>(4)</sup>						חשיפה מאזנית מעבר לגבול לממשלות <sup>(3)</sup> לבנקים לאחרים		
		מזה: סיכון אשראי חוץ-מאזני בעיית <sup>(4)</sup>	סך חשיפה חוץ-מאזנית	חובות פגומים <sup>(4)</sup>	סיכון אשראי מאזני בעיית <sup>(4)</sup>	סך-כל החשיפה המאזנית	חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים		חשיפה מאזנית	ניכוי בגין התחייבויות מקומיות			
לפירעון מעל שנה	לפירעון עד שנה												
במיליוני ש"ח													
6,680	1,333	199	8,950	21	258	19,615	11,602	10,821	22,423	2,499	2,472	3,042	ארצות-הברית
430	583	-	3,831	-	-	7,867	6,854	-	6,854	42	971	-	שוויץ
8,120	1,464	-	2,980	-	11	9,631	47	11	58	4,928	4,618	38	אנגליה
837	663	-	3,934	-	-	1,500	-	-	-	509	867	124	גרמניה
2,377	453	-	4,340	25	28	2,830	-	-	-	765	1,992	73	צרפת
7,187	5,993	-	2,995	180	221	14,252	1,072	686	1,758	6,919	5,422	839	אחרות
סך-כל החשיפות למדינות זרות													
25,631	10,489	199	27,030	226	518	55,695	19,575	11,518	31,093	15,662	16,342	4,116	
מזה: סך החשיפות למדינות ה-PIIGS: פורטוגל, אירלנד, איטליה, יוון וספרד													
231	100	-	365	-	-	331	-	-	-	163	165	3	
מזה: סך החשיפות למדינות LDC													
690	374	-	1,040	102	138	2,095	1,031	682	1,713	825	218	21	

שורת "סך-הכל מדינות LDC" כוללת את סך החשיפה למדינות המוגדרות כמדינות פחות מפותחות (LDC) בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 315 בדבר "הפרשה נוספת לחובות מסופקים".

חשיפה מאזנית למדינה זרה כוללת חשיפה מאזנית מעבר לגבול וחשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים. חשיפה מאזנית מעבר לגבול כוללת חשיפה מאזנית של משרדי התאגיד הבנקאי בישראל לתושבי המדינה הזרה וחשיפה מאזנית של שלוחות בחו"ל של התאגיד הבנקאי לתושבים שאינם תושבי המדינה שבה ממוקמת השלוחה.

חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים כוללת חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי באותה מדינה זרה לתושביה, בניכוי התחייבויות אותן שלוחות (הניכוי מבוצע עד לגובה החשיפה).

(1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות, ביטחונות נזילים וגנרי אשראי.

(2) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 313.

(3) ממשלות, מוסדות רשמיים ובנקים מרכזיים.

(4) סיכון אשראי מאזני חוץ-מאזני, סיכון אשראי בעייתי וחובות פגומים מוצגים לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי, ולפני השפעת ביטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

(5) יתרת החשיפה החוץ-מאזנית למדינות זרות כוללת סך של 13,344 מיליוני ש"ח בגין רכישת ביטוח לתיק ערבויות מכח חוק מכר ממבטחי משנה בינלאומיים.

# דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 בספטמבר 2017

## טבלה 11-3: חשיפות עיקריות למדינות זרות<sup>(1)</sup> (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2016													
חשיפה מאזנית מעבר לגבול		חשיפה חוץ-מאזנית <sup>(2)(4)(5)</sup>				חשיפה מאזנית <sup>(4)</sup>				חשיפה מאזנית מעבר לגבול			
		מזה: סיכון אשראי חוץ-מאזני <sup>(4)</sup> בעייתי <sup>(4)</sup>	סך חשיפה חוץ-מאזנית	חובות פגומים <sup>(4)</sup>	סיכון אשראי מאזני בעייתי <sup>(4)</sup>	סך-כל החשיפה המאזנית	חשיפה מאזנית של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים	ניכוי בגין חשיפה מאזנית נטו לאחר ניכוי התחייבויות מקומיות	חשיפה מאזנית לפני ניכוי התחייבויות מקומיות	לאחרים	לממשלות <sup>(3)</sup> לבנקים	חשיפה מאזנית מעבר לגבול	לממשלות <sup>(3)</sup> לבנקים
לפירעון מעל שנה	לפירעון עד שנה												
במיליוני ש"ח													
<b>המדינה</b>													
9,789	1,244	207	7,836	81	230	27,079	16,046	10,623	26,669	2,366	2,703	5,964	ארצות-הברית
434	478	-	3,879	-	-	7,712	6,800	-	6,800	45	867	-	שוויץ
6,793	1,179	-	3,242	-	26	8,020	48	10	58	3,027	4,818	127	אנגליה
932	373	-	4,005	-	-	1,305	-	-	-	633	422	250	גרמניה
1,998	305	-	4,219	26	27	2,303	-	-	-	682	1,509	112	צרפת
7,176	6,109	-	3,119	163	238	14,252	967	672	1,639	6,409	5,555	1,321	אחרות
סך-כל החשיפות למדינות זרות													
27,122	9,688	207	26,300	270	521	60,671	23,861	11,305	35,166	13,162	15,874	7,774	
מזה: סך החשיפות למדינות ה-PiIGS-פורטוגל, אירלנד, איטליה, יוון וספרד													
243	107	-	387	-	-	350	-	-	-	143	205	2	
מזה: סך החשיפות למדינות LDC													
712	375	-	1,073	88	159	2,009	922	671	1,593	814	252	21	

שורת "סך-הכל מדינות LDC" כוללת את סך החשיפה למדינות המוגדרות כמדינות פחות מפותחות (LDC) בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 315 בדבר "הפרשה נוספת לחובות מסופקים".

חשיפה מאזנית למדינה זרה כוללת חשיפה מאזנית מעבר לגבול וחשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים. חשיפה מאזנית מעבר לגבול כוללת חשיפה מאזנית של משרדי התאגיד הבנקאי בישראל לתושבי המדינה הזרה וחשיפה מאזנית של שלוחות בחו"ל של התאגיד הבנקאי לתושבים שאינם תושבי המדינה שבה ממוקמת השלוחה.

חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים כוללת חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי באותה מדינה זרה לתושביה, בניכוי התחייבויות אותן שלוחות (הניכוי מבוצע עד לגובה החשיפה).

(1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות, ביטחונות נזילים ונגזרי אשראי.

(2) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 313.

(3) ממשלות, מוסדות רשמיים ובנקים מרכזיים.

(4) סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני, סיכון אשראי בעייתי וחובות פגומים מוצגים לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי, ולפני השפעת ביטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

(5) יתרת החשיפה החוץ-מאזנית למדינות זרות כוללת סך של 13,430 מיליוני ש"ח בגין רכישת ביטוח לתיק ערבויות מכח חוק מכר ממבטחי משנה בינלאומיים.

# דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2017

טבלה 12-3: תנועה בסכום החשיפה המאזנית למדינות זרות עם בעיות נזילות<sup>(1)</sup>

לתקופה של שלושה חודשים המסתיימת ביום 30.09.2017				
אירלנד	פורטוגל	איטליה	ספרד	סך-הכל
במיליוני ש"ח				
56	2	38	160	256
(17)	-	4	6	(7)
סכום החשיפה בתחילת התקופה				
שינויים נטו בסכום החשיפה לזמן קצר				
שינויים ביתר החשיפות:				
חשיפות שהתווספו				
-	-	-	5	5
סכומים שנגבו				
(3)	-	(2)	(4)	(9)
36	2	40	167	245

לתקופה של תשעה חודשים המסתיימת ביום 30.09.2017				
אירלנד	פורטוגל	איטליה	ספרד	סך-הכל
במיליוני ש"ח				
85	-	39	226	350
(49)	-	-	(6)	(55)
סכום החשיפה בתחילת התקופה				
שינויים נטו בסכום החשיפה לזמן קצר				
שינויים ביתר החשיפות:				
חשיפות שהתווספו				
4	2	6	6	18
הכנסת ריבית שנצברה				
-	-	-	3	3
סכומים שנגבו				
(4)	-	(5)	(62)	(71)
36	2	40	167	245

לתקופה של שלושה חודשים המסתיימת ביום 30.09.2016				
אירלנד	פורטוגל	איטליה	ספרד	סך-הכל
במיליוני ש"ח				
132	1	160	171	464
(38)	(1)	(122)	-	(161)
סכום החשיפה בתחילת התקופה				
שינויים נטו בסכום החשיפה לזמן קצר				
שינויים ביתר החשיפות:				
חשיפות שהתווספו				
-	1	9	31	41
הכנסת ריבית שנצברה				
-	-	-	1	1
סכומים שנגבו				
(3)	-	(3)	(8)	(14)
91	1	44	195	331

(1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות, ביטחונות נזילים ונגזרי אשראי.

## טבלה 12-3: תנועה בסכום החשיפה המאזנית למדינות זרות עם בעיות נזילות<sup>(1)</sup> (המשך)

לתקופה של תשעה חודשים המסתיימת ביום 30.09.2016				
סך-הכל	ספרד	איטליה	פורטוגל	אירלנד
במיליוני ש"ח				
444	223	53	13	155
(110)	(14)	(18)	(12)	(66)
54	33	14	1	6
3	3	-	-	-
(60)	(50)	(5)	(1)	(4)
331	195	44	1	91
לשנה שהסתיימה ביום 31.12.2016				
סך-הכל	ספרד	איטליה	פורטוגל	אירלנד
במיליוני ש"ח				
444	223	53	13	155
(103)	(2)	(20)	(12)	(69)
49	34	14	-	1
4	4	-	-	-
(44)	(33)	(8)	(1)	(2)
350	226	39	-	85

(1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות, ביטחונות נזילים ונגזרי אשראי.

### 3.2.7. חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים

במסגרת הפעילות העסקית השוטפת, חשופה קבוצת הבנק לסיכון הנובע מחשיפות אשראי למוסדות פיננסיים זרים. סיכון זה מקורו במגוון הפעילויות המתקיימות עם המוסדות הפיננסיים, כגון: עסקות המתבצעות בחדרי העסקות של הבנק - הפקדת יתרות מטבע-חוץ ונגזרים, רכישת אגרות-חוב אשר הונפקו על-ידי אותם מוסדות, עסקות סחר חוץ, פעילות בשוק ההון וניהול חשבונות. החשיפה כלפי המוסדות הפיננסיים הזרים מושפעת הן מחוסנו הפיננסי של כל מוסד והן מהסיכון בסביבה הפוליטית והכלכלית שבה הוא פועל. יודגש, כי מרבית חשיפות האשראי של קבוצת הבנק הן כלפי מוסדות פיננסיים המצויים בשווקים מפותחים במערב אירופה ובצפון אמריקה בעלי דרוג השקעה ומעלה. במהלך העסקים השוטף הבנק מקיים מעקב ובקרה שוטפים אחר התפתחויות שעשויות להשליך על יכולתם של המוסדות הפיננסיים איתם הוא מקיים פעילות לעמוד בהתחייבויותיהם, ובמקביל ננקטים אמצעים לשם מזעור סיכון האשראי.



# דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2017

טבלה 13-3: חשיפת קבוצת הבנק למוסדות פיננסיים זרים<sup>(1)</sup>

ליום 31 בדצמבר 2016			ליום 30 בספטמבר 2017			
סיכון אשראי נוכחי כולל	סיכון אשראי חוץ-מאזני נוכחי <sup>(3)</sup>	סיכון אשראי מאזני <sup>(2)</sup>	סיכון אשראי נוכחי כולל	סיכון אשראי חוץ-מאזני נוכחי <sup>(3)</sup>	סיכון אשראי מאזני <sup>(2)</sup>	
במיליוני ש"ח						
<b>דירוג אשראי חיצוני<sup>(5)</sup></b>						
16,853	11,202	5,651	<b>16,674</b>	<b>11,365</b>	<b>5,309</b>	AAA עד AA
16,123	3,719	12,404	<b>19,748</b>	<b>3,810</b>	<b>15,938</b>	A+ עד A
2,053	170	1,883	<b>1,674</b>	<b>190</b>	<b>1,484</b>	BBB+ עד BBB-
79	37	42	<b>95</b>	<b>86</b>	<b>9</b>	BB+ עד B-
-	-	-	-	-	-	פחות מ-B
148	19	129	<b>247</b>	<b>44</b>	<b>203</b>	ללא דירוג**
35,256	15,147	20,109	<b>38,438</b>	<b>15,495</b>	<b>22,943</b>	סך-הכל חשיפות האשראי הנוכחיות למוסדות פיננסיים זרים*
-	-	-	-	-	-	מזה: סיכון אשראי בעייתי <sup>(4)</sup>
-	-	-	-	-	-	מזה: יתרת חובות פגומים
-	-	-	-	-	-	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני
35,256	15,147	20,109	<b>38,438</b>	<b>15,495</b>	<b>22,943</b>	סך-הכל חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים לאחר ניכוי יתרת הפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני
5	1	4	<b>6</b>	<b>1</b>	<b>5</b>	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי

\* היתרות כוללות חשיפה של קבוצת הבנק למוסדות פיננסיים במדינות הבאות:  
 ספרד - סך חשיפה של כ-148 מיליון ש"ח, מזה סך של 28 מיליון ש"ח בדירוג A-, סך של 96 מיליון ש"ח בדירוג BBB+, והיתרה בסך של 24 מיליון ש"ח בדירוג BBB- (סך חשיפה בסוף שנת 2016 הייתה כ-194 מיליון ש"ח, מזה סך של 53 מיליון ש"ח בדירוג-A, סך של 115 מיליון ש"ח בדירוג BBB+ סך של 23 מיליון ש"ח בדירוג BBB- והיתרה בסך של 3 מיליון ש"ח בדירוג BB).

אירלנד - החשיפה למוסדות פיננסיים הינה מזערית ומסתכמת בפחות ממיליון ש"ח (בסוף שנת 2016 סך חשיפה של כ-13 מיליון ש"ח בדירוג A והיתרה בסך 3 מיליון ש"ח ללא דירוג). איטליה - סך חשיפה של כ-99 מיליון ש"ח, BBB- (סך החשיפה בסוף שנת 2016 הייתה כ-120 מיליון ש"ח, בדירוג BBB-). ביון ובפורטוגל החשיפה למוסדות פיננסיים הינה מזערית ומסתכמת בפחות ממיליון ש"ח.

\*\* מוסדות פיננסיים זרים כוללים: בנקים, בנקים להשקעות, ברוקרים/דילרים, חברות ביטוח, גופים מוסדיים וגופים שבשליטת הגופים הללו. אך איננה כוללת חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים שיש להם ערבות ממשלתית.

(1) פיקדונות בבנקים, אשראי לציבור, השקעות באגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים.  
 (2) בעיקר ערבויות והתחייבויות לתמן אשראי. אינו כולל סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חוב של לווה.  
 (3) סיכון אשראי שהינו פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.  
 (4) לפי הדירוג הנמוך מבין דירוגי האשראי במטבע-חוץ לטווח ארוך שניתן על-ידי אחת מחברות הדירוג העיקריות Moody's, S&P ו-Fitch.

החשיפה של קבוצת הבנק למוסדות פיננסיים זרים הסתכמה ביום 30 בספטמבר 2017 בכ-38.4 מיליארד ש"ח, עלייה של כ-3.2 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-35.3 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2016. עלייה זו נבעה מגידול בחשיפה מאזנית בסך כ-2.7 מיליארד ש"ח ומגידול בחשיפה החוץ-מאזנית בסך של כ-0.3 מיליארד ש"ח. כ-94.8% מהחשיפה למוסדות פיננסיים זרים היא מול מוסדות פיננסיים בעלי דירוג A ומעלה.

החשיפה למוסדות פיננסיים זרים של קבוצת הבנק נחלקת ל-62.32% בבנקים וחברות אחזקה בנקאיות 37.29% בחברות ביטוח ו-0.39% מוסד פיננסי אחר. עיקר החשיפה של קבוצת הבנק הינה למוסדות פיננסיים זרים הפועלים בארצות-הברית (18%), ובמדינות מערב אירופה (73%).

ענף "בנקים בחו"ל" בגילוי על סיכון אשראי לפי ענפי משק בפרק סקירת הסיכונים כולל רק את החשיפות בגין בנקים חו"ל, כולל בנקים מרכזיים. מוסדות פיננסיים מוצגים בעיקר בענף שירותים פיננסיים. כמו-כן כולל "סיכון האשראי הכולל" יתרות מאזניות וחוץ-מאזניות בגין נגזרים. הטבלה לעיל אינה כוללת חשיפה בגין בנקים מרכזיים כמו גם יתרות חוץ-מאזניות בגין נגזרים.

סך "חובות וסיכון אשראי חוץ-מאזני" בגילוי על סיכון אשראי לפי ענפי משק בפרק סקירת הסיכונים כולל אשראי לציבור ופיקדונות בבנקים אך אינו כולל אגרות-חוב וניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר הכלולים בטבלה לעיל. אשראי מאזני וחוץ-מאזני בגין נגזרים אינו נכלל בסך "חובות וסיכון אשראי חוץ-מאזני". לעומת זאת, הטבלה לעיל כוללת יתרות מאזניות בגין נגזרים.

## 3.2.8. אשראי ללקוחות פרטיים (ללא דיור)

מתן אשראי ללקוחות פרטיים נעשה בהלימה למדיניות ולנוהלי האשראי והביטחונות, לרבות: מטרת האשראי והתאמתה לצרכי הלקוח, סכום האשראי המבוקש והתאמתו ליכולת ההחזר של הלקוח. בקשות האשראי ללקוחות הפרטיים בחטיבה הקמעונאית המאושרות בסניפים מבוצעות באמצעות מערכות ממוכנות, מודלים וכלים התומכים בקבלת החלטות של בעל הסמכות. בקשות האשראי ללקוחות הפרטיים מוגשות ונבחנות ברמת קבוצת סיכון, כנדרש על-פי הוראות בנק ישראל. בקשות האשראי נבחנות תוך מתן דגש לנושאים המצוינים לעיל.

ללקוחות הפרטיים בחטיבה הקמעונאית מוצע בין היתר, אשראי מקוון מסוג "אשראי ברגע". סכום ההלוואה המרבי אותה יכול הלקוח לקבל ותנאי ההלוואה נקבעים על-פי קריטריונים שונים בהתאם לנתוני הלקוח וחשבונותיו.

פניה יזומה למתן אשראי ללקוחות פרטיים מתבצעת לאוכלוסיה מוגדרת לאחר הפעלת סננים רגולטורים וסנני סיכון. מתן האשראי נעשה בהתאמה לצרכי הלקוח ויכולת ההחזר שלו. בפניה יזומה מופנית תשומת לב הלקוח לנכסים פיננסיים הקיימים בחשבונו, ולבחינת כדאיות לקיחת האשראי בהתייחס לקיומם של נכסים והתחייבויות בחשבונו והתשוואה ביניהם, ככל שישנם כאלה. הפנייה יכולה להתבצע בכל אחד מהערוצים בהם הלקוח פעיל. בנוסף, בפנייה יזומה ללקוח קיימת הקפדה על הכללים הנדרשים על-פי הרגולציה.

תוכניות הבנק לצמיחה במוצרים הבנקאיים, ובין היתר בתחום האשראי, מתבססת על היבטי פוטנציאל צמיחה כמו גם היבטי סיכון, ביניהם, הצמיחה הצפויה במשק, יכולת ההחזר של הלקוחות, היקף הפירעונות הצפוי ועוד. הבנק מבצע מעקב שוטף אחר ביצועי האשראי והסיכון.

החטיבה הקמעונאית נוקטת פעולות לניהול סיכון האשראי בקרב אנשים פרטיים, המבוססות על עקרונות ניהול סיכונים האשראי בבנק, באמצעות כלי מדידה ובקרה לניטור תיק האשראי, איכותו, סיכנו ועמידה במגבלות המדיניות, ביניהם:

מודל אומדן סיכון - מודל סטטיסטי לדרוג סיכון אשראי ללווים פרטיים בחטיבה הקמעונאית. הלווים מדורגים הן על-פי הסיכון להגיע לכשל, והן על-פי ההפסד החזוי. נתוני המודל משמשים לצורך קבלת החלטות באשראי על-ידי בעל הסמכות, וכן לצרכי בקרת סיכון ודיווח להנהלה, זיהוי מגמות ושינויים ברמת סיכון התיק, ומסייעים בטיפול ממוקד בגורמי הסיכון לצורך הקטנת הסיכון והחשיפה.

תאבון סיכון - תאבון הסיכון בחטיבה הקמעונאית מוגדר ומאושר בדירקטוריון מדי שנה. המדדים מנוטרים ומדווחים באופן שוטף.

מדיניות ונוהלי אשראי - מדיניות האשראי מסדירה ומגדירה את הכללים החלים על כל הגורמים בחטיבה הקמעונאית העוסקים באשראי, ומכוונת לשרת את המטרות העסקיות של החטיבה, ביניהן: ניהול תיק האשראי תוך שמירה על פרופיל סיכון מוגדר, אחידות בטיפול ובניתוח האשראי, התאמת מוצרי האשראי לצרכי הלקוחות ומענה לדרשות הרגולציה. מדיניות החטיבה הקמעונאית בנושא אשראי צרכני ללקוחות פרטיים מוגדרת על-ידי כללים עסקיים ועל-ידי מודלים. המדיניות מגדירה את אופן הטיפול במתן אשראי, לרבות עקרונות ושיקולים בעת מתן אשראי, ניהול אשראי קיים, ומעקבים נדרשים, כולל טיפול בלקוחות בעלי סממנים היכולים להעיד על קושי ביכולת שירות החוב. זאת, בהתבסס על נוהלי האשראי והביטחונות, בהתאם למדיניות הבנק.

מדרג סמכויות - מדרג סמכויות אשראי בבנק הינו עקרון בסיסי בניהול האשראי וסיכונים האשראי בבנק. מדרג הסמכויות מגדיר את ספי אישור האשראי האישיים, וכן את ספי המעבר לאישורי צוותים בכירים יותר ואת הרכבם. סמכות האשראי לכלל בעלי התפקידים העוסקים באשראי נקבעת הן בהתאם להכשרה המקצועית הידע והניסיון בתחום האשראי, והן בהתאמה לצרכי היחידה בה הם עובדים.

בקרות - תהליכי הבקרה בתחום סיכונים האשראי, מבוצעים מרמת הלווה הבודד ועד לרמת תיק האשראי הכולל, בהלימה למדיניות הבנק. מבוצע דיווח להנהלה ולדירקטוריון על מצב תיק האשראי של החטיבה הקמעונאית ועמידה במדדי הסיכון שנקבעו. הדיווח נסמך על תוצאות ניטור שוטף המבוצע באמצעות כלים תומכים לשיקוף מוקדי סיכון ומדדים חריגים. הבקרות בסניפים ובמנהלות האזור מעוגנות בנהלי הבנק. חלק מהבקרות ממוחשבות ומהוות בקרה מונעת, וחלקם באמצעות: זיהוי סיכונים במערכות הממוכנות ודוחות בקרה שוטפים. הבקרות מוגדרות על-פי מוקדי הסיכון. הבקרות מבוצעות בהיקפים המשתנים בהתאם לרמת הסיכון של היחידה. תוצרי הבקרות מתועדים ומנותחים לצורך הפקת לקחים ושיפור ניהול הסיכון.

פועלים להבראה - תהליך טיפול בלקוחות פרטיים שנקלעו לקשיים, תוך שיתוף עימם ובכוונה לשמרם. תהליך פועלים להבראה נעשה תוך שימת לב להעצמת חירותו הפיננסית של הלקוח ומתן מענה מקצועי איכותי לצרכיו ולהעדפותיו. מעטפת השירות והטיפול בכל לקוח נקבעת באופן דיפרנציאלי, תוך התמקדות בהתאמת הטיפול למאפייני פעילותו ויכולותיו הכלכליות של הלקוח. לצורך ניהול התהליך הוקמה יחידה יעודית, בה הוכשרו עובדים מנוסים המתמחים בטיפול בלקוחות אלה.

# דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2017

## טבלה 14-3: יתרת האשראי לאנשים פרטיים בישראל

באחוזים	השינוי	יתרה ליום		
		31.12.16	<b>30.09.17</b>	
		במיליוני ש"ח		
				<b>מאזני</b>
				עו"ש חובה
	(2.91%)	(107)	3,683	<b>3,576</b>
	3.39%	1,274	37,573	<b>38,847</b>
	3.96%	483	12,203	<b>12,686</b>
	3.09%	1,650	53,459	<b>55,109</b>
				<b>חוץ-מאזני</b>
	1.40%	427	30,597	<b>31,024</b>
	2.47%	2,077	84,056	<b>86,133</b>

בתשעת החודשים הראשונים של 2017 נרשם גידול ביתרת ההלוואות לאנשים פרטיים בישראל בשיעור של 3.4%. סך סיכון האשראי המאזני עלה ב-3.1% בתקופה זו בדומה לגידול בשנת 2016.

לאחר מגמת עלייה ברמת הסיכון בתיק האשראי לאנשים פרטיים ברבעונים קודמים כפי שבאה לידי ביטוי בגידול בשיעור המחיקות החשבונאיות נטו ובשיעור יתרת הפרשה להפסדי אשראי, ניכרת התמתנות מסוימת במגמה זו תוך ירידה מתונה בשיעור סיכון האשראי הבעייתי, שיעור סיכון אשראי פגום ושיעור המחיקות החשבונאיות נטו ברבעון השלישי של 2017. מאידך נרשם גידול בשיעור יתרת הפרשה להפסדי אשראי גם ברבעון זה.

יתרות סיכון האשראי לאנשים פרטיים כוללות יתרות בגין פעילות חברות ישראלכרט ופועלים אקספרס שעיקר פעילותן בהנפקה וסליקה של כרטיסי אשראי. חברת ישראלכרט פעילה גם בתחום האשראי אך חלקה בתיק ההלוואות הכולל נמוך ועומד על כ-6% מיתרת ההלוואות גם ברבעון השלישי של 2017 לעומת כ-5.5% בסוף שנת 2016.

## טבלה 15-3: מידע על חובות בעייתיים בגין אנשים פרטיים בישראל

שיעור מסך-הכל סיכון אשראי מאזני	השינוי	יתרה ליום		
		31.12.16	<b>30.09.17</b>	
לימים		במיליוני ש"ח		
				סיכון אשראי בעייתי
	1.96%		1,048	<b>1,049</b>
	1.35%		720	<b>740</b>
	0.15%		81	<b>83</b>
	0.71%	<sup>(1)</sup> 0.88%	381	<b>363</b>
	1.69%	9.49%	906	<b>992</b>

(1) מחושב על בסיס שנתי.

# דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 בספטמבר 2017

## 3.2.9 סיכונים בתיק הלוואות לדיור

טבלה 16-3: סיכונים בתיק הלוואות לדיור

יתרה ליום			
31.12.16	30.09.16	<b>30.09.17</b>	
במיליוני ש"ח			
			<b>יתרות אשראי</b>
69,254	68,890	<b>72,884</b>	הלוואות מכספי הבנק
1,737	1,820	<b>1,530</b>	הלוואות מכספי האוצר*
93	105	<b>77</b>	מענקים מכספי האוצר*
71,084	70,815	<b>74,491</b>	סך-הכל
לשנה שהסתיימה ביום			
31.12.16	30.09.16	<b>30.09.17</b>	
במיליוני ש"ח			
			<b>ביצוע</b>
			<b>הלוואות מכספי האוצר</b>
10	5	<b>28</b>	הלוואות
4	3	<b>3</b>	מענקים
14	8	<b>31</b>	סך-הכל מכספי האוצר
11,937	9,163	<b>9,828</b>	סך-הכל הלוואות מכספי הבנק
11,951	9,171	<b>9,859</b>	סך-הכל הלוואות חדשות
995	808	<b>499</b>	הלוואות ישנות שמוחזרו, מכספי הבנק
12,946	9,979	<b>10,358</b>	סך-הכל הלוואות שניתנו

\* סכום זה אינו נכלל במסגרת היתרות המאזניות לציבור.

## התפתחות יתרות אשראי לדיר

טבלה 17-3: מעקב אחר התפתחות יתרת תיק האשראי לדיר על-פי בסיסי הצמדה וכשיעור מיתרת תיק האשראי של הבנק

שיעור שינוי בתקופה	סך-הכל	מגזר מטבע-חוץ		מגזר צמוד מדד				מגזר לא-צמוד				30.09.17
		ריבית משתנה		ריבית משתנה		ריבית קבועה		ריבית משתנה		ריבית קבועה		
		שיעור ב-%	יתרה במיליוני ש"ח	שיעור ב-%	יתרה במיליוני ש"ח	שיעור ב-%	יתרה במיליוני ש"ח	שיעור ב-%	יתרה במיליוני ש"ח	שיעור ב-%	יתרה במיליוני ש"ח	
5.2%	72,884	0.6%	467	28.1%	20,448	17.6%	12,846	37.3%	27,216	16.3%	11,907	30.09.17
3.0%	69,254	0.8%	574	29.1%	20,120	18.2%	12,630	36.6%	25,360	15.3%	10,570	31.12.16

## היקף החוב הבעייתי

בשנים האחרונות ניכרת ירידה מתמשכת בשיעור הסכומים בפיגור מתוך יתרות האשראי ובהיקפי הפרשה להפסדי אשראי.

טבלה 18-3: התפתחות סכומי הפיגור בהלוואות לדיר והפרשה להפסדי אשראי

שיעור חוב בעייתי	חוב בעייתי במיליוני ש"ח	שיעור ההפרשה להפסדי אשראי לפי עומק הפיגור	הפרשה להפסדי אשראי לפי עומק הפיגור (כולל הפרשה קבוצתית) במיליוני ש"ח	שיעור הפיגור	סכום בפיגור מעל 90 יום	יתרת חוב רשומה במיליוני ש"ח	30.09.17
1.4%	1,024	0.6%	401	0.2%	126	72,884	30.09.17
1.5%	1,014	0.6%	432	0.2%	123	69,254	31.12.16

## כימות ומדידת הסיכון – תיק אשראי לדיר

הבנק מבצע באופן שוטף מעקב אחר התפתחות תיק האשראי לדיר ונוקט באמצעים שונים לניהול הסיכון. סיכוני אשראי לדיר נבחנים באופן פרטני על-פי המדיניות והיעדים שנקבעו במסגרת תיאבון הסיכון שהוגדר באשראי לדיר, מרמת העסקה הבודדת ועד הסתכלות כוללת על תיק האשראי לדיר בבנק. גידור הסיכון: הבנק מנהל ומגדר את הסיכון בין השאר על-ידי מגבלות בסגמנטים שונים כפי שנקבעו במסגרת דיוני המדיניות בהנהלה ובדירקטוריון בריכוז והובלת החטיבה לניהול סיכונים. במסגרת המגבלות ישנה התייחסות לשיעורי LTV, כושר החזר, התפלגות מוצרי אשראי בתיק, היקף החוב הבעייתי, תקופת הלוואה, פריסה גיאוגרפית, שיעור הפיגורים וכדומה. ניטור המדדים מתבצע גם בהשוואה לנתונים בכלל המערכת הבנקאית. הבנק עוקב אחר התנאים והשינויים המאקרו-כלכליים בכלל ובסביבה העסקית בענף בפרט. קיימים אירועים בגינם נדרשת בחינה מחודשת של המדיניות כגון עלייה חדה בריבית המשתנה, אינפלציה חדה, עלייה ברמת האבטלה במשק ושינוי מהותי במחירי הדיר. דיווח הנתונים נעשה ברמה חודשית במסגרת פורום סיכון חטיבתי בראשות מנהל החטיבה הקמעונאית וברמה רבעונית במסגרת הדיווח על התפתחות תיק האשראי וסיכון האשראי בהנהלה ובדירקטוריון. הבנק עושה שימוש במודל סטטיסטי המודד את ההסתברות לכשל ואת ההפסד החזוי בתיק המשכנתאות. בנוסף מבוצעים תרחישי מאמץ על תיק המשכנתאות ומנותחת ההשפעה על התיק עצמו ועל כלל הבנק. התרחישים כוללים התייחסות לירידה חדה במחירי הדירות, עלייה בריבית ועלייה ברמת האבטלה במשק. כמו-כן, קיימים הסדרי ביטוח – ביטוח חיים וביטוח מבנה. לפרטים נוספים, ראה פרק "מגזר משקי הבית" לעיל.

טבלה 19-3: התפתחות יתרות האשראי לדיר ב-5 הרבעונים האחרונים

2016	2017				רבעון שלישי
	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	
במיליוני ש"ח					
68,890	69,254	70,053	71,462	72,884	יתרות לסוף תקופה
0.4%	0.5%	1.2%	2.0%	2.0%	שינוי ביתרות
3,038	2,774	3,015	3,146	3,667	ביצוע הלוואות חדשות

ברבעון השלישי של שנת 2017 חלו עליות מתונות ביתרות, תוך עלייה בנתח השוק בביצוע הלוואות חדשות.

## כימות ומדידת הסיכון – ביצוע אשראי לדיור

אישור ההלוואות לדיור מתבצע בהתאם למדרג סמכויות המגלם את מהות בקשת האשראי והסיכון הגלום בה. כימות ומדידת סיכון האשראי לדיור מבוצעים במספר רמות: רמת הלקוח הבודד וכן ברמת כלל תיק האשראי של הבנק. לצורך כך, פותחו וישמו תהליכי כימות ומדידה, המשלבים הערכות מומחים בתחום האשראי לדיור ומודלים סטטיסטיים. במסגרת כימות הסיכון מבוצעת בחינה ממוקדת בנושא בחינת כושר החזר כולל בחינת רגישות לשינויים אפשריים בכושר החזר כתוצאה משינוי אפשרי בשיעור הריבית.

## נתוני הלוואות לדיור – שיעור מסך הביצועים החדשים טבלה 20-3: פירוט מאפיינים שונים של אשראי לדיור שהעמיד הבנק

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום					
30.09.16	31.12.16	31.03.17	30.06.17	<b>30.09.17</b>	
<b>מאפיינים</b>					
18.8%	20.9%	26.1%	26.6%	<b>28.2%</b>	שיעור מימון מעל 60%
0.1%	0.0%	0.0%	0.0%	<b>0.0%</b>	שיעור החזר מהכנסה מעל 40% (לרכישה ובהחזר חודשי)
31.0%	30.2%	30.7%	31.5%	<b>32.2%</b>	שיעור בריבית המשתנה בתדירות קצרה מ-5 שנים
55.7%	56.4%	56.8%	57.8%	<b>57.5%</b>	שיעור בריבית משתנה
2.6%	3.4%	5.9%	6.2%	<b>6.3%</b>	שיעור ההלוואות לכל מטרה
14.1%	13.6%	11.3%	11.5%	<b>11.5%</b>	שיעור ההלוואות להשקעה מרכישה
6.3%	5.7%	6.5%	6.4%	<b>6.6%</b>	קן המתוכננת להיפרע מעל גיל 67 (ללא השקעה)
681	553	561	582	<b>608</b>	הלוואה ממוצעת לרכישה באלפי ש"ח
23.3	23.6	23.8	23.9	<b>23.7</b>	תקופת פירעון מקורית ממוצעת לרכישה בשנים (ללא גישור)

יצוין כי שיעורי המימון חושבו על-פי הוראת דיווח לפיקוח על הבנקים מספר 876 - דוח על הלוואות לדיור.

ברבעון השלישי של 2017 נמשכת העלייה בשיעור ביצועי האשראי בשיעור מימון מעל 60% אך שיעור הביצועים בשיעור החזר מהכנסה מעל 40% נותר ברמה אפסית. כמו-כן, נרשמה עלייה קלה בשיעור ביצועי ההלוואות לכל מטרה. ירידה קלה בתקופת הפירעון הממוצעת לרכישה (ללא גישור).

## 3.2.10. אשראי לכלי רכב

ביום 6 ביולי 2017 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב בדבר "הסיכון באשראי לענף כלי רכב". במסגרת המכתב התבקשו התאגידים הבנקאיים לבצע ניתוח סיכונים לאשראי לתת ענף "מסחר כלי הרכב" ולאשראי הצרכני לרכישת כלי רכב, זאת בין היתר באמצעות תרחישי קיצון שונים, ולבחון את הצורך בהתאמת ההפרשה הקבוצתית לענף. כמו-כן, במסגרת המכתב פורטו פרקטיקות מקובלות למימון ענף כלי הרכב, הכוללות בין היתר התייחסות לשיעור המימון, חישוב מקורות החזר, ביטחונות נדרשים ומידת ההתבססות עליהם. הבנק מבצע בחינה מקיפה של החשיפה לתחום.

## אשראי לאנשים פרטיים למטרת רכישת כלי רכב

הבנק מציע ללקוחותיו, כחלק ממגוון מוצרי האשראי, הלוואות למטרת רכישת רכב חדש מהיבואן או רכב משומש. בהתאם לכך, מציע הבנק הלוואות לרכב מסוגים שונים בהתייחס למאפייני הלקוח ונתוני הרכב. בקשות האשראי מוגשות ונבחנות ברמת קבוצת סיכון, כנדרש על-פי הוראות בנק ישראל. הבקשות נבחנות בהלימה למדיניות האשראי ולנוהלי האשראי והביטחונות, לרבות: מטרת האשראי, סכום האשראי המבוקש והתאמתו ליכולת החזר של הלקוח. אישור האשראי מתבצע בהתאם למדרג סמכויות.

תהליך חיתום וביצוע האשראי נתמך במערכות ממוכנות ובכלים תומכים וביניהם: מערכות המשקפות את דירוג סיכון האשראי של הלקוח בהתבסס על מודלים סטטיסטיים, כלים תומכי החלטה ומערכת ביטחונות הגוזרת באופן ממוכן את שווי הרכב לביטחון בהתאם לגיל הרכב, למאפייניו ולמחיר המחירון שלו. הבנק מקיים שיתופי פעולה עם יבואני רכב המוכרים רכבים חדשים ו/או משומשים, עם חברות לסיניג וטרייד-אין ומגרשי רכב העוסקים במכירת רכבים משומשים (להלן "חברות הרכב").

בתנאי הלוואות אלו נקבעו מגבלות בהתייחס לגיל הרכב, שיעור המימון, תקופת המימון ומחיר האשראי. תהליכי הבקרה בתחום סיכוני האשראי מבוצעים בהלימה למדיניות הבנק. בקרות על האשראי מעוגנות בנהלי הבנק והן חלות על כל סוגי האשראי לרבות אשראי לרכב.

# דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2017

## אשראי לעסקים – מסחר בכלי הרכב

אשראי לעסקים בענף מסחר כלי רכב נעשה בעיקר באמצעות מימון יבואניות רכב, חברות לסינג תפעולי, חברות השכרת רכב וחברות המעמידות אשראי לרכישת כלי רכב. מתן האשראי ללקוחות אלו נעשה בהלימה למדיניות ולנוהלי האשראי והביטחונות. המדיניות מגדירה את אופן הטיפול במתן אשראי, לרבות עקרונות ושיקולים בעת מתן אשראי, תוך התייחסות לאיתנותו הפיננסית של הלווה: הון העצמי, רווחיות, תזרים מזומנים, יחס כיסוי ביטחונות וכו'. כמו-כן המדיניות והנהלים מגדירים את אופן ניהול האשראי, ניהול הביטחונות ומעקבים נדרשים. תהליכי הבקרה בתחום סיכוני האשראי מבוצעים בהלימה למדיניות הבנק, הכוללים בקרה על שווי הרכבים המשועבדים ביחס לסך האשראי בגינם.

### 3.2.11. מימון ממונף

להלן יובאו נתונים אודות סיכוני האשראי בגין מימון ממונף. הגילוי מתמקד בחשיפות בגין לווים ממונפים/עסקות ממונפות בהם יתרת האשראי עולה על סך של 0.5% מהון רוברד 1.

#### טבלה 21-3: חשיפות הבנק בגין מימון ממונף לפי ענף המשק של הלווה

30 בספטמבר 2017			
סך-הכל	יתרת אשראי חוץ-מאזני	יתרת אשראי מאזני	מספר לווים
במיליוני ש"ח			
<b>476</b>	<b>-</b>	<b>476</b>	<b>1</b>
<b>808</b>	<b>480</b>	<b>328</b>	<b>1</b>
<b>200</b>	<b>200</b>	<b>-</b>	<b>1</b>
<b>1,500</b>	<b>95</b>	<b>1,405</b>	<b>2</b>
<b>998</b>	<b>155</b>	<b>843</b>	<b>2</b>
<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>0</b>
<b>318</b>	<b>-</b>	<b>318</b>	<b>1</b>
<b>4,300</b>	<b>930</b>	<b>3,370</b>	<b>8</b>
<b>ענף המשק של הלווה</b>			
			בינוי ונדל"ן - בינוי
			בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
			בתי מלון שירותי הארחה ואוכל
			כרייה וחציבה
			מסחר
			שירותים פיננסיים ושירותי ביטוח
			תעשייה
			סך-הכל
31 בדצמבר 2016			
סך-הכל	יתרת אשראי חוץ-מאזני	יתרת אשראי מאזני	מספר לווים
במיליוני ש"ח			
781	-	781	1
1,669	981	688	2
202	2	200	1
1,568	67	1,501	2
1,178	221	957	2
354	-	354	1
1,031	64	967	3
6,783	1,335	5,448	12
<b>ענף המשק של הלווה</b>			
			בינוי ונדל"ן - בינוי
			בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
			בתי מלון שירותי הארחה ואוכל
			כרייה וחציבה
			מסחר
			שירותים פיננסיים ושירותי ביטוח
			תעשייה
			סך-הכל

# דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 בספטמבר 2017

## 3.3 סיכון שוק

סיכון שוק הינו סיכון להפסד או לירידת-ערך כתוצאה משינוי בשווי כלכלי של מכשיר פיננסי או תיק מסוים עקב שינויים במחירים, שערים, מרווחים ופרמטרים אחרים בשווקים.

לפירוט והרחבה בנושא סיכונים השוק ובכלל זה סיכון הריבית, סיכון שערי חליפין וסיכון השקעה (סיכון מניות ומרווחי אשראי) ראה פרק סקירת הסיכונים בדוח הדירקטוריון והנהלה ליום 31 בדצמבר 2016 והדוח על הסיכונים: גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2016 וכן הדוח על הסיכונים: גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 30 בספטמבר 2017.

### 3.3.1 סיכון ריבית

סיכון הריבית הינו סיכון להפסד או לירידת-ערך כתוצאה משינויים בשערי ריבית במטבעות השונים.

### ניתוח רגישות השווי ההוגן

טבלה 22-3: פירוט השווי ההוגן של הבנק וחברות מאוחדות שלו לפי מגזרי הצמדה

ליום 30 בספטמבר 2017						
סך-הכל	מטבע-חוץ**			מטבע ישראלי		
	אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא-צמוד	
במיליוני ש"ח						
426,079	8,182	6,415	68,572	45,717	297,193	נכסים פיננסיים*
870,162	22,459	29,628	404,071	24,143	389,861	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוץ-מאזניים***
396,082	4,777	13,007	81,380	40,109	256,809	התחייבויות פיננסיות*
870,116	22,707	24,204	393,861	24,659	404,685	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוץ-מאזניים***
30,043	3,157	(1,168)	(2,598)	5,092	25,560	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים
ליום 31 בדצמבר 2016						
סך-הכל	מטבע-חוץ**			מטבע ישראלי		
	אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא-צמוד	
במיליוני ש"ח						
424,438	10,513	8,186	65,261	46,088	294,390	נכסים פיננסיים*
748,382	15,222	26,619	327,537	23,632	355,372	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוץ-מאזניים***
396,173	4,932	15,359	86,343	41,415	248,124	התחייבויות פיננסיות*
749,038	16,645	20,265	310,550	24,608	376,970	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוץ-מאזניים***
27,609	4,158	(819)	(4,095)	3,697	24,668	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

\* כולל מכשירים פיננסיים מורכבים. לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים.

\*\* לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע-חוץ.

\*\*\* סכומים לקבל (לשלם) בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים, כשהם מהווים בריביות אשר שימשו לחישוב השווי ההוגן.



# דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 בספטמבר 2017

טבלה 23-3: השפעת שינויים הפיננסיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא-כספיים

ליום 30 בספטמבר 2017							
שינוי בשווי הוגן סך-הכל	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי ריבית**						
	סך-הכל	מטבע-חוץ*			מטבע ישראלי		
		אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא-צמוד	צמוד למדד

השינוי בשיעורי הריבית								
(5.3%)	(1,578)	28,465	3,071	(1,215)	(2,936)	4,887	24,658	גידול מידי מקביל של אחוז אחד
(0.6%)	(167)	29,876	3,147	(1,171)	(2,637)	5,070	25,467	גידול מידי מקביל של 0.1 אחוז
5.6%	1,677	31,720	3,237	(1,118)	(2,248)	5,330	26,519	קיטון מידי מקביל של אחוז אחד

ליום 31 בדצמבר 2016							
שינוי בשווי הוגן סך-הכל	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי ריבית**						
	סך-הכל	מטבע-חוץ*			מטבע ישראלי		
		אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא-צמוד	צמוד למדד

השינוי בשיעורי הריבית								
(4.7%)	(1,289)	26,320	4,076	(832)	(4,398)	3,687	23,787	גידול מידי מקביל של אחוז אחד
(0.5%)	(126)	27,483	4,146	(822)	(4,120)	3,695	24,584	גידול מידי מקביל של 0.1 אחוז
5.1%	1,407	29,016	4,222	(810)	(3,759)	3,724	25,639	קיטון מידי מקביל של אחוז אחד

\* לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע-חוץ.  
 \*\* שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים שמוצג בכל מגזר הצמדה הוא השווי ההוגן נטו במגזר זה בהנחה שחל השינוי שצויין בכל שיעורי הריבית במגזר ההצמדה. סך-הכל שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים הוא השווי ההוגן נטו של כל המכשירים הפיננסיים (למעט פריטים לא-כספיים) בהנחה שחל השינוי שצויין בכל שיעורי הריבית בכל מגזרי ההצמדה.

לפריטים נוספים בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים ראה [ביאור 15](#) בתמצית הדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2017.

## חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית טבלה 24-3: חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית לא-צמוד

ליום 30 בספטמבר 2017					
עם דרישה עד 3 חודשים	מעל חודש עד 3 חודשים	מעל 3 חודשים עד שנה	מעל שנה עד 3 שנים	מעל 3 עד 5 שנים	מעל 5 עד 10 שנים
במיליוני ש"ח					
<b>חטבע ישראלי לא-צמוד</b>					
<b>נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים ונכסים פיננסיים מורכבים</b>					
223,531	18,369	19,274	16,544	9,281	6,227
נכסים פיננסיים <sup>(1)(3)</sup>					
61,392	127,072	68,468	65,069	33,212	28,750
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)					
910	1,450	1,582	272	660	571
אופציות (במונחי נכס הבסיס)					
285,833	146,891	89,324	81,885	43,153	35,548
סך-הכל שווי הוגן					
<b>התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים והתחייבויות פיננסיות מורכבות</b>					
223,367	5,766	12,905	9,133	3,761	1,429
התחייבויות פיננסיות <sup>(1)</sup>					
71,473	121,867	80,726	64,190	33,396	29,703
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)					
846	921	1,255	11	-	-
אופציות (במונחי נכס הבסיס)					
295,686	128,554	94,886	73,334	37,157	31,132
סך-הכל שווי הוגן					
<b>מכשירים פיננסיים, נטו</b>					
(9,853)	18,337	(5,562)	8,551	5,996	4,416
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר					
(9,853)	8,484	2,922	11,473	17,469	21,885
החשיפה המצטברת במגזר					

\* סווג מחדש.

- (1) למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים.
- (2) ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.
- (3) הנתונים כוללים הנחות פירעון מוקדם בגין אשראי לדירור. השפעת הנחות אלו על השווי הוגן הינה הגדלת השווי הוגן ב-159 מיליוני ש"ח והקטנת מח"מ הנכסים ופער המח"מ ב-0.04 שנה.

### הערות כלליות:

- א. פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מגזר של הנכסים הפיננסיים ושל התחייבויות הפיננסיות, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.
- ב. בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעורי הריבית שמנכים אותם אל השווי הוגן הכלול בגין המכשיר הפיננסי בביאור 15 לתמצית הדוחות הכספיים, בעקביות להנחות שלפיהן חושב השווי הוגן של המכשיר הפיננסי. לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי הוגן של המכשירים הפיננסיים, ראה [ביאור 15](#) לתמצית הדוחות הכספיים.
- ג. שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי הוגן הכלול בגינו בביאור 15 לתמצית הדוחות הכספיים.
- ד. משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי הוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שיגרם כתוצאה משינוי קטן (גידול של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.
- ה. רכיבים אופציונליים המשובצים במכשירים פיננסיים, לצרכים חשבונאיים, קיבלו ביטוי בתזרימי המזומנים באמצעות מיון לפי תקופות לפירעון.

# דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 בספטמבר 2017

2016 בדצמבר 31			2016 בספטמבר 30			ליום 30 בספטמבר 2017					
משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך-הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך-הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך-הכל שווי הוגן	ללא תקופת פירעון	מעל 20 שנה	מעל 10 עד 20 שנים
בשנים באחוזים			בשנים באחוזים			בשנים באחוזים			במיליוני ש"ח		
0.50	2.87	294,383	0.52	2.40	*289,365	<b>0.51</b>	<b>3.14</b>	<b>297,193</b>	<b>1,816</b>	<b>134</b>	<b>2,017</b>
1.16		351,603	1.22		*335,997	<b>1.20</b>		<b>384,416</b>	-	-	<b>453</b>
2.23		3,776	2.27		3,949	<b>1.45</b>		<b>5,445</b>	-	-	-
<sup>(2)</sup> 0.87		649,762	<sup>(2)</sup> 0.91		*629,311	<sup>(2)</sup> <b>0.90</b>		<b>687,054</b>	<b>1,816</b>	<b>134</b>	<b>2,470</b>
0.22	1.19	248,124	0.24	0.91	*241,885	<b>0.21</b>	<b>0.98</b>	<b>256,809</b>	<b>77</b>	<b>1</b>	<b>370</b>
1.11		374,221	1.18		*359,962	<b>1.17</b>		<b>401,652</b>	-	-	<b>297</b>
0.34		2,749	0.24		2,404	<b>0.25</b>		<b>3,033</b>	-	-	-
<sup>(2)</sup> 0.75		625,094	<sup>(2)</sup> 0.80		*604,251	<sup>(2)</sup> <b>0.79</b>		<b>661,494</b>	<b>77</b>	<b>1</b>	<b>667</b>
24,668			25,060			<b>25,560</b>			<b>1,739</b>	<b>133</b>	<b>1,803</b>
									<b>25,560</b>	<b>23,821</b>	<b>23,688</b>

## חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית (המשך) טבלה 25-3: חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית צמוד למדד

ליום 30 בספטמבר 2017					
מעל דרישה עד חודש	מעל חודש עד 3 חודשים	מעל 3 חודשים עד שנה	מעל שנה עד 3 חודשים	מעל שנה עד 3 שנים	מעל 3 עד 5 שנים
במיליוני ש"ח					
<b>מטבע ישראלי צמוד למדד</b>					
<b>נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים ונכסים פיננסיים מורכבים</b>					
2,006	1,973	7,966	14,643	10,323	5,774
533	872	7,138	8,497	2,549	4,532
2,539	2,845	15,104	23,140	12,872	10,306
<b>התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים והתחייבויות פיננסיות מורכבות</b>					
2,127	705	5,838	13,868	8,854	7,793
1,046	666	7,314	8,059	2,177	5,214
3,173	1,371	13,152	21,927	11,031	13,007
<b>מכשירים פיננסיים, נטו</b>					
(634)	1,474	1,952	1,213	1,841	(2,701)
(634)	840	2,792	4,005	5,846	3,145

- (1) למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים.  
 (2) ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.  
 (3) הנתונים כוללים הנחות פירעון מוקדם בגין אשראי לדיוור. השפעת הנחות אלו על השווי הוגן הינה הגדלת השווי הוגן ב-59 מיליוני ש"ח והקטנת מח"מ הנכסים ופער המח"מ ב-0.27 שנה.

### הערות כלליות:

- א. פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מגזר של הנכסים הפיננסיים ושל התחייבויות הפיננסיות, לפי סעיפי המאזן השונים, ימסרו לכל מבקש.  
 ב. בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעורי הריבית שמנכים אותם אל השווי הוגן הכלול בגין המכשיר הפיננסי בביאור 15 לתמצית הדוחות הכספיים, בעקביות להנחות שלפיהן חושב השווי הוגן של המכשיר הפיננסי. לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי הוגן של המכשירים הפיננסיים, ראה **ביאור 15** לתמצית הדוחות הכספיים.  
 ג. שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי הוגן הכלול בגינו בביאור 15 לתמצית הדוחות הכספיים.  
 ד. משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי הוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שיגרם כתוצאה משינוי קטן (גידול של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.  
 ה. רכיבים אופציונליים המשבצים במכשירים פיננסיים, לצרכים חשבונאיים, קיבלו ביטוי בתזרימי המזומנים באמצעות מיון לפי תקופות לפירעון.

# דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 בספטמבר 2017

2016 בדצמבר 31			2016 בספטמבר 30			ליום 30 בספטמבר 2017					
משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך-הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך-הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך-הכל שווי הוגן	ללא תקופת פירעון	מעל 20 שנים	מעל 10 עד 20 שנים
בשנים	באחוזים	במיליוני ש"ח	בשנים	באחוזים	במיליוני ש"ח	בשנים	באחוזים		במיליוני ש"ח		
3.24	3.30	46,088	3.38	2.87	48,578	<b>3.32</b>	<b>2.92</b>	<b>45,717</b>	<b>149</b>	<b>268</b>	<b>2,615</b>
2.62		23,632	2.68		24,726	<b>2.65</b>		<b>24,143</b>	-	-	<b>22</b>
<sup>(2)</sup> 3.03		69,720	<sup>(2)</sup> 3.14		73,304	<sup>(2)</sup> <b>3.09</b>		<b>69,860</b>	<b>149</b>	<b>268</b>	<b>2,637</b>
3.38	0.94	41,415	3.56	0.97	43,825	<b>3.03</b>	<b>0.66</b>	<b>40,109</b>	-	<b>1</b>	<b>923</b>
2.80		24,608	2.85		25,513	<b>2.72</b>		<b>24,659</b>	-	-	<b>183</b>
<sup>(2)</sup> 3.16		66,023	<sup>(2)</sup> 3.30		69,338	<sup>(2)</sup> <b>2.91</b>		<b>64,768</b>	-	<b>1</b>	<b>1,106</b>
		3,697			3,966			<b>5,092</b>	<b>149</b>	<b>267</b>	<b>1,531</b>
									<b>5,092</b>	<b>4,943</b>	<b>4,676</b>

## חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית (המשך) טבלה 26-3: חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית מטבע-חוץ

ליום 30 בספטמבר 2017					
עם דרישה עד חודש	מעל חודש עד 3 חודשים	מעל 3 חודשים עד שנה	מעל שנה עד 3 חודשים	מעל שנה עד 5 שנים	מעל 5 עד 10 שנים
במיליוני ש"ח					
<b>מטבע-חוץ<sup>(3)</sup></b>					
<b>נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים ונכסים פיננסיים מורכבים</b>					
45,309	6,948	5,405	10,095	9,118	4,734
נכסים פיננסיים <sup>(1)(4)</sup>					
78,101	119,465	82,228	121,159	15,800	28,863
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)					
4,278	3,563	2,174	38	16	7
אופציות (במונחי נכס הבסיס)					
127,688	129,976	89,807	131,292	24,934	33,604
סך-הכל שווי הוגן					
<b>התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים והתחייבויות פיננסיות מורכבות</b>					
65,723	15,613	15,046	1,744	609	372
התחייבויות פיננסיות <sup>(1)</sup>					
69,627	117,570	70,354	121,744	16,372	32,111
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)					
4,326	4,069	2,439	290	611	522
אופציות (במונחי נכס הבסיס)					
139,676	137,252	87,839	123,778	17,592	33,005
סך-הכל שווי הוגן					
<b>מכשירים פיננסיים, נטו</b>					
(11,988)	(7,276)	1,968	7,514	7,342	599
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר					
(11,988)	(19,264)	(17,296)	(9,782)	(2,440)	(1,841)
החשיפה המצטברת במגזר					

- (1) למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים.
- (2) ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.
- (3) לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע-חוץ.
- (4) הנתונים כוללים הנחות פירעון מוקדם בגין אשראי לדיור. השפעת הנחות אלו הינה זניחה.

### הערות כלליות:

- א. פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מגזר של הנכסים הפיננסיים ושל ההתחייבויות הפיננסיות, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.
- ב. בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעורי הריבית שמנכים אותם אל השווי הוגן הכלול בגין המכשיר הפיננסי בביאור 15 לתמצית הדוחות הכספיים, בעקביות להנחות שלפיהן חושב השווי הוגן של המכשיר הפיננסי. לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי הוגן של המכשירים הפיננסיים, ראה **ביאור 15** לתמצית הדוחות הכספיים.
- ג. שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי הוגן הכלול בגינו בביאור 15 לתמצית הדוחות הכספיים.
- ד. משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי הוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שיגרם כתוצאה משינוי קטן (גידול של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.
- ה. רכיבים אופציונליים המשויכים במכשירים פיננסיים, לצרכים חשבונאיים, קיבלו ביטוי בתזרימי המזומנים באמצעות מיון לפי תקופות לפירעון.

# דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 בספטמבר 2017

2016 בדצמבר 31			2016 בספטמבר 30			ליום 30 בספטמבר 2017					
משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך-הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך-הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך-הכל שווי הוגן	ללא תקופת פירעון	מעל 20 שנה	מעל 10 עד 20 שנים
בשנים	באחוזים	במיליוני ש"ח	בשנים	באחוזים	במיליוני ש"ח	בשנים	באחוזים		במיליוני ש"ח		
1.17	2.94	83,960	1.17	2.28	78,594	<b>1.21</b>	<b>2.56</b>	<b>83,169</b>	<b>1,047</b>	<b>99</b>	<b>414</b>
1.07		359,652	1.21		305,091	<b>0.83</b>		<b>446,082</b>	-	<b>20</b>	<b>446</b>
0.29		9,726	0.23		8,278	<b>0.18</b>		<b>10,076</b>	-	-	-
<sup>(2)</sup> 1.07		453,338	<sup>(2)</sup> 1.18		391,963	<sup>(2)</sup> <b>0.88</b>		<b>539,327</b>	<b>1,047</b>	<b>119</b>	<b>860</b>
0.17	1.40	106,613	0.17	1.00	101,441	<b>0.20</b>	<b>1.61</b>	<b>99,141</b>	<b>17</b>	-	<b>17</b>
1.22		336,844	1.42		281,493	<b>0.92</b>		<b>428,538</b>	-	<b>123</b>	<b>637</b>
0.96		10,637	1.05		9,727	<b>0.69</b>		<b>12,257</b>	-	-	-
<sup>(2)</sup> 0.97		454,094	<sup>(2)</sup> 1.09		392,661	<sup>(2)</sup> <b>0.78</b>		<b>539,936</b>	<b>17</b>	<b>123</b>	<b>654</b>
		(756)			(698)			<b>(609)</b>	<b>1,030</b>	<b>(4)</b>	<b>206</b>
								<b>(609)</b>	<b>(1,639)</b>	<b>(1,635)</b>	

## חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית (המשך) טבלה 27-3: חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית חשיפה כוללת לשינויים בשיעורי הריבית

ליום 30 בספטמבר 2017					
מעל 5 עד 10 שנים	מעל 3 עד 5 שנים	מעל שנה עד 3 שנים	מעל 3 חודשים עד שנה	מעל חודש עד 3 חודשים	עם דרישה עד חודש
במיליוני ש"ח					
<b>חשיפה כוללת לשינויים בשיעורי הריבית</b>					
<b>נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים ונכסים פיננסיים מורכבים</b>					
16,735	28,722	41,282	32,645	27,290	270,846
נכסים פיננסיים <sup>(1)(3)(4)</sup>					
62,145	51,561	194,725	157,834	247,409	140,026
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)					
578	676	310	3,756	5,013	5,188
אופציות (במונחי נכס הבסיס)					
79,458	80,959	236,317	194,235	279,712	416,060
סך-הכל שווי הוגן					
<b>התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים והתחייבויות פיננסיות מורכבות</b>					
9,594	13,224	24,745	33,789	22,084	291,217
התחייבויות פיננסיות <sup>(1)</sup>					
67,028	51,945	193,993	158,394	240,103	142,146
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)					
522	611	301	3,694	4,990	5,172
אופציות (במונחי נכס הבסיס)					
77,144	65,780	219,039	195,877	267,177	438,535
סך-הכל שווי הוגן					
<b>מכשירים פיננסיים, נטו</b>					
2,314	15,179	17,278	(1,642)	12,535	(22,475)
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר					
23,189	20,875	5,696	(11,582)	(9,940)	(22,475)
החשיפה המצטברת במגזר					

\* סווג מחדש.

- (1) למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים.
- (2) ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.
- (3) כולל מניות המוצגות בטור "ללא תקופת פירעון".
- (4) הנתונים כוללים הנחות פירעון מוקדם בגין אשראי לדיור. במגזר הלא-צמוד והצמוד: השפעת הנחות אלו על השווי הוגן הינה הגדלת השווי הוגן ב-159 ו-59 מיליוני ש"ח והקטנת מח"מ הנכסים ופער המח"מ ב-0.04 ו-0.27 שנה, בהתאמה. במגזר מטבע-החוץ השפעת הנחות אלו הינה זניחה.

### הערות כלליות:

- א. פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מגזר של הנכסים הפיננסיים ושל ההתחייבויות הפיננסיות, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.
- ב. בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעורי הריבית שמנכים אותם אל השווי הוגן הכלול בגין המכשיר הפיננסי בביאור 15 לתמצית הדוחות הכספיים, בעקביות להנחות שלפיהן חושב השווי הוגן של המכשיר הפיננסי. לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי הוגן של המכשירים הפיננסיים, ראה [ביאור 15](#) לתמצית הדוחות הכספיים.
- ג. שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי הוגן הכלול בגינו בביאור 15 לתמצית הדוחות הכספיים.
- ד. משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי הוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שיגרם כתוצאה משינוי קטן (גידול של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.
- ה. רכיבים אופציונליים המשוייכים במכשירים פיננסיים, לצרכים חשבונאיים, קיבלו ביטוי בתזרימי המזומנים באמצעות מיון לפי תקופות לפירעון.



# דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 בספטמבר 2017

2016 בדצמבר 31			2016 בספטמבר 30			ליום 30 בספטמבר 2017					
משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך-הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך-הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך-הכל שווי הוגן	ללא תקופת פירעון	מעל 20 שנה	מעל 10 עד 20 שנים
בשנים	באחוזים	במיליוני ש"ח	בשנים	באחוזים	במיליוני ש"ח	בשנים	באחוזים		במיליוני ש"ח		
0.92	3.06	428,044	0.96	2.54	*419,980	<b>0.93</b>	<b>2.93</b>	<b>429,722</b>	<b>6,655</b>	<b>501</b>	<b>5,046</b>
1.12		735,256	1.27		666,122	<b>1.05</b>		<b>855,412</b>	<b>771</b>	<b>20</b>	<b>921</b>
0.83		13,502	0.89		12,227	<b>0.63</b>		<b>15,521</b>	-	-	-
<sup>(2)</sup> 1.08		1,176,802	<sup>(2)</sup> 1.15		*1,098,329	<sup>(2)</sup> <b>1.01</b>		<b>1,300,655</b>	<b>7,426</b>	<b>521</b>	<b>5,967</b>
0.53	1.05	397,510	0.60	0.97	*388,231	<b>0.50</b>	<b>0.85</b>	<b>397,480</b>	<b>1,515</b>	<b>2</b>	<b>1,310</b>
1.17		736,042	1.35		667,276	<b>1.04</b>		<b>855,618</b>	<b>769</b>	<b>123</b>	<b>1,117</b>
0.83		13,386	0.89		12,131	<b>0.60</b>		<b>15,290</b>	-	-	-
<sup>(2)</sup> 0.98		1,146,938	<sup>(2)</sup> 1.07		*1,067,638	<sup>(2)</sup> <b>0.90</b>		<b>1,268,388</b>	<b>2,284</b>	<b>125</b>	<b>2,427</b>
		29,864			30,691			<b>32,267</b>	<b>5,142</b>	<b>396</b>	<b>3,540</b>
								<b>32,267</b>	<b>27,125</b>	<b>26,729</b>	

# דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 בספטמבר 2017

בניהול סיכון הריבית הבנק מתמקד בניהול רגישות הערך, אשר מתבססת על שינויי הערך המהוון של כלל הנכסים וההתחייבויות במאזן הבנק עם שינוי הריבית (תוך שימוש במודלים פנימיים לצורכי החישוב), ומנטר את רגישות ההכנסה באמצעות מגבלות. רגישות ההכנסה שונה מרגישות הערך, שכן בניגוד אליה, רגישות ההכנסה אינה מביאה בחשבון שינויי ערך מהוון של נכסים והתחייבויות לזמן ארוך אשר אינם נמדדים בדוח רווח והפסד על בסיס שווי הוגן, אך כן מביאה בחשבון באופן מלא שינויים במרווחי פיקדונות ועו"ש. הבנק מודד את רגישות הערך הכלכלי למגוון תרחישים מדי חודש, תדירות התואמת לאופי התיק הבנקאי, עם מדידות בתדירות גבוהה יותר לצורכי ניהול החשיפה. רגישויות התיק למסחר נמדדות מספר פעמים ביום.

טבלה 28-3: נתונים אודות רגישות הון הבנק כולל חברות בנות בעלות חשיפה משמעותית לקבוצה לשינויים במקביל בעקומי הריבית (השינוי התיאורטי בשווי הכלכלי כתוצאה מהתרחיש, כולל מודלים פנימיים)

מינימום בשנת 2017		מקסימום בשנת 2017		30 בספטמבר 2017		
ירידה 1%	עלייה 1%	ירידה 1%	עלייה 1%	עלייה 0.1%	ירידה 1%	עלייה 1%
במיליוני ש"ח						
<b>תרחיש</b>						
תזוזה בריבית צמודה למדד:						
315	(257)	449	(383)	(41)	449	(383)
בבנק						
315	(257)	437	(373)	(40)	435	(370)
מזה: בתיק הבנקאי						
-	-	14	(13)	(1)	14	(13)
בתיק למסחר						
תזוזה בריבית לא-צמודה:						
88	(68)	226	(194)	(20)	226	(194)
בבנק						
92	(54)	219	(174)	(19)	219	(173)
מזה: בתיק הבנקאי						
3	-	26	(43)	(1)	7	(21)
בתיק למסחר						
תזוזה בריביות במטבע-חוץ:						
6	(1)	49	(45)	-	8	(4)
בבנק						
4	(1)	36	(31)	-	4	(1)
מזה: בתיק הבנקאי						
(2)	2	(29)	31	-	4	(3)
בתיק למסחר						

מינימום בשנת 2016		מקסימום בשנת 2016		31 בדצמבר 2016		
ירידה 1%	עלייה 1%	ירידה 1%	עלייה 1%	עלייה 0.1%	ירידה 1%	עלייה 1%
במיליוני ש"ח						
<b>תרחיש</b>						
תזוזה בריבית צמודה למדד:						
164	(120)	321	(262)	(29)	321	(262)
בבנק						
163	(118)	324	(264)	(29)	324	(264)
מזה: בתיק הבנקאי						
-	-	6	(5)	-	(3)	2
בתיק למסחר						
תזוזה בריבית לא-צמודה:						
153	(121)	289	(243)	(26)	289	(243)
בבנק						
134	(103)	278	(235)	(25)	271	(227)
מזה: בתיק הבנקאי						
-	(2)	47	(47)	(1)	18	(16)
בתיק למסחר						
תזוזה בריביות במטבע-חוץ:						
19	(15)	(165)	163	(2)	20	(15)
בבנק						
31	(26)	(173)	168	(3)	30	(26)
מזה: בתיק הבנקאי						
2	(2)	33	(32)	1	(10)	11
בתיק למסחר						

בטבלה לעיל מוצג ניתוח רגישות השווי הכלכלי של הבנק לשינויים בעקומי הריבית, המבוסס, בין השאר, על היוון תזרימי המזומנים הצפויים בעקום ריבית שאינו מביא בחשבון את מרווח סיכון האשראי של הצד הנגדי ותוך שימוש במודלים פנימיים לגבי חלק מהמוצרים. זאת בשונה מחישוב שווי הוגן המבוסס, בין השאר, על היוון תזרימי המזומנים הצפויים בשיעורי הריבית המשקפים את רמות הסיכון, כמקובל בדוחות הכספיים, וללא מודלים פנימיים בחלק מהמוצרים.

למידע נוסף על סיכון הריבית ראה פרק סקירת הסיכונים בדוח הדירקטוריון והנהלה ליום 31 בדצמבר 2016 והדוח על הסיכונים: גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2016 וכן הדוח על הסיכונים: גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 30 בספטמבר 2017.

# דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 בספטמבר 2017

## 3.4 סיכון נזילות ומימון

**סיכון נזילות – סיכון הנזילות מוגדר כסיכון קיים, או עתיד, ליציבות הבנק ולרווחיו הנובע מאי יכולתו לעמוד בתזרים המזומנים הנדרש לצרכיו.** סיכון הנזילות בבנק נבחן בראיה רחבה יותר של יכולת עמידה בפירעון ההתחייבויות במועד פירעון גם בעתות לחץ, בלי לפגוע בהתנהלות השוטפת במסגרת תוכנית העבודה של הבנק ובלי להיקלע להפסדים חריגים.

**סיכון מימון –** הינו הסיכון לאי יכולת לגייס מקורות חדשים במקום אלו שהגיעו לפירעון, או שהגיוס מחדש יבוצע בתקופות ובתנאים אשר יפגעו בהכנסות הבנק נטו מריבית. הסיכון מנוהל כחלק מסיכון הנזילות.

מתחילת השנה לא חלו שינויים מהותיים במדיניות ניהול סיכון הנזילות ובמדיניות גיוס המקורות. לפירוט והרחבה ראה [פרק סקירת הסיכונים בדוח הדירקטוריון והנהלה ליום 31 בדצמבר 2016 והדוח על הסיכונים: גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2016 וכן הדוח על הסיכונים: גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 30 בספטמבר 2017.](#)

טבלה 29-3: יחס כיסוי הנזילות

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2016	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017	
באחוזים			
<b>א. בנתוני המאוחד<sup>(1)</sup></b>			
124%	117%	<b>123%</b>	יחס כיסוי נזילות
80%	80%	<b>100%</b>	יחס כיסוי נזילות המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים*
<b>ב. בנתוני הבנק<sup>(2)</sup></b>			
118%	113%	<b>120%</b>	יחס כיסוי נזילות
80%	80%	<b>100%</b>	יחס כיסוי נזילות המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים*

\* היחס המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים עומד על שיעור של 100% החל מיום 1 בינואר 2017.  
 (1) החל מיום 1 בינואר 2017 היחס במאוחד מחושב מדי יום, ומדווח בדוח כממוצע התצפיות היומיות. בשנת 2016 היחס במאוחד חושב, בהתאם להוראות המעבר, מדי חודש, ודווח כממוצע שלוש התצפיות החודשיות.  
 (2) היחס בתאגיד הבנקאי "סולו" מחושב מדי יום, ומדווח בדוח כממוצע התצפיות היומיות. בהתאם לפרסום בנק ישראל בקובץ שאלות ותשובות מיום 29 בספטמבר 2016 בנושא הכללה בדיווח סולו של תאגיד בנקאי, חברות בת המחזיקות נכסים נזילים עבור התאגיד, החל מיום 1 ביולי 2017 חישוב יחס כיסוי נזילות סולו כולל חברות בנות אלו.

הבנק עומד בכל מגבלות סיכון הנזילות, הרגולטוריות והפנימיות, הכוללות, בין השאר, מודלי טווח קצר כדוגמת LCR ומודל פנימי ל-30 יום, מודלי טווח בינוני כדוגמת מודל פנימי דמוי NSFR (מקורות מימון יציבים למעל שנה חלקי צרכי מימון יציבים למעל שנה כהגדרתם בבנק ברוח המלצות ועדת באזל) ומגבלות המתייחסות לטווח הארוך. הבנק מחזיק במאוחד, לזמן משבר, נכסים נזילים (לאחר מקדמי ביטחון) בסך של 109,129 מיליון ש"ח נכון ליום 30 בספטמבר 2017, בנוסף לאגרות-חוב נזילות שאינן מוכרות לצרכי חישוב הנכסים הנזילים על-פי הוראת נב"ת 221. הנכסים הנזילים מוחזקים בחלקם בבנק ובחלקם בחברות הבנות, כאשר הבנק מתחשב במגבלות אפשריות להעברת נזילות בין חלק מהחברות הבנות לבנק עצמו, בדגש על חברות בנות בנקאיות בחו"ל. בהתאם, חלק מהחברות הבנות מחזיק נכסים נזילים לזמן משבר (או קו אשראי מהחברה האם) בהתאם לצורך, והבנק אינו מסתמך על נכסים אלו. לאור ההנחות לגבי מיחזור פיקדונות במהלך עסקים רגיל והנחות אחרות, הבנק אינו צופה בעיות נזילות שיחייבו שימוש בנכסים הנזילים, אך ערוך לתרחישים הנדרשים. הבנק עומד במגבלה הרגולטורית הנדרשת לשנת 2017 ובהתאם לתוכנית העסקית צפוי להמשיך לעמוד במגבלות הנדרשות.

טבלה 30-3: יתרת סך הפיקדונות של שלוש קבוצות\* המפקידים הגדולות\*\*

ליום 31 בדצמבר 2016	ליום 30 בספטמבר 2017	
במיליוני ש"ח		
12,696	<b>17,215</b>	קבוצה א
3,785	<b>5,954</b>	קבוצה ב
3,019	<b>4,355</b>	קבוצה ג

\* "קבוצה" - מפקיד, לרבות צד השולט בו (לרבות אחרים הנשלטים על-ידיו) וצד הנשלט על-ידיו.  
 \*\* שלוש קבוצות המפקידים הגדולות באותו מועד דיווח.

## 3.5. סיכון תפעולי

סיכון תפעולי מוגדר כסיכון להפסד העלול להיגרם מתהליכים פנימיים כושלים או לקויים, מפעולות אנוש, מכשלים במערכות וכן מאירועים חיצוניים. ההגדרה כוללת סיכון משפטי, אך אינה כוללת סיכון אסטרטגי וסיכון מוניטין. כשל הקשור לאחד הגורמים האמורים עלול להביא לפגיעה אפשרית ברווחיות. הבנק מפעיל יחידות בקרה, לרבות יחידות אבטחת מערכות מידע והגנת הסייבר, המשכיות עסקית, ביטחון, קצין ציות ואיסור הלבנת הון ומניעת מימון טרור, נהלים ומערכות מקיפים בנושאים הקשורים לפעילות בנקאית, ניהול משאבי אנוש, בקרות תהליכים, פעילות בחירום ועוד.

להרחבה בנושא הסיכון התפעולי ואופן ניהולו ובכללו סיכון טכנולוגיה ומחשוב, סיכונים אבטחת מידע וסייבר, סיכונים מחשוב ענן, היערכות לחירום וביטוח ראה [פרק סקירת הסיכונים בדוח הדירקטוריון והנהלה ליום 31 בדצמבר 2016 והדוח על הסיכונים: גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2016.](#)

## סיכונים מחשוב ענן

בחודש יולי 2017 פרסם בנק ישראל הוראת ניהול בנקאית תקין שמספרה 362, בנושא מחשוב ענן. הוראה זו מבטלת את מכתב המפקח על הבנקים בנושא: "ניהול סיכונים בסביבת מחשוב ענן" מיום 29 ביוני 2015. ההוראה קובעת הנחיות, כללים ותנאים הנדרשים לשימוש של תאגיד בנקאי בטכנולוגיות מחשוב ענן, זאת בהתייחס לסיכונים הייחודיים הגלומים בשימוש במחשוב ענן, כולל התייחסות למקרים בהם נדרש או לא נדרש לקבל אישור מהפיקוח על הבנקים להשתמש בשירותי מחשוב ענן.

הבנק בוחן שימושים אפשריים של מחשוב ענן (Cloud Computing) ואת אופן הטיפול הנאות בסיכונים התפעוליים הנגזרים מכך בהתאמה להנחיות הרגולציה ולתהליכי עבודה מתאימים, מתוך כוונה לאפשר יישום היתרונות העסקיים של שימוש בשירותי מחשוב ענן תוך ניהול מושכל של הסיכונים ועמידה בדרישות הרגולציה.

## 3.6. סיכון ציות

סיכון הציות הוא הסיכון להטלת סנקציה משפטית או רגולטורית, להפסד פיננסי מהותי, או לנזק תדמיתי, אשר התאגיד (הבנק) עלול לספוג כתוצאה מכך שהוא אינו מקיים את הוראות הציות.

במסגרת סיכון הציות נכללת גם פעילות הבנק מול בנקים שמקום מושבם ברשות הפלסטינאית אשר טעונה עמידה בדרישות רגולטוריות שונות, בפרט בקשר עם הלבנת הון ומניעת מימון טרור, וכרוכה במעקב אחר העברות כספים אל ומאת תושבי הרשות הפלסטינאית. בחודש יוני 2006 החליט הבנק להפסיק לתת שירותים לבנקים הפועלים בשטחי הרשות הפלסטינאית. בעקבות החלטה זו, פנו נגיד בנק ישראל ונציגי משרד האוצר בבקשה שלא לממשה ולהמשיך במתן שירותים מסוימים בכפוף למגבלות מסוימות שנקבעו על-ידי הבנק. בהמשך למגעים שהתקיימו בנושא זה בין הבנק לבין בנק ישראל ומשרד האוצר, העניק שר האוצר לבנק בחודש נובמבר 2006 היתר לפי סעיף 9(ד) לחוק איסור מימון טרור, שמשמעו כי הוראות חוק איסור מימון טרור בדבר "איסור פעולה ברכוש טרור" לא יחולו על הפעולות שצוינו בהיתר.

בתחילת שנת 2009 הפסיק הבנק את פעילותו עם בנקים וסניפים שמקום מושבם ברצועת עזה, לאחר שהממשלה הכריזה על עזה כעל ישות עוינת. במרוצת השנים, חזר הבנק ופנה לבנק ישראל ולמשרד האוצר והודיע כי נוכח הבעייתיות הכרוכה במתן שירותים לבנקים הפלסטינאיים ברצונו להפסיק מתן שירותים אלה.

בשנת 2016 ביקש הבנק פעם נוספת להפסיק את מתן השירותים לבנקים ברשות הפלסטינאית, זאת לאור הסיכונים ההולכים וגדלים הכרוכים במתן שירותים לבנקים הפלסטינאיים הן במישור האזרחי והן במישור הפלילי והרגולטורי (איסור הלבנת הון, איסור מימון טרור, עבירות מס ועוד). רשויות המדינה ביקשו לדחות את ביצוע המהלך, תוך הדגשה שהמדינה פועלת על-מנת שהבנק יקבל את ההגנות הדרושות במישור האזרחי, הפלילי והרגולטורי, בקשר למתן השירותים לבנקים ברשות הפלסטינאית.

בחודש דצמבר 2016, הגישה קבוצה של בני משפחה של קורבנות טרור עתירה לבג"צ נגד שר האוצר, מנכ"ל משרד האוצר, הבנק ובנק דיסקונט בע"מ. בתמצית, העותרים מבקשים מבג"צ לאסור על שר האוצר ומשרד האוצר לתת התחייבות להגן על הבנק ובנק דיסקונט בע"מ ו/או לשפותם, אם יתבעו או יועמדו לדין בקשר לקשריהם עם בנקים ברשות הפלסטינאית. העתירה עודנה תלויה ועומדת. בחודש מאי 2017 הגישה המדינה לבג"צ את תגובתה לעתירה, המבוססת על החלטת ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי מיום 15 בינואר 2017 אשר צורפה כנספח לתגובה ("החלטת הקבינט"). בתגובתה הבהירה המדינה, כי הונחתה בהחלטת הקבינט ליתן לבנקים ישראלים, לנושאי המשרה בהם ולעובדים שלהם, כתב שיפוי בנוגע להוצאות ותשלומים בהם יישאו בשל הליכים משפטיים בקשר לשירותי הקורספונדנציה שיינתנו על-ידם לבנקים ברשות הפלסטינית בשנתיים הקרובות, ואשר יהיו מותנים בהתחייבויות שהבנקים הישראלים הנ"ל יקבלו על עצמם ואשר יעוגנו בכתב השיפוי. כמו-כן ציינה המדינה, כי בהמשך להחלטת הקבינט, בכוונת היועץ המשפטי לממשלה לשקול מתן חסינות מפני העמדה לדין בישראל של הבנקים הישראלים הנ"ל, נושאי משרה בהם או עובדיהם, ביחס לפעולות הנעשות על-ידם לשם קיום הקשרים הקורספונדנטיים האמורים, בקשר לעבירות מסוימות הנוגעות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור, וזאת לתקופה של עד שנתיים ובכפוף לתנאים שייקבעו, כאשר עד סוף תקופה זו יובא לאישור ועדת שרים לענייני בטחון לאומי פתרון ארוך טווח.

המגעים בין רשויות המדינה לבנק, לגיבוש נוסח כתבי החסינות והשיפוי, מתנהלים זה מספר חודשים. במהלך הרבעון חלה התקרבות בין עמדות הצדדים, אך המסמכים טרם אושרו וטרם נחתמו על-ידי הגורמים המוסמכים.

למידע נוסף על סיכון הציות ואופן ניהולו ראה [פרק סקירת הסיכונים בדוח הדירקטוריון והנהלה ליום 31 בדצמבר 2016 והדוח על הסיכונים: גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2016.](#)

## 3.7 סיכון משפטי

סיכון להכנסות ולהון הקבוצה כתוצאה מאירועים בלתי צפויים, כגון תביעות משפטיות, לרבות תביעות ייצוגיות, חוסר יכולת לאכוף חוזים, או פסיקות לרעת הקבוצה, שעלולים לגרום לפגיעה ברווחיות הקבוצה. הקבוצה נעזרת במערך יעוץ משפטי פנימי וחיצוני.  
למידע נוסף על הסיכון המשפטי ואופן ניהולו ראה [פרק סקירת הסיכונים בדוח הדירקטוריון והנהלה ליום 31 בדצמבר 2016](#) [והדוח על הסיכונים: גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2016](#) [וכן ביאור 26 בדוחות הכספיים לשנת 2016](#) [וביאור 10 בתמצית הדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2017](#).

## 3.8 סיכון מוניטין

סיכון המוניטין מוגדר כסיכון קיים או עתיד לפגיעה בהכנסות או בהון כתוצאה מתדמית שלילית על-ידי בעלי העניין הרלוונטיים כגון: לקוחות, צדדים לעסקות, בעלי מניות, משקיעים, או גופים רגולטוריים.  
למידע נוסף בנושא סיכון המוניטין ואופן ניהולו ראה [פרק סקירת הסיכונים בדוח הדירקטוריון והנהלה ליום 31 בדצמבר 2016](#) [והדוח על הסיכונים: גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2016](#).

## 3.9 סיכון רגולציה וחקיקה

סיכון רגולציה הינו סיכון להכנסות ו/או להון הקבוצה, שנובע מתהליכי חקיקה ו/או מטיטוטות הוראות של גופים רגולטורים שונים, שגורמים לשינויים בסביבה העסקית של הקבוצה. שינויים אלה יכולים להשפיע, לעיתים, על יכולת הקבוצה להציע שירותים מסוימים ו/או לחייבה לבצע השקעות טכנולוגיות ואחרות בעלות ניכרת ותוך פגיעה בלוח הזמנים לפיתוח שירותים מתוכננים אחרים.  
למידע נוסף בנושא סיכון הרגולציה והחקיקה ואופן ניהולו ראה [פרק סקירת הסיכונים בדוח הדירקטוריון והנהלה ליום 31 בדצמבר 2016](#) [והדוח על הסיכונים: גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2016](#).  
לפרטים בדבר יוזמות רגולטוריות בולטות ראה [ביאור 16](#) בתמצית הדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2017 ופרק 3.14 בדוח הדירקטוריון והנהלה ליום 30 בספטמבר 2017.

## 3.10 סיכון כלכלי

זיהוי גורמי הסיכון בסביבה הכלכלית נעשה על-ידי המחלקה הכלכלית תוך מעקב אחר נתונים כלכליים ופיננסיים שוטפים בארץ ובעולם, והערכה מקצועית של המשמעות הנגזרות מנתונים אלו. המחלקה ממפה ומדווחת על הסיכונים הפוטנציאליים במשק ובשווקים הפיננסיים לצוותים ולועדות הרלוונטיים.  
למידע נוסף בנושא הסיכון הכלכלי ואופן ניהולו ראה [פרק סקירת הסיכונים בדוח הדירקטוריון והנהלה ליום 31 בדצמבר 2016](#) [והדוח על הסיכונים: גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2016](#).  
לפרטים בדבר מצב המשק בישראל ובעולם ראה [פרק סקירה כלכלית](#) בדוח הדירקטוריון והנהלה ליום 30 בספטמבר 2017.

## 3.11 סיכון אסטרטגי

סיכון אסטרטגי הנו סיכון מהותי עכשווי או עתיד לרווחים, הון, מוניטין או מעמד שעשוי להיגרם בעקבות שינויים בסביבה העסקית, החלטות עסקיות שגויות, יישום בלתי נאות של אסטרטגיה או החלטות עסקיות או מהעדר תגובה לשינויים ענפיים (לדוגמה מהלכי מתחרים), כלכליים או טכנולוגיים.  
הסיכון האסטרטגי הנו פונקציה של התאמת היעדים האסטרטגיים של הארגון לסביבת פעילותו, התאמת התוכניות העסקיות שפותחו על מנת להשיג יעדים אלו, הקצאת המשאבים, ואיכות היישום.  
למידע נוסף בנושא הסיכון האסטרטגי ואופן ניהולו ראה [פרק סקירת הסיכונים בדוח הדירקטוריון והנהלה ליום 31 בדצמבר 2016](#) [והדוח על הסיכונים: גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2016](#).

## 3.12 סיכון סביבתי

סיכון סביבתי לבנק הוא הסיכון להפסד כתוצאה מהוראות הנוגעות לאיכות הסביבה ואכיפתן, היכול להתממש באם יישא הבנק באחריות ישירה למפגע סביבתי, לרבות האפשרות שהבנק יידרש להסיר מפגע סביבתי או שמא יהיה אחראי בגין מפגע סביבתי כלפי צד שלישי, או כתוצאה מירידת-ערך של ביטחונות שמומשו. הסיכון אף עשוי להתממש בעקיפין, כתוצאה מהרעה במצבו הפיננסי של אחר בשל עלויות סביבתיות שמקורן בהוראות הנוגעות לאיכות הסביבה. כמו-כן, ייתכן ויתממש סיכון מוניטין כתוצאה מייחוס לבנק קשר לגורם למפגע סביבתי.  
למידע נוסף בנושא הסיכון הסביבתי ואופן ניהולו ראה [פרק סקירת הסיכונים בדוח הדירקטוריון והנהלה ליום 31 בדצמבר 2016](#) [והדוח על הסיכונים: גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2016](#).

## 3.13. הליכים משפטיים ואחרים

### א. הליכים משפטיים

קבוצת הבנק (הבנק וחברות מאוחדות שלו) הינה צד להליכים משפטיים, לרבות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות, שנקטו נגדה לקוחותיה, לקוחותיה בעבר וכן צדדים שלישיים שונים, שראו את עצמם נפגעים או ניזוקים מפעילותה במהלך עסקיה הרגיל. עילות התביעה נגד קבוצת הבנק שונות ומגוונות. לדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת משפטיות באשר לסיכויי תביעות אלו, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, במקום בו נדרשה הפרשה, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים, לכיסוי נזקים אפשריים עקב תביעות אלו. לפירוט בדבר התביעות והבקשות לאישור תובענות כתובענות ייצוגיות בסכומים מהותיים אשר קבוצת הבנק צד להם - ראה [ביאור 3.10](#). בתמצית הדוחות הכספיים.

### ב. הליכים אחרים

לפרטים בדבר הליכים אחרים, ראה [סעיף 6.13 בדוח הדירקטוריון והנהלה ליום 31 בדצמבר 2016](#). למועד פרסום הדוחות הכספיים לא חלו שינויים מהותיים ביחס לסעיף 6.13 האמור, למעט כמפורט להלן:

- ביום 6 בספטמבר 2017 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו בקשה לאישור תביעה נגזרת כנגד הבנק ונושאי משרה בבנק בעבר ובהווה (להלן "המשיבים"). בקשת האישור הוגשה לאחר שנדחתה בקשת המבקש לגילוי מסמכים שפורטה בסעיף 7 לסעיף 6.13 לדוח האמור והיא עוסקת בטענות כנגד התנהלות המשיבים בכל הנוגע להעמדת האשראי לחברות מקבוצת מר אליעזר פישמן (להלן: "קבוצת פישמן") וגבייתו. במסגרת הבקשה נטען כי בשל מעשי ומחדלי המשיבים נגרם לבנק נזק המוערך בלמעלה ממיליארד וחצי ש"ח.
- ביום 13 ביולי 2017, הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו בקשה לגילוי ועיון במסמכים לפני הגשת בקשה לתביעה נגזרת לפי סעיף 198 א לחוק החברות תשנ"ט-1999, בקשר עם חקירה המתנהלת בארצות-הברית בחשד כי קבוצת הבנק שימשה צינור להחזקה ולהעברת כספי ששולמו לבכירי ארגון הכדורגל FIFA. ביום 14 בספטמבר 2017, הוגשה לבית המשפט בקשה מוסכמת מטעם הצדדים לעיכוב הדין בבקשת הגילוי, וזאת עד להשלמת החקירה נשוא הבקשה. ביום 17 בספטמבר 2017 ניתנה החלטת בית המשפט לפיה הדין בבקשה יעוכב כמבוקש.
- ביום 9 באפריל 2017 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו בקשה לגילוי מסמכים לפי סעיף 198 א לחוק החברות, תשנ"ט-1999, זאת לצורך בחינת הגשת בקשה לאישור תביעה נגזרת בשם הבנק. בקשת האישור עוסקת בטענות בדבר סיוע שנתנו הבנק ובנק פועלים שווייץ, חברה בשליטת הבנק (להלן: "פועלים שווייץ") ללקוחות באוסטרליה להתחמק מתשלום מסים במדינתם, כפי שעולה מהליכים משפטיים שנקטו באוסטרליה כנגד הלקוחות וכנגד הבנק ופועלים שווייץ. ביום 23 במאי 2017, הודיע היועץ המשפטי לממשלה על התייצבותו להליך מכוח פקודת סדרי הדין (התייצבות היועץ המשפטי לממשלה) [נוסח חדש]. ביום 17 בספטמבר 2017 הוגשה לבית המשפט הודעה על הסכמת הצדדים להפנות את המחלוקת בנושא דגן להליך גישור ובהמשך לכך ולבקשת הצדדים, הורה בית המשפט ביום 18 בספטמבר 2017 על עיכוב המועדים למשך 120 יום לשם קיום הליך הגישור.
- באשר להליכים שפורטו בסעיפים 2 ו-3 לסעיף 6.13 לדוח האמור, ביום 5 במרץ 2017 הגישו המבקשים בהליכים הנ"ל בקשה לאיחוד הבקשות וייצוג משותף, במסגרתה התבקש בית המשפט לאחד את הדין בשתי הבקשות בפני אחד המותבים. הבנק הגיש תגובה לבקשת האיחוד והבהיר כי הוא מתנגד למבוקש ככל שכוונת המבקשים הייתה ששני ההליכים ימשיכו להתנהל במקביל, אולם לא יתנגד לבקשה ככל שיובהר כי ינוהל הליך אחד, בהתאם לבקשה לאישור תביעה נגזרת שכבר הוגשה בגדרי הבקשה שפורטה בסעיף 3 האמור. ביום 5 באפריל 2017 ניתנה החלטה לפיה הבקשה לאיחוד הבקשות וייצוג משותף התקבלה, תוך שנקבע כי שאלת השלכות האיחוד על אופן המשך ההליכים יקבעו לאחר שיחודשו ההליכים בתיק. בהמשך להודעת הבנק כי הליכי החקירה בארצות-הברית טרם הסתיימו וטרם נודעו תוצאותיהם, קבע בית המשפט ביום 13 בספטמבר 2017 כי הדין בהליכי התובענות המאוחדות יעוכב עד ליום 31 בדצמבר 2017, אז ימסור הבנק עדכון בדבר התקדמות הליכי החקירה.
- באשר לעתירה שפורטה בסעיף 4 לסעיף 6.13 לדוח האמור, ביום 28 בינואר 2017 הוגשה בקשה מטעם עמותת צדק פיננסי להצטרף להליך כ"דיד בית המשפט". הבנק ואיגוד הבנקים הגישו התנגדות לבקשת הצטרפות. ביום 29 ביוני 2017 הוגשה בקשת הצטרפות נוספת כ"דיד בית המשפט" מטעם הצלחה-התנועה הצרכנית לקידום חברה כלכלית הוגנת. טרם ניתנו החלטות בבקשות.
- באשר לבקשה שפורטה בסעיף 5 לסעיף 6.13 לדוח האמור, ביום 19 במרץ 2017 הגיש המבקש בקשה לגילוי ועיון במסמכים על-פי סעיף 198 א לחוק החברות, תשנ"ט-1999. ביום 27 ביולי 2017 הודיעו הצדדים לבית המשפט כי הגיעו להסכמה להפנות את המחלוקת בתיק להליך גישור וביום 30 ביולי נעתר בית המשפט לבקשת הצדדים ועיכב ב-120 יום את המועדים בתיק.
- באשר לבקשה שפורטה בסעיף 6 לסעיף 6.13 לדוח האמור ביום 19 בנובמבר 2017 ניתן פסק דין על פיו הבקשה לאישור הגשת תביעה נגזרת נדחתה.
- באשר לבקשה שפורטה בסעיף 7 לסעיף 6.13 לדוח האמור, ביום 22 ביוני 2017, ניתן פסק דין בבקשת הגילוי של המבקש ובית המשפט הורה להמציא לעיון המבקש את המסמכים שהתבקשו בגין התקופה המתחילה ב-2006. ביום 7 באוגוסט 2017 קיבל בית המשפט העליון את בקשת הערעור שהגיש הבנק ביום 13 ביולי 2017 וקבע, כי החלטת בית המשפט המחוזי המורה על גילוי המסמכים מבוטלת.

## 3.14. יוזמות רגולטוריות מהותיות בעלות השפעה על פעילות הבנק בתקופת הדיווח

בהמשך למתואר בדוח הדירקטוריון סעיף 6.14 בדוחות הכספיים לשנת 2016 להלן השינויים העיקריים שחלו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017:

### רפורמות רגולטוריות להגברת התחרותיות במערכת הבנקאית

בשנים האחרונות גובשו מספר יוזמות רגולטוריות שעיקר עניינן, הגברת התחרותיות במערכת הבנקאית בישראל, ולצידן קיימות מספר יוזמות רגולטוריות נוספות הנמצאות בשלבי ייזום.

### הוראות ויוזמות מהותיות בשנת 2017

- בנק ישראל בוחן את שיעור העמלה הצולבת בכרטיסי אשראי על מנת לקבוע מתווה עתידי לשיעור העמלה לשנים הקרובות.
- ביולי 2017 אישרה הכנסת את תיקון 3 לחוק הסדרת הלוואות חוץ בנקאיות (חוק אשראי הוגן) במסגרתו בין היתר נקבעה לראשונה תקרת ריבית אחידה לכל הגופים המלווים (ריבית בנק ישראל +15%). בנוסף הושו כללי הגילוי הנאות בעת מתן אשראי בין בנקים לגופים חוץ בנקאיים.
- צוות של בנק ישראל ומשרד האוצר דן במתווה להחלת ביטוח פיקדונות במערכת הבנקאית.
- בנק ישראל ומשרד האוצר פועלים לחקיקת חוק אסדרת שירותי תשלום על-פי עקרונות PSD 2. תזכיר חוק להערות הציבור פורסם ביולי 2017.
- משרד האוצר יצא בקול קורא למתן סיוע ועידוד לגופים מוסדיים על מנת שיכנסו לאשראי הקמעונאי.
- משרד האוצר ובנק ישראל פועלים להקמת מערכת נידוד חשבונות בנק אוטומטית על בסיס מערכת CASS הפועלת בבריטניה.

### ועדת החקירה הפרלמנטרית להקצאת האשראי במשק

בחודש יולי 2017 החליטה הכנסת להקים ועדת חקירה פרלמנטרית לבחינת הקצאת האשראי במשק והסדרי חוב. בראש הוועדה יעמוד ח"כ איתן כבל. הוועדה תבחן את התנהלות בנק ישראל, הפיקוח על הבנקים, גופים מוסדיים, חברות ביטוח ונותני אשראי למיניהם, תקבע מסקנות ותגיש המלצות בנושא זה. הבנק נערך לדיוני הוועדה וישתף עימה פעולה כנדרש ועל פי החוק.

### החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל

בחודש ינואר 2017 פורסם חוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה) התשע"ז-2017 על בסיס דוח ועדה ציבורית שמונתה על-ידי שר האוצר ונגידת בנק ישראל (ועדת שטרם).

עיקר הוראות החוק:

- בתוך שלוש שנים מחודש ינואר 2017 חברות כרטיסי האשראי יופרדו משני הבנקים הגדולים (הבנק ובנק לאומי). תקופת המכירה תתארך לארבע שנים במידה והבנק ינפיק תוך 3 שנים לפחות 25% מחברות כרטיסי אשראי בבעלותו וגם ירד לשיעור אחזקה של 40%.
- בנקים נדרשים לתפעל כרטיסי אשראי דרך 2 חברות מתפעלות לפחות, כאשר נתח השוק המרבי של חברה מתפעלת יהיה 52%.
- למשך תקופת המעבר, הוגבלה הפנייה של שני הבנקים הגדולים ללקוח, שברשותו כרטיס אשראי, לחלון של 45 ימי עבודה לפני סיום תוקף הכרטיס כדי להציע ללקוח לחדש את הכרטיס או לקבל כרטיס חדש.
- החל מחודש יולי 2018 הבנקים ידרשו להעביר לגופים פיננסיים שיאושרו ובכפוף לאישור לקוח, יתרות עו"ש יומיות.
- לאחר שיפורסמו ויאושרו תקנות Read Only, יחוייב הבנק לאפשר לנותן שירותי אשראי השוואת עלויות, בכפוף לאישור לקוח, וצפייה בחשבון הלקוח.
- החל מחודש אפריל 2017 מחוייבים הבנקים לאפשר ללקוחות להעמיד שעבוד שני לטובת מלווה אחר.
- הבנק יאלץ למכור את אחזקותיו בשב"א שמעל 10% תוך 4 שנים כאשר זכויות ההצבעה בגין ההחזקות מעל השיעור האמור מורדמות החל מיום 1 ביוני 2017. ניתנה סמכות לשר האוצר לחייב בנק לארח על תשתיות המחשב שלו בנקים אחרים ואגודות אשראי זאת תוך 18 חודשים מיום כניסת החוק לתוקף. שר האוצר יוכל להפעיל את סמכותו רק במידה ולא קמו חלופות טכנולוגיות אחרות לאספקת שירותי מחשב והתנאים שהציע הבנק לגוף המבקש להתארח אינם סבירים וזאת בתנאי שלא יהווה סיכון ליציבות הטכנולוגית של הבנק.
- הבנק נערך ליישום החוק על-פי לוח הזמנים שנקבע.

לפרטים נוספים בנושא רפורמות מרכזיות נוספות ראה [פרק חברות מוחזקות עיקריות](#), קבוצת ישראל כרטיס לעיל [וכן ביאור 16](#) לתמצית הדוחות הכספיים.

## 4. מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקרות ונהלים

### 4.1 מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים על-פי עקרונות וכללי חשבונאות ששיקרו מפורט בביאור 1 לדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2016. ביישום כללי החשבונאות, משתמשת הנהלת הבנק בהנחות, בהערכות ובאומדנים שונים, המשפיעים על הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות (לרבות התחייבויות תלויות) ועל התוצאות המדווחות של הבנק. יתכן, שאופן התממשותם בעתיד של ההערכות והאומדנים כאמור, יהיה שונה מכפי שהוערך בעת עריכת הדוחות הכספיים.

חלק מההערכות והאומדנים כאמור, כרוכים במידה רבה של אי ודאות, והם עלולים להיות מושפעים משינויים אפשריים בעתיד. אומדנים והערכות מסוג זה, שהשינויים בהם עשויים להשפיע באופן מהותי על התוצאות הכספיות המוצגות בדוחות הכספיים, נחשבים על-ידי הבנק, כאומדנים והערכות בנושאים "קריטיים". הנהלת הבנק בדעה, כי האומדנים וההערכות שיושמו בעת עריכת הדוחות הכספיים הינם נאותים, ונעשו על-פי מיטב ידיעתה ושיקול דעתה המקצועי. אומדני הנהלה וההנחות העיקריות ששימשו, בעת יישום המדיניות החשבונאית של הקבוצה הינם עקביים עם אלו ששימשו בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2016.

### 4.2 בקרות ונהלים

בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, יחתמו מנכ"ל הבנק, הממונה על החטיבה הפיננסית והחשבונאי הראשי, כל אחד בנפרד, על הצהרה על אחריותם לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי, לרבות הערכת האפקטיביות של בקרות אלו, בהתאם להוראות סעיפים 302 ו-404 לחוק הידוע בשם "חוק Oxley Sarbanes" שנחקק בארצות-הברית. ההוראות של שני הסעיפים בחוק הנ"ל אוחדו על-ידי המפקח על הבנקים בחודש ספטמבר 2008 בהוראת ניהול בנקאי תקין (הוראה 309), וביוני 2009 שולבו בהוראות הדיווח לציבור.

הוראת סעיף 302 בדבר קיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי מקוימת בבנק בתדירות רבעונית, והוראת סעיף 404 בדבר הבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי מקוימת עבור סוף כל שנה, כנדרש בהוראות.

במסגרת היישום של הוראת סעיף 404, ביצע הבנק, בסיוע חברת ייעוץ ששכר, מיפוי ותיעוד של כל תהליכי הבקרה המהותיים בהתבסס על הוראות ה-SEC (הרשות לניירות-ערך בארצות-הברית) ועל-פי המתודולוגיות המקובלות, תוך התבססות על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על-ידי ה-COSO (Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission). כמו-כן, הבנק ביצע, על-פי הוראות, בחינה שנתי של אפקטיביות נהלי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי באמצעות בדיקה בפועל של אפקטיביות הבקרות העיקריות.


הבנק מבצע עבור שנת 2017, כמדי שנה, על-פי המתודולוגיות המקובלות, עדכון לתיעוד של תהליכי הבקרה המהותיים, וכן בחינת אפקטיביות של נהלי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי, באמצעות בדיקה מחודשת של הבקרות העיקריות עבור השנה השוטפת. פעילות זו תושלם, על-פי המתוכנן, לקראת סוף השנה.

### הערכת בקרות ונהלים לגבי הגילוי


הנהלת הבנק, בשיתוף עם מנכ"ל הבנק, הממונה על החטיבה הפיננסית והחשבונאי הראשי, העריכו ליום 30 בספטמבר 2017 את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו הסיקו, כי לתום תקופה זו הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח הכספי בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

### שינויים בבקרה הפנימית

במהלך הרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2017 לא ארע שינוי מהותי בבקרה הפנימית על הדיווח הכספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי על הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי. החל מהדוחות הכספיים לרבעון הראשון של 2017 הוחלפה מערכת הספר הראשי בבנק למערכת המבוססת תשתית SAP (להלן: "מסר"), תוך גיבוש תהליכי עבודה מתאימים ושיפור ביכולת הניתוח והבקרה. ברבעונים השני והשלישי של השנה מבצע הבנק בדיקות אפקטיביות של הבקרות העיקריות במסר לקראת הדוחות הכספיים לתום שנת 2017 כנדרש בהוראות SOX 404.



ארי פינטו  
המנהל הכללי



עודד ערן  
יו"ר הדירקטוריון

תל-אביב, 27 בנובמבר 2017



# הצהרות בקרה פנימית על דיווח כספי

ליום 30 בספטמבר 2017

## הצהרת המנכ"ל

אני, ארי פינטו, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק הפועלים בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2017 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון") וכן:
  - א. קבענו בקרות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקרות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על-ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
  - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
  - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
  - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון השלישי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואי החשבון המבקרים, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
  - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
  - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על-פי כל דין.



**ארי פינטו**  
המנהל הכללי

תל-אביב, 27 בנובמבר 2017

## הצהרת הממונה על החטיבה הפיננסית (CFO)

אני, ידן ענתבי, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק הפועלים בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2017 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון") וכן:
  - א. קבענו בקרות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקרות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על-ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
  - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
  - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
  - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון השלישי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואי החשבון המבקרים, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
  - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
  - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על-פי כל דין.



ידן ענתבי  
משנה למנכ"ל,

ממונה על החטיבה הפיננסית

תל-אביב, 27 בנובמבר 2017

# הצהרות בקרה פנימית על דיווח כספי

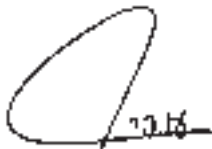
ליום 30 בספטמבר 2017

## הצהרת החשבונאי הראשי

אני, עופר לוי, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק הפועלים בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2017 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון") וכן:
  - א. קבענו בקרות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקרות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על-ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
  - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
  - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
  - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון השלישי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואי החשבון המבקרים, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
  - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
  - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על-פי כל דין.



**עופר לוי**

משנה למנכ"ל, חשבונאי ראשי

תל-אביב, 27 בנובמבר 2017



# בנק הפועלים

תמצית דוחות כספיים  
ליום 30 בספטמבר 2017



Q3



## תוכן העניינים

89	דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק הפועלים בע"מ
90	תמצית דוח רווח והפסד מאוחד
91	תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל
92	תמצית מאזן מאוחד
93	תמצית דוח על השינויים בהון
96	תמצית דוח מאוחד על תזרימי מזומנים
98	<b>ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים</b>
98	ביאור 1 עיקרי המדיניות החשבונאית
100	ביאור 2 הכנסות והוצאות ריבית
101	ביאור 3 הכנסות מימון שאינן מריבית
103	ביאור 4 רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר
107	ביאור 5 ניירות-ערך
113	ביאור 6 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי
118	ביאור 7 פיקדונות הציבור
119	ביאור 8 זכויות עובדים
124	ביאור 9 הון, הלימות הון, מינוף ונזילות
132	ביאור 10 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות
136	ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון
144	ביאור 12 מגזרי פעילות פיקוחיים
164	ביאור 12א מגזרי פעילות לפי גשת ההנהלה
169	ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי
190	ביאור 14 נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה
193	ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים
207	ביאור 16 יוזמות רגולטוריות
208	ביאור 17 צמצום פעילות בנקאות פרטית בינלאומית





## דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק הפועלים בע"מ

### מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של בנק הפועלים בע"מ וחברות בנות שלו (להלן: "הבנק"), הכולל את מאזן הביניים התמציתי המאוחד ליום 30 בספטמבר 2017 ואת הדוחות התמציתיים ביניים המאוחדים על רווח והפסד, הרווח הכולל, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתבסס על סקירתנו.

### היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על-ידי רואה החשבון המבקר של הישות" ותקן סקירה שיישמו בסקירה של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבידור, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נוהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחויבים חוות דעת של ביקורת.

### מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

### הדגש עניין

מבלי לסייג את מסקנתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בביאור ב.10 (ב) בדבר חשיפה לתובענות ייצוגיות שהוגשו כנגד קבוצת הבנק, לביאור ג.10. בדבר חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים ולביאור 10 ד. בדבר החקירה בנושא FIFA.

**זיו האפט**  
רואי חשבון

**סומך חייקין**  
רואי חשבון

תל-אביב, 27 בנובמבר 2017

# תמצית דוחות כספיים

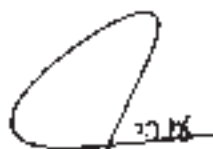
ליום 30 בספטמבר 2017

במיליוני ש"ח

## תמצית דוח רווח והפסד מאוחד לתקופות שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
	2016	2017	2016	2017	
מבוקר		בלתי מבוקר			ביאור
10,200	7,737	<b>8,070</b>	2,767	<b>2,539</b>	2 הכנסות ריבית
(2,007)	(1,573)	<b>(1,601)</b>	(656)	<b>(376)</b>	2 הוצאות ריבית
8,193	6,164	<b>6,469</b>	2,111	<b>2,163</b>	הכנסות ריבית, נטו
269	(200)	<b>299</b>	(118)	<b>25</b>	(2)6 הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
7,924	6,364	<b>6,170</b>	2,229	<b>2,138</b>	הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
<b>הכנסות שאינן מריבית</b>					
1,152	827	<b>470</b>	85	<b>152</b>	3 הכנסות מימון שאינן מריבית
5,216	3,933	<b>3,840</b>	1,349	<b>1,284</b>	עמלות
160	108	<b>149</b>	37	<b>41</b>	הכנסות אחרות
6,528	4,868	<b>4,459</b>	1,471	<b>1,477</b>	סך-כל ההכנסות שאינן מריבית
<b>הוצאות תפעוליות ואחרות</b>					
4,783	3,574	<b>3,650</b>	1,142	<b>1,199</b>	משכורות והוצאות נלוות
1,530	1,140	<b>1,096</b>	377	<b>361</b>	אחזקה ופחת בניינים וציוד
3,177	2,175	<b>2,263</b>	926	<b>1,047</b>	הוצאות אחרות
9,490	6,889	<b>7,009</b>	2,445	<b>2,607</b>	סך-כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
4,962	4,343	<b>3,620</b>	1,255	<b>1,008</b>	רווח לפני מסים
2,358	1,863	<b>1,607</b>	561	<b>561</b>	הפרשה למסים על הרווח
2,604	2,480	<b>2,013</b>	694	<b>447</b>	רווח לאחר מסים
12	8	<b>13</b>	1	<b>5</b>	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מסים
<b>רווח נקי:</b>					
2,616	2,488	<b>2,026</b>	695	<b>452</b>	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
12	2	<b>22</b>	4	<b>17</b>	הפסד (רווח) המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
2,628	2,490	<b>2,048</b>	699	<b>469</b>	המיוחס לבעלי מניות הבנק
<b>רווח למניה רגילה בשקלים חדשים</b>					
<b>רווח בסיסי</b>					
1.98	1.87	<b>1.54</b>	0.52	<b>0.36</b>	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
<b>רווח מדולל</b>					
1.97	1.86	<b>1.53</b>	0.52	<b>0.36</b>	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.



**עופר לוי**  
משנה למנכ"ל, חשבונאי ראשי



**ידין ענתבי**  
משנה למנכ"ל,  
מוזנה על החטיבה הפיננסית



**ארי פינטו**  
המנהל הכללי



**עודד ערן**  
יו"ר הדירקטוריון

תל-אביב, 27 בנובמבר 2017

# תמצית דוחות כספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

במיליוני ש"ח

## תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל לתקופות שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
	2016	2017	2016	2017	
מבוקר			בלתי מבוקר		ביאור
2,616	2,488	<b>2,026</b>	695	<b>452</b>	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
12	2	<b>22</b>	4	<b>17</b>	הפסד (רווח) נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
2,628	2,490	<b>2,048</b>	699	<b>469</b>	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
				4	רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מסים:
(160)	50	<b>315</b>	83	<b>84</b>	התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן נטו
(2)	-	<b>2</b>	(1)	<b>2</b>	התאמות מתרגום דוחות כספיים* נטו, לאחר השפעת גידורים**
(1,221)	(1,471)	<b>(3)</b>	(1,157)	<b>(96)</b>	התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים***
4	4	<b>1</b>	1	-	רווחים נטו בגין גידורי תזרים מזומנים
(1,379)	(1,417)	<b>315</b>	(1,074)	<b>(10)</b>	רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מסים
439	483	<b>(106)</b>	377	-	השפעת המס המתאיח
(940)	(934)	<b>209</b>	(697)	<b>(10)</b>	רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה, לאחר מסים
(1)	(2)	-	-	<b>1</b>	בניכוי הפסד (רווח) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(941)	(936)	<b>209</b>	(697)	<b>(9)</b>	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק, לאחר מסים
1,676	1,554	<b>2,235</b>	(2)	<b>442</b>	הרווח (ההפסד) הכולל לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
11	-	<b>22</b>	4	<b>18</b>	ההפסד (הרווח) הכולל המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
1,687	1,554	<b>2,257</b>	2	<b>460</b>	הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות הבנק

\* התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילות חוץ שמטבע הפעילות שלה שונה ממטבע הפעילות של הבנק.  
 \*\* גידורים - רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעות נטו במטבע-חוץ.  
 \*\*\* בעיקר משקף התאמות בגין אומדנים אקטואריים לסוף התקופה והפחתה של סכומים שנרשמו בעבר ברווח כולל אחר.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

# תמצית דוחות כספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

במיליוני ש"ח

## תמצית מאזן מאוחד

ליום 30 בספטמבר 2017

31 בדצמבר	30 בספטמבר		
2016	2016	2017	
מבוקר	בלתי מבוקר		ביאור
<b>נכסים</b>			
80,378	71,759	<b>85,606</b>	מזומנים ופיקדונות בבנקים
71,449	65,215	<b>64,196</b>	5 ניירות-ערך <sup>(1)(2)</sup>
375	563	<b>629</b>	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
276,084	281,446	<b>279,378</b>	אשראי לציבור
(4,127)	(3,907)	<b>(3,873)</b>	הפרשה להפסדי אשראי
271,957	277,539	<b>275,505</b>	13,6 אשראי לציבור, נטו
2,561	2,719	<b>2,337</b>	אשראי לממשלות
153	151	<b>200</b>	השקעות בחברות ככלולות
3,363	3,290	<b>3,254</b>	בניינים וציוד
11,916	12,825	<b>12,457</b>	11 נכסים בגין מכשירים נגזרים
5,953	6,127	<b>5,631</b>	נכסים אחרים <sup>(1)</sup>
448,105	440,188	<b>449,815</b>	סך-כל הנכסים
<b>התחייבויות והון</b>			
338,502	326,244	<b>342,747</b>	7 פיקדונות הציבור
4,377	3,508	<b>3,544</b>	פיקדונות מבנקים
345	426	<b>320</b>	פיקדונות הממשלה
484	380	<b>627</b>	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
33,560	35,836	<b>29,411</b>	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
12,587	13,880	<b>12,406</b>	11 התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
24,025	25,605	<b>25,015</b>	התחייבויות אחרות (מזה: 666; 643; 677 בהתאמה, הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים) <sup>(1)</sup>
413,880	405,879	<b>414,070</b>	סך-כל ההתחייבויות
34,047	34,119	<b>35,591</b>	9 הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק
178	190	<b>154</b>	זכויות שאינן מקנות שליטה
34,225	34,309	<b>35,745</b>	סך-כל ההון
448,105	440,188	<b>449,815</b>	סך-כל ההתחייבויות וההון

(1) לנבי סכומים הנמדדים בשווי הונג, ראה [ביאור 5.15](#).  
 (2) לפרטים בדבר ניירות-ערך ששוועדו למלווים ראה [ביאור 5](#).

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

## תמצית דוחות כספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

בלתי מבוקר  
במיליוני ש"ח

## תמצית דוח על השינויים בהון לתקופות שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017							
הון מניות ופרמיה*	קרנות הון מהטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות	סך הון וקרנות הון	רווח כולל אחר מצטבר	עודפים	סך-הכל הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק	זכויות שאינן מקנות שליטה הון	סך-הכל
8,129	53	8,182	(622)	**27,898	35,458	171	35,629
-	-	-	-	469	469	(17)	452
-	-	-	-	(325)	(325)	-	(325)
(5)	-	(5)	-	-	(5)	-	(5)
התאמות ושינויים הנובעים מ:							
-	3	3	-	-	3	-	3
-	-	-	(9)	-	(9)	(1)	(10)
-	-	-	-	-	-	1	1
8,124	56	8,180	(631)	28,042	35,591	154	35,745

\* בניכוי 4,311,952 יתרת מניות באוצר.

\*\* כולל סך של 2,734 מיליוני ש"ח שאינם ניתנים לחלוקה כדיבידנד.

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016							
הון מניות ופרמיה*	קרנות הון מהטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות	סך הון וקרנות הון	רווח כולל אחר מצטבר	עודפים	סך-הכל הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק	זכויות שאינן מקנות שליטה הון	סך-הכל
8,116	101	8,217	(138)	26,263	34,342	192	34,534
-	-	-	-	699	699	(4)	695
-	-	-	-	(223)	(223)	-	(223)
(2)	-	(2)	-	-	(2)	-	(2)
התאמות ושינויים הנובעים מ:							
6	(6)	-	-	-	-	-	-
-	-	-	(697)	-	(697)	-	(697)
-	-	-	-	-	-	2	2
8,120	95	8,215	(835)	26,739	34,119	190	34,309

\* בניכוי 5,576,958 יתרת מניות באוצר.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

# תמצית דוחות כספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

בלתי מבוקר  
במיליוני ש"ח

## תמצית דוח על השינויים בהון לתקופות שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017 (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017							
הון מניות ופרמיה*	קרנות הון מהטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות	סך הון וקרנות הון	רווח כולל אחר מצטבר	עודפים	סך-הכל הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק	זכויות שאינן מקנות שליטה הון	סך-הכל
8,146	74	8,220	(840)	26,667	34,047	178	34,225
-	-	-	-	2,048	2,048	(22)	2,026
-	-	-	-	(673)	(673)	-	(673)
(39)	-	(39)	-	-	(39)	-	(39)
התאמות ושינויים הנובעים מ:							
-	(1)	(1)	-	-	(1)	-	(1)
17	(17)	-	-	-	-	-	-
-	-	-	209	-	209	-	209
-	-	-	-	-	-	2	2
-	-	-	-	-	-	(4)	(4)
8,124	56	8,180	(631)	**28,042	35,591	154	35,745

\* בניכוי 4,311,952 יתרת מניות באוצר.

\*\* כולל סך של 2,734 מיליוני ש"ח שאינם ניתנים לחלוקה כדיבידנד.

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016							
הון מניות ופרמיה*	קרנות הון מהטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות	סך הון וקרנות הון	רווח כולל אחר מצטבר	עודפים	סך-הכל הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק	זכויות שאינן מקנות שליטה הון	סך-הכל
8,094	113	8,207	101	24,724	33,032	187	33,219
-	-	-	-	2,490	2,490	(2)	2,488
-	-	-	-	(475)	(475)	-	(475)
(29)	-	(29)	-	-	(29)	-	(29)
התאמות ושינויים הנובעים מ:							
-	34	34	-	-	34	-	34
55	(52)	3	-	-	3	-	3
-	-	-	(936)	-	(936)	2	(934)
-	-	-	-	-	-	3	3
8,120	95	8,215	(835)	26,739	34,119	190	34,309

\* בניכוי 5,576,958 יתרת מניות באוצר.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

# תמצית דוחות כספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

מבוקר  
במיליוני ש"ח

## תמצית דוח על השינויים בהון לתקופות שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017 (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016							
הון מניות ופרמיה*	קרנות הון מהטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות	סך הון וקרנות הון	רווח כולל אחר מצטבר	עודפים	סך-הכל הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך-הכל הון
8,094	113	8,207	101	24,724	33,032	187	33,219
-	-	-	-	2,628	2,628	(12)	2,616
-	-	-	-	(685)	(685)	-	(685)
(27)	-	(27)	-	-	(27)	-	(27)
התאמות ושינויים הנובעים מ:							
-	35	35	-	-	35	-	35
79	(74)	5	-	-	5	-	5
-	-	-	(941)	-	(941)	1	(940)
-	-	-	-	-	-	2	2
8,146	74	8,220	(840)	26,667	34,047	178	34,225

\* בניכוי 3,826,498 יתרת מניות באוצר.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

# תמצית דוחות כספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

במיליוני ש"ח

## תמצית דוח מאוחד על תזרימי מזומנים לתקופות שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
	2016	2017	2016	2017	
מבוקר	בלתי מבוקר				
2,616	2,488	<b>2,026</b>	695	<b>452</b>	<b>תזרימי מזומנים מפעילות (לפעילות) שוטפת</b>
רווח נקי לתקופה					
<b>התאמות הדרושות כדי להציג את תזרימי המזומנים מפעילות שוטפת</b>					
(12)	(8)	<b>(13)</b>	(1)	<b>(5)</b>	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות
651	472	<b>454</b>	153	<b>158</b>	פחת על בניינים וציוד
24	18	<b>16</b>	6	<b>5</b>	הפחתות
269	(200)	<b>299</b>	(118)	<b>25</b>	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(496)	(342)	<b>(207)</b>	(32)	<b>(50)</b>	רווח ממימוש של ניירות-ערך זמינים למכירה ומוחזקים לפדיון
2	(6)	<b>(27)</b>	3	<b>(4)</b>	הפסד (רווח) שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של ניירות-ערך למסחר
(12)	(9)	<b>(49)</b>	(7)	<b>(23)</b>	רווח ממימוש בניינים וציוד
101	118	<b>(41)</b>	54	<b>(68)</b>	שינוי בהטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות
(154)	(149)	<b>12</b>	(39)	<b>5</b>	שינוי בהתחייבויות, נטו, בגין זכויות עובדים
284	289	<b>79</b>	31	<b>(33)</b>	מסים נדחים, נטו
(93)	(102)	<b>(4)</b>	10	<b>-</b>	הפסד (רווח) ממכירות תיקי אשראי
322	589	<b>(50)</b>	409	<b>(626)</b>	התאמות בגין הפרשי שער
(860)	(165)	<b>741</b>	613	<b>(410)</b>	הפרשי צבירה שנכללו בפעולות השקעה ומימון
<b>שינוי נטו בכספים שוטפים</b>					
(213)	(3,354)	<b>(179)</b>	(1,995)	<b>2,334</b>	פיקדונות בבנקים
1,887	(2,863)	<b>(4,167)</b>	(1,741)	<b>(2,602)</b>	אשראי לציבור
(3)	(156)	<b>222</b>	26	<b>(94)</b>	אשראי לממשלות
(256)	(444)	<b>(254)</b>	(346)	<b>(200)</b>	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
874	(33)	<b>(547)</b>	1,224	<b>309</b>	נכסים בגין מכשירים נגזרים
(2,098)	(329)	<b>3,062</b>	1,678	<b>2,424</b>	ניירות-ערך למסחר
440	302	<b>115</b>	97	<b>(140)</b>	נכסים אחרים
<b>שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות</b>					
(380)	(1,259)	<b>(806)</b>	(698)	<b>(772)</b>	פיקדונות מבנקים
17,268	4,667	<b>4,629</b>	(1,064)	<b>2,016</b>	פיקדונות מהציבור
(9)	72	<b>(25)</b>	29	<b>(91)</b>	פיקדונות מהממשלה
414	298	<b>158</b>	181	<b>11</b>	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
(1,146)	97	<b>(132)</b>	(1,170)	<b>(963)</b>	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
(294)	1,055	<b>1,058</b>	1,594	<b>1,132</b>	התחייבויות אחרות
19,126	1,046	<b>6,370</b>	(408)	<b>2,790</b>	מזומנים, נטו, מפעילות (לפעילות) שוטפת

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.



## תמצית דוחות כספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

במיליוני ש"ח

### תמצית דוח מאוחד על תזרימי מזומנים לתקופות שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017 (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		מבוקר
	2016	2017	2016	2017	
	בלתי מבוקר				
	<b>תזרימי מזומנים לפעילות השקעה</b>				
	(7)	(130)	-	(130)	רכישת אגרות-חוב מוחזקות לפדיון
	21	131	-	125	תמורה מפדיון אגרות-חוב מוחזקות לפדיון
	(36,710)	(28,408)	(9,912)	(11,057)	רכישת ניירות-ערך זמינים למכירה
	14,745	10,307	3,235	6,336	תמורה ממכירת ניירות-ערך זמינים למכירה
	15,827	21,541	7,008	8,952	תמורה מפדיון ניירות-ערך זמינים למכירה
	(4)	-	-	-	רכישת תיקי אשראי
	4,331	190	2,526	-	תמורה ממכירת תיקי אשראי
	5	7	-	3	דיבידנדים שהתקבלו מחברות כלולות
	(3)	(1)	(1)	(1)	השקעה בחברות כלולות
	(619)	(369)	(140)	(158)	רכישת בניינים וציוד
	19	76	13	37	תמורה ממימוש בניינים וציוד
	(2,395)	3,344	2,729	4,107	מזומנים, נטו, מפעילות (לפעילות) השקעה
	<b>תזרימי מזומנים מפעילות (לפעילות) מימון</b>				
	3,160	267	16	143	הנפקת אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
	(3,401)	(4,026)	(325)	(1,312)	פדיון אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
	5	-	-	-	הנפקת מניות ואופציות
	(685)	(673)	(223)	(325)	דיבידנד ששולם לבעלי-מניות הבנק
	(27)	(39)	(2)	(5)	רכישת עצמית של מניות
	-	4	-	-	דיבידנד ששולם לבעלי-מניות חיצוניים בחברות מאוחדות
	(948)	(4,467)	(534)	(1,499)	מזומנים, נטו, מפעילות (לפעילות) מימון
	15,783	5,247	1,787	5,398	גידול (קיטון) במזומנים
	63,108	78,328	65,250	77,430	יתרת מזומנים לתחילת התקופה
	(563)	(158)	(482)	588	השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות מזומנים
	78,328	83,417	66,555	83,416	יתרת מזומנים לסוף התקופה
	<b>ריבית ומסים ששולמו/ואו התקבלו</b>				
	12,798	8,399	3,711	2,859	ריבית שהתקבלה
	(2,761)	(1,929)	(1,052)	(568)	ריבית ששולמה
	44	304	11	16	דיבידנדים שהתקבלו
	(2,049)	(1,193)	(617)	(331)	מסים על הכנסה ששולמו
	21	263	-	191	מסים על הכנסה שהתקבלו

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

## ביאור 1 עיקרי המדיניות החשבונאית

### א. כללי

תמצית הדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2017 נערכה לפי כללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ולפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. כללי החשבונאות שלפיהם נערכה תמצית דוחות כספיים אלה יושמו בעקביות לכללים שלפיהם נערכו הדוחות הכספיים המבוקרים ליום 31 בדצמבר 2016, למעט המפורט בסעיף ג' להלן. תמצית הדוחות הכספיים אינה כוללת את כל המידע הנדרש בדוחות הכספיים השנתיים לעיל ויש לעיין בדוחות אלה ביחד עם הדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2016 והביאורים הנלווים להם. תמצית הדוחות הכספיים אושרה לפרסום על-ידי דירקטוריון הבנק ביום 27 בנובמבר 2017.

### ב. שימוש באומדנים

בעריכת תמצית הדוחות הכספיים, משתמשת הנהלת הבנק בהנחות, בהערכות ובאומדנים שונים, המשפיעים על יישום המדיניות, על הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות (לרבות התחייבויות תלויות) ועל התוצאות המדווחות של הבנק. יתכן, שאופן התממשותם בעתיד של ההערכות והאומדנים כאמור, יהיה שונה מכפי שהוערך בעת עריכת הדוחות הכספיים. שיקול הדעת והאומדנים של הנהלה, בעת יישום המדיניות החשבונאית של הבנק וההנחות העיקריות ששימשו בהערכות הכרוכות באי ודאות, הינם עקביים עם אלו ששימשו בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2016. האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוצגים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

### ג. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים

#### (1) דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא מסים על ההכנסה

ביום 22 באוקטובר 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בדבר "דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא מסים על ההכנסה". בהתאם לחוזר, הבנק נדרש לאמץ את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות-הברית בנושא מסים על ההכנסה, ובין היתר, את כללי ההצגה, המדידה והגילוי שנקבעו בהוראות פרק 740 בקודיפיקציה בדבר "מסים על ההכנסה" ובנושא 740-830 בקודיפיקציה בדבר "סוגיות במטבע-חוץ - מסים על ההכנסה". בנוסף, ביום 1 בנובמבר 2016 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר הכולל מספר עדכונים בהוראות הדיווח לציבור, וכן מעדכן את אופן היישום לראשונה של ההוראות החדשות. להלן סקירה של השינויים העיקריים בעקבות היישום לראשונה של ההוראות כאמור:

- **הכרה בנכסי מסים נדחים:** נכסי מסים נדחים מוכרים במלואם ומופחתים באמצעות יצירת "הפרשה בגין נכסי מסים נדחים" (valuation allowance) בסכומים אשר לגביהם לא ניתן לקבוע ברמת סבירות של "יותר סביר מאשר לא" (more likely than not) שהנכס ימומש.
- **השקעות בחברות בנות זרות:** נדרש להכיר בהתחייבות מסים נדחים בגין הפרשים זמניים חייבים במס. יחד עם זאת, לא נדרש להכיר בהתחייבות מסים נדחים בגין רווחים לא מחולקים של חברה בת זרה שהיא במהותה למשך זמן תמידי והבנק יכול להוכיח כוונה ויכולת להשקיע מחדש את הרווחים הלא מחולקים לתקופה בלתי מוגדרת.
- **השקעה בחברות בנות מקומיות:** נדרש להכיר בהתחייבות מסים נדחים, למעט אם ההשקעה יכולה להיות מושבת על בסיס פטור ממס והבנק צופה להשתמש באמצעי זה בסופו של דבר (כוונה ויכולת).
- **שיעורי המס וחוקי המס:** חישוב מסים שוטפים ונדחים מתבסס על שיעורי מס שנחקקו. חוק יחשב כ"חוקק" רק עם פרסומו ב"רשומות".
- **הקצאת הוצאות או הכנסות מסים עבור השנה:** שינויים עוקבים במסים נדחים בעקבות שינוי בשיעור המס מוכרים בדרך כלל בדוח ברווח והפסד גם אם המסים הנדחים הוכרו לראשונה מחוץ לרווח והפסד.
- **סיווג ריבית וקנסות בדוח רווח והפסד:** הכנסות והוצאות ריבית בגין מסים על הכנסה וכן קנסות לרשויות המס יסווגו בסעיף "מסים על הכנסה". ההוראות החדשות חלות מיום 1 בינואר 2017 ואילך. הפרשים זמניים בגין תקופות קודמות ממשיכים להיות מטופלים לפי ההוראות שחלו עד ליום 31 בדצמבר 2016. ההשפעה של אימוץ ההוראות הנ"ל על תמצית הדוחות הכספיים ביניים אינה מהותית.

#### (2) דיווח של תאגידים בנקאיים בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושאים: סוגיות במטבע-חוץ; מדיניות חשבונאית, שינויים באומדנים חשבונאיים ותיקון טעויות; ואירועים לאחר תאריך המאזן

ביום 21 במרץ 2016 פרסם חוזר בנושא דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית. החוזר מעדכן את הוראות הדיווח לציבור ומאמץ תקני חשבונאות מקובלים בארצות-הברית בנושאים: סוגיות במטבע-חוץ, מדיניות חשבונאית, שינויים באומדנים חשבונאיים ותיקון טעויות ואירועים לאחר תאריך המאזן.

ההוראות שנקבעו בהתאם לחוזר חלות מיום 1 בינואר 2017 ואילך. בעת היישום לראשונה, נדרש לפעול בהתאם להוראות המעבר שנקבעו באותם נושאים בתקינה האמריקאית בשינויים המתחייבים, לרבות תיקון למפרע של מספרי השוואה אם הדבר נדרש על-פי כללי התקינה האמריקאית בנושאים אלו. יודגש, כי ביישום הנחיות נושא 830 בקודיפיקציה בדבר "מטבע-חוץ", בתקופות מדווחות עד ליום 1 בינואר 2019, בנקים לא יכללו את הפרשי השער בגין אגרות-חוב זמינות למכירה כחלק מההתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב אלו, אלא ימשיכו לטפל בהם כפי שנדרש בהוראות הדיווח לציבור לפני אימוץ נושא זה. ההשפעה של אימוץ ההוראות הנ"ל על תמצית הדוחות הכספיים ביניים אינה מהותית.

## ביאור 1 עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

### (3) הגדרת מקור החזר ראשוני בסיווג חוב בעייתי

ביום 20 בפברואר 2017 פורסם קובץ שאלות ותשובות בנושא חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי. בין היתר כלל המסמך שאלה שנגעה להגדרת מקור החזר ראשוני. בהתאם לאמור במסמך, מקור החזר ראשוני הוא מקור מזומנים יציב לאורך זמן, אשר חייב להימצא תחת שליטת החייב, ואשר חייב להיות מופרד, במפורש או במהות, לכיסוי החוב. ככלל, כדי שמקור החזר יוכל להיות ראשוני, על הבנק להראות שהחייב צפוי בהסתברות גבוהה להפיק תוך פרק זמן סביר תזרים מזומנים מתאים מפעילות עסקית נמשכת, אשר ישמש לפירעון התשלומים הנדרשים באופן מלא במועד שנקבע בהסכם. לצד מקור החזר ראשוני מצופה שכמעט לכל עסקות האשראי יהיה מקור החזר שני ואף שלישי (בטוחות, תמיכה של ערב, מימון מחדש על-ידי צד שלישי וכו'). למרות התמיכה של מקורות החזר שניים ושלישיים, קביעת הסיווג המתאים של חוב, עד לקרות כשל או כשההסתברות לו נעשתה צפויה ברמה גבוהה, ככלל מתבססת על יכולת התשלום של החייב, כלומר - החוזק הצפוי של מקור החזר הראשוני. ההוראה חלה מיום 1 ביולי 2017 ואילך. מבחינה שערך הבנק על אוכלוסייה רחבה של לווים עלה כי להוראה הנ"ל לא הייתה השפעה מהותית על תמצית הדוחות הכספיים.

### ד. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישום

#### (1) הכרה בהכנסה מחוזים עם לקוחות

ביום 11 בינואר 2015 פורסם חוזר בנושא אימוץ עדכון לכללי חשבונאות בנושא הכנסה מחוזים עם לקוחות. החוזר מעדכן את הוראות הדיווח לציבור לאור פרסום ASU 2014-09 המאמץ בכללי החשבונאות האמריקאים תקן חדש בנושא הכרה בהכנסה. התקן קובע כי הכנסה תוכר בסכום שצפוי שיתקבל בתמורה להעברת הסחורות או מתן שירותים ללקוח. בנקים נדרשים ליישם את התיקונים להוראות הדיווח לציבור החל מיום 1 בינואר 2018. בעת היישום לראשונה ניתן לבחור בחלופה של יישום למפרע תוך הצגה מחדש של מספרי השוואה או בחלופה של יישום בדרך של מכאן ולהבא תוך זקיפת ההשפעה המצטברת להון במועד היישום לראשונה. התקן החדש אינו חל, בין השאר, על מכשירים פיננסיים וזכויות או מחויבויות חוזיות אשר בתחולת פרק 310 לקודיפיקציה. בנוסף, בהוראות בנק ישראל הובהר כי ככלל, הוראות התקינה החדשה לא יחולו על הטיפול החשבונאי בהכנסות והוצאות ריבית והכנסות מימון שאינן מריבית. להערכת הבנק, ההשפעה של אימוץ ההוראות הנ"ל על הדוחות הכספיים אינה צפויה להיות מהותית.

#### (2) טיוטה בדבר תיקון לתקינה האמריקאית בנושא עסקות רכש חוזר לפדיון ועסקות רכש חוזר במימון

ביום 15 ביולי 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטה בדבר "תיקון מספר 11-2014 לקודיפיקציה של ה-FASB לגבי עסקות רכש חוזר לפדיון ועסקות רכש חוזר במימון". בין היתר התיקון מבהיר כי עסקות רכש חוזר לפדיון ועסקות רכש חוזר במימון יטופלו מבחינה חשבונאית כחוב מובטח, בעקביות לטיפול החשבונאי בעסקות רכש חוזר אחרות. בנוסף, התיקון מבהיר את הטיפול החשבונאי בעסקות רכש חוזר במימון, בהן צד אחד מעביר לצד נגדי נכס פיננסי, ובו זמנית מתקשר עם הצד הנגדי בהסכם לרכישה ומכירה חוזרת של הנכס הפיננסי, וכן כולל דרישות גילוי מסוימות. התיקונים יישמו מיום 1 בינואר 2016 ואילך, בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בארצות-הברית, בשינויים המחויבים. עם זאת, למועד פרסום דוח זה, החוזר טרם פורסם בגרסה סופית. להערכת הבנק, ההשפעה של אימוץ ההוראות הנ"ל על הדוחות הכספיים אינה צפויה להיות מהותית.

### (3) חוזר בדבר דיווח של תאגידים בנקאיים בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושאים: נכסים לא שוטפים

#### המוחזקים למכירה ופעילויות שהופסקו; רכוש קבוע ונדל"ן להשקעה; רווח למניה; דוח על תזרימי המזומנים; דיווח לתקופות

#### ביניים; היוון ריבית; וערבויות

ביום 13 באוקטובר 2016 פורסם חוזר בדבר דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית. החוזר מעדכן את הוראות הדיווח לציבור ומאמץ תקני חשבונאות מקובלים בארצות-הברית בנושאים הבאים:

- כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות-הברית בנושא 205-20 בקודיפיקציה בדבר "פעילויות שהופסקו"
- כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות-הברית בנושא 360 בקודיפיקציה בדבר "רכוש קבוע"
- כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות-הברית בנושא 260 בקודיפיקציה בדבר "רווח למניה"
- כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות-הברית בנושא 10-230 בקודיפיקציה בדבר "דוח על תזרימי המזומנים"
- כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות-הברית בנושא 270 בקודיפיקציה בדבר "דיווח לתקופות ביניים"
- כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות-הברית בנושא 20-835 בקודיפיקציה בדבר "היוון ריבית"
- כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות-הברית בנושא 460 בקודיפיקציה בדבר "ערבויות"

ההוראות שנקבעו בהתאם לחוזר יחולו מיום 1 בינואר 2018 ואילך. בעת היישום לראשונה, נדרש לפעול בהתאם להוראות המעבר שנקבעו באותם נושאים בתקינה האמריקאית בשינויים המתחייבים, לרבות תיקון למפרע של מספרי השוואה אם הדבר נדרש על-פי כללי התקינה האמריקאית בנושאים אלו. הבנק בוחן את השלכות יישום כללים אלו על הדוחות הכספיים.

# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

בלתי מבוקר  
במיליוני ש"ח

## ביאור 1 עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

### (4) עדכון תקינה חדש בנושא נגזרים וחשבונאות גידור

בחודש אוגוסט 2017, פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (ה-"FASB") את עדכון 2017-12 בדבר שיפורים ממוקדים לטיפול החשבונאי בעסקות גידור, המהווה תיקון לנושא 815 בקודיפיקציה בדבר נגזרים וחשבונאות גידור (להלן: "התיקון"). התיקון מעדכן את דרישות ההצגה והגילוי וכן את האופן שבו חברות מעריכות את אפקטיביות הגידור. כמו-כן, התיקון מרחיב את היכולת של חברות לגדר רכיבי סיכון פיננסיים ולא פיננסיים כך שיותר גידורים יהיו כשירים להיות מטופלים תחת חשבונאות גידור.

ההוראות יחולו על ישויות ציבוריות בארצות-הברית החל מהדוחות הכספיים השנתיים והביניים בתקופות שמתחילות לאחר ה-15 בדצמבר 2018. יישום מוקדם אפשרי, לרבות בדוחות ביניים. בשלב זה, הבנק טרם החל בהערכות ליישום התקן ואין ביכולתו להעריך את ההשפעה.

## ביאור 2 הכנסות והוצאות ריבית

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2016	2017	2016	2017	
<b>א. הכנסות ריבית*</b>				
7,189	<b>7,355</b>	2,588	<b>2,279</b>	מאשראי לציבור
38	<b>41</b>	13	<b>14</b>	מאשראי לממשלות
94	<b>184</b>	33	<b>75</b>	מפיקדונות בבנקים
24	<b>33</b>	9	<b>13</b>	מפיקדונות בבנק ישראל וממוזמנים
392	<b>457</b>	124	<b>158</b>	מאגרות-חוב
7,737	<b>8,070</b>	2,767	<b>2,539</b>	סך-כל הכנסות ריבית
<b>ב. הוצאות ריבית**</b>				
(679)	<b>(822)</b>	(265)	<b>(251)</b>	על פיקדונות הציבור
(8)	<b>(5)</b>	(3)	<b>(1)</b>	על פיקדונות הממשלה
(22)	<b>(11)</b>	(9)	<b>(2)</b>	על פיקדונות מבנקים
(1)	<b>1</b>	-	<b>1</b>	על נירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
(860)	<b>(759)</b>	(379)	<b>(122)</b>	על אגרות-חוב וכתבי התחייבויות נדחים
(3)	<b>(5)</b>	-	<b>(1)</b>	על התחייבויות אחרות
(1,573)	<b>(1,601)</b>	(656)	<b>(376)</b>	סך-כל הוצאות ריבית
6,164	<b>6,469</b>	2,111	<b>2,163</b>	סך הכנסות ריבית, נטו
<b>ג. פירוט ההשפעה נטו של מכשירים נגזרים מגדרים על הכנסות והוצאות ריבית**</b>				
(123)	<b>(64)</b>	(36)	<b>(19)</b>	הכנסות ריבית
(11)	<b>(9)</b>	(4)	<b>(2)</b>	הוצאות ריבית
<b>ד. פירוט הכנסות ריבית על בסיס צבירה מאגרות-חוב</b>				
10	<b>10</b>	3	<b>4</b>	מוחזקות לפדיון
368	<b>427</b>	113	<b>150</b>	זמינות למכירה
14	<b>20</b>	8	<b>4</b>	למסחר
392	<b>457</b>	124	<b>158</b>	סך-הכל כלול בהכנסות ריבית

\* כולל מרכיב אפקטיבי ביחסי הגידור.

\*\* פירוט של השפעת מכשירים נגזרים מגדרים על סעיפי משנה א ו-ב.

# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

## ביאור 3 הכנסות מימון שאינן מריבית

בלתי מבוקר  
במיליוני ש"ח

### א. הכנסות (הוצאות) מימון שאינן פעילויות שאינן למטרות מסחר

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2016	2017	2016	2017	
<b>1. מפעילות במכשירים נגזרים</b>				
11	<b>13</b>	9	<b>1</b>	חלק לא אפקטיבי ביחסי הגידור (ראה ג להלן) <sup>(1)</sup>
(5)	<b>(918)</b>	(337)	<b>534</b>	הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים ALM <sup>(2)</sup>
6	<b>(905)</b>	(328)	<b>535</b>	סך-הכל מפעילות במכשירים נגזרים
<b>2. מהשקעה באגרות-חוב</b>				
230	<b>111</b>	29	<b>23</b>	רווחים ממכירת אגרות-חוב זמינות למכירה <sup>(3)</sup>
(38)	<b>(10)</b>	(27)	<b>-</b>	הפסדים ממכירת אגרות-חוב זמינות למכירה <sup>(3)(4)</sup>
192	<b>101</b>	2	<b>23</b>	סך-הכל מהשקעה באגרות-חוב
<b>3. הפרשי שער, נטו</b>				
328	<b>1,102</b>	381	<b>(454)</b>	
<b>4. רווחים (הפסדים) מהשקעה במניות</b>				
215	<b>160</b>	45	<b>41</b>	רווחים ממכירת מניות זמינות למכירה <sup>(3)(6)</sup>
(65)	<b>(54)</b>	(15)	<b>(14)</b>	הפסדים ממכירת מניות זמינות למכירה <sup>(3)(5)</sup>
32	<b>26</b>	11	<b>11</b>	דיבידנד ממניות זמינות למכירה
182	<b>132</b>	41	<b>38</b>	סך-הכל מהשקעה במניות
<b>5. רווחים (הפסדים) נטו בגין עסקות איגוח</b>				
-	<b>-</b>	-	<b>-</b>	
<b>6. רווחים נטו בגין הלוואות שנמכרו</b>				
102	<b>4</b>	(10)	<b>-</b>	
810	<b>434</b>	86	<b>142</b>	סך-הכל הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר

- (1) למעט מרכיב אפקטיבי ביחסי גידור.
- (2) מכשירים נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.
- (3) סוג מחדש מרווח כולל אחר מצטבר.
- (4) לרבות הפרשות לירידת-ערך בסך של כ-0 וכ-0 מיליוני ש"ח לתקופות של שלושה ותשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016: כ-18 וכ-21 מיליוני ש"ח, בהתאמה.
- (5) לרבות הפרשות לירידת-ערך בסך של כ-13 וכ-53 מיליוני ש"ח לתקופות של שלושה ותשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017, בהתאמה (לתקופות של שלושה ותשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016: כ-1 וכ-51 מיליוני ש"ח, בהתאמה).
- (6) בשנת 2016 כולל רווח בסך 109 מיליוני ש"ח ממכירת מניות ויזה.

# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

בלתי מבוקר  
במיליוני ש"ח

## ביאור 3 הכנסות מימון שאינן מריבית (המשך)

### ב. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר\*

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2016	2017	2016	2017	
11	9	2	6	הכנסות נטו בגין מכשירים נגזרים אחרים
6	23	(5)	3	רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב למסחר, נטו <sup>(1)</sup>
-	4	2	1	רווחים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של מניות למסחר, נטו <sup>(2)</sup>
17	36	(1)	10	סך-הכל הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות מסחר**
827	470	85	152	סך-הכל הכנסות מימון שאינן מריבית
פירוט על הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר, לפי חשיפת סיכון:				
4	31	(5)	9	חשיפת ריבית
1	1	(1)	-	חשיפת מטבע-חוץ
12	4	5	1	חשיפה למניות
17	36	(1)	10	סך-הכל

### ג. חלק לא אפקטיבי ביחסי הגידור – פירוט נוסף\*\*\*

1. גידורי שווי הוגן				
2	(3)	4	(1)	חוסר האפקטיביות של הגידורים
2. גידורי תזרים מזומנים				
-	9	-	-	חוסר האפקטיביות של הגידורים
9	7	5	2	מרכיב הרווח בגין מכשירים נגזרים, אשר הוצא לצורך הערכת אפקטיביות הגידור
11	13	9	1	סך-הכל

\* כולל הפרשי שער שנבעו מפעילות מסחר.

\*\* להכנסות ריבית מהשקעה באגרות-חוב למסחר ראה [ביאור 2](#).

\*\*\* לגילוי על השפעה נטו של מכשירים נגזרים על הכנסות והוצאות ריבית ראה [ביאור 2](#).

(1) מזה: חלק הרווחים (ההפסדים) הקשורים לאגרות-חוב למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן בסך של כ-3 וכ-5 מיליוני ש"ח לתקופות של שלושה ותשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017, בהתאמה (לתקופות של שלושה ותשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016: כ-(1) וכ-1 מיליוני ש"ח, בהתאמה).

(2) מזה: חלק הרווחים (ההפסדים) הקשורים למניות למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן בסך של כ-0 וכ-1 מיליוני ש"ח לתקופות של שלושה ותשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017, בהתאמה (לתקופות של שלושה ותשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016: כ-0 וכ-0 מיליוני ש"ח, בהתאמה).

# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

במיליוני ש"ח

## ביאור 4 רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

### א. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לאחר השפעת מס

1. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר בשנת 2017 ובשנת 2016

רווח כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק	רווח כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	רווח כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה					יתרה ליום 30 ביוני 2017
		סך-הכל	התאמות בגין הטבות לעובדים	רווחים (הפסדים) נטו בגין גידורי תזרים מזומנים	התאמות נטו מתרגום* נטו לאחר השפעת גידורים**	התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן	
(622)	2	(620)	(1,097)	(1)	(47)	525	
(9)	(1)	(10)	(64)	-	-	54	שינוי נטו במהלך התקופה
(631)	1	(630)	(1,161)	(1)	(47)	579	יתרה ליום 30 בספטמבר 2017
(138)	2	(136)	(546)	(2)	(5)	417	יתרה ליום 30 ביוני 2016
(697)	-	(697)	(744)	1	(10)	56	שינוי נטו במהלך התקופה
(835)	2	(833)	(1,290)	(1)	(15)	473	יתרה ליום 30 בספטמבר 2016

2. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לתקופות של תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר בשנת 2017 ובשנת 2016

רווח כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק	רווח כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	רווח כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה					יתרה ליום 1 בינואר 2017
		סך-הכל	התאמות בגין הטבות לעובדים	רווחים (הפסדים) נטו בגין גידורי תזרים מזומנים	התאמות נטו מתרגום* נטו לאחר השפעת גידורים**	התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן	
(840)	1	(839)	(1,160)	(2)	(33)	356	יתרה ליום 1 בינואר 2017
209	-	209	(1)	1	(14)	223	שינוי נטו במהלך התקופה
(631)	1	(630)	(1,161)	(1)	(47)	579	יתרה ליום 30 בספטמבר 2017
101	-	101	(338)	(4)	(8)	451	יתרה ליום 1 בינואר 2016
(936)	2	(934)	(952)	3	(7)	22	שינוי נטו במהלך התקופה
(835)	2	(833)	(1,290)	(1)	(15)	473	יתרה ליום 30 בספטמבר 2016

3. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר בשנת 2016

רווח כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק	רווח כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	רווח כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה					יתרה ליום 1 בינואר 2016
		סך-הכל	התאמות בגין הטבות לעובדים	רווחים (הפסדים) נטו בגין גידורי תזרים מזומנים	התאמות נטו מתרגום* נטו לאחר השפעת גידורים**	התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן	
101	-	101	(338)	(4)	(8)	451	יתרה ליום 1 בינואר 2016
(941)	1	(940)	(822)	2	(25)	(95)	שינוי נטו במהלך השנה
(840)	1	(839)	(1,160)	(2)	(33)	356	יתרה ליום 31 בדצמבר 2016

\* התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילות חוץ שמטבע הפעילות שלה שונה ממטבע הפעילות של הבנק.  
 \*\* רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעות נטו במטבע-חוץ.

# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

בלתי מבוקר  
במיליוני ש"ח

## ביאור 4 רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

### ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס

1. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר בשנת 2017 ובשנת 2016

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום					
30 בספטמבר 2016			30 בספטמבר 2017		
לאחר מס	השפעת מס	לפני מס	לאחר מס	השפעת מס	לפני מס
<b>השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה</b>					
<b>התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן</b>					
74	(32)	106	84	(41)	125
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן					
רווחים (הפסדים) בגין ניירות-ערך זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד <sup>(1)</sup>					
(18)	5	(23)	(30)	11	(41)
שינוי נטו במהלך התקופה					
56	(27)	83	54	(30)	84
<b>התאמות מתרגום*</b>					
התאמות מתרגום דוחות כספיים					
(26)	-	(26)	(5)	-	(5)
גידורים**					
16	(9)	25	5	(2)	7
שינוי נטו במהלך התקופה					
(10)	(9)	(1)	-	(2)	2
<b>גידור תזרימי מזומנים</b>					
רווחים (הפסדים) נטו בגין גידורי תזרימי מזומנים שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד <sup>(1)</sup>					
1	-	1	-	-	-
שינוי נטו במהלך התקופה					
1	-	1	-	-	-
<b>הטבות לעובדים</b>					
רווח (הפסד) אקטוארי נטו במהלך התקופה					
(754)	417	(1,171)	(91)	46	(137)
רווחים (הפסדים) נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד <sup>(2)</sup>					
10	(4)	14	27	(14)	41
שינוי נטו במהלך התקופה					
(744)	413	(1,157)	(64)	32	(96)
סך-הכל השינוי נטו במהלך התקופה					
(697)	377	(1,074)	(10)	-	(10)
<b>השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה</b>					
סך-הכל השינוי נטו במהלך התקופה					
-	-	-	(1)	-	(1)
<b>השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק</b>					
סך-הכל השינוי נטו במהלך התקופה					
(697)	377	(1,074)	(9)	-	(9)

\* התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילות חוץ שמטבע הפעילות שלה שונה ממטבע הפעילות של הבנק.

\*\* רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעות נטו במטבע-חוץ.

(1) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. פירוט נוסף ראה [בביאור 3](#) - הכנסות מימון שאינן מריבית.

(2) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף משכורות והוצאות נלוות.



# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

בלתי מבוקר  
במיליוני ש"ח

## ביאור 4 רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

**ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס (המשך)**  
**2. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לתקופות של תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר בשנת 2017 ובשנת 2016**

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום					
30 בספטמבר 2016			30 בספטמבר 2017		
לאחר מס	השפעת מס	לפני מס	לאחר מס	השפעת מס	לפני מס
<b>השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה</b>					
<b>התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן</b>					
150	(93)	243	325	(136)	461
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן					
(128)	65	(193)	(102)	44	(146)
שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד <sup>(1)</sup>					
22	(28)	50	223	(92)	315
שינוי נטו במהלך התקופה					
<b>התאמות מתרגום*</b>					
(19)	-	(19)	(46)	-	(46)
התאמות מתרגום דוחות כספיים					
12	(7)	19	32	(16)	48
גידורים**					
(7)	(7)	-	(14)	(16)	2
שינוי נטו במהלך התקופה					
<b>גידור תזרימי מזומנים</b>					
3	(1)	4	1	-	1 <sup>(1)</sup>
רווחים (הפסדים) נטו בגין גידורי תזרימי מזומנים שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד					
3	(1)	4	1	-	1
שינוי נטו במהלך התקופה					
<b>הטבות לעובדים</b>					
(977)	532	(1,509)	(72)	37	(109)
רווח (הפסד) אקטוארי נטו במהלך התקופה					
25	(13)	38	71	(35)	106
רווחים (הפסדים) נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד <sup>(2)</sup>					
(952)	519	(1,471)	(1)	2	(3)
שינוי נטו במהלך התקופה					
(934)	483	(1,417)	209	(106)	315
סך-הכל השינוי נטו במהלך התקופה					
<b>השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה</b>					
2	-	2	-	-	-
סך-הכל השינוי נטו במהלך התקופה					
<b>השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק</b>					
(936)	483	(1,419)	209	(106)	315
סך-הכל השינוי נטו במהלך התקופה					

\* התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילות חוץ שמטבע הפעילות שלה שונה ממטבע הפעילות של הבנק.

\*\* רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעות נטו במטבע-חוץ.

(1) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. פירוט נוסף ראה [בביאור 3](#) - הכנסות מימון שאינן מריבית.

(2) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף משכורות והוצאות נלוות.

# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

מבוקר  
במיליוני ש"ח

## ביאור 4 רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

### ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס (המשך)

3. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר בשנת 2016

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016		
לפני מס	השפעת מס	לאחר מס
<b>השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה</b>		
<b>התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן</b>		
169	(44)	125
(329)	109	(220)
(160)	65	(95)
<b>התאמות מתרגום*</b>		
(71)	-	(71)
69	(23)	46
(2)	(23)	(25)
<b>גידור תזרימי מזומנים</b>		
4	(2)	2
4	(2)	2
<b>הטבות לעובדים</b>		
(1,295)	423	(872)
74	(24)	50
(1,221)	399	(822)
(1,379)	439	(940)
<b>השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה</b>		
1	-	1
<b>השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק</b>		
(1,380)	439	(941)

\* התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילות חוץ שמטבע הפעילות שלה שונה ממטבע הפעילות של הבנק.

\*\* רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעות נטו במטבע-חוץ.

(1) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. פירוט נוסף ראה [בביאור 3](#) - הכנסות מימון שאינן מריבית.

(2) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף משכורות והוצאות נלוות.

# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

בלתי מבוקר  
במיליוני ש"ח

## ביאור 5 ניירות-ערך

### ליום 30 בספטמבר 2017

הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן*
<b>(1) אגרות-חוב מוחזקות לפדיון</b>				
<b>אגרות-חוב ומלוות</b>				
421	421	6	-	427
של מוסדות פיננסיים בישראל				
421	421	6	-	427
סך-כל אגרות-חוב מוחזקות לפדיון				

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווח כולל אחר מצטבר רווחים	הפסדים	שווי הוגן*
<b>(2) ניירות-ערך זמינים למכירה</b>				
<b>אגרות-חוב ומלוות</b>				
35,825	35,496	329	-	35,825
של ממשלת ישראל				
10,839	10,880	22	(63)	10,839
של ממשלות זרות				
72	67	5	-	72
של מוסדות פיננסיים בישראל				
6,510	6,465	53	(8)	6,510
של מוסדות פיננסיים זרים				
409	403	7	(1)	409
של אחרים בישראל				
2,428	2,397	32	(1)	2,428
של אחרים זרים				
56,083	55,708	448	(73)	56,083
סך-כל אגרות-חוב ומלוות זמינים למכירה				
<b>חביות</b>				
2,161	1,770	397	(6)	(1)2,161
של אחרים				
58,244	57,478	(2)845	(79)	(1)58,244
סך-כל ניירות הערך הזמינים למכירה				

\* נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.  
(1) כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 817 מיליוני ש"ח.  
(2) כלולים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" במסגרת רווח כולל אחר.

### הערות:

א. לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב וכן במניות - ראה [ביאור 2 וביאור 3](#).  
ב. ההבחנה בין אגרות-חוב של ישראל לבין אגרות-חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.

# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

בלתי מבוקר  
במיליוני ש"ח

## ביאור 5 ניירות-ערך (המשך)

ליום 30 בספטמבר 2017				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן*
<b>5,397</b>	<b>5,395</b>	<b>2</b>	<b>-</b>	<b>5,397</b>
<b>72</b>	<b>72</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>72</b>
<b>2</b>	<b>2</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>2</b>
<b>4</b>	<b>4</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>4</b>
<b>5,475</b>	<b>5,473</b>	<b>2</b>	<b>-</b>	<b>5,475</b>
<b>מניות</b>				
<b>56</b>	<b>59</b>	<b>-</b>	<b>(3)</b>	<b>56</b>
<b>5,531</b>	<b>5,532</b>	<b>(2)</b>	<b>(3)</b>	<b>5,531</b>
<b>(1)64,202</b>	<b>63,431</b>	<b>853</b>	<b>(82)</b>	<b>64,196</b>

### (3) ניירות-ערך למסחר

#### אגרות-חוב ומלואות

של ממשלת ישראל	<b>5,397</b>	<b>5,395</b>	<b>2</b>	<b>-</b>	<b>5,397</b>
של ממשלות זרות	<b>72</b>	<b>72</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>72</b>
של אחרים בישראל	<b>2</b>	<b>2</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>2</b>
של אחרים זרים	<b>4</b>	<b>4</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>4</b>
סך-כך אגרות-חוב ומלואות למסחר	<b>5,475</b>	<b>5,473</b>	<b>2</b>	<b>-</b>	<b>5,475</b>

#### מניות

של אחרים	<b>56</b>	<b>59</b>	<b>-</b>	<b>(3)</b>	<b>56</b>
סך-כך ניירות הערך למסחר	<b>5,531</b>	<b>5,532</b>	<b>(2)</b>	<b>(3)</b>	<b>5,531</b>
סך-כך ניירות הערך <sup>(3)</sup>	<b>(1)64,202</b>	<b>63,431</b>	<b>853</b>	<b>(82)</b>	<b>64,196</b>

### ליום 30 בספטמבר 2017

סך-הכל	12 חודשים ומעלה		שווי הוגן	סך-הכל	פחות מ-12 חודשים	
	הפסדים שטרם מומשו	0-20%			הפסדים שטרם מומשו	0-20%
	20-40%	0-20%			20-40%	0-20%

### (4) שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של ניירות-ערך זמינים למכירה הנמצאים בפורציית הפסד שטרם מומש

אגרות-חוב ומלואות							
של ממשלות זרות	<b>4,227</b>	<b>(11)</b>	<b>-</b>	<b>(11)</b>	<b>3,089</b>	<b>(52)</b>	<b>-</b>
של מוסדות פיננסיים זרים	<b>472</b>	<b>(2)</b>	<b>-</b>	<b>(2)</b>	<b>817</b>	<b>(6)</b>	<b>-</b>
של אחרים בישראל	<b>140</b>	<b>(1)</b>	<b>-</b>	<b>(1)</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>
של אחרים זרים	<b>222</b>	<b>(1)</b>	<b>-</b>	<b>(1)</b>	<b>200</b>	<b>-</b>	<b>-</b>
סך-כך אגרות-חוב ומלואות זמינים למכירה	<b>5,061</b>	<b>(15)</b>	<b>-</b>	<b>(15)</b>	<b>4,106</b>	<b>(58)</b>	<b>-</b>
<b>מניות</b>							
של אחרים	<b>88</b>	<b>(2)</b>	<b>-</b>	<b>(2)</b>	<b>615</b>	<b>(4)</b>	<b>-</b>
סך-כך ניירות הערך הזמינים למכירה	<b>5,149</b>	<b>(17)</b>	<b>-</b>	<b>(17)</b>	<b>4,721</b>	<b>(62)</b>	<b>-</b>

- \* נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.
- (1) כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 817 מיליוני ש"ח.
- (2) נזקפו לדוח רווח והפסד.
- (3) מזה: ניירות-ערך בסך של כ-4.9 מיליארד ש"ח שועבדו למלווים.

#### הערות:

- א. לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב וכן במניות - ראה [ביאור 2 וביאור 3](#).
- ב. ההבחנה בין אגרות-חוב של ישראל לבין אגרות-חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.

# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

## ביאור 5 ניירות-ערך (המשך)

בלתי מבוקר  
במיליוני ש"ח

ליום 30 בספטמבר 2016				
הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן*
<b>(1) אגרות-חוב מוחזקות לפדיון</b>				
<b>אגרות-חוב ומלוות</b>				
411	411	2	-	413
9	9	1	-	10
420	420	3	-	423
של מוסדות פיננסיים בישראל				
של אחרים זרים				
סך-כל אגרות-חוב מוחזקות לפדיון				
<b>(2) ניירות-ערך זמינים למכירה</b>				
<b>אגרות-חוב ומלוות</b>				
40,849	40,540	324	(15)	40,849
5,282	5,246	44	(8)	5,282
258	249	9	-	258
5,278	5,260	44	(26)	5,278
1,046	1,030	23	(7)	1,046
2,956	2,932	36	(12)	2,956
55,669	55,257	480	(68)	55,669
של ממשלת ישראל				
של ממשלות זרות				
של מוסדות פיננסיים בישראל				
של מוסדות פיננסיים זרים				
של אחרים בישראל				
של אחרים זרים				
סך-כל אגרות-חוב ומלוות זמינים למכירה				
<b>מניות</b>				
2,316	2,066	267	(17)	(1)2,316
57,985	57,323	(2)747	(85)	(1)57,985
של אחרים				
סך-כל ניירות הערך הזמינים למכירה				

\* נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.  
(1) כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 906 מיליוני ש"ח.  
(2) כוללים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" במסגרת רווח כולל אחר.

### הערות:

- א. לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב וכן במניות - ראה [ביאור 2](#) וביאור 3.  
ב. ההבחנה בין אגרות-חוב של ישראל לבין אגרות-חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המפיקה.

# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

בלתי מבוקר  
במיליוני ש"ח

## ביאור 5 ניירות-ערך (המשך)

ליום 30 בספטמבר 2016				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן*
<b>(3) ניירות-ערך למסחר</b>				
<b>אגרות-חוב ומלואות</b>				
של ממשלת ישראל	6,751	2	(1)	6,752
של ממשלות זרות	3	-	-	3
של אחרים בישראל	3	-	-	3
של אחרים זרים	5	-	-	5
סך-כל אגרות-חוב ומלואות למסחר	6,762	2	(1)	6,763
<b>חבניות</b>				
של אחרים	51	-	(4)	47
סך-כל ניירות הערך למסחר	6,813	2 <sup>(2)</sup>	(5) <sup>(2)</sup>	6,810
סך-כל ניירות הערך <sup>(3)</sup>	64,556	752	(90)	65,215 <sup>(1)</sup>

<b>(4) מידע לגבי אגרות-חוב פגומות</b>	
להלן יתרת החוב הרשומה של:	
אגרות-חוב פגומות שצוברות הכנסות ריבית	23

ליום 30 בספטמבר 2016						
סך-הכל	12 חודשים ומעלה		שווי הוגן	פחות מ-12 חודשים		שווי הוגן
	הפסדים שטרם מומשו	0-20%		סך-הכל	הפסדים שטרם מומשו	
	20-40%			20-40%		
<b>(5) שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של ניירות-ערך זמינים למכירה הנמצאים בפודציית הפסד שטרם מומש</b>						
<b>אגרות-חוב ומלואות</b>						
של ממשלת ישראל	-	(12)	423	(3)	-	1,985
של ממשלות זרות	-	(7)	117	(1)	-	258
של מוסדות פיננסיים זרים	-	(16)	674	(10)	-	1,087
של אחרים בישראל	-	(2)	122	(5)	-	298
של אחרים זרים	-	(6)	437	(6)	-	482
סך-כל אגרות-חוב ומלואות זמינים למכירה	-	(43)	1,773	(25)	-	4,110
<b>חבניות</b>						
של אחרים	-	-	-	(17)	-	815
סך-כל ניירות הערך הזמינים למכירה	-	(43)	1,773	(42)	-	4,925

- \* נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.
- (1) כולל חבניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 906 מיליוני ש"ח.
- (2) נזקפו לדוח רווח והפסד.
- (3) מזה: ניירות-ערך בסך של כ-7.1 מיליארד ש"ח שועבדו למלווים.

### הערות:

- א. לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב וכן בחבניות - ראה [ביאור 2 וביאור 3](#).
- ב. ההבחנה בין אגרות-חוב של ישראל לבין אגרות-חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.

# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

## ביאור 5 ניירות-ערך (המשך)

מבוקר  
במיליוני ש"ח

ליום 31 בדצמבר 2016				
הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן*
<b>(1) אגרות-חוב מוחזקות לפדיון</b>				
<b>אגרות-חוב ומלוות</b>				
413	413	1	-	414
של מוסדות פיננסיים בישראל				
413	413	1	-	414
סך-כל אגרות-חוב מוחזקות לפדיון				
<b>(2) ניירות-ערך זמינים למכירה</b>				
<b>אגרות-חוב ומלוות</b>				
42,424	42,176	265	(17)	42,424
של ממשלת ישראל				
8,172	8,257	20	(105)	8,172
של ממשלות זרות				
164	162	2	-	164
של מוסדות פיננסיים בישראל				
5,739	5,728	36	(25)	5,739
של מוסדות פיננסיים זרים				
913	895	23	(5)	913
של אחרים בישראל				
2,854	2,843	24	(13)	2,854
של אחרים זרים				
60,266	60,061	370	(165)	60,266
סך-כל אגרות-חוב ומלוות זמינים למכירה				
<b>מניות</b>				
2,202	1,956	265	(19)	2,202
של אחרים				
62,468	62,017	635	(184)	62,468
סך-כל ניירות הערך הזמינים למכירה				

\* נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.  
(1) כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 889 מיליוני ש"ח.  
(2) כוללים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" במסגרת רווח כולל אחר.

### הערות:

א. לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב וכן במניות - ראה [ביאור 2](#) ו-[ביאור 3](#).  
ב. ההבחנה בין אגרות-חוב של ישראל לבין אגרות-חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.

# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

מבוקר  
במיליוני ש"ח

## ביאור 5 ניירות-ערך (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2016				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן*
<b>(3) ניירות-ערך למסחר</b>				
<b>אגרות-חוב ומלוות</b>				
8,420	8,421	4	(5)	8,420
84	84	-	-	84
3	3	-	-	3
7	7	-	-	7
8,514	8,515	4	(5)	8,514
<b>מניות</b>				
54	58	-	(4)	54
8,568	8,573	(2)4	(2)9	8,568
(1)71,450	71,003	640	(193)	71,449
<b>(4) חידע לגבי אגרות-חוב פגומות</b>				
להלן יתרת החוב הרשומה של:				
24	אגרות-חוב פגומות שצוברות הכנסות ריבית			

ליום 31 בדצמבר 2016							
סך-הכל	12 חודשים ומעלה		שווי הוגן	סך-הכל	פחות מ-12 חודשים		שווי הוגן
	הפסדים שטרם מומשו	0-20%			הפסדים שטרם מומשו	0-20%	
	20-40%				20-40%		
<b>(5) שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של ניירות-ערך זמינים למכירה הנמצאים בפוזיציות הפסד שטרם מומש</b>							
<b>אגרות-חוב ומלוות</b>							
-	-	-	61	(17)	-	(17)	17,636
(6)	-	(6)	415	(99)	-	(99)	4,997
(9)	-	(9)	837	(16)	-	(16)	1,945
(2)	-	(2)	235	(3)	-	(3)	258
(4)	-	(4)	702	(9)	-	(9)	314
(21)	-	(21)	2,250	(144)	-	(144)	25,150
<b>מניות</b>							
-	-	-	-	(19)	-	(19)	871
(21)	-	(21)	2,250	(163)	-	(163)	26,021

- \* נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.
- (1) כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 889 מיליוני ש"ח.
  - (2) נזקפו לדוח רווח והפסד.
  - (3) מזה: ניירות-ערך בסך של כ-6.8 מיליארד ש"ח שועבדו למלווים.

### הערות:

- א. לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב וכן במניות - ראה [ביאור 2 וביאור 3](#).
- ב. ההבחנה בין אגרות-חוב של ישראל לבין אגרות-חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.



# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

בלתי מבוקר  
במיליוני ש"ח

## ביאור 6 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

### 1. חובות\*, אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי

ליום 30 בספטמבר 2017							
סך-הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				מסחרי**	
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיוור			
<b>יתרת חוב רשומה</b>							
158,320	30,319	128,001	1,882	-	126,119	חובות שנבדקו על בסיס פרטני	
151,377	-	151,377	53,866	64,466	33,045	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי <sup>(1)</sup>	
72,656	-	72,656	-	64,238	8,418	(1) מזה: לפי עומק פיגור	
309,697	30,319	279,378	55,748	64,466	159,164	סך-הכל <sup>(2)</sup>	
(2) מזה:							
1,370	-	1,370	637	-	733	חובות בארגון מחדש	
1,391	-	1,391	126	-	1,265	חובות פגומים אחרים	
2,761	-	2,761	763	-	1,998	סך-הכל חובות פגומים	
847	-	847	83	571	193	חובות בפיגור 90 ימים או יותר	
3,665	-	3,665	228	1	3,436	חובות בעייתיים אחרים	
7,273	-	7,273	1,074	572	5,627	סך-הכל חובות בעייתיים	
<b>יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות*</b>							
2,247	8	2,239	162	-	2,077	בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטני	
1,634	-	1,634	799	341	494	בגין חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי <sup>(3)</sup>	
401	-	401	-	341	60	(3) מזה: לפי עומק פיגור***	
3,881	8	3,873	961	341	2,571	סך-הכל <sup>(4)</sup>	
481	-	481	153	-	328	(4) מזה: בגין חובות פגומים	

\* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, נירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

\*\* יתרת החובות המסחריים כוללת יתרת הלוואות לדיוור, בסך של כ-8,418 מיליוני ש"ח, של לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה (ליום 30.09.16: 7,027 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.16: 7,512 מיליוני ש"ח).

\*\*\* כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך של כ-254 מיליוני ש"ח (ליום 30.09.16: 240 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.16: 241 מיליוני ש"ח). כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור בסך של כ-0 מיליוני ש"ח (ליום 30.09.16: 18 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.16: 17 מיליוני ש"ח).

# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

בלתי מבוקר  
במיליוני ש"ח

## ביאור 6 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

### 1. חובות\*, אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

		ליום 30 בספטמבר 2016				
סך-הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			מסחרי**	
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיוור		
<b>יתרת חוב רשומה</b>						
162,555	25,728	136,827	2,467	-	134,360	חובות שנבדקו על בסיס פרטני
144,619	-	144,619	53,657	61,863	29,099	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי <sup>(1)</sup>
68,628	-	68,628	-	61,601	7,027	(1) מזה: לפי עומק פיגור
307,174	25,728	281,446	56,124	61,863	163,459	סך-הכל <sup>(2)</sup>
(2) מזה:						
1,977	-	1,977	595	-	1,382	חובות בארגון מחדש
2,297	-	2,297	129	-	2,168	חובות פגומים אחרים
4,274	-	4,274	724	-	3,550	סך-הכל חובות פגומים
802	-	802	77	588	137	חובות בפיגור 90 ימים או יותר
2,502	-	2,502	261	3	2,238	חובות בעייתיים אחרים
7,578	-	7,578	1,062	591	5,925	סך-הכל חובות בעייתיים
<b>יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות*</b>						
2,416	7	2,409	113	-	2,296	בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטני
1,498	-	1,498	737	369	392	בגין חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי <sup>(3)</sup>
434	-	434	-	369	65	(3) מזה: לפי עומק פיגור***
3,914	7	3,907	850	369	2,688	סך-הכל <sup>(4)</sup>
776	-	776	102	-	674	(4) מזה: בגין חובות פגומים

\* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

\*\* יתרת החובות המסחריים כוללת יתרת הלוואות לדיוור, בסך של כ-8,418 מיליוני ש"ח, של לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה (ליום 30.09.16: 7,027 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.16: 7,512 מיליוני ש"ח).

\*\*\* כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך של כ-254 מיליוני ש"ח (ליום 30.09.16: 240 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.16: 241 מיליוני ש"ח). כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור בסך של כ-0 מיליוני ש"ח (ליום 30.09.16: 18 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.16: 17 מיליוני ש"ח).

# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

מבוקר  
במיליוני ש"ח

## ביאור 6 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

### 1. חובות\*, אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2016						
סך-הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				מסחרי**
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיוור		
<b>יתרת חוב רשומה</b>						
161,201	29,883	131,318	2,140	-	129,178	חובות שנבדקו על בסיס פרטני
144,766	-	144,766	52,410	61,742	30,614	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי <sup>(1)</sup>
69,009	-	69,009	-	61,497	7,512	(1) מזה: לפי עומק פיגור
305,967	29,883	276,084	54,550	61,742	159,792	סך-הכל <sup>(2)</sup>
(2) מזה:						
1,948	-	1,948	615	-	1,333	חובות בארגון מחדש
2,027	-	2,027	131	-	1,896	חובות פגומים אחרים
3,975	-	3,975	746	-	3,229	סך-הכל חובות פגומים
884	-	884	82	607	195	חובות בפיגור 90 ימים או יותר
2,779	-	2,779	253	8	2,518	חובות בעייתיים אחרים
7,638	-	7,638	1,081	615	5,942	סך-הכל חובות בעייתיים
<b>יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות*</b>						
2,553	7	2,546	153	-	2,393	בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטני
1,581	-	1,581	735	366	480	בגין חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי <sup>(3)</sup>
432	-	432	-	366	66	(3) מזה: לפי עומק פיגור***
4,134	7	4,127	888	366	2,873	סך-הכל <sup>(4)</sup>
894	-	894	145	-	749	(4) מזה: בגין חובות פגומים

\* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

\*\* יתרת החובות המסחריים כוללת יתרת הלוואות לדיוור, בסך של כ-8,418 מיליוני ש"ח, של לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה (ליום 30.09.16: 7,027 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.16: 7,512 מיליוני ש"ח).

\*\*\* כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך של כ-254 מיליוני ש"ח (ליום 30.09.16: 240 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.16: 241 מיליוני ש"ח). כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור בסך של כ-0 מיליוני ש"ח (ליום 30.09.16: 18 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.16: 17 מיליוני ש"ח).

# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

בלתי מבוקר  
במיליוני ש"ח

## ביאור 6 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

### 2. תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017						
סך-הכלל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				
		סך-הכלל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי	
4,566	7	4,559	992	340	3,227	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 ביוני 2017
25	1	24	146	(4)	(118)	הכנסות (הוצאות) בגין הפסדי אשראי <sup>(1)</sup>
(507)	-	(507)	(196)	-	(311)	מחיקות חשבונאיות
465	-	465	82	5	378	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(42)	-	(42)	(114)	5	67	מחיקות חשבונאיות נטו
(2)	-	(2)	(2)	-	-	התאמות מתרגום דוחות כספיים
4,547	8	4,539	1,022	341	3,176	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2017 <sup>(2)</sup>
(6)	-	(6)	(2)	-	(4)	(1) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים
666	-	666	61	-	605	(2) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016						
סך-הכלל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				
		סך-הכלל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי	
4,807	7	4,800	891	383	3,526	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 ביוני 2016
(118)	-	(118)	97	4	(219)	הכנסות (הוצאות) בגין הפסדי אשראי <sup>(1)</sup>
(501)	-	(501)	(171)	(18)	(312)	מחיקות חשבונאיות
369	-	369	83	-	286	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(132)	-	(132)	(88)	(18)	(26)	מחיקות חשבונאיות נטו
4,557	7	4,550	900	369	3,281	יתרת הפרשה להפסדי אשראי 30 בספטמבר 2016 <sup>(2)</sup>
*17	-	*17	*(8)	-	*25	(1) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים
643	-	643	50	-	593	(2) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים

\* הוצג מחדש.

# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

במיליוני ש"ח

## ביאור 6 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

### 2. תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017						
סך-הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי	
4,811	7	4,804	939	366	3,499	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה
299	1	298	449	(9)	(142)	הכנסות (הוצאות) בגין הפסדי אשראי <sup>(1)</sup>
(1,556)	-	(1,556)	(606)	(22)	(928)	מחיקות חשבונאיות
995	-	995	242	6	747	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(561)	-	(561)	(364)	(16)	(181)	מחיקות חשבונאיות נטו
(2)	-	(2)	(2)	-	-	התאמות מתרגום דוחות כספיים
4,547	8	4,539	1,022	341	3,176	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2017 <sup>(2)</sup> (בלתי מבוקר)
(11)	-	(11)	10	-	(21)	(1) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים
666	-	666	61	-	605	(2) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016						
סך-הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי	
5,086	3	5,083	844	392	3,847	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה
(200)	4	(204)	338	(5)	(537)	הכנסות (הוצאות) בגין הפסדי אשראי <sup>(1)</sup>
(1,174)	-	(1,174)	(525)	(18)	(631)	מחיקות חשבונאיות
845	-	845	243	-	602	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(329)	-	(329)	(282)	(18)	(29)	מחיקות חשבונאיות נטו
4,557	7	4,550	900	369	3,281	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2016 <sup>(2)</sup> (בלתי מבוקר)
*(26)	-	*(26)	*(3)	-	*(23)	(1) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים
643	-	643	50	-	593	(2) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים

\* הוצג מחדש.

# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

במיליוני ש"ח

## ביאור 7 פיקדונות הציבור

### א. סוגי פיקדונות לפי מקום הגיוס ולפי סוג המפקיד

31 בדצמבר		30 בספטמבר		
2016	2016	2017		
מבוקר	בלתי מבוקר			
<b>בישראל</b>				
לפי דרישה				
117,407	109,448	<b>123,730</b>		אינם נושאים ריבית
80,644	75,355	<b>85,960</b>		נושאים ריבית
198,051	184,803	<b>209,690</b>		סך-הכל לפי דרישה
112,745	113,209	<b>111,981</b>		לזמן קצוב
310,796	298,012	<b>321,671</b>		סך-כל פיקדונות הציבור בישראל*
<b>מחוץ לישראל</b>				
לפי דרישה				
7,630	8,965	<b>3,969</b>		אינם נושאים ריבית
8,698	8,112	<b>6,667</b>		נושאים ריבית
16,328	17,077	<b>10,636</b>		סך-הכל לפי דרישה
11,378	11,155	<b>10,440</b>		לזמן קצוב
27,706	28,232	<b>21,076</b>		סך-כל פיקדונות הציבור מחוץ לישראל
338,502	326,244	<b>342,747</b>		סך-כל פיקדונות הציבור
* מזה:				
157,835	156,762	<b>159,213</b>		פיקדונות של אנשים פרטיים
46,567	41,583	<b>55,557</b>		פיקדונות של גופים מוסדיים
106,394	99,667	<b>106,901</b>		פיקדונות של תאגידים ואחרים

### ב. פיקדונות הציבור לפי גודל

31 בדצמבר		30 בספטמבר		
2016	2016	2017		
מבוקר	בלתי מבוקר			
<b>תקרת הפיקדון</b>				
115,309	114,458	<b>116,895</b>		עד 1
87,169	85,811	<b>82,986</b>		מעל 1 עד 10
55,351	51,411	<b>50,866</b>		מעל 10 עד 100
34,307	30,211	<b>32,698</b>		מעל 100 עד 500
46,366	44,353	<b>59,302</b>		מעל 500
338,502	326,244	<b>342,747</b>		סך-הכל

# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

במיליוני ש"ח

## ביאור 8 זכויות עובדים

**א.** ביום 4 באפריל 2017, אישרה האסיפה הכללית של בעלי מניות הבנק, לאחר אישור ועדת התגמול ודירקטוריון הבנק, את תגמולו של יו"ר דירקטוריון הבנק, מר עודד ערן, למשך תקופת ההסכם עימו (קרי החל מיום 1 בינואר 2017 ועד ליום 31 בדצמבר 2019, כפוף לתנאי הסכם ההעסקה עימו). בהתאם לחוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי התרת הוצאה לצרכי מס בשל תגמול חריג) התשע"ו-2016, הוראה 301A להוראות ניהול בנקאי תקין ולמדיניות התגמול של הבנק, תגמולו של היו"ר מורכב מרכיבים קבועים בלבד שעיקרם: שכר, הטבות ותנאים נלווים, ותגמול הוני קבוע בדמות מניות חסומות לשלוש שנים מתום השנה בגינה הוענקו.

### ב. הטבות לעובדים

31 בדצמבר		30 בספטמבר		
2016	2016	2016	2016	
מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	בלתי מבוקר	
<b>פרישה מוקדמת ופיצויים</b>				
7,718	8,034	<b>7,719</b>		סכום ההתחייבות
(3,937)	(4,030)	<b>(3,934)</b>		השווי ההוגן של נכסי התוכנית
3,781	4,004	<b>3,785</b>		עודף ההתחייבות על נכסי התוכנית (כלול בהתחייבויות אחרות)
<b>מענק אי ניצול ימי מחלה</b>				
376	389	<b>374</b>		סכום ההתחייבות
-	-	<b>-</b>		השווי ההוגן של נכסי התוכנית
376	389	<b>374</b>		עודף ההתחייבות על נכסי התוכנית (כלול בהתחייבויות אחרות)
<b>מענק יובל</b>				
36	36	<b>36</b>		סכום ההתחייבות
-	-	<b>-</b>		השווי ההוגן של נכסי התוכנית
36	36	<b>36</b>		עודף ההתחייבות על נכסי התוכנית (כלול בהתחייבויות אחרות)
<b>הטבות אחרות בסיום ולאחר העסקה</b>				
596	603	<b>596</b>		סכום ההתחייבות
-	-	<b>-</b>		השווי ההוגן של נכסי התוכנית
596	603	<b>596</b>		עודף ההתחייבות על נכסי התוכנית (כלול בהתחייבויות אחרות)
<b>סך-הכל</b>				
4,789	5,032	<b>4,791</b>		עודף ההתחייבויות בגין הטבות לעובדים על נכסי תוכנית שנכללו בסעיף "התחייבויות אחרות"*
52	69	<b>39</b>		* מזה: בגין הטבות לעובדים בחו"ל

# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

במיליוני ש"ח

## ביאור 8 זכויות עובדים (המשך)

### ג. תוכנית הטבות לאחר פרישה

#### (1) מחויבויות ומצב המימון

א. שינוי במחויבויות בגין הטבה חזויה, נטו\*\*.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
	2016	2017	2016	2017	
מבוקר		בלתי מבוקר			
3,652	3,652	<b>4,753</b>	3,870	<b>4,655</b>	מחויבויות בגין הטבה חזויה, נטו בתחילת התקופה
122	82	<b>113</b>	22	<b>33</b>	עלות שירות
127	88	<b>116</b>	28	<b>39</b>	עלות ריבית
1,295	1,509	<b>112</b>	1,171	<b>136</b>	הפסד אקטוארי
(1)	(2)	<b>(3)</b>	(1)	<b>1</b>	שינויים בשערי החליפין של מטבע-חוץ
(460)	(333)	<b>(336)</b>	(94)	<b>(109)</b>	הטבות ששולמו
18	-	-	-	-	צמצומים, סילוקים, הטבות מיוחדות וחזויות בגין פיטורין
4,753	4,996	<b>4,755</b>	4,996	<b>4,755</b>	מחויבויות בגין הטבה חזויה, נטו בסוף התקופה
4,547	4,749	<b>4,545</b>	4,749	<b>4,545</b>	מחויבויות בגין הטבה מצטברת, נטו בסוף התקופה

\* כולל הטבות לאחר פרישה, לרבות מענק מחלה אשר משולם במועד הפרישה.  
\*\* הסכומים המוצגים הינם בנטו מנכסי תוכנית. לפירוט נוסף, ראה [סעיף \(4\) להלן](#).

### ב. סכומים שהוכרו במאזן המאוחד

31 בדצמבר	30 בספטמבר		
	2016	2017	
מבוקר		בלתי מבוקר	
4,753	4,996	<b>4,755</b>	פרישה מוקדמת ופיצויים
			סכומים שהוכרו בסעיף התחייבויות אחרות

### ג. סכומים שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לפני השפעת מס

31 בדצמבר	30 בספטמבר		
	2016	2017	
מבוקר		בלתי מבוקר	
1,755	2,003	<b>1,758</b>	הפסד אקטוארי נטו
-	2	-	התחייבות נטו בגין המעבר
1,755	2,005	<b>1,758</b>	יתרת סגירה ברווח כולל אחר מצטבר

### ד. תוכניות שבהן המחויבויות בגין הטבה מצטברת וחזויה עולה על נכסי התוכנית

31 בדצמבר	30 בספטמבר		
	2016	2017	
מבוקר		בלתי מבוקר	
8,690	9,026	<b>8,689</b>	מחויבויות בגין הטבה חזויה
8,484	8,779	<b>8,479</b>	מחויבויות בגין הטבה מצטברת
(3,937)	(4,030)	<b>(3,934)</b>	שווי הוגן של נכסי התוכנית



# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

במיליוני ש"ח

## ביאור 8 זכויות עובדים (המשך)

### ג. תוכנית הטבות לאחר פרישה (המשך)

#### (2) הוצאה לתקופה

#### א. רכיבי עלות ההטבה נטו שהוכרו ברווח והפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
	2016	2017	2016	2017	
מבוקר		בלתי מבוקר			
122	82	113	22	33	עלות שירות
127	88	116	28	39	עלות ריבית
הפחתה של סכומים שלא הוכרו:					
74	38	106	14	41	הפסד אקטוארי נטו
323	208	335	64	113	סך עלות ההטבה, נטו

### ב. שינויים בנכסי תוכנית ובמחויבות להטבה שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר לפני השפעת מס

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
	2016	2017	2016	2017	
מבוקר		בלתי מבוקר			
1,296	1,509	112	1,171	136	הפסד (רווח) אקטוארי נטו בתקופה
(74)	(38)	(102)	(14)	(37)	הפחתה של רווח (הפסד) אקטוארי
(1)	-	(3)	-	1	שינויים בשערי החליפין של מטבע-חוץ
-	-	(4)	-	(4)	הפחתה בגין צמצום/סילוק
1,221	1,471	3	1,157	96	סך-הכל הוכר ברווח כולל אחר
323	208	335	64	113	סך עלות ההטבה נטו
1,544	1,679	338	1,221	209	סך-הכל הוכר בעלות ההטבה, נטו לתקופה וברווח כולל אחר

### ג. אומדן של הסכומים הכלולים ברווח כולל אחר מצטבר שצפוי כי יופחתו מרווח כולל אחר מצטבר לדוח רווח והפסד כהוצאה (כהכנסה) בשנת 2017 לפני השפעת מס

137	הפסד אקטוארי נטו
-----	------------------

# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

## ביאור 8 זכויות עובדים (המשך)

### ג. תוכנית הטבות לאחר פרישה (המשך)

(3) הנחות\*

א. ההנחות על בסיס ממוצע משוקלל המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה ולמדידת עלות ההטבה נטו  
1. ההנחות העיקריות המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה

31 בדצמבר		30 בספטמבר		
2016	2016	2017	2016	
מבוקר	בלתי מבוקר			
1.71%	1.57%	<b>1.48%</b>		שיעור היוון
2.0%	2.0%	<b>2.0%</b>		שיעור עליית המדד
0.0%-7.5%	0.0%-7.5%	<b>0.0%-7.5%</b>		שיעור גידול בתגמול

\* ההנחות מתייחסות לנתוני הבנק בלבד.

שיעורי עזיבה – ברבעון השלישי של שנת 2016 עדכן הבנק את שיעורי העזיבה לטווח ארוך של עובדים בתנאים מיטיבים. שיעורי העזיבה החדשים משתנים לפי גיל ומגדר ומשקפים שיעור עזיבה משוקלל של כ-7.5% לשנה לעומת 6.25% לשנה טרם השינוי. לפרטים נוספים ראה [ביאור 2.3.1. בדוחות הכספיים לשנת 2016](#).  
שיעורי העזיבה בגין עובדים בחוזה אישי בכיר עודכנו בעקבות חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים. לפרטים נוספים ראה [ביאור 5.1.1. בדוחות הכספיים בשנת 2016](#).

2. ההנחות העיקריות המשמשות למדידת עלות ההטבה נטו לתקופה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
	2016	2017	2016	2017	2016	2017	
מבוקר	בלתי מבוקר						
1.57%	1.92%	1.71%	1.59%	1.73%	1.46%	<b>1.76%</b>	שיעור היוון
0.0%-7.5%	0.5%-7.5%	0.0%-7.5%	0.0%-7.5%	0.0%-7.5%	0.0%-7.5%	<b>0.0%-7.5%</b>	שיעור גידול בתגמול

### ב. השפעה של שינוי בנקודת אחוז אחת על המחויבות בגין הטבה חזויה לפני השפעת מס

31 בדצמבר	קטון בנקודת אחוז אחת		גידול בנקודת אחוז אחת		30 בספטמבר	2017	
	2016	2016	2016	2016			
מבוקר	בלתי מבוקר		מבוקר	בלתי מבוקר			
442	463	<b>443</b>	(373)	(389)		<b>(374)</b>	שיעור היוון

\* ההנחות מתייחסות לנתוני הבנק בלבד.

# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

במיליוני ש"ח

## ביאור 8 זכויות עובדים (המשך)

### ג. תוכנית הטבות לאחר פרישה (המשך)

#### (4) נכסי תוכנית

התחייבות הבנק בגין זכויות עובדים מחושבת בהתבסס על חישוב אקטוארי. חישוב זה מביא בחשבון, בין היתר, את ההסתברות לפרישה מוקדמת בתנאים מיטיבים בכל אחד מהמסלולים הרלוונטיים (פיצויים בשיעורים מוגדלים או פנסיה מוקדמת), את סכומי ההתחייבות בעת הפרישה ואת שווי היעודות באותו מועד. בנוסף, לאור הסכמי העבודה הקיימים בבנק ומהות הסכמי הפרישה בבנק, חשיפת הבנק לשינויים (חיוביים או שליליים) בשווי היעודות, הינה מצומצמת לאור קיומו של סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין, לפיו במקרה של עזיבת העובד, הגיעו לגיל הפרישה הקבוע בחוק, או יציאת העובד לפנסיה מוקדמת, הבנק אינו נדרש או נוהג לבצע השלמה ליעודות במקרים ששווין ירד או אינו מכסה את הגידול שחל בשכר. התחייבות הבנק לתשלום פיצויי פיטורין לעובדי, מכוסה בעיקרה על-ידי יעודות אשר מופקדות בקופות לפיצויים על שם העובדים.

להלן יתרות ההתחייבות לפיצויי פיטורין והיעודות לפיצויי פיטורין:

31 בדצמבר		30 בספטמבר		
2016	2016	2016	2017	
מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר		
3,746	3,816	3,708		התחייבות לפיצויים
(3,610)	(3,697)	(3,581)		יעודות לפיצויים
136	119	127		התחייבות נטו

יודגש כי חשיפת ההתחייבות נטו של הבנק לשינויים בשווי היעודות, משוקללת בהסתברות לפרישה במסלול פיצויים אינה מהותית. כך לדוגמא, במקרה של ירידה בשיעור של 10% בשווי ההוגן של היעודות לפיצויים תגדל ההתחייבות נטו בסך של כ-20 מיליון ש"ח. היעודות לפיצויי פיטורין מופקדות בקופות לפיצויים על שם העובדים. כ-45% מסך יתרות היעודה לפיצויי פיטורין מופקדות בקרן הגימלאות המרכזית של עובדי ההסתדרות בע"מ (קג"מ). יתרת הסכומים מופקדים במספר רב של קופות-גמל לפיצויי פיטורין, והכל בהתאם לבחירת העובדים.

### ד. תזרימי מזומנים

#### (1) הפקדות

הפקדות בפועל			תחזית		
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	2016	2017	*2017
מבוקר	בלתי מבוקר				
200	153	143	41	58	185

\* אומדן הפקדות שהבנק צופה לשלמן לתוכניות פנסיה להטבה מוגדרת במהלך שנת 2017.

#### (2) הטבות שהבנק צופה לשלם בעתיד

שנה	
2017	157
2018	519
2019	490
2020	380
2021	342
2022-2026	1,323
2027 ואילך	2,392
סך-הכל	5,603

## ביאור 9 הון, הלימות הון, מינוף ונזילות

### א. דיבידנד

ביום 24 באפריל 2017 החליט דירקטוריון הבנק לעדכן את מדיניות חלוקת הדיבידנד של הבנק, כך שהמדיניות המעודכנת היא לחלק עד 40% מהרווח הנקי הרבעוני הנובע מפעולות רגילות החל מהרבעון הראשון של 2017. החלטת הדירקטוריון התקבלה לאור הלימות ההון הגבוהה אליה הגיע הבנק ולאחר שהתקבל אישור המפקחת על הבנקים להגדיל את שיעור חלוקת הדיבידנד לעד 40% מהרווח הנקי החל מהרבעון הראשון של 2017. מדובר במדיניות חלוקה של דיבידנד וכל חלוקה כפופה להחלטה ספציפית של דירקטוריון הבנק לפי שיקול דעתו במועד החלוקה ובהתחשב בשיקולים עסקיים, בהוראת כל דין ובמגבלות על חלוקה.

### ב. תשלום דיבידנד

ביום 27 בנובמבר 2017 דירקטוריון הבנק החליט על חלוקת דיבידנד בשיעור של כ-40% מרווחי הרבעון השלישי של שנת 2017 בסך של כ-188 מיליון ש"ח המהווה 14.08 אגורות לכל מניה בת 1 ש"ח ע.ב.

הדירקטוריון קבע את יום 6 בדצמבר 2017 כיום הקובע לעניין תשלום הדיבידנד ואת יום 14 בדצמבר 2017 כיום התשלום.

להלן פרטים בדבר דיבידנד ששולם:

מועד תשלום	מועד הכרזה	דיבידנד למניה	דיבידנד ששולם במזומן
		באגורות	במיליוני ש"ח
<b>14.08.2017</b>	<b>31.08.2017</b>	<b>24.365</b>	<b>325</b>
23.05.2017	13.06.2017	22.980	307
29.03.2017	18.04.2017	3.105	41
16.11.2016	06.12.2016	15.745	210
10.08.2016	31.08.2016	16.770	223
18.05.2016	08.06.2016	10.116	135

### ג. הוראות באזל 3

הבנק מיישם את הוראות מדידה והלימות הון המבוססות על הוראות באזל 2 ו-3 כפי שפורסמו על-ידי הפיקוח על הבנקים וכפי ששולבו בהוראות ניהול בנקאי תקין 201-211 וכן במסגרת קובץ שאלות ותשובות.

הוראות באזל 3 נכנסו לתוקף החל מיום 1 בינואר 2014, כאשר היישום הינו באופן מדורג בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין 299 בנושא "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי - הוראות מעבר". בהתאם להוראות המעבר, ההתאמות הפיקוחיות והניכויים מההון, וכן הזכויות שאינן מקנות שליטה שאינן כשירות להיכלל בהון הפיקוחי, מנוכים מההון בהדרגה בשיעור של 20% בכל שנה, החל מיום 1 בינואר 2014 ועד ליום 1 בינואר 2018. מכשירי ההון שאינם כשירים עוד כהון פיקוחי הוכרו החל מיום 1 בינואר 2014 עד לתקרה של 80% מיתרתם בהון הפיקוחי ליום 31 בדצמבר 2013, ובכל שנה עוקבת מופחתת תקרה זו ב-10% נוספים עד ליום 1 בינואר 2022. בשנת 2016 שיעור הניכויים מההון הפיקוחי עמד על 60% ותקרת המכשירים הכשירים כהון פיקוחי עמדה על 60%. בשנת 2017 שיעור הניכויים מההון הפיקוחי עומד על 80% ותקרת המכשירים הכשירים כהון פיקוחי עומדת על 50%. החל מיום 1 בינואר 2018 שיעור הניכויים מההון הפיקוחי יעמוד על 100%.

## ביאור 9 הון, הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

### ד. הלימות הון בנתוני המאחד

31 בדצמבר 2016	30 בספטמבר 2016	30 בספטמבר 2017
מבוקר	בלתי מבוקר	
	במיליוני ש"ח	

#### 1. הון לצורך חישוב יחס ההון לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים

35,045	35,179	<b>36,347</b>	הון עצמי רובד 1 <sup>(1)</sup>
1,465	1,465	<b>1,221</b>	הון רובד 1 נוסף
36,510	36,644	<b>37,568</b>	סך-הכל הון רובד 1 <sup>(1)</sup>
11,609	12,233	<b>10,359</b>	הון רובד 2
48,119	48,877	<b>47,927</b>	סך-הכל הון כולל <sup>(1)</sup>

#### 2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון

290,139	298,021	<b>294,278</b>	סיכון אשראי <sup>(2)</sup>
4,866	4,274	<b>4,785</b>	סיכונים שוק
23,374	23,225	<b>23,626</b>	סיכון תפעולי
318,379	325,520	<b>322,689</b>	סך-הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון <sup>(2)</sup>

באחוזים

#### 3. יחס ההון לרכיבי סיכון

11.01%	10.81%	<b>11.26%</b>	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
11.47%	11.26%	<b>11.64%</b>	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
15.11%	15.02%	<b>14.85%</b>	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
9.17%	9.14%	<b>10.23%</b>	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים <sup>(3)</sup>
12.67%	12.64%	<b>13.73%</b>	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים <sup>(3)</sup>

(1) הנתונים מוצגים בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 202 בדבר "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי" ובהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין 299. בנוסף, נתונים אלה כוללים התאמות בגין תוכנית ההתייעלות שנקבעו לפי מכתב הפיקוח על הבנקים מיום 12 בינואר 2016 בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל" (להלן: התאמות בגין תוכנית ההתייעלות), אשר נזקפות בשיעורים שווים על פני 5 שנים החל משנת 2017 ואילך. לפרטים נוספים על השפעת הוראות המעבר והתאמות בגין תוכנית ההתייעלות [ראה סעיף 1.1 להלן](#).

(2) מסך-הכל היתרות המשוקללות של נכסי סיכון הופחתו סך של 905 מיליוני ש"ח ליום 30 בספטמבר 2017 ו-1,065 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2016 וליום 30 בספטמבר 2016 בשל התאמות בגין תוכנית ההתייעלות, אשר בהתאם לאישור הפיקוח על הבנקים נזקפות בהדרגה על פני 5 שנים החל משנת 2017.

(3) יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש ויחס ההון הכולל המזערי הנדרש מיום 1 בינואר 2015 ועד ליום 31 בדצמבר 2016 הינם 9% ו-12.5% בהתאמה והחל מיום 1 בינואר 2017 הינם 10% ו-13.5% בהתאמה. ליחסים אלה, החל מיום 1 בינואר 2015, התווספה דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור למועד הדיווח. דרישה זו יושמה בהדרגה עד ליום 1 בינואר 2017.

# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

## ביאור 9 הון, הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

### ד. הלימות הון בנתוני המאוחד (המשך)

31 בדצמבר 2016	30 בספטמבר 2016	<b>30 בספטמבר 2017</b>	
מבוקר	בלתי מבוקר		באחוזים
<b>4. חברות בת משמעותיות</b>			
<b>ישראלכרט</b>			
20.74%	19.82%	<b>19.45%</b>	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
20.74%	19.82%	<b>19.45%</b>	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
21.80%	20.87%	<b>20.51%</b>	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
8.00%	8.00%	<b>8.00%</b>	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים <sup>(1)</sup>
11.50%	11.50%	<b>11.50%</b>	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים <sup>(1)</sup>
<b>בנק הפועלים שוויץ</b>			
22.38%	24.55%	<b>24.67%</b>	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
22.38%	24.55%	<b>24.67%</b>	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
22.46%	24.63%	<b>24.73%</b>	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
8.00%	8.00%	<b>8.00%</b>	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש בהתאם לרגולציה המקומית
11.20%	11.20%	<b>11.20%</b>	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש בהתאם לרגולציה המקומית
<b>בנק פוזיטיף</b>			
17.55%	18.37%	<b>26.34%</b>	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
17.92%	19.08%	<b>26.61%</b>	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
12.00%	12.00%	<b>12.00%</b>	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש בהתאם לרגולציה המקומית

(1) השיעורים הנדרשים הינם בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 472 הכוללת הקלה לסולק לעניין דרישות ההון העצמי והינם בתוקף החל מחודש יוני 2016.  
 (2) בנק פוזיטיף אינו מיישם את הוראות באזל 3 ולכן הנתונים מוצגים לפי הוראות באזל 2.

# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

במיליוני ש"ח

## ביאור 9 הון, הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

### ה. רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון

31 בדצמבר 2016	30 בספטמבר 2016	30 בספטמבר 2017	
מבוקר	בלתי מבוקר		
<b>הון עצמי רובד 1</b>			
34,225	34,309	<b>35,745</b>	סך ההון
95	142	-	הבדלים בין סך ההון לבין הון עצמי רובד 1
34,320	34,451	<b>35,745</b>	סך הון עצמי רובד 1, לפני התאמות פיקוחיות וניכויים התאמות פיקוחיות וניכויים:
(27)	(27)	<b>(32)</b>	מסים נדחים לקבל
-	-	-	השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור
(10)	(7)	<b>(14)</b>	התאמות פיקוחיות וניכויים אחרים - הון עצמי רובד 1
(37)	(34)	<b>(46)</b>	סך-הכל התאמות פיקוחיות וניכויים, לפני התאמות בגין תוכנית ההתייעלות - הון עצמי רובד 1
762	762	<b>648</b>	סך התאמות בגין תוכנית ההתייעלות - הון עצמי רובד 1*
35,045	35,179	<b>36,347</b>	סך-הכל הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
<b>הון רובד 1 נוסף</b>			
1,465	1,465	<b>1,221</b>	הון רובד 1 נוסף - מכשירים, לפני ניכויים
-	-	-	הון רובד 1 נוסף - סך-הכל ניכויים
1,465	1,465	<b>1,221</b>	סך-הכל הון רובד 1 נוסף, לאחר ניכויים
36,510	36,644	<b>37,568</b>	סך-הכל הון רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
<b>הון רובד 2</b>			
7,982	8,564	<b>6,681</b>	הון רובד 2 - מכשירים, לפני ניכויים
3,627	3,669	<b>3,678</b>	הון רובד 2 - הפרשות להפסדי אשראי, לפני ניכויים
11,609	12,233	<b>10,359</b>	סך הון רובד 2, לפני ניכויים
-	-	-	ניכויים:
-	-	-	סך-הכל ניכויים - הון רובד 2
11,609	12,233	<b>10,359</b>	סך-הכל הון רובד 2
48,119	48,877	<b>47,927</b>	סך-הכל הון כולל

\* התאמות בגין תוכנית ההתייעלות שנקבעו לפי מכתב הפיקוח על הבנקים מיום 12 בינואר 2016 בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל" נזקפות בשיעורים שווים על פני 5 שנים החל משנת 2017 ואילך.

## ביאור 9 הון, הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

### 1. השפעת הוראות המעבר והתאמות בגין תוכנית התייעלות על יחס הון עצמי רובד 1

31 בדצמבר 2016	30 בספטמבר 2016	30 בספטמבר 2017	
מבוקר	בלתי מבוקר	בלתי מבוקר	
	באחוזים		
<b>יחס ההון לרכיבי סיכון</b>			
10.66%	10.45%	<b>11.00%</b>	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לפני השפעת הוראות המעבר בהוראה 299 ולפני השפעת ההתאמות בגין תוכנית התייעלות
0.07%	0.09%	<b>0.03%</b>	השפעת הוראות המעבר
10.73%	10.54%	<b>11.03%</b>	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לפני השפעת ההתאמות בגין תוכנית התייעלות
0.28%	0.27%	<b>0.23%</b>	השפעת ההתאמות בגין תוכנית התייעלות*
11.01%	10.81%	<b>11.26%</b>	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון

\* התאמות בגין תוכנית התייעלות שנקבעו לפי מכתב הפיקוח על הבנקים מיום 12 בינואר 2016 בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל" נקפות בשיעורים שווים על פני 5 שנים החל משנת 2017 ואילך.

### 2. רכיבי הון הנתונים לתנודתיות

הבנק מנהל את יחס הלימות ההון במטרה לעמוד בדרישות ההון המזעריות של הפיקוח על הבנקים. הון הבנק והיקף נכסי הסיכון נתונים לשינויים, בין היתר, בגין הגורמים המפורטים להלן:

- שינויים אקטואריים כתוצאה משינויים בשיעור הריבית לחישוב התחייבויות הבנק או הנחות אקטואריות אחרות, כגון: שיעורי תמותה ופרישה.
- השפעות שינויים בריבית על קרנות ההון מניירות-ערך זמינים למכירה.
- השפעות שינויים במדד ובשערי חליפין על יתרות הנכסים.

להלן קנה מידה להשפעות קיטון בהון וגידול בנכסי סיכון על יחס הון עצמי רובד 1 ליום 30 בספטמבר 2017:

השפעת קיטון	השפעת גידול	
ב-100 מיליוני ש"ח	ב-1 מיליארד ש"ח	
בהון עצמי רובד 1	בסך נכסי הסיכון	
באחוזים		
<b>(0.03%)</b>	<b>(0.03%)</b>	בנק בנתוני המאוחד
<b>(0.72%)</b>	<b>(1.31%)</b>	ישראלכרט

### 3. יעד הלימות ההון

בהתאם לחוזר הפיקוח על הבנקים בדבר יחסי הון מזעריים נדרש הבנק בהיותו תאגיד בנקאי משמעותי במיוחד (כזה, שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה לפחות 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית בישראל), לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מזערי בשיעור של 10%, וביחס הון כולל מזערי של 13.5% וזאת, החל מיום 1 בינואר 2017. בנוסף, החל מיום 1 בינואר 2015 התווספה ליחסי ההון המזעריים דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיוור למועד הדיווח. דרישה זו יושמה בהדרגה, על פני שמונה רבעונים, עד ליום 1 בינואר 2017. בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי יחס ההון הכולל המזערי הנדרשים על-ידי הפיקוח על הבנקים על בסיס מאוחד, לפי נתוני מועד הדיווח, הינם 10.23%-13.73%, בהתאמה. על-פי החלטת דירקטוריון הבנק, יעד יחס הון עצמי רובד 1 מיום 31 בדצמבר 2017 יעמוד על 10.75%.



## ביאור 9 הון, הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

### ט. דרישות הון בגין חשיפות לצדדים נגדיים מרכזיים

הפיקוח על הבנקים פרסם חוזר בנושא "דרישות הון בגין חשיפות לצדדים נגדיים מרכזיים" (להלן: "החוזר"). החוזר מתקן את הוראות ניהול בנקאי תקין 203 ו-204 במטרה להתאימן להמלצות ועדת באזל בכל הקשור לדרישות הון בגין חשיפות של תאגידים בנקאיים לצדדים נגדיים מרכזיים. החוזר מפרט את ההנחיות החדשות, אשר חלות על חשיפות לצדדים נגדיים מרכזיים הנגרמות מנגזרי OTC, עסקות נגזרים סחירים בבורסה ועסקות מימון ניירות-ערך. ההנחיות מבדילות בין צד נגדי מרכזי שאינו כשיר לבין צד נגדי מרכזי כשיר, כאשר לאחרון נקבעו דרישות הון מופחתות. ההנחיות מסדירות, בין היתר, את סוגי החשיפות הבאים:

- חשיפות של תאגיד בנקאי חבר מסלקה לצד נגדי מרכזי. ככלל, לחשיפות אלה יש לייחס משקל סיכון של 2% (לעומת ערך חשיפה אפס ערב התיקון)
- חשיפות של תאגיד בנקאי ללקוח הפעיל בבורסה. על-פי התיקון יש לחשב את דרישת ההון לחשיפות אלה כאילו מדובר בעסקה דו-צדדית, לרבות הקצאת הון בגין סיכון CVA
- חשיפות של תאגיד בנקאי לקוח הפועל באמצעות חבר מסלקה
- העברות של תאגיד בנקאי חבר מסלקה לקרן הסיכונים
- ביטחונות שהפקיד תאגיד בנקאי אצל חבר מסלקה או אצל צד נגדי מרכזי
- חשיפות לצד נגדי מרכזי שאינו כשיר ישוקללו בהתאם למשקל הסיכון הרלוונטי לצד הנגדי בעוד העברות לקרן סיכונים ישוקללו ב-1,250%.

האמור בחוזר חל מיום 1 בינואר 2017.

ביום 28 בדצמבר 2016 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב המציין כי על אף האמור לעיל, חישוב סכום החשיפה בגין לקוחות הפעילים בבורסת המעו"ף ימשיך להיות על-פי גישת התרחישים.

ביום 2 ביולי 2017 הודיע הפיקוח על הבנקים כי מתקיימים התנאים, כאמור בנספח ג' להוראה 203, לסיווג מסלקת הבורסה ומסלקת המעו"ף כצדדים נגדיים מרכזיים כשירים. זאת, בעקבות תיקונים שונים בחקיקה והצהרת רשות ניירות-ערך בעניין, ולאחר סיום הוראות המעבר, שלפיהן ניתן היה להתייחס לבורסה בתל-אביב כצד נגדי מרכזי כשיר עד לתאריך 30 ביוני 2017. ההשפעה של אימוץ החוזר במועד הדיווח אינה מהותית.

### י. התייעלות תפעולית

באשר למכתב הפיקוח על הבנקים מחדש ינואר 2016 בנושא התייעלות תפעולית, ראה [ביאור 22 בדוחות הכספיים לשנת 2016](#). השפעת עלויות תוכנית התייעלות על יחסי הלימות הון, המוערכת בכ-0.23% למועד הדיווח, נזקפת בשיעורים שווים על פני 5 שנים החל משנת 2017 ואילך. בהמשך למכתב האמור, בחדש יוני 2017 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל - התייעלות בתחום הנדל"ן", אשר מעודד את התאגידים הבנקאיים לבחון, בנוסף להתייעלות בהוצאות כוח אדם, גם אפשרויות לצמצום עלויות נדל"ן ותחזוקה של יחידות המטה וההנהלה, לרבות באמצעות בחינה מחודשת של מיקומן הגיאוגרפי (להלן: התייעלות בתחום הנדל"ן). במסגרת זאת, על מנת לעודד יישום תוכנית התייעלות בתחום הנדל"ן, הפיקוח יאשר לבנקים הקלות בנושא הלימות הון. בהתאם למכתב הנוסף, יוארך תוקפו של המכתב המקורי עד ליום 30 ביוני 2018.

### יא. יחס מינוף

הבנק מיישם את הוראת ניהול בנקאי תקין 218 בנושא "יחס מינוף" (להלן: "ההוראה"). ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט ושקוף שאינו מבוסס סיכון, אשר יפעל כמדידה משלימה ואמינה לדרישות ההון מבוססות הסיכון, ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי.

יחס המינוף מבוסס באחוזים ומוגדר כיחס בין מדידת ההון למדידת החשיפה. ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון רובד 1 כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין 202, תוך התחשבות בהסדרי המעבר שנקבעו. סך מדידת החשיפה היא סכום החשיפות המאזניות, חשיפות לנגזרים ולעסקות מימון ניירות-ערך ופריטים חוץ-מאזניים.

בהתאם להוראה, תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד. תאגיד בנקאי, שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה 20% או יותר מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-6%. בהתאם לאמור לעיל, יחס המינוף המזערי שנדרש מהבנק הוא 6%. יחס המינוף של הבנק ושל חברות בנות משמעותיות בישראל מחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 218 בדבר "יחס מינוף". יחס המינוף של חברות בנות בנקאיות בחו"ל מוצג בהתאם להוראות הרגולטוריות והיחסים הנדרשים בכל תחום שיפוט, ככל שקיימים.

# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

## ביאור 9 הון, הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

31 בדצמבר 2016	30 בספטמבר 2016	30 בספטמבר 2017	
מבוקר	בלתי מבוקר		
	במיליוני ש"ח		
<b>א. בנתוני המאוחד</b>			
36,510	36,644	<b>37,568</b>	הון רובד 1*
503,875	495,087	<b>510,009</b>	סך החשיפות*
באחוזים			
7.25%	7.40%	<b>7.37%</b>	יחס מינוף
6.00%	6.00%	<b>6.00%</b>	יחס מינוף מזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים
<b>ב. חברות בת משמעותיות</b>			
<b>ישראלכרט</b>			
12.93%	12.09%	<b>12.25%</b>	יחס מינוף
5.00%	5.00%	<b>5.00%</b>	יחס מינוף מזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים
<b>בנק הפועלים שוויץ**</b>			
8.55%	11.10%	<b>9.29%</b>	יחס מינוף
<b>בנק פודיטיף</b>			
15.25%	15.70%	<b>20.16%</b>	יחס מינוף
3.00%	3.00%	<b>3.00%</b>	יחס מינוף מזערי הנדרש בהתאם לרגולציה המקומית
<p>* נתונים אלה כוללים התאמות בגין תוכנית ההתייעלות שנקבעו לפי מכתב הפיקוח על הבנקים מיום 12 בינואר 2016 בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל". השפעת עלויות תוכנית ההתייעלות על יחס המינוף למועד הדיווח, המוערכת בכ-0.13% נזקפת בשיעורים שווים על פני 5 שנים החל משנת 2017 ואילך.</p> <p>** על-פי הרגולציה המקומית בשוויץ לא קיימת דרישת מינימום ליחס מינוף.</p>			
באחוזים			
השפעת גידול ב-1 מיליארד ש"ח בסך החשיפות	השפעת קיטון ב-100 מיליוני ש"ח בהון רובד 1		
<b>ג. להלן השפעות על יחס המינוף ליום 30 בספטמבר 2017:</b>			
<b>(0.01%)</b>	<b>(0.02%)</b>		בנק בנתוני המאוחד
<b>(0.53%)</b>	<b>(0.46%)</b>		ישראלכרט

## ביאור 9 הון, הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

### יב. יחס כיסוי הנזילות

בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 221 בנושא "יחס כיסוי נזילות" הדרישה המזערית החל מיום 1 בינואר 2017 הינה 100%. היחס בתאגיד הבנקאי "סולו" ובמאחד מחושב מדי יום. היחסים מדווחים כממוצע התצפיות היומיות. מספר התצפיות ששימשו בחישוב הממוצע ברבעון המדווח הינו 63. חברות כרטיסי אשראי פטורות מחישוב עצמאי אך נכללות בנתוני המאחד.

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2016	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017

באחוזים

### א. בנתוני המאחד<sup>(1)</sup>

יחס כיסוי נזילות	117%	123%	124%
יחס כיסוי נזילות המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים*	80%	100%	80%

### ב. בנתוני הבנק<sup>(2)</sup>

יחס כיסוי נזילות	113%	120%	118%
יחס כיסוי נזילות המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים*	80%	100%	80%

### ג. חברות בת משמעותיות\*\*

#### בנק הפועלים שוויץ

יחס כיסוי נזילות בהתאם לרגולציה המקומית	172%	179%	191%
יחס כיסוי נזילות המזערי הנדרש בהתאם לרגולציה המקומית***	70%	80%	70%

- \* היחס המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים עומד על שיעור של 100% החל מיום 1 בינואר 2017.
- \*\* בשלב זה, חברות כרטיסי האשראי לא נדרשות למלא אחר החוזר והן תמשכנה לעמוד בדרישות הוראת ניהול בנקאי תקין 342. בהמשך, חברות כרטיסי האשראי יידרשו לעמוד במודל כמותי פיקוחי, אשר יותאם למאפייני הפעילות שלהן. כמו-כן, בנק פוזיטיף אינו כפוף בתורכיה להוראת יחס כיסוי נזילות.
- \*\*\* יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש בהתאם לרגולציה המקומית גדל ב-10% כל שנה עד לשיעור של 100% בשנת 2019.
- (1) החל מיום 1 בינואר 2017 היחס במאחד מחושב מדי יום, ומדווח בדוח כממוצע התצפיות היומיות. בשנת 2016 היחס במאחד חושב, בהתאם להוראות המעבר, מדי חודש, ודווח כממוצע שלוש התצפיות החודשיות.
- (2) היחס בתאגיד הבנקאי "סולו" מחושב מדי יום, ומדווח בדוח כממוצע התצפיות היומיות. בהתאם לפרסום בנק ישראל בקובץ שאלות ותשובות מיום 29 בספטמבר 2016 בנושא הכללה בדיווח סולו של תאגיד בנקאי, חברות בת המחזיקות נכסים נזילים עבור התאגיד, החל מיום 1 ביולי 2017 חישוב יחס כיסוי נזילות סולו כולל חברות בנות אלו.

## ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

במיליוני ש"ח

### ביאור 10 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

#### א. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות

31 בדצמבר	30 בספטמבר		
2016	2016	2017	
מבוקר	בלתי מבוקר		
463	485	417	(1) התחייבות לרכישת ניירות-ערך
5	74	42	(2) הקמה של בניינים וציוד ורכישתם
			(3) חוזי שכירות לזמן ארוך - דמי שכירות של בניינים וציוד בשל התקשרויות לתשלום בשנים הבאות:
157	157	157	בשנה הראשונה
155	155	154	בשנה השניה
150	150	127	בשנה השלישית
111	111	112	בשנה הרביעית
97	97	104	בשנה החמישית
529	529	602	מעל חמש שנים
1,199	1,199	1,256	סך-הכל דמי שכירות של בניינים וציוד

(4) פעילות מכירת אשראי הטבלה שלהלן מסכמת את פעילות מכירת האשראי של הבנק:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
	2016	2017	2016	2017	
מבוקר		בלתי מבוקר			
4,229	3,928	186	2,530	-	הערך בספרים של האשראי שנמכר
4,331	4,036	190	2,526	-	תמורה שהתקבלה במזומן
9	6	-	6	-	התחייבות שרות - הוצאה בגין שירותי תפעול
93	102	4	(10)	-	סך-הכל רווח (הפסד) נטו ממכירת אשראי

## ביאור 10 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

### ב. תביעות משפטיות

קבוצת הבנק (הבנק וחברות מאוחדות שלו) הינה צד להליכים משפטיים, לרבות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות, שנקטו נגדה לקוחותיה, לקוחותיה בעבר וכן צדדים שלישיים שונים, שראו את עצמם נפגעים או ניזוקים מפעילותה במהלך עסקיה הרגיל. עילות התביעות נגד קבוצת הבנק שונות ומגוונות. סכום החשיפה בשל תביעות שהוגשו נגד הבנק בנושאים שונים, שאפשרות התממשותן הינה אפשרית (Reasonably Possible), מסתכם ליום 30 בספטמבר 2017 בכ- 215 מיליון ש"ח.

**א.** לפרטים בדבר פירוט התביעות והבקשות לאישור תובענות כתובענות ייצוגיות בסכומים מהותיים, ראה [ביאור 26ג.א\) בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2016](#). למועד הדוחות הכספיים לא חלו שינויים מהותיים ביחס למפורט בביאור 26ג.א) בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2016 בקשר לתביעות נגד קבוצת הבנק למעט כמפורט להלן:

- 1.** באשר לתביעה שפורטה בסעיף 1 בביאור האמור, ביום 12 במרץ 2017 קבע בית המשפט כי עניין העמלה הצולבת כלול לכאורה בפסק הדין של בית הדין להגבלים עסקיים ולפיכך, ההליכים הנוגעים לטענות בדבר צורך בהבהרה או בשינוי פסק הדין של בית הדין להגבלים עסקיים אינם יכולים להתבצע במסגרת תובענה ייצוגית. לאור זאת, הסכימו הצדדים כי המשך ההליכים יידחה על מנת לאפשר למבקש למצות הליכים אחרים שבכוונתו לנקוט.
- 2.** באשר לתביעה שפורטה בסעיף 2 בביאור האמור, ביום 29 באוגוסט 2017, דחה בית המשפט הפדרלי בווישינגטון DC את התביעה. ביום 8 בספטמבר 2017 הגישו התובעים הודעה לבית המשפט המחוזי במחוז קולומביה על כוונתם לערער על החלטת הדחייה הנ"ל.
- 3.** באשר לתביעה שפורטה בסעיף 3 בביאור האמור, לנוכח בקשות אישור דומות שהגישו המבקשים ו/או צדדים הקשורים אליהם כנגד בנקים אחרים, הוגשה בחודש יולי 2017 על-ידי באי כוחם של המבקשים, בקשה לאיחוד הדינים לבית המשפט העליון אשר נדחתה על ידו. ביום 24 ביולי 2017, הוגשה בקשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב לאיחוד הדין בבקשות השונות. טרם התקבלה החלטה בבקשה.
- 4.** באשר לתביעה שפורטה בסעיף 4 בביאור האמור, ביום 7 בספטמבר 2017, ניתן פסק דין אשר דחה את בקשת האישור, בין היתר בשל העובדה, שהתנהלות הבנק בעניין הפרשות שבוצעו עקב החשיפה לקנסות בקשר עם חקירת הרשויות בארצות-הברית, בוצעו בתיאום והסכמה עם המפקח על הבנקים.
- 5.** באשר לתביעות שפורטו בסעיף 5 ו-7 בביאור האמור שהדין בהן אוחד כאמור שם - הצדדים הגישו סיכומים וממתינים להחלטת בית המשפט.
- 6.** באשר לתביעה שפורטה בסעיף 8 בביאור האמור - במסגרת הליכי גישור שמתנהלים בין הצדדים נחתם הסכם ומתווה למינוי בודק והסוגיות אשר יבדקו על ידו ומונה על-ידי הצדדים בודק מוסכם.
- 7.** ביום 11 בינואר 2017, הוגשו לבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו כתב תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית, נגד הבנק. המבקש העמיד את סכום התביעה על כ-590 מיליון ש"ח אך הוא מבקש להתיר לו לתקן את הסכום בהתאם לעובדות שיתבררו. לטענת המבקש, הבנק גובה עמלות בגין החזרת שיקים, מלקוחות שחשבונום הוגבל במשיכת שיקים. לפי הטענה, גביית העמלות נעשית בניגוד להוראות הדין או בהתאם לתקנות שהותקנו בחוסר סמכות ובניגוד להוראות חקיקה ראשית. המבקש טוען בין היתר, כי מי שחשבונו הוגבל, אין לראות בשיקים שנמשכו על ידו שיקים, אלא פיסות נייר בלבד שאין באי כבודן משום שירות המתיר גביית עמלה. לטענת המבקש, גביית עמלות בגין החזרת שיק מחמת כך שהחשבון מוגבל, הן בחשבון המושך והן בחשבון הנפרע, מהווה הפרת חובות החלות על הבנק ביחסיו עם לקוחותיו.
- 8.** ביום 29 בספטמבר 2016, הוגשו נגד הבנק כתב תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית, לבית המשפט המחוזי בירושלים. סכום התביעה הועמד על סכום שלא יפחת מ-500 מיליון ש"ח. המבקש טוען כי הבנק נהג ברשלנות, התעשרות שלא כדין, הפרת חובת תום הלב, מצג שווא והטעת לקוחותיו, בעת שסגר עשרות סניפים ברחבי ישראל והעביר את לקוחותיהם לסניפים אחרים וכן, בבטלו עמדות טלר בסניפים אחרים, כל זאת מבלי להיוועץ בלקוחותיו. לטענת המבקש, בפעולותיו אלו גרם הבנק לו ולקבוצה אותה הוא מבקש לייצג, לפגיעה מהותית ברמת השירות, ובנוסף בין היתר גם, פגיעה בנוחות, השחתת זמן יקר ועוגמת נפש. בקשת המבקש הנה, כי בית המשפט יורה לבנק המשיב לפצות את לקוחותיו, אשר נפגעו מפעולותיו האמורות של הבנק, וכן לתת פיתרון לחברי הקבוצה בנוגע לעתיד.
- בין הצדדים הוסכם על הסתלקות המבקש מהבקשה לאישור ללא צו להוצאות, תוך התחייבות המבקש ובא כוחו שלא להגיש בקשה לאישור נוספת נגד הבנק באותו נושא.
- 9.** ביום 17 באוגוסט 2016 הוגשו לבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו תביעה ובקשה לאישורה וניהולה כתובענה ייצוגית כנגד עשרה בנקים והבנק בתוכם (להלן בסעיף זה: "הבנקים המשיבים"). לטענת המבקשות הן אינן מסוגלות להראות בשלב זה מהו היקף הנזק, אך הן מעמידות את סכום הבקשה, נגד כל הבנקים על דרך האומדנה בסכום של לכל הפחות כמיליארד ש"ח. לטענת המבקשות הבנק גובה מלקוחותיו שאינם מסווגים כיחידים או כעסקים קטנים, עמלות שאינן מצוינות בתעריפון המלא ו/או סכומי עמלות העולים על גובה העמלות שנקבעו בתעריפון המלא. לטענת המבקשות התעריפון המלא הוא תעריפון סטטוטורי המחייב, בהתאם לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981, לכל סוגי הלקוחות לרבות עסקים גדולים. לטענתן גביית עמלות שאינן מצוינות בו או בסכומים הגבוהים מהסכומים שנקבעו בו, מהווה הפרת חובות החלות על הבנק ביחסיו עם לקוחותיו, לרבות חובות אמון, חובות גילוי כלליות וספציפיות, חובות מכח חוק הבנקאות וכלליו, חובות מכח דיני החוזים, חובות מכח דיני עשיית עושר ולא במשפט, באופן המגבש עוולות נזיקיות ובהן תרמית וגזל, הפרת חובה חקוקה ורשלנות וכן פגיעה באוטונומיה ועילת תביעה מכח חוק ההגבלים העסקיים. לבקשת הבנק ומשיבים נוספים כי המבקשות יפקידו ערובה להבטחת ההוצאות, התקבלה ביום 7 במאי 2017 החלטה כי על כל אחת מהמבקשות להפקיד ערובה בסך 250,000 ש"ח וזאת עד ליום 8 ביוני 2017, אם לא יעשו כן הבקשה תימחק. אחת המבקשות לא הפקידה את הערובה ונמחקה מן ההליך. המבקשת השניה הגישה בקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון על החלטת הערובה אשר נדחתה ביום 2 באוקטובר 2017. משלא הופקדה הערובה כמתחייב מההחלטות האמורות, הורה בית המשפט המחוזי ביום 7 בנובמבר 2017 על מחיקת בקשת האישור.

## ביאור 10 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

### ב. תביעות משפטיות (המשך)

ב. כמו-כן, תלויות ועומדות נגד קבוצת הבנק תביעות, לרבות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות, כמפורט להלן שלדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת משפטיות, לא ניתן בשלב זה להעריך את סיכויי הליכים משפטיים אלו ולפיכך לא בוצעה ביגים הפרשה:

1. ביום 27 ביוני 2017 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד כתב תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית נגד הבנק. התביעה אינה נוקבת בסכום. עניינה של הבקשה בטענה כי הבנק גבה עמלת ליווי פיננסי שלא כדין מיחידים או עסקים קטנים, כאשר כלל במסגרת עמלה זו אחוז מכלל העלות של בניית הדירה בתוספת עלות הקרקע ולא רק אחוז מהאשראי שהעמיד הבנק ללקוח.

2. ביום 27 בפברואר 2017 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד כתב תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית נגד ארבעה בנקים והבנק בתוכם. התביעה אינה נוקבת בסכום. עניינה של התביעה בטענה לפיה הבנק גובה עמלת פקיד מלקוחותיו, בבצעם פעולה של הפקדת שיקים ומזומנים, גם במקרה בו המכונות האוטומטיות לשירות עצמי בהן ניתן לבצע את ההפקדה ולשלם עמלה בערוץ ישיר בלבד, אינן תקינות ולא קיימת למעשה אפשרות סבירה לבצע את הפעולות בערוץ ישיר. בעקבות הסדר דיוני בין הצדדים, הבקשה תידון במאוחד עם בקשה בנושא דומה שהוגשה נגד בנק אחר.

3. ביום 8 בדצמבר 2016 הוגשו לבית המשפט המחוזי במחוז מרכז נגד חמישה בנקים והבנק בתוכם (להלן: "הבנקים המשיבים") כתב תביעה ובקשה לאישורה וניהולה כתובענה ייצוגית. התובע לא ציין בשלב זה את גובהו המשוער של הנזק אשר נגרם לטענתו לקבוצה, אך הוא מעריך אותו בסכום של 500 מיליון ש"ח לפחות.

עניינה של הבקשה היא בטענה, לפיה הבנקים המשיבים גבו עמלה בגין פעולה של העברת מטבע-חוץ שלא כדין כאשר תמחרו את העמלה באופן מדורג כך שייגבו שלוש "דרגות" שונות של עמלת מינימום. לטענת התובע בכך הפרו הבנקים המשיבים את חובותיהם החקוקות על-פי חוקים שונים. בדיון שהתקיים ביום 3 ביולי 2017, הורה בית המשפט למבקש, להגיש בקשה מתוקנת עד ליום 15 באוקטובר 2017, על דרך של הוספת מבקשים כדי שתיווצר הפרדה בין זהות המבקשים ובא כוח המייצג וכן על מנת לנסות ולאתר מבקשים בעלי עילת תביעה אישית כנגד כל אחד מהבנקים המשיבים. בהתאם להחלטה האמורה, הגיש המבקש ביום 3 בספטמבר 2017, בקשה מתוקנת בה צורפו שלושה מבקשים כנגד הבנקים המשיבים והוסר שמו של המבקש.

ג. במהלך שנת 2011, בעקבות הודעת רשויות שוויץ לבנק הפועלים (שוויץ) בע"מ (להלן: "הפועלים שוויץ"), כי כמה בנקים שוויצריים ובהם הפועלים שוויץ נחקרים על-ידי רשויות של ארצות-הברית, בקשר עם חשד או חשש לסיוע ללקוחות אמריקאים בהעלמת מס מרשויות ארצות-הברית, מסר הפועלים שוויץ לרשויות שוויץ מידע סטטיסטי אודות עסקיו עם לקוחות אמריקאים על מנת שיעבירו אותו לרשויות ארצות-הברית. ביום 29 באוגוסט 2013 פורסם כי שלטונות ארצות-הברית ושוויץ הגיעו להסדר ("ההסדר השוויצרי"), לפיו בנקים שוויצריים אשר יבחרו להצטרף להסדר השוויצרי ויעמדו בתנאיו (ביניהם, תשלום קנס, מסירת מידע נרחב אודות החשבונות של לקוחותיהם האמריקאים, אודות כספים שהתקבלו מבנקים אחרים ועוד), לא יועמדו לדיון בארצות-הברית בקשר עם עניינים המהווים חלק מהסדר זה. ההסדר השוויצרי מגדיר "קטגוריה 2" כקטגוריה שמתייחסת לבנקים שאינם נתונים לחקירה ושיכולים להצטרף להסדר ולחתום על הסכם אי העמדה לדיון (Non-Prosecution Agreement). משרד המשפטים האמריקאי פרסם, כי ההסדר השוויצרי לא יחול על 14 בנקים שוויצריים, אשר לגבי פעילותם הינו מנהל חקירה. לפיכך, גם הפועלים שוויץ אינו נכללים בהסדר השוויצרי וביום 29 באוגוסט 2013 הודיע משרד המשפטים האמריקאי במכתב לבא כוחו של הפועלים שוויץ, כי הוא לא ייכלל בו בהיותו נתון לחקירה. במכתב האמור לא פורטו טענות או דרישות כלשהן.

במסגרת החקירה המתנהלת נגד קבוצת הבנק על-ידי רשויות ארצות-הברית בקשר עם חשד כי קבוצת הבנק סיעה ללקוחות אמריקאים בהעלמת מס מרשויות המס האמריקאיות, מבצעת קבוצת הבנק, באמצעות יועצים משפטיים חיצוניים מארצות-הברית, שוויץ וישראל, חקירה פנימית בקשר עם פעילות קבוצת הבנק מול לקוחות אמריקאים ומעבירה למשרד המשפטים (Department of Justice) (ה-DOJ) ולמחלקת השירותים הפיננסיים של מדינת ניו-יורק (New York Department of Financial Services) (ה-NYDFS) ול-Federal Reserve בניו-יורק, מידע וחומרים העולים מהחקירה הפנימית, ככל שהדבר ניתן ובגבולות הדיון. החקירה הפנימית והעברת המידע לרשויות מהבנק ומבנק הפועלים שוויץ נמשכים, לרבות ביחס למידע ונתונים נוספים שנתבקשו על-ידי הרשויות האמריקאיות ובמקביל נבדקים, באמצעות צדדים שלישיים, המתודולוגיה ואופן הבדיקות שערכה קבוצת הבנק. קבוצת הבנק ממשיכה לאחרונה לדון באינטנסיביות רבה יותר עם הרשויות האמריקאיות על הממצאים שעלו במהלך החקירה והבדיקות ובפרט על ממצאים בקשר לפעילות הפועלים שוויץ מול לקוחותיו האמריקאים וכן ביחס למידת האחריות שייקחו בנק הפועלים והפועלים שוויץ על עצמם במסגרת הסדר או הסדרים מוסכמים (אם יושגו) ובדבר מתכונתם ואופיים, במטרה להגיע להסדר, או הסדרים, במהלך החודשים הקרובים. בשלב זה טרם הושגה הסכמה עם הרשויות האמורות על סוג ומתכונת ההסדר או ההסדרים המוסכמים (אם יושגו). ממצאים שעלו ובכלל זה ממצאים בדבר פעולות מסוימות של בכירים לשעבר בפועלים שוויץ במספר מקרים, עלולים להשפיע לרעה על אופי ההסדר (אם יושג) ביחס להפועלים שוויץ ומידת אחריותו (לעניין הפסקת פעילות בנק הפועלים שוויץ ראה גם [ביאור 17](#) לתמצית הדוחות הכספיים).

נכון למועד הדיווח לא התקיים דיון בין נציגי קבוצת הבנק ועורכי דינה לבין הרשויות האמריקאיות ביחס לסכומים שתידרש קבוצת הבנק לשלם ואף טרם הושגה הסכמה ביחס לאופן חישובם של רכיבי תשלום או ביחס לעקרונות חישוב הסכומים שתידרש קבוצת הבנק לשלם במסגרת הסדר או הסדרים אפשריים עם הרשויות האמריקאיות. לאור האמור, ועל בסיס חוות הדעת של יועציו המשפטיים, אין בידי הבנק להעריך באופן מהימן את היקף החשיפה או את טווח החשיפה בקשר עם חקירת הרשויות האמריקאיות.

## ביאור 10 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

במהלך החודשים ספטמבר-נובמבר 2017, התקיימו מספר פגישות ושיחות עם ה-DOJ בהן נדונו ביתר פירוט נושאים הנוגעים לאופן החישוב ובכלל זה היבטים הנוגעים לאוכלוסיית הלקוחות אשר ביחס אליהן ידרש הבנק לשלם לרשויות האמריקאיות, התקופה הרלוונטית לחישוב ושיעורי המס האמריקאי הרלוונטיים לחישוב הסכומים האמורים. על בסיס נתונים שנאספו ועובדו במהלך תקופה זו על-ידי קבוצת הבנק ובהמשך לפגישות ולשיחות האמורות, והגם שטרם הושגה הסכמה כלשהי עם ה-DOJ וטרם נדונו כל רכיבי התשלום האפשריים שבגינם תיידרש קבוצת הבנק לשלם, כדוגמת קנס שבשלב זה לא ניתן להעריכו ולא נכללה הפרשה בגינו, הגדיל הבנק בדוחות כספיים אלה את סכום ההפרשה בקשר עם החשיפה הנובעת מחקירת הרשויות האמריקאיות בסך של כ-80 מיליון דולר (המתווספים לסך כולל של כ-188.5 מיליון דולר אשר הופרש בעבר). לפיכך, סכום ההפרשה הכולל בעניין זה עומד, נכון ליום 30 בספטמבר 2017 על סך השווה לכ-268.5 מיליון דולר (סך של כ-960 מיליון ש"ח). בגין חקירת ה-DOJ בקשר עם אומדן רכיב אובדן המס שהיה על הלקוחות האמריקאים האמורים לשלם לשלטונות המס בארצות-הברית, וכן בהתאם להוראת הפיקוח על הבנקים שניתנה בעבר (כמפורט [בביאור 10.ג. לדוחות הכספיים ליום 30 ביולי 2017](#)), גם בגין חשיפה לסכומים כלפי רשויות אחרות בארצות-הברית בשיעור של 30% מסכום ההפרשה בגין ה-DOJ.

ראה גם [ביאור 26' לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2016](#).

בשלב זה, אין ביכולתו של הבנק, בהתבסס על חוות הדעת של יועציו המשפטיים, להעריך באופן מהימן את היקף החשיפה, או את טווח החשיפה של קבוצת הבנק בקשר עם חקירת הרשויות האמריקאיות ואפשר שבסופו של דבר התוצאות יהיו שונות, כך שהסכומים שתשלם במסגרת הסדרים עם הרשויות האמריקאיות (אם יושגו), יהיו גבוהים משמעותית מסכום ההפרשה. יודגש, כי אין בעצם ההפרשה משום הודאה בטענה כלשהי שעלולה לעלות כנגד קבוצת הבנק על-ידי הרשויות בארצות-הברית ו/או על-ידי כל גורם אחר.

**ד.** במהלך שנת 2015 הגיש משרד המשפטים האמריקאי לבית המשפט הפדרלי בניו-יורק, כתב אישום נגד בכירים בארגון הכדורגל הבינלאומי (FIFA) ואחרים, בעבירות שוחד, תרמית ועבירות קשורות. בחודש דצמבר 2015 פורסם כתב אישום חדש אשר החליף את כתב האישום המקורי (Superseding Indictment). על-פי כתב האישום המקורי וה-Superseding Indictment נאשמים מסוימים החזיקו חשבונות בבנק הפועלים (שוויץ) בע"מ וביצעו עסקות כספיות הקשורות לכאורה לפרשה, בחשבונות אלה.

על-פי המדווח, כחלק מהפרשה חוקרות הרשויות האמריקאיות גם מוסדות פיננסיים שונים. במסגרת זו, נחקרת גם קבוצת הבנק, בחשד להפרות חוק, בקשר עם חשבונות בנק שהוחזקו בקבוצת הבנק על-ידי נאשמים מסוימים המעורבים בפרשה. במסגרת זו נמסרו לבנק צווי גילוי מסמכים ובקשות שונות לקבלת מידע וחומרים. בכפוף להוראות החוקים הרלוונטיים החלים על הגופים השונים בקבוצת הבנק, נמסרו לרשויות מידע ומסמכים בהיקף משמעותי. כמו-כן, משרד המשפטים האמריקאי קיים ראיונות עם חלק מעובדי הבנק. קבוצת הבנק מתקדמת בצורה משמעותית בביצועה של חקירה פנימית שהיא מנהלת בקשר עם נושא זה באמצעות עורכי דין חיצוניים, והיא משתפת פעולה עם הרשויות. על פי חוות דעת יועציה המשפטיים של קבוצת הבנק לא ניתן בשלב זה להעריך האם קבוצת הבנק תישא בחבות כלשהי במישור הפלילי, האזרחי או הרגולטורי בנושא זה, ולפיכך לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים.

## ה. יישויות בעלות זכויות משתנות (VIE)

הבנק מספק קווי נזילות לגופי איגוח שבהם צדדים שלישיים משמשים כיוצרים. הקווים המסופקים על-ידי הבנק מהווים חלק קטן יחסית מסך קווי הנזילות של אותם גופי איגוח. הבנק אינו מספק חיזוקי אשראי לגופים אלו. סך קווי הנזילות המסופקים לגופי איגוח כאמור לעיל ליום 30 בספטמבר 2017 הסתכם ב-176 מיליוני ש"ח (50 מיליוני דולר), בהשוואה ל-192 מיליוני ש"ח (50 מיליוני דולר) בסוף שנת 2016. עד ליום 30 בספטמבר 2017 לא בוצעה משיכה מאף אחד מהקווים האלו. בהתחשב בעובדה שבדרך כלל הבנק מספק חלק קטן יחסית מסך קווי הנזילות לגופי איגוח אלו ואינו מספק להם תמיכה מסוגים אחרים, הבנק קבע כי הוא אינו מחזיק בזכויות משתנות אשר הופכות אותו לנהנה העיקרי ב-VIE כלשהן של אותם גופי איגוח.

# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

בלתי מבוקר  
במיליוני ש"ח

## ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון

### א. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

30 בספטמבר 2017						
סך-הכל	חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע-חוץ	חוזי ריבית		
				שקל-מדד	אחר	
<b>1. נגזרים מגזרים*</b>						
2,545	-	-	2,545	-	-	חוזי Forward
7,374	-	-	-	7,374	-	Swaps
9,919	-	-	2,545	7,374	-	סך-הכל נגזרים מגזרים
5,851	-	-	-	5,851	-	מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע
<b>2. נגזרי ALM**,*</b>						
5,703	-	-	-	5,703	-	חוזי Futures
197,937	51	-	151,831	23,399	22,656	חוזי Forward
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה:						
120	-	-	120	-	-	אופציות שנכתבו
120	-	-	120	-	-	אופציות שנקנו
חוזי אופציה אחרים:						
54,244	98	2,803	18,817	32,526	-	אופציות שנכתבו
50,791	96	984	19,057	30,654	-	אופציות שנקנו
646,559	-	9,801	44,635	584,241	7,882	Swaps
955,474	245	13,588	234,580	676,523	30,538	סך-הכל נגזרי ALM
298,515	-	-	-	291,460	7,055	מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע
<b>3. נגזרים אחרים*</b>						
10,165	-	10,165	-	-	-	חוזי Futures
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה:						
17,462	-	12,716	4,746	-	-	אופציות שנכתבו
17,462	-	12,716	4,746	-	-	אופציות שנקנו
127	-	-	-	127	-	Swaps
45,216	-	35,597	9,492	127	-	סך-הכל נגזרים אחרים
127	-	-	-	127	-	מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע
<b>4. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט</b>						
124	124	-	-	-	-	נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי ערב
50	50	-	-	-	-	נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי מוטב
11,989	-	-	11,989	-	-	חוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט
1,022,772	419	49,185	258,606	684,024	30,538	סך-כל הסכום הנקוב

\* למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט.

\*\* נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.



# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

בלתי מבוקר  
במיליוני ש"ח

## ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים – היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

### ב. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

30 בספטמבר 2017					
סך-הכל	חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע-חוץ	חוזי ריבית	
				אחר	שקל-מדד
<b>1. נגזרים מגדרים*</b>					
53	-	-	28	25	-
236	-	-	2	234	-
<b>2. נגזרי ALM**</b>					
11,586	9	175	4,460	6,455	487
11,377	9	166	4,010	6,638	554
<b>3. נגזרים אחרים*</b>					
816	-	769	46	1	-
816	-	769	46	1	-
<b>4. נגזרי אשראי</b>					
נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי ערב:					
2	2	-	-	-	-
12,457	11	944	4,534	6,481	487
-	-	-	-	-	-
12,457	11	944	4,534	6,481	487
2,025	8	818	967	232	-
12,429	9	935	4,058	6,873	554
-	-	-	-	-	-
12,429	9	935	4,058	6,873	554
1,948	5	927	904	111	1

\* למעט נגזרי אשראי.  
 \*\* נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.  
 \*\*\* לעניין זה הסדר התחשבות נטו, הינו הסדר העומד בתנאים המשפטיים והתפעוליים שניקבעו לעניין קיזוז בנספח ג' להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203 בדבר מדידה והלימות הון.  
 (3) מתוך זה שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים משובצים בסך של 0 מיליוני ש"ח.  
 (4) מתוך זה שווי הוגן ברוטו שלילי של מכשירים נגזרים משובצים בסך של 23 מיליוני ש"ח.

# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

בלתי מבוקר  
במיליוני ש"ח

## ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

### א. סכום נקוב של מכשירים נגזרים (המשך)

30 בספטמבר 2016						
סך-הכל	חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע-חוץ	חוזי ריבית		
				שקל-מדד	אחר	
<b>1. נגזרים מגזרים*</b>						
3,451	-	-	3,451	-	-	חוזי Forward
9,719	-	-	-	9,719	-	Swaps
13,170	-	-	3,451	9,719	-	סך-הכל נגזרים מגזרים
6,932	-	-	-	6,932	-	מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע
<b>2. נגזרי ALM**,*</b>						
4,994	-	-	-	4,994	-	חוזי Futures
192,801	119	-	152,295	18,200	22,187	חוזי Forward
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה:						
6	-	6	-	-	-	אופציות שנקנו
חוזי אופציה אחרים:						
95,535	402	3,638	13,378	78,117	-	אופציות שנכתבו
95,135	360	1,553	15,035	78,187	-	אופציות שנקנו
450,680	-	11,120	48,057	383,924	7,579	Swaps
839,151	881	16,317	228,765	563,422	29,766	סך-הכל נגזרי ALM
204,490	-	-	-	197,072	7,418	מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע
<b>3. נגזרים אחרים*</b>						
2	-	2	-	-	-	חוזי Futures
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה:						
10,592	-	7,619	2,973	-	-	אופציות שנכתבו
10,592	-	7,619	2,973	-	-	אופציות שנקנו
133	-	-	-	133	-	Swaps
21,319	-	15,240	5,946	133	-	סך-הכל נגזרים אחרים
66	-	-	-	66	-	מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע
<b>4. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט</b>						
132	132	-	-	-	-	נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי ערב
50	50	-	-	-	-	נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי מוטב
12,645	-	-	12,645	-	-	חוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט
886,467	1,063	31,557	250,807	573,274	29,766	סך-כל הסכום הנקוב

\* למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט.

\*\* נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

בלתי מבוקר  
במיליוני ש"ח

## ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים – היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

### ב. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים (המשך)

30 בספטמבר 2016						
סך-הכל	חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע-חוץ	חוזי ריבית		
				אחר	שקל-מדד	
<b>1. נגזרים מגזרים*</b>						
26	-	-	20	6	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
589	-	-	-	589	-	שווי הוגן ברוטו שלילי
<b>2. נגזרי ALM**</b>						
12,331	39	226	3,313	8,276	477	שווי הוגן ברוטו חיובי
12,842	39	216	3,597	8,406	584	שווי הוגן ברוטו שלילי
<b>3. נגזרים אחרים*</b>						
473	-	436	36	1	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
473	-	436	36	1	-	שווי הוגן ברוטו שלילי
<b>4. נגזרי אשראי</b>						
נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי ערב:						
3	3	-	-	-	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
12,833	42	662	3,369	8,283	477	סך-הכל שווי הוגן ברוטו חיובי <sup>(3)</sup>
-	-	-	-	-	-	סכומי שווי הוגן שקוזזו במאזן
12,833	42	662	3,369	8,283	477	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים <sup>(1)</sup>
1,880	17	504	947	347	65	(1) מזה: יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים***
13,904	39	652	3,633	8,996	584	סך-הכל שווי הוגן ברוטו שלילי <sup>(4)</sup>
-	-	-	-	-	-	סכומי שווי הוגן שקוזזו במאזן
13,904	39	652	3,633	8,996	584	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים <sup>(2)</sup>
2,022	7	627	1,187	201	-	(2) מזה: יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים***

\* למעט נגזרי אשראי.

\*\* נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

\*\*\* לענין זה הסדר התחשבות נטו, הינו הסדר העומד בתנאים המשפטיים והתפעוליים שניקבעו לענין קיזוז בנספח ג' להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203 בדבר מדידה והלימות הון.

(3) מתוך זה שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים משובצים בסך של 8 מיליוני ש"ח.

(4) מתוך זה שווי הוגן ברוטו שלילי של מכשירים נגזרים משובצים בסך של 24 מיליוני ש"ח.

# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

מבוקר  
במיליוני ש"ח

## ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

### א. סכום נקוב של מכשירים נגזרים (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2016						
סך-הכל	חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע-חוץ	חוזי ריבית		
				שקל-מדד	אחר	
<b>1. נגזרים מגדרים*</b>						
3,236	-	-	3,236	-	-	חוזי Forward
9,915	-	-	-	9,915	-	Swaps
13,151	-	-	3,236	9,915	-	סך-הכל נגזרים מגדרים
6,725	-	-	-	6,725	-	מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע
<b>2. נגזרי ALM**,*</b>						
3,810	-	-	-	3,810	-	חוזי Futures
200,000	95	-	163,734	15,827	20,344	חוזי Forward
חוזי אופציה אחרים:						
51,608	302	3,440	16,794	31,072	-	אופציות שנכתבו
50,701	280	1,599	17,236	31,586	-	אופציות שנקנו
516,592	-	10,442	47,008	451,336	7,806	Swaps
822,711	677	15,481	244,772	533,631	28,150	סך-הכל נגזרי ALM
235,451	-	-	-	228,361	7,090	מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע
<b>3. נגזרים אחרים*</b>						
588	-	588	-	-	-	חוזי Futures
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה:						
7,646	-	5,272	2,374	-	-	אופציות שנכתבו
7,646	-	5,272	2,374	-	-	אופציות שנקנו
132	-	-	-	132	-	Swaps
16,012	-	11,132	4,748	132	-	סך-הכל נגזרים אחרים
66	-	-	-	66	-	מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע
<b>4. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט</b>						
135	135	-	-	-	-	נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי ערב
50	50	-	-	-	-	נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי מוטב
15,999	-	-	15,999	-	-	חוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט
868,058	862	26,613	268,755	543,678	28,150	סך-כל הסכום הנקוב

\* למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט.

\*\* נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

מבוקר  
במיליוני ש"ח

## ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים – היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

### ב. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2016					
סך-הכל	חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע-חוץ	חוזי ריבית	
				שקל-מדד	אחר
<b>1. נגזרים מגזרים*</b>					
61	-	-	10	51	-
301	-	-	7	294	-
<b>2. נגזרי ALM**</b>					
11,467	25	270	3,682	7,020	470
11,916	23	264	3,908	7,199	522
<b>3. נגזרים אחרים*</b>					
392	-	368	23	1	-
391	-	368	23	-	-
<b>4. נגזרי אשראי</b>					
נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי ערב:					
3	3	-	-	-	-
11,923	28	638	3,715	7,072	470
-	-	-	-	-	-
11,923	28	638	3,715	7,072	470
1,500	11	441	877	112	59
12,608	23	632	3,938	7,493	522
-	-	-	-	-	-
12,608	23	632	3,938	7,493	522
1,927	5	601	1,204	115	2

\* למעט נגזרי אשראי.

\*\* נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

\*\*\* לעניין זה הסדר התחשבות נטו, הינו הסדר העומד בתנאים המשפטיים והתפעוליים שניקבעו לעניין קיזוז בנספח ג' להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203 בדבר מדידה והלימות הון.

(3) מתוך זה שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים משובצים בסך של 7 מיליוני ש"ח.

(4) מתוך זה שווי הוגן ברוטו שלילי של מכשירים נגזרים משובצים בסך של 21 מיליוני ש"ח.

# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

בלתי מבוקר  
במיליוני ש"ח

## ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך)

### ג. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחודה

ליום 30 בספטמבר 2017					
סך-הכל	אחרים	ממשלות ובנקים מרכזיים	דילרים/ ברוקרים	בנקים	בורסות
12,457	4,023	59	2,025	6,318	32
שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים <sup>(1)</sup>					
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:					
(8,053)	(703)	-	(1,760)	(5,590)	-
הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים					
(1,247)	(688)	(13)	(31)	(515)	-
הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל					
3,157	2,632	46	234	213	32
סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים					
9,772	4,034	81	1,553	4,102	2
סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים <sup>(2)</sup>					
22,229	8,057	140	3,578	10,420	34
סך-הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים					
12,429	2,948	47	2,581	6,361	492
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים <sup>(3)</sup>					
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:					
(8,053)	(703)	-	(1,760)	(5,590)	-
מכשירים פיננסיים					
4,376	2,245	47	821	771	492
סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים					

ליום 30 בספטמבר 2016					
סך-הכל	אחרים	ממשלות ובנקים מרכזיים	דילרים/ ברוקרים	בנקים	בורסות
12,833	3,291	8	2,361	6,897	276
שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים <sup>(1)</sup>					
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:					
(8,877)	(618)	(8)	(2,060)	(6,191)	-
הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים					
(789)	-	-	(236)	(553)	-
הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל					
3,167	2,673	-	65	153	276
סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים					
9,020	3,885	78	1,368	3,688	1
סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים <sup>(2)</sup>					
21,853	7,176	86	3,729	10,585	277
סך-הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים					
13,904	2,802	32	3,131	7,664	275
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים <sup>(3)</sup>					
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:					
(8,877)	(618)	(8)	(2,060)	(6,191)	-
מכשירים פיננסיים					
5,027	2,184	24	1,071	1,473	275
סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים					

- (1) מתוך זה, שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים משובצים בסך של 0 מיליוני ש"ח (30.09.16: 8 מיליוני ש"ח, 31.12.16: 7 מיליוני ש"ח).  
 (2) סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי), כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה.  
 (3) מתוך זה, שווי הוגן ברוטו שלילי של מכשירים נגזרים משובצים בסך של 23 מיליוני ש"ח (30.09.16: 24 מיליוני ש"ח, 31.12.16: 21 מיליוני ש"ח).

# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

במיליוני ש"ח

## ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים – היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

### ג. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2016					
סך-הכל	אחרים	ממשלות ובנקים מרכזיים	דילרים/ ברוקרים	בנקים	בורסות
מבוקר					
11,923	2,814	3	1,888	6,886	332
שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים <sup>(1)</sup>					
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:					
(8,240)	(965)	-	(1,688)	(5,587)	-
הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים					
(1,101)	(7)	-	(191)	(903)	-
הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל					
2,582	1,842	3	9	396	332
סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים					
8,843	3,462	75	1,259	4,044	3
סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים <sup>(2)</sup>					
20,766	6,276	78	3,147	10,930	335
סך-הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים					
12,608	1,538	53	3,131	7,555	331
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים <sup>(3)</sup>					
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:					
(8,240)	(965)	-	(1,688)	(5,587)	-
מכשירים פיננסיים					
4,368	573	53	1,443	1,968	331
סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים					

- (1) מתוך זה, שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים משובצים בסך של 0 מיליוני ש"ח (30.09.16: 8 מיליוני ש"ח, 31.12.16: 7 מיליוני ש"ח).  
 (2) סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי), כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה.  
 (3) מתוך זה, שווי הוגן ברוטו שלילי של מכשירים נגזרים משובצים בסך של 23 מיליוני ש"ח (30.09.16: 24 מיליוני ש"ח, 31.12.16: 21 מיליוני ש"ח).

### ד. פירוט מועדי פירעון (סכומי ערך נקוב)

ליום 30 בספטמבר 2017				
סך-הכל	מעל 5 שנים	מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 3 חודשים ועד שנה	עד 3 חודשים
בלתי מבוקר				
חוזי ריבית				
30,538	5,924	11,881	10,885	1,848
שקל-מדד				
684,024	112,485	321,555	129,365	120,619
אחר				
258,606	15,413	31,484	81,597	130,112
חוזי מטבע-חוץ				
49,185	331	7,027	9,353	32,474
חוזים בגין מניות				
419	-	66	238	115
חוזי סחורות ואחרים (כולל נגזרי אשראי)				
1,022,772	134,153	372,013	231,438	285,168
סך-הכל				

ליום 30 בספטמבר 2016				
בלתי מבוקר				
886,467	120,850	252,487	302,635	210,495
סך-הכל				
ליום 31 בדצמבר 2016				
מבוקר				
868,058	126,704	275,401	226,156	239,797
סך-הכל				





# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

בלתי מבוקר  
במיליוני ש"ח

## לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017

סך-הכל	פעילות חו"ל		פעילות ישראל						
	סך-הכל פעילות חו"ל	סך-הכל פעילות ישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית
<b>2,539</b>	<b>189</b>	<b>2,350</b>	-	<b>284</b>	<b>15</b>	<b>355</b>	<b>185</b>	<b>624</b>	<b>8</b>
<b>(376)</b>	<b>(81)</b>	<b>(295)</b>	-	<b>(99)</b>	<b>(71)</b>	<b>(33)</b>	<b>(12)</b>	<b>(20)</b>	<b>(10)</b>
<b>2,163</b>	<b>108</b>	<b>2,055</b>	-	<b>185</b>	<b>(56)</b>	<b>322</b>	<b>173</b>	<b>604</b>	<b>(2)</b>
-	<b>12</b>	<b>(12)</b>	-	<b>21</b>	<b>78</b>	<b>(71)</b>	<b>(9)</b>	<b>(18)</b>	<b>34</b>
<b>2,163</b>	<b>120</b>	<b>2,043</b>	-	<b>206</b>	<b>22</b>	<b>251</b>	<b>164</b>	<b>586</b>	<b>32</b>
<b>152</b>	<b>18</b>	<b>134</b>	<b>1</b>	<b>111</b>	<b>4</b>	<b>8</b>	<b>4</b>	<b>4</b>	<b>1</b>
<b>1,325</b>	<b>29</b>	<b>1,296</b>	<b>232</b>	<b>24</b>	<b>39</b>	<b>148</b>	<b>86</b>	<b>276</b>	<b>43</b>
<b>1,477</b>	<b>47</b>	<b>1,430</b>	<b>233</b>	<b>135</b>	<b>43</b>	<b>156</b>	<b>90</b>	<b>280</b>	<b>44</b>
<b>3,640</b>	<b>167</b>	<b>3,473</b>	<b>233</b>	<b>341</b>	<b>65</b>	<b>407</b>	<b>254</b>	<b>866</b>	<b>76</b>
<b>25</b>	<b>11</b>	<b>14</b>	-	<b>1</b>	<b>4</b>	<b>(229)</b>	<b>(112)</b>	<b>162</b>	-
<b>2,607</b>	<b>423</b>	<b>2,184</b>	<b>363</b>	<b>126</b>	<b>41</b>	<b>96</b>	<b>78</b>	<b>358</b>	<b>58</b>
-	<b>(8)</b>	<b>8</b>	<b>(15)</b>	<b>(44)</b>	<b>10</b>	<b>11</b>	<b>4</b>	<b>52</b>	<b>13</b>
<b>2,607</b>	<b>415</b>	<b>2,192</b>	<b>348</b>	<b>82</b>	<b>51</b>	<b>107</b>	<b>82</b>	<b>410</b>	<b>71</b>
<b>1,008</b>	<b>(259)</b>	<b>1,267</b>	<b>(115)</b>	<b>258</b>	<b>10</b>	<b>529</b>	<b>284</b>	<b>294</b>	<b>5</b>
<b>561</b>	<b>18</b>	<b>543</b>	<b>32</b>	<b>94</b>	<b>4</b>	<b>204</b>	<b>107</b>	<b>105</b>	<b>1</b>
<b>447</b>	<b>(277)</b>	<b>724</b>	<b>(147)</b>	<b>164</b>	<b>6</b>	<b>325</b>	<b>177</b>	<b>189</b>	<b>4</b>
<b>5</b>	-	<b>5</b>	-	<b>5</b>	-	-	-	-	-
<b>452</b>	<b>(277)</b>	<b>729</b>	<b>(147)</b>	<b>169</b>	<b>6</b>	<b>325</b>	<b>177</b>	<b>189</b>	<b>4</b>
<b>17</b>	<b>16</b>	<b>1</b>	-	<b>4</b>	-	-	-	-	-
<b>469</b>	<b>(261)</b>	<b>730</b>	<b>(147)</b>	<b>173</b>	<b>6</b>	<b>325</b>	<b>177</b>	<b>189</b>	<b>4</b>

# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

## ביאור 12 מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017		
פעילות ישראל		
משקי בית		
סך-הכל	מזה: הלוואות לדיור	מזה: כרטיסי אשראי
<b>109,273</b>	<b>62,131</b>	<b>9,508</b>
-	-	-
<b>109,731</b>	<b>62,465</b>	<b>9,154</b>
<b>112,538</b>	<b>63,682</b>	<b>9,317</b>
<b>735</b>	-	<b>18</b>
<b>654</b>	<b>563</b>	-
<b>124,122</b>	<b>7</b>	-
<b>124,108</b>	-	-
<b>124,719</b>	-	-
<b>89,354</b>	<b>37,652</b>	<b>11,293</b>
<b>89,489</b>	<b>37,615</b>	<b>11,093</b>
<b>71,116</b>	-	-
פיצול הכנסות ריבית, נטו:		
<b>712</b>	<b>120</b>	<b>52</b>
<b>70</b>	-	-
-	-	-
<b>782</b>	<b>120</b>	<b>52</b>

# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

בלתי מבוקר  
במיליוני ש"ח

## לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017

סך-הכל	פעילות ישראל								
	פעילות חו"ל	סך-הכל פעילות ישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית
452,503	47,355	405,148	5,262	146,909	2,286	46,108	26,894	66,691	1,725
179	-	179	-	179	-	-	-	-	-
276,492	16,140	260,352	5,110	-	1,887	46,913	27,525	67,466	1,720
279,378	15,711	263,667	5,308	-	2,043	47,663	26,929	67,321	1,865
2,761	149	2,612	-	-	-	567	305	1,004	1
847	-	847	-	-	-	-	-	193	-
416,692	25,408	391,284	10	56,277	56,605	45,053	22,297	52,294	34,626
343,954	25,943	318,011	-	-	55,019	37,199	20,765	46,294	34,626
342,747	23,419	319,328	-	-	55,557	37,189	20,096	49,652	32,115
321,711	21,111	300,600	5,716	23,953	6,412	57,614	39,922	74,831	2,798
322,689	20,663	302,026	6,063	22,314	6,670	57,898	40,617	76,207	2,768
970,923	17,069	953,854	2,632	61,660	648,345	83,424	15,807	26,843	44,027
2,293	188	2,105	-	437	9	233	152	556	6
(254)	(56)	(198)	-	(365)	11	18	12	30	26
124	(12)	136	-	134	2	-	-	-	-
2,163	120	2,043	-	206	22	251	164	586	32

# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

## ביאור 12 מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016*			
פעילות ישראל			
משקי בית			
סך-הכל	מזה: הלוואות לדירור	מזה: כרטיסי אשראי	
1,111	479	34	הכנסות ריבית מחיצוניים
(80)	-	-	הוצאות ריבית לחיצוניים
			הכנסות ריבית, נטו:
1,031	479	34	מחיצוניים
(298)	(380)	-	בינמגזרי
733	99	34	סך הכנסות ריבית, נטו
			הכנסות שאינן מריבית:
2	-	-	הכנסות מיוון שלא מריבית
458	16	165	עמלות והכנסות אחרות
460	16	165	סך הכנסות שאינן מריבית
1,193	115	199	סך הכנסות
			הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
129	-	19	הוצאות תפעוליות ואחרות:
1,275	71	119	לחיצוניים
(277)	-	-	בינמגזרי
998	71	119	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
66	44	61	רווח (הפסד) לפני מסים
19	17	15	הפרשה למסים על הרווח
47	27	46	רווח לאחר מסים
-	-	-	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות
47	27	46	רווח (הפסד) נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(1)	-	(1)	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
46	27	45	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

\* סווג מחדש.

# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

בלתי מבוקר  
במיליוני ש"ח

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016*									
סך-הכל	פעילות ישראל								
	פעילות חו"ל	סך-הכל פעילות ישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית
2,767	206	2,561	-	206	11	427	196	596	14
(656)	(77)	(579)	-	(348)	(84)	(28)	(3)	(6)	(30)
2,111	129	1,982	-	(142)	(73)	399	193	590	(16)
-	6	(6)	-	422	90	(140)	(41)	(83)	44
2,111	135	1,976	-	280	17	259	152	507	28
85	18	67	-	48	5	7	4	1	-
1,386	69	1,317	206	40	46	174	91	259	43
1,471	87	1,384	206	88	51	181	95	260	43
3,582	222	3,360	206	368	68	440	247	767	71
(118)	(10)	(108)	-	(3)	(6)	(46)	(82)	(100)	-
2,445	200	2,245	466	124	38	76	84	125	57
-	(1)	1	(3)	(39)	11	27	(1)	271	12
2,445	199	2,246	463	85	49	103	83	396	69
1,255	33	1,222	(257)	286	25	383	246	471	2
561	12	549	7	115	9	132	91	175	1
694	21	673	(264)	171	16	251	155	296	1
1	-	1	-	1	-	-	-	-	-
695	21	674	(264)	172	16	251	155	296	1
4	(1)	5	-	6	-	-	-	-	-
699	20	679	(264)	178	16	251	155	296	1

# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

## ביאור 12 מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016\*

פעילות ישראל

משקי בית

סך-הכל	מזה: הלוואות לדיור	מזה: כרטיסי אשראי	
99,023	56,313	5,922	יתרה ממוצעת של נכסים
-	-	-	מזה: השקעות בחברות כלולות
96,988	55,544	5,692	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור, ברוטו
108,880	60,559	9,389	יתרת האשראי לציבור, ברוטו, לסוף תקופת הדיווח
695	-	2	יתרת חובות פגומים
664	570	-	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
128,625	(2)	-	יתרה ממוצעת של התחייבויות
128,624	(6)	-	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
125,933	-	-	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
91,332	36,880	11,899	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
91,993	37,530	11,808	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח
73,375	-	-	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול
			פיצול הכנסות ריבית נטו:
672	100	34	מרווח מפעילות מתן אשראי
59	-	-	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
2	(1)	-	אחר
733	99	34	סך-הכל הכנסות ריבית, נטו

\* סווג מחדש.

# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

בלתי מבוקר  
במילוני שיח

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016\*

סך-הכל	פעילות חו"ל		פעילות ישראל						
	סך-הכל פעילות חו"ל	סך-הכל פעילות ישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית
446,152	51,563	394,589	5,615	137,913	1,983	51,959	29,141	67,201	1,754
150	-	150	-	150	-	-	-	-	-
266,799	20,813	245,986	5,307	-	1,512	47,389	28,160	64,984	1,646
281,446	19,175	262,271	5,429	-	1,909	54,871	27,533	61,548	2,101
4,274	95	4,179	-	-	-	2,676	327	479	2
802	17	785	-	-	-	-	-	120	1
411,584	42,838	368,746	27	52,578	44,452	49,746	26,053	28,346	38,919
330,449	31,113	299,336	-	-	42,651	41,701	24,014	23,432	38,914
326,244	31,631	294,613	-	-	41,583	35,481	20,413	35,938	35,265
329,946	24,753	305,193	5,234	29,372	5,033	68,190	37,590	64,829	3,613
325,520	24,611	300,909	5,286	29,372	4,847	64,371	36,981	64,452	3,607
993,720	27,652	966,068	2,342	63,673	670,808	76,517	13,454	16,996	48,903
2,601	92	2,509	-	926	10	253	145	496	7
(277)	7	(284)	-	(392)	4	8	7	9	21
(213)	36	(249)	-	(254)	3	(2)	-	2	-
2,111	135	1,976	-	280	17	259	152	507	28

# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

## ביאור 12 מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017			
פעילות ישראל			
משקי בית			
סך-הכל	מזה: הלוואות לדיוור	מזה: כרטיסי אשראי	
3,071	1,155	140	הכנסות ריבית מחיצוניים
(227)	-	-	הוצאות ריבית לחיצוניים
			הכנסות ריבית, נטו:
2,844	1,155	140	מחיצוניים
(548)	(809)	-	בינמגזרי
2,296	346	140	סך הכנסות ריבית, נטו
			הכנסות שאינן מריבית:
4	-	-	הכנסות מימון שלא מריבית
1,315	46	477	עמלות והכנסות אחרות
1,319	46	477	סך הכנסות שאינן מריבית
3,615	392	617	סך הכנסות
			הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
441	(9)	72	הוצאות תפעוליות ואחרות:
3,239	169	396	לחיצוניים
(85)	-	-	בינמגזרי
3,154	169	396	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
			רווח (הפסד) לפני מסים
20	232	149	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
(12)	92	39	רווח (הפסד) לאחר מסים
32	140	110	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות
-	-	-	רווח (הפסד) נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
32	140	110	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(4)	-	(4)	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
28	140	106	



# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

בלתי מבוקר  
במיליוני ש"ח

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017									
סך-הכל	פעילות ישראל								
	פעילות חו"ל סך-הכל	פעילות ישראל סך-הכל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית
8,070	605	7,465	-	630	40	1,185	577	1,935	27
(1,601)	(257)	(1,344)	-	(564)	(270)	(109)	(30)	(53)	(91)
6,469	348	6,121	-	66	(230)	1,076	547	1,882	(64)
-	18	(18)	-	660	293	(325)	(78)	(174)	154
6,469	366	6,103	-	726	63	751	469	1,708	90
470	55	415	2	349	14	25	12	8	1
3,989	178	3,811	641	60	122	481	254	810	128
4,459	233	4,226	643	409	136	506	266	818	129
10,928	599	10,329	643	1,135	199	1,257	735	2,526	219
299	14	285	-	1	-	(298)	(288)	429	-
7,009	787	6,222	673	374	125	284	234	1,113	180
-	(4)	4	(8)	(152)	30	30	13	139	37
7,009	783	6,226	665	222	155	314	247	1,252	217
3,620	(198)	3,818	(22)	912	44	1,241	776	845	2
1,607	46	1,561	71	374	17	487	305	319	-
2,013	(244)	2,257	(93)	538	27	754	471	526	2
13	-	13	-	13	-	-	-	-	-
2,026	(244)	2,270	(93)	551	27	754	471	526	2
22	16	6	-	10	-	-	-	-	-
2,048	(228)	2,276	(93)	561	27	754	471	526	2

# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

## ביאור 12 מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017			
פעילות ישראל			
משקי בית			
מזה: מזה:	מזה: מזה:	סך-הכל	
מזה: מזה:	מזה: מזה:	מזה: מזה:	
מזה: מזה:	מזה: מזה:	מזה: מזה:	
9,202	62,871	109,539	יתרה ממוצעת של נכסים
-	-	-	מזה: השקעות בחברות כלולות
8,824	63,235	109,843	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור, ברוטו
9,317	63,682	112,538	יתרת האשראי לציבור, ברוטו, לסוף תקופת הדיווח
18	-	735	יתרת חובות פגומים
-	563	654	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
-	5	124,196	יתרה ממוצעת של התחייבויות
-	-	124,186	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
-	-	124,719	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
11,029	37,642	89,616	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
11,093	37,615	89,489	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח
-	-	71,312	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול
פיצול הכנסות ריבית, נטו:			
140	346	2,099	מרווח מפעילות מתן אשראי
-	-	197	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
-	-	-	אחר
140	346	2,296	סך-הכל הכנסות ריבית, נטו

# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

בלתי מבוקר  
במיליוני ש"ח

## לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017

סך-הכל	פעילות חו"ל		פעילות ישראל						
	סך-הכל פעילות חו"ל	סך-הכל פעילות ישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית
<b>449,383</b>	<b>43,935</b>	<b>405,448</b>	<b>5,330</b>	<b>151,029</b>	<b>2,290</b>	<b>46,070</b>	<b>26,568</b>	<b>62,885</b>	<b>1,737</b>
<b>170</b>	<b>-</b>	<b>170</b>	<b>-</b>	<b>170</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>
<b>273,482</b>	<b>16,842</b>	<b>256,640</b>	<b>5,182</b>	<b>-</b>	<b>1,897</b>	<b>47,007</b>	<b>27,123</b>	<b>63,856</b>	<b>1,732</b>
<b>279,378</b>	<b>15,711</b>	<b>263,667</b>	<b>5,308</b>	<b>-</b>	<b>2,043</b>	<b>47,663</b>	<b>26,929</b>	<b>67,321</b>	<b>1,865</b>
<b>2,761</b>	<b>149</b>	<b>2,612</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>567</b>	<b>305</b>	<b>1,004</b>	<b>1</b>
<b>847</b>	<b>-</b>	<b>847</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>193</b>	<b>-</b>
<b>414,242</b>	<b>28,106</b>	<b>386,136</b>	<b>16</b>	<b>56,025</b>	<b>53,779</b>	<b>45,145</b>	<b>21,051</b>	<b>53,010</b>	<b>32,914</b>
<b>340,046</b>	<b>26,443</b>	<b>313,603</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>52,223</b>	<b>37,539</b>	<b>19,563</b>	<b>47,180</b>	<b>32,912</b>
<b>342,747</b>	<b>23,419</b>	<b>319,328</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>55,557</b>	<b>37,189</b>	<b>20,096</b>	<b>49,652</b>	<b>32,115</b>
<b>319,749</b>	<b>21,757</b>	<b>297,992</b>	<b>4,962</b>	<b>25,943</b>	<b>5,742</b>	<b>57,656</b>	<b>38,440</b>	<b>72,787</b>	<b>2,846</b>
<b>322,689</b>	<b>20,663</b>	<b>302,026</b>	<b>6,063</b>	<b>22,314</b>	<b>6,670</b>	<b>57,898</b>	<b>40,617</b>	<b>76,207</b>	<b>2,768</b>
<b>974,195</b>	<b>23,135</b>	<b>951,060</b>	<b>2,532</b>	<b>59,408</b>	<b>648,249</b>	<b>85,256</b>	<b>16,035</b>	<b>23,215</b>	<b>45,053</b>
<b>7,396</b>	<b>455</b>	<b>6,941</b>	<b>-</b>	<b>2,027</b>	<b>23</b>	<b>707</b>	<b>439</b>	<b>1,630</b>	<b>16</b>
<b>(838)</b>	<b>(127)</b>	<b>(711)</b>	<b>-</b>	<b>(1,166)</b>	<b>33</b>	<b>43</b>	<b>30</b>	<b>78</b>	<b>74</b>
<b>(89)</b>	<b>38</b>	<b>(127)</b>	<b>-</b>	<b>(135)</b>	<b>7</b>	<b>1</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>
<b>6,469</b>	<b>366</b>	<b>6,103</b>	<b>-</b>	<b>726</b>	<b>63</b>	<b>751</b>	<b>469</b>	<b>1,708</b>	<b>90</b>

# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

## ביאור 12 מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016\*

פעילות ישראל

משקי בית

מזה: מזה:	מזה: מזה:	מזה: מזה:	סך-הכל	
מזה: מזה:	מזה: מזה:	מזה: מזה:	מזה: מזה:	מזה: מזה:
מזה: מזה:	מזה: מזה:	מזה: מזה:	מזה: מזה:	מזה: מזה:
110	1,035		2,890	הכנסות ריבית מחיצוניים
-	-		(210)	הוצאות ריבית לחיצוניים
				הכנסות ריבית, נטו:
110	1,035		2,680	מחיצוניים
-	(758)		(521)	בינמגזרי
110	277		2,159	סך הכנסות ריבית, נטו
				הכנסות שאינן מריבית:
-	-		6	הכנסות מימון שלא מריבית
446	48		1,321	עמלות והכנסות אחרות
446	48		1,327	סך הכנסות שאינן מריבית
556	325		3,486	סך הכנסות
				הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
40	-		316	הוצאות תפעוליות ואחרות:
				לחיצוניים
355	215		3,359	בינמגזרי
-	-		(309)	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
355	215		3,050	
				רווח (הפסד) לפני מסים
161	110		120	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
49	44		33	רווח לאחר מסים
112	66		87	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות
-	-		-	רווח (הפסד) נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
112	66		87	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(3)	-		(3)	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
109	66		84	

\* סווג מחדש.

# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

בלתי מבוקר  
במיליוני ש"ח

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016\*

סך-הכל	פעילות חו"ל		פעילות ישראל						
	סך-הכל פעילות חו"ל	סך-הכל פעילות ישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית
7,737	631	7,106	-	623	34	1,262	571	1,694	32
(1,573)	(226)	(1,347)	-	(765)	(201)	(65)	(17)	(19)	(70)
6,164	405	5,759	-	(142)	(167)	1,197	554	1,675	(38)
-	17	(17)	-	868	219	(401)	(102)	(198)	118
6,164	422	5,742	-	726	52	796	452	1,477	80
827	101	726	-	530	17	151	14	7	1
4,041	231	3,810	621	79	134	507	293	729	126
4,868	332	4,536	621	609	151	658	307	736	127
11,032	754	10,278	621	1,335	203	1,454	759	2,213	207
(200)	4	(204)	-	4	(6)	(355)	(189)	26	-
6,889	616	6,273	874	364	115	268	258	863	172
-	5	(5)	(28)	(129)	34	47	(5)	346	39
6,889	621	6,268	846	235	149	315	253	1,209	211
4,343	129	4,214	(225)	1,096	60	1,494	695	978	(4)
1,863	52	1,811	48	462	24	590	275	381	(2)
2,480	77	2,403	(273)	634	36	904	420	597	(2)
8	-	8	-	8	-	-	-	-	-
2,488	77	2,411	(273)	642	36	904	420	597	(2)
2	(3)	5	-	8	-	-	-	-	-
2,490	74	2,416	(273)	650	36	904	420	597	(2)

# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

## ביאור 12 מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016\*

פעילות ישראל

משקי בית

סך-הכל	מזה: הלוואות לדיור	מזה: כרטיסי אשראי	
103,867	58,545	8,614	יתרה ממוצעת של נכסים
-	-	-	מזה: השקעות בחברות כלולות
103,478	58,540	8,252	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור, ברוטו
108,880	60,559	9,389	יתרת האשראי לציבור, ברוטו, לסוף תקופת הדיווח
695	-	2	יתרת חובות פגומים
664	570	-	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
123,605	4	-	יתרה ממוצעת של התחייבויות
123,594	-	-	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
125,933	-	-	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
89,002	35,762	11,741	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
91,993	37,530	11,808	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח
74,123	-	-	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול
			פיצול הכנסות ריבית נטו:
1,973	278	110	מרווח מפעילות מתן אשראי
177	-	-	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
9	(1)	-	אחר
2,159	277	110	סך-הכל הכנסות ריבית, נטו

\* סווג מחדש.

# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

בלתי מבוקר  
במילוני שיח

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016\*

סך-הכל	פעילות חו"ל		פעילות ישראל						
	סך-הכל פעילות חו"ל	סך-הכל פעילות ישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית
439,742	52,359	387,383	5,295	131,261	2,083	53,397	28,019	61,475	1,986
148	-	148	-	148	-	-	-	-	-
276,281	21,625	254,656	5,163	-	1,678	53,069	28,000	61,298	1,970
281,446	19,175	262,271	5,429	-	1,909	54,871	27,533	61,548	2,101
4,274	95	4,179	-	-	-	2,676	327	479	2
802	17	785	-	-	-	-	-	120	1
405,996	39,278	366,718	37	59,316	43,744	44,718	21,627	39,112	34,559
324,843	33,937	290,906	-	-	41,903	36,853	19,664	34,340	34,552
326,244	31,631	294,613	-	-	41,583	35,481	20,413	35,938	35,265
338,798	27,069	311,729	5,016	29,264	5,303	76,334	38,702	64,553	3,555
325,520	24,611	300,909	5,286	29,372	4,847	64,371	36,981	64,452	3,607
984,044	32,662	951,382	2,152	62,921	665,340	69,977	12,602	16,548	47,719
7,227	317	6,910	-	2,272	19	769	423	1,436	18
(709)	5	(714)	-	(1,069)	26	25	27	38	62
(354)	100	(454)	-	(477)	7	2	2	3	-
6,164	422	5,742	-	726	52	796	452	1,477	80

# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

## ביאור 12 מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016				
פעילות ישראל				
משקי בית				
	מזה: מזה: מזה: מזה:	מזה: מזה: מזה: מזה:	סך-הכל	
	מזה: מזה: מזה: מזה:	מזה: מזה: מזה: מזה:	מזה: מזה: מזה: מזה:	מזה: מזה: מזה: מזה:
	152	1,307	3,812	הכנסות ריבית מחיצוניים
	-	-	(268)	הוצאות ריבית לחיצוניים
				הכנסות ריבית, נטו:
	152	1,307	3,544	מחיצוניים
	-	(924)	(625)	בינמגזרי
	152	383	2,919	סך הכנסות ריבית, נטו
				הכנסות שאינן מריבית:
	-	-	7	הכנסות מימון שלא מריבית
	597	63	1,752	עמלות והכנסות אחרות
	597	63	1,759	סך הכנסות שאינן מריבית
	749	446	4,678	סך הכנסות
				הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
	54	2	418	הוצאות תפעוליות ואחרות:
				לחיצוניים
	494	202	4,173	בינמגזרי
	-	-	(92)	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
	494	202	4,081	
				רווח (הפסד) לפני מסים
	201	242	179	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
	64	100	55	רווח (הפסד) לאחר מסים
	137	142	124	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות
	-	-	-	רווח (הפסד) נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
	137	142	124	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
	(4)	-	(4)	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
	133	142	120	



# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

מבוקר  
במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016

סך-הכל	פעילות חו"ל		פעילות ישראל						
	סך-הכל פעילות חו"ל	סך-הכל פעילות ישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית
10,200	833	9,367	-	799	46	1,652	766	2,252	40
(2,007)	(300)	(1,707)	-	(959)	(246)	(87)	(24)	(26)	(97)
8,193	533	7,660	-	(160)	(200)	1,565	742	2,226	(57)
-	23	(23)	-	1,058	271	(511)	(126)	(251)	161
8,193	556	7,637	-	898	71	1,054	616	1,975	104
1,152	119	1,033	2	805	22	167	18	10	2
5,376	324	5,052	830	106	180	665	382	968	169
6,528	443	6,085	832	911	202	832	400	978	171
14,721	999	13,722	832	1,809	273	1,886	1,016	2,953	275
269	113	156	-	4	(4)	(416)	(92)	247	(1)
9,490	1,264	8,226	1,011	488	153	361	341	1,468	231
-	(2)	2	(41)	(161)	45	61	(6)	145	51
9,490	1,262	8,228	970	327	198	422	335	1,613	282
4,962	(376)	5,338	(138)	1,478	79	1,880	773	1,093	(6)
2,358	28	2,330	72	647	32	771	316	440	(3)
2,604	(404)	3,008	(210)	831	47	1,109	457	653	(3)
12	-	12	-	12	-	-	-	-	-
2,616	(404)	3,020	(210)	843	47	1,109	457	653	(3)
12	(1)	13	-	17	-	-	-	-	-
2,628	(405)	3,033	(210)	860	47	1,109	457	653	(3)

# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

## ביאור 12 מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016*			
פעילות ישראל			
משקי בית			
סך-הכל	מזה: הלוואות לדיור	מזה: כרטיסי אשראי	
106,918	59,980	8,647	יתרה ממוצעת של נכסים
-	-	-	מזה: השקעות בחברות כלולות
107,293	60,376	8,285	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור, ברוטו
108,018	61,032	8,812	יתרת האשראי לציבור, ברוטו, לסוף תקופת הדיווח
714	-	15	יתרת חובות פגומים
689	593	-	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
122,317	5	-	יתרה ממוצעת של התחייבויות
122,303	-	-	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
125,853	-	-	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
89,374	36,217	11,517	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
90,438	37,786	10,835	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח
75,050	-	-	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול
פיצול הכנסות ריבית, נטו:			
2,670	383	152	מרווח מפעילות מתן אשראי
236	-	-	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
13	-	-	אחר
2,919	383	152	סך-הכל הכנסות ריבית, נטו

\* סווג מחדש.

# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

מבוקר  
במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016\*

סך-הכל	פעילות חו"ל		פעילות ישראל						
	סך-הכל פעילות חו"ל	סך-הכל פעילות ישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית
441,216	52,120	389,096	5,275	131,077	2,643	54,728	27,363	59,059	2,033
149	-	149	-	149	-	-	-	-	-
279,573	21,138	258,435	5,146	-	2,235	56,354	27,008	58,291	2,108
276,084	18,728	257,356	5,091	-	2,137	48,888	28,376	63,015	1,831
3,975	129	3,846	-	-	-	1,723	476	932	1
884	-	884	-	-	-	4	1	190	-
407,302	38,434	368,868	260	59,897	45,227	43,502	19,891	45,945	31,829
326,287	34,064	292,223	-	-	43,370	35,629	17,924	41,175	31,822
338,502	30,975	307,527	-	-	46,567	38,049	18,927	46,149	31,982
334,715	26,547	308,168	4,922	29,010	5,241	72,608	38,464	65,107	3,442
318,379	23,688	294,691	4,758	28,946	5,005	57,943	37,446	67,192	2,963
984,847	31,675	953,172	2,198	61,213	663,651	73,369	14,122	16,666	46,903
9,520	596	8,924	-	2,692	25	1,009	585	1,921	22
(941)	(130)	(811)	-	(1,287)	37	39	30	52	82
(386)	90	(476)	-	(507)	9	6	1	2	-
8,193	556	7,637	-	898	71	1,054	616	1,975	104

# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

בלתי מבוקר  
במיליוני ש"ח

## ביאור 12א מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה

קבוצת הבנק פועלת בישראל ומחוצה לה ומספקת מגוון שירותים בנקאיים ופיננסיים ללקוחותיה. החלוקה למגזרי הפעילות לפי גישת ההנהלה מבוססת על סוגי המוצרים והשירותים או על סוגי הלקוחות. חלוקה זו משמשת את מקבל החלטות התפעולי הראשי בבנק לצורך קבלת החלטות ולניתוח התוצאות העסקיות של הקבוצה. לפירוט בדבר שיוך הלקוחות למגזרים לפי גישת ההנהלה וכללים לחלוקת תוצאות הפעילות בין המגזרים השונים ראה [ביאור 29א בדוחות הכספיים לשנת 2016](#).

החל מהרבעון השני של שנת 2017 ובהתאם להחלטת הנהלה לפיה ייושם מודל השירות העסקי החדש בפריסה מדורגת בחטיבה הקמעונאית, בוצע מהלך של מעבר לקוחות בעלי סממנים עסקיים מהבנקאות הפרטית והאישית בסניף (מגזר לקוחות פרטיים) למחלקה העסקית (מגזר עסקים קטנים). המהלך בוצע עד כ-80 סניפים וצפוי להימשך גם בהמשך השנה, כאשר עד סוף שנת 2018 צפוי המהלך להסתיים. מספרי ההשוואה לשנת 2016 ולתקופה המקבילה אשתקד סווגו מחדש על מנת לשקף את השינויים בין התקופות בצורה נאותה.

### מידע על מגזרי פעילות

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017										
סך-הכל	אחרים והתאמות	ניהול פיננסי	קבוצת ישראלכרט	פעילות בינלאומית	פעילות עסקית		פעילות קמעונאית			
					עסקי	מסחרי	לקוחות פרטיים	עסקים קטנים	הלוואות לדיר	
הכנסות ריבית, נטו:										
2,163	3	97	76	108	447	253	260	363	556	מחיצוניים
-	-	111	(4)	12	(111)	(20)	(120)	11	121	בינמגזרי
152	14	105	(4)	18	14	2	-	-	3	הכנסות מימון שאינן מריבית
2,315	17	313	68	138	350	235	140	374	680	סך-הכל רווח מימוני, נטו
1,325	(24)	46	497	41	123	105	16	136	385	עמלות והכנסות אחרות
3,640	(7)	359	565	179	473	340	156	510	1,065	סך ההכנסות
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי										
25	-	-	33	11	(277)	23	4	119	112	הוצאות תפעוליות ואחרות:
2,607	201	177	333	423	164	124	62	253	870	מחיצוניים
-	(52)	(71)	77	4	5	5	-	29	3	בינמגזרי
1,008	(156)	253	122	(259)	581	188	90	109	80	רווח (הפסד) לפני מסים
561	16	95	33	18	221	71	34	41	32	הפרשה למסים על הרווח
447	(172)	158	89	(277)	360	117	56	68	48	רווח (הפסד) לאחר מסים
5	-	5	-	-	-	-	-	-	-	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מסים
רווח (הפסד) נקי:										
452	(172)	163	89	(277)	360	117	56	68	48	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
17	-	1	-	16	-	-	-	-	-	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
469	(172)	164	89	(261)	360	117	56	68	48	המיוחס לבעלי מניות הבנק
275,505	-	808	19,883	13,278	65,517	33,853	72,483	29,169	40,514	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
342,747	-	48,527	-	23,419	36,683	24,076	-	36,779	173,263	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

בלתי מבוקר  
במיליוני ש"ח

## ביאור 12 א מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)

### מידע על מגזרי פעילות (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016										
סך-הכל	אחרים והתאמות	ניהול פיננסי	קבוצת ישראל	פעילות בינלאומית	פעילות עסקית		פעילות קמעונאית			
					עסקי	מסחרי	הלוואות לדיור	עסקים קטנים*	לקוחות פרטיים*	
הכנסות ריבית, נטו:										
2,111	2	(192)	63	129	567	187	520	355	480	מחיצוניים
-	-	456	(2)	6	(206)	25	(409)	(11)	141	בינמגזרי
85	6	52	(4)	18	6	3	-	-	4	הכנסות מימון שאינן מריבית
2,196	8	316	57	153	367	215	111	344	625	סך-הכל רווח מימוני, נטו
1,386	(14)	37	493	77	140	104	17	145	387	עמלות והכנסות אחרות
3,582	(6)	353	550	230	507	319	128	489	1,012	סך ההכנסות
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי										
(118)	-	2	27	(10)	(364)	55	(1)	92	81	הוצאות תפעוליות ואחרות:
2,445	340	140	317	200	143	135	53	233	884	מחיצוניים
-	(139)	(4)	86	7	16	1	-	27	6	בינמגזרי
רווח (הפסד) לפני מסים										
1,255	(207)	215	120	33	712	128	76	137	41	הפרשה למסים על הרווח
561	23	89	32	12	264	46	28	51	16	רווח (הפסד) לאחר מסים
694	(230)	126	88	21	448	82	48	86	25	חלקו של הבנק ברווחים (הפסדים) של חברות כלולות לאחר מסים
1	(1)	2	-	-	-	-	-	-	-	רווח (הפסד) נקי:
695	(231)	128	88	21	448	82	48	86	25	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
4	1	5	(1)	(1)	-	-	-	-	-	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
699	(230)	133	87	20	448	82	48	86	25	המיוחס לבעלי מניות הבנק
277,539	-	1,822	19,538	15,905	72,611	32,405	68,233	28,115	38,910	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
326,244	-	33,471	-	31,631	36,537	21,284	-	35,602	167,719	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

\* סווג מחדש בעקבות החלטת הנהלה על העברת לקוחות בעלי סממנים עסקיים ממגזר לקוחות פרטיים למגזר עסקים קטנים.

# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

בלתי מבוקר  
במיליוני ש"ח

## ביאור 12א מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)

### מידע על מגזרי פעילות (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017										
סך-הכל	אחרים והתאמות	ניהול פיננסי	קבוצת ישראל	פעילות בינלאומית	פעילות עסקית		פעילות קמעונאית			
					עסקי	מסחרי	הלוואות לדיור	עסקים קטנים	לקוחות פרטיים	
הכנסות ריבית, נטו:										
6,469	10	(291)	216	348	1,514	771	1,301	1,093	1,507	מחיצוניים
-	1	1,001	(10)	18	(495)	(88)	(906)	(4)	483	בינמגזרי
470	50	309	(10)	55	52	5	-	-	9	הכנסות מימון שאינן מריבית
6,939	61	1,019	196	421	1,071	688	395	1,089	1,999	סך-הכל רווח מימוני, נטו
3,989	(57)	112	1,452	200	392	310	47	408	1,125	עמלות והכנסות אחרות
10,928	4	1,131	1,648	621	1,463	998	442	1,497	3,124	סך ההכנסות
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי										
299	-	-	86	14	(548)	48	(1)	334	366	הוצאות תפעוליות ואחרות:
7,009	296	475	985	787	513	395	173	748	2,637	מחיצוניים
-	(217)	(136)	211	18	16	13	-	72	23	בינמגזרי
רווח (הפסד) לפני מסים										
3,620	(75)	792	366	(198)	1,482	542	270	343	98	הפרשה למסים על הרווח
1,607	50	333	96	46	586	214	107	136	39	רווח (הפסד) לאחר מסים
2,013	(125)	459	270	(244)	896	328	163	207	59	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מסים
13	-	13	-	-	-	-	-	-	-	רווח (הפסד) נקי:
2,026	(125)	472	270	(244)	896	328	163	207	59	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
22	(1)	10	(3)	16	-	-	-	-	-	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
2,048	(126)	482	267	(228)	896	328	163	207	59	המיוחס לבעלי מניות הבנק
אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח										
275,505	-	808	19,883	13,278	65,517	33,853	72,483	29,169	40,514	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
342,747	-	48,527	-	23,419	36,683	24,076	-	36,779	173,263	

# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

בלתי מבוקר  
במיליוני ש"ח

## ביאור 12 א מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)

### מידע על מגזרי פעילות (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016										
סך-הכל	אחרים והתאמות	ניהול פיננסי	קבוצת ישראל	פעילות בינלאומית	פעילות עסקית		פעילות קמעונאית			
					עסקי	מסחרי	הלוואות לדיור	עסקים קטנים*	לקוחות פרטיים*	
הכנסות ריבית, נטו:										
6,164	6	(262)	176	405	1,657	574	1,113	1,032	1,463	מחיצוניים
-	1	945	(4)	17	(556)	47	(809)	(28)	387	בינמגזרי
827	17	529	(7)	101	160	8	-	-	19	הכנסות מימון שאינן מריבית
6,991	24	1,212	165	523	1,261	629	304	1,004	1,869	סך-הכל רווח מימוני, נטו
4,041	(59)	111	1,394	250	442	295	49	415	1,144	עמלות והכנסות אחרות
11,032	(35)	1,323	1,559	773	1,703	924	353	1,419	3,013	סך ההכנסות
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי										
(200)	-	-	60	4	(823)	73	(1)	233	254	הוצאות תפעוליות ואחרות:
6,889	520	460	934	616	426	382	157	705	2,689	מחיצוניים
-	(303)	(110)	234	24	48	4	-	78	25	בינמגזרי
רווח (הפסד) לפני מסים										
4,343	(252)	973	331	129	2,052	465	197	403	45	הפרשה למסים על הרווח
1,863	38	414	100	52	817	185	78	161	18	רווח (הפסד) לאחר מסים
2,480	(290)	559	231	77	1,235	280	119	242	27	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מסים
8	3	5	-	-	-	-	-	-	-	רווח (הפסד) נקי:
2,488	(287)	564	231	77	1,235	280	119	242	27	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
2	1	7	(3)	(3)	-	-	-	-	-	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
2,490	(286)	571	228	74	1,235	280	119	242	27	המיוחס לבעלי מניות הבנק
277,539	-	1,822	19,538	15,905	72,611	32,405	68,233	28,115	38,910	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
326,244	-	33,471	-	31,631	36,537	21,284	-	35,602	167,719	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

\* סווג מחדש בעקבות החלטת הנהלה על העברת לקוחות בעלי סממנים עסקיים ממגזר לקוחות פרטיים למגזר עסקים קטנים.

# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

מבוקר  
במיליוני ש"ח

## ביאור 12א מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)

### מידע על מגזרי פעילות (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016										
סך-הכל	אחרים והתאמות	ניהול פיננסי	קבוצת ישראל	פעילות בינלאומית	פעילות עסקית		פעילות קמעונאית			
					עסקי	מסחרי	הלוואות לדיור	עסקים קטנים*	לקוחות פרטיים*	
הכנסות ריבית, נטו:										
8,193	8	(365)	241	533	1,980	965	1,452	1,395	1,984	מחיצוניים
-	1	1,213	(6)	23	(532)	(133)	(1,032)	(39)	505	בינמגזרי
1,152	33	791	(11)	107	199	9	-	-	24	הכנסות מימון שאינן מריבית
9,345	42	1,639	224	663	1,647	841	420	1,356	2,513	סך-הכל רווח מימוני, נטו
5,376	(99)	173	1,864	349	578	386	64	550	1,511	עמלות והכנסות אחרות
14,721	(57)	1,812	2,088	1,012	2,225	1,227	484	1,906	4,024	סך ההכנסות
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי										
269	-	(5)	90	113	(781)	124	-	350	378	הוצאות תפעוליות ואחרות:
9,490	510	614	1,288	1,264	628	468	207	942	3,569	מחיצוניים
-	(393)	(136)	302	23	37	31	-	104	32	בינמגזרי
רווח (הפסד) לפני מסים										
4,962	(174)	1,339	408	(388)	2,341	604	277	510	45	הפרשה למסים על הרווח
2,358	57	592	129	23	965	249	114	210	19	רווח (הפסד) לאחר מסים
2,604	(231)	747	279	(411)	1,376	355	163	300	26	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מסים
12	5	7	-	-	-	-	-	-	-	רווח (הפסד) נקי:
2,616	(226)	754	279	(411)	1,376	355	163	300	26	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
12	(1)	18	(4)	(1)	-	-	-	-	-	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
2,628	(227)	772	275	(412)	1,376	355	163	300	26	המיוחס לבעלי מניות הבנק
271,957	-	1,305	18,593	15,272	68,008	32,173	68,822	28,297	39,487	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
338,502	-	38,271	-	30,979	38,968	23,010	-	36,808	170,466	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

\* סווג מחדש בעקבות החלטת הנהלה על העברת לקוחות בעלי סממנים עסקיים ממגזר לקוחות פרטיים למגזר עסקים קטנים.



# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

בלתי מבוקר  
במיליוני ש"ח

## ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

### א. חובות\*\* ומכשירי אשראי חוץ-מאזניים הפרשה להפסדי אשראי

1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017						
סך-הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי	
4,566	7	4,559	992	340	3,227	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 ביוני 2017
25	1	24	146	(4)	(118)	הכנסות (הוצאות) בגין הפסדי אשראי <sup>(1)</sup>
(507)	-	(507)	(196)	-	(311)	מחיקות חשבונאיות
465	-	465	82	5	378	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(42)	-	(42)	(114)	5	67	מחיקות חשבונאיות נטו
(2)	-	(2)	(2)	-	-	התאמות מתרגום דוחות כספיים
4,547	8	4,539	1,022	341	3,176	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2017 <sup>(2)</sup>
(6)	-	(6)	(2)	-	(4)	(1) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים
666	-	666	61	-	605	(2) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016						
סך-הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי	
4,807	7	4,800	891	383	3,526	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 ביוני 2016
(118)	-	(118)	97	4	(219)	הכנסות (הוצאות) בגין הפסדי אשראי <sup>(1)</sup>
(501)	-	(501)	(171)	(18)	(312)	מחיקות חשבונאיות
369	-	369	83	-	286	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(132)	-	(132)	(88)	(18)	(26)	מחיקות חשבונאיות נטו
4,557	7	4,550	900	369	3,281	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2016 <sup>(2)</sup>
*17	-	*17	*(8)	-	*25	(1) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים
643	-	643	50	-	593	(2) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים

\* הוצג מחדש.

\*\* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, נירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

במיליוני ש"ח

## ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

### א. חובות\*\* ומכשירי אשראי חוץ-מאזניים (המשך)

הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017						
סך-הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי	
4,811	7	4,804	939	366	3,499	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה
299	1	298	449	(9)	(142)	הוצאות בגין הפסדי אשראי <sup>(1)</sup>
(1,556)	-	(1,556)	(606)	(22)	(928)	מחיקות חשבונאיות
995	-	995	242	6	747	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(561)	-	(561)	(364)	(16)	(181)	מחיקות חשבונאיות נטו
(2)	-	(2)	(2)	-	-	התאמות מתרגום דוחות כספיים
4,547	8	4,539	1,022	341	3,176	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2017 <sup>(2)</sup> (בלתי מבוקר)
(11)	-	(11)	10	-	(21)	(1) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים
666	-	666	61	-	605	(2) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים

### לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016

סך-הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי	
5,086	3	5,083	844	392	3,847	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה
(200)	4	(204)	338	(5)	(537)	הוצאות בגין הפסדי אשראי <sup>(1)</sup>
(1,174)	-	(1,174)	(525)	(18)	(631)	מחיקות חשבונאיות
845	-	845	243	-	602	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(329)	-	(329)	(282)	(18)	(29)	מחיקות חשבונאיות נטו
4,557	7	4,550	900	369	3,281	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2016 <sup>(2)</sup> (בלתי מבוקר)
*(26)	-	*(26)	*(3)	-	*(23)	(1) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים
643	-	643	50	-	593	(2) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים

\* הוצג מחדש.

\*\* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

בלתי מבוקר  
במיליוני ש"ח

## ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

### א. חובות\* ומכשירי אשראי חוץ-מאזניים (המשך)

#### הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות\*, ועל החובות\* בגינם היא חושבה

30 בספטמבר 2017					
סך-הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי**
יתרת חוב רשומה של חובות*:					
158,320	30,319	128,001	1,882	-	126,119
שנבדקו על בסיס פרטני					
151,377	-	151,377	53,866	64,466	33,045
שנבדקו על בסיס קבוצתי <sup>(1)</sup>					
309,697	30,319	279,378	55,748	64,466	159,164
סך-הכל חובות*					
72,656	-	72,656	-	64,238	8,418
(1) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות*:					
2,247	8	2,239	162	-	2,077
שנבדקו על בסיס פרטני					
1,634	-	1,634	799	341	494
שנבדקו על בסיס קבוצתי <sup>(2)</sup>					
3,881	8	3,873	961	341	2,571
סך-הכל הפרשה להפסדי אשראי					
401	-	401	-	341	60
(2) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור***					

30 בספטמבר 2016					
סך-הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי**
יתרת חוב רשומה של חובות*:					
162,555	25,728	136,827	2,467	-	134,360
שנבדקו על בסיס פרטני					
144,619	-	144,619	53,657	61,863	29,099
שנבדקו על בסיס קבוצתי <sup>(1)</sup>					
307,174	25,728	281,446	56,124	61,863	163,459
סך-הכל חובות*					
68,628	-	68,628	-	61,601	7,027
(1) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות*:					
2,416	7	2,409	113	-	2,296
שנבדקו על בסיס פרטני					
1,498	-	1,498	737	369	392
שנבדקו על בסיס קבוצתי <sup>(2)</sup>					
3,914	7	3,907	850	369	2,688
סך-הכל הפרשה להפסדי אשראי					
434	-	434	-	369	65
(2) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור***					

\* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

\*\* יתרת החובות המסחריים כוללת יתרת הלוואות לדיוור, בסך של כ-8,418 מיליוני ש"ח, של לווים מסחריים או שהעמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה (ליום 30.09.16: 7,027 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.16: 7,512 מיליוני ש"ח).

\*\*\* כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך של כ-254 מיליוני ש"ח (ליום 30.09.16: 240 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.16: 241 מיליוני ש"ח). כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור בסך של כ-0 מיליוני ש"ח (ליום 30.09.16: 18 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.16: 17 מיליוני ש"ח).

# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

מבוקר  
במיליוני ש"ח

## ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

### א. חובות\* ומכשירי אשראי חוץ-מאזניים (המשך)

הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות\*, ועל החובות\* בגינם היא חושבה (המשך)

		31 בדצמבר 2016				
סך-הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			מסחרי**	
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיוור		
יתרת חוב רשומה של חובות*:						
161,201	29,883	131,318	2,140	-	129,178	שנבדקו על בסיס פרטני
144,766	-	144,766	52,410	61,742	30,614	שנבדקו על בסיס קבוצתי <sup>(1)</sup>
305,967	29,883	276,084	54,550	61,742	159,792	סך-הכל חובות*
69,009	-	69,009	-	61,497	7,512	(1) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות*:						
2,553	7	2,546	153	-	2,393	שנבדקו על בסיס פרטני
1,581	-	1,581	735	366	480	שנבדקו על בסיס קבוצתי <sup>(2)</sup>
4,134	7	4,127	888	366	2,873	סך-הכל הפרשה להפסדי אשראי
432	-	432	-	366	66	(2) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור***

\* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

\*\* יתרת החובות המסחריים כוללת יתרת הלוואות לדיוור, בסך של כ-8,418 מיליוני ש"ח, של לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה (ליום 30.09.16: 7,027 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.16: 7,512 מיליוני ש"ח).

\*\*\* כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך של כ-254 מיליוני ש"ח (ליום 30.09.16: 240 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.16: 241 מיליוני ש"ח). כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור בסך של כ-0 מיליוני ש"ח (ליום 30.09.16: 18 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.16: 17 מיליוני ש"ח).

# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

בלתי מבוקר  
במיליוני ש"ח

## ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

### ב. חובות\*

#### 1. איכות אשראי ופיגורים

30 בספטמבר 2017					
חובות לא פגומים** - מידע נוסף	סך-הכל	בעייתיים <sup>(1)</sup>		לא בעייתיים	
		פגומים <sup>(2)</sup>	לא פגומים	פגומים	לא פגומים
בפיגור של 30 ועד 89 ימים <sup>(4)</sup>	בפיגור של 90 ימים או יותר <sup>(3)</sup>				
<b>פעילות לווים בישראל</b>					
<b>ציבור - מסחרי</b>					
44	45	21,165	359	350	20,456
25	12	18,550	297	159	18,094
4	-	14,276	40	216	14,020
204	136	87,451	1,168	2,723	83,560
277	193	141,442	1,864	3,448	136,130
427	563	63,966	-	564	63,402
239	83	55,109	734	307	54,068
943	839	260,517	2,598	4,319	253,600
-	-	24	-	-	24
-	-	986	-	-	986
943	839	261,527	2,598	4,319	254,610
<b>פעילות לווים בחו"ל</b>					
<b>ציבור - מסחרי</b>					
-	-	4,844	16	4	4,824
3	-	12,878	118	177	12,583
3	-	17,722	134	181	17,407
16	8	1,139	29	12	1,098
19	8	18,861	163	193	18,505
-	-	27,955	-	-	27,955
-	-	1,354	-	-	1,354
19	8	48,170	163	193	47,814
962	847	279,378	2,761	4,512	272,105
-	-	27,979	-	-	27,979
-	-	2,340	-	-	2,340
962	847	309,697	2,761	4,512	302,424

\* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המע"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

\*\* לעניין זה, "חובות לא פגומים" לרבות חובות לא בעייתיים.

(1) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

(2) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתית ראה [ביאור 13.ב.ג.ג. להלן](#).

(3) מסווגים כחובות בעייתיים (למעט הלוואות לדיור בפיגור עד 3 חודשים) שאינם פגומים, צוברים הכנסות ריבית.

(4) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך של כ-123 מיליוני ש"ח (ליום 30.09.16: 120 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.16: 105 מיליוני ש"ח) סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.

(5) כוכל יתרת הלוואות לדיור שהוסדרה במסגרת הסדר עם הלווה בסך של כ-54 מיליוני ש"ח (ליום 30.09.16: 44 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.16: 39 מיליוני ש"ח).

# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

בלתי מבוקר  
במיליוני ש"ח

## ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

**ב. חובות\* (המשך)**  
**1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)**

30 בספטמבר 2016					
חובות לא פגומים** - מידע נוסף		סך-הכל	בעייתיים <sup>(1)</sup>		לא בעייתיים
בפיגור של 30 ועד 89 ימים <sup>(4)</sup>	בפיגור של 90 ימים או יותר <sup>(3)</sup>		פגומים <sup>(2)</sup>	לא פגומים	
<b>פעילות לווים בישראל</b>					
<b>ציבור - מסחרי</b>					
198	28	19,458	409	272	18,777
בינוי ונדל"ן - בינוי					
18	8	19,866	397	39	19,430
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן					
14	-	14,175	178	8	13,989
שירותים פיננסיים					
141	101	88,677	2,406	1,785	84,486
מסחרי - אחר					
371	137	142,176	3,390	2,104	136,682
סך-הכל מסחרי					
350	571	61,334	-	574	60,760
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור <sup>(5)</sup>					
211	77	54,788	693	331	53,764
אנשים פרטיים - אחר					
932	785	258,298	4,083	3,009	251,206
סך-הכל ציבור - פעילות בישראל					
-	-	139	-	-	139
בנקים בישראל					
-	-	943	-	-	943
ממשלת ישראל					
932	785	259,380	4,083	3,009	252,288
סך-הכל פעילות בישראל					
<b>פעילות לווים בחו"ל</b>					
<b>ציבור - מסחרי</b>					
40	-	6,041	51	25	5,965
בינוי ונדל"ן					
35	-	15,242	109	246	14,887
מסחרי אחר					
75	-	21,283	160	271	20,852
סך-הכל מסחרי					
21	17	1,865	31	24	1,810
אנשים פרטיים					
96	17	23,148	191	295	22,662
סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל					
-	-	22,867	-	-	22,867
בנקים בחו"ל					
-	-	1,779	-	-	1,779
ממשלות חו"ל					
96	17	47,794	191	295	47,308
סך-הכל פעילות בחו"ל					
1,028	802	281,446	4,274	3,304	273,868
סך-הכל ציבור					
-	-	23,006	-	-	23,006
סך-הכל בנקים					
-	-	2,722	-	-	2,722
סך-הכל ממשלות					
1,028	802	307,174	4,274	3,304	299,596
סך-הכל					

\* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, נירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

\*\* לעניין זה, "חובות לא פגומים" לרבות חובות לא בעייתיים.

(1) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

(2) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתית ראה [ביאור 13.ב.ג.ג. להלן](#).

(3) מסווגים כחובות בעייתיים (למעט הלוואות לדיור בפיגור עד 3 חודשים) שאינם פגומים, צוברים הכנסות ריבית.

(4) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך של כ-123 מיליוני ש"ח (ליום 30.09.16: 120 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.16: 105 מיליוני ש"ח) סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.

(5) כונל יתרת הלוואות לדיור שהוסדרה במסגרת הסדר עם הלווה בסך של כ-54 מיליוני ש"ח (ליום 30.09.16: 44 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.16: 39 מיליוני ש"ח).

# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

מבוקר  
במיליוני ש"ח

## ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות\*\* (המשך)

1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

31 בדצמבר 2016					
חובות לא פגומים*** - מידע נוסף		סך-הכל	בעייתיים <sup>(1)</sup>		לא בעייתיים
בפיגור של 30 ועד 89 ימים <sup>(4)</sup>	בפיגור של 90 ימים או יותר <sup>(3)</sup>		פגומים <sup>(2)</sup>	לא פגומים	
<b>פעילות לווים בישראל</b>					
<b>ציבור - מסחרי</b>					
36	42	18,577	376	322	17,879
20	7	20,254	366	143	19,745
2	1	13,901	178	214	13,509
186	129	86,976	2,108	1,796	83,072
244	179	139,708	3,028	2,475	134,205
*404	593	61,205	-	598	60,607
217	81	53,459	714	326	52,419
*865	853	254,372	3,742	3,399	247,231
-	-	125	-	-	125
-	-	948	-	-	948
*865	853	255,445	3,742	3,399	248,304
<b>פעילות לווים בחו"ל</b>					
<b>ציבור - מסחרי</b>					
16	16	5,981	53	45	5,883
71	-	14,103	148	193	13,762
87	16	20,084	201	238	19,645
26	15	1,628	32	26	1,570
113	31	21,712	233	264	21,215
-	-	27,194	-	-	27,194
-	-	1,616	-	-	1,616
113	31	50,522	233	264	50,025
*978	884	276,084	3,975	3,663	268,446
-	-	27,319	-	-	27,319
-	-	2,564	-	-	2,564
*978	884	305,967	3,975	3,663	298,329

- \* הוצג מחדש.
- \*\* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, נירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).
- \*\*\* לעניין זה, "חובות לא פגומים" לרבות חובות לא בעייתיים.
- (1) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיוור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הלוואות לדיוור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (2) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתית ראה [ביאור 13.ב.ג.ג. להלן](#).
- (3) מסווגים כחובות בעייתיים (למעט הלוואות לדיוור בפיגור עד 3 חודשים) שאינם פגומים, צוברים הכנסות ריבית.
- (4) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך של כ-123 מיליוני ש"ח (ליום 30:09.16:120 מיליוני ש"ח, ליום 31:12.16:105 מיליוני ש"ח) סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.
- (5) כולל יתרת הלוואות לדיוור שהוסדרה במסגרת הסדר עם הלווה בסך של כ-54 מיליוני ש"ח (ליום 30:09.16:44 מיליוני ש"ח, ליום 31:12.16:39 מיליוני ש"ח).

### **ביאור 13** מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

#### **איכות האשראי – מצב פיגור החובות**

מצב הפיגור מנוטר באופן שוטף ומהווה אחת האינדיקציות המרכזיות לאיכות אשראי. קביעת מצב הפיגור מבוצעת לפי ימי הפיגור בפועל כאשר חוב מועבר לטיפול כחוב לא מבצע (לא צובר הכנסות ריבית) לאחר 90 ימי פיגור או כל חוב שאורגן מחדש כחוב בעייתי והוחזר לצבור ריבית, כאשר הוא מפגר במשך 30 ימי פיגור ביחס לתנאי החוב החדשים. לגבי חובות המוערכים על בסיס קבוצתי, מצב הפיגור משפיע על סיווג החוב (סיווג החוב חמור יותר ככל שמעמיק הפיגור) ולרוב לאחר 150 ימי פיגור הבנק מבצע מחיקה חשבונאית של חוב. לגבי הלוואות לדיור למעט הלוואות ללא תשלום רבעוני או חודשי, הבנק קובע הפרשה לפי שיטת עומק הפיגור.

#### **ויתורים וארגון מחדש של חוב בעייתי**

במדיניות הויתורים הבנק מביא בחשבון מגוון שיקולים על מנת למקסם את ההחזר לבנק. ניהול מערכת היחסים עם הלקוח ומקסום הזדמנויות, מניעת default, עיקולים, היבטים ציבוריים וכדומה. ויתורים ניתנים רק במקרים בהם הלקוח הציג רצון טוב לפרוע את ההלוואות וצפוי כי יעמוד בהתחייבויותיו. במקרים בהם, מסיבות כלכליות או משפטיות הקשורות לקשיים פיננסיים של חייב, הבנק מעניק לחייב ויתור אשר בתנאים אחרים הוא לא היה שוקל להעניק החוב יוגדר כארגון מחדש של חוב בעייתי. ארגון מחדש של חוב בעייתי יכול שיהיה שינוי בתנאי החוב שגורם להפחתה או לדחייה של תשלומים במזומן שנדרשים מהחייב בעתיד הקרוב, הפחתה בשיעור הריבית או בהפחתה של תשלומים על חשבון הקרן, איחוד חובות וכו'. הבנק יכול להסכים לקבל במזומן נכסים או זכות בהון עצמי של החייב כפירעון של החוב למרות שהשווי המתקבל נמוך מסכום החוב מאחר והבנק מגיע למסקנה שהאמור ימקסם את החזר ההשקעה שלו.



# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

בלתי מבוקר  
במיליוני ש"ח

## ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

- ב. חובות\*\* (המשך)**  
**2. מידע נוסף על חובות פגומים**  
 א. חובות פגומים והפרשה פרטנית

30 בספטמבר 2017					
יתרת(1) חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית(2)	סך-הכל יתרת(1) חובות פגומים חוזית של חובות פגומים	יתרת(1) חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית(2)	יתרת הפרשה פרטנית(2)	יתרת(1) חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית(2)	
<b>פעילות לווים בישראל</b>					
<b>ציבור - מסחרי</b>					
178	3,286	181	45	178	בינוי ונדל"ן - בינוי
89	1,526	208	12	89	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
5	467	35	1	5	שירותים פיננסיים
841	4,754	327	262	841	מסחרי - אחר
1,113	10,033	751	320	1,113	סך-הכל מסחרי
440	1,436	294	125	440	אנשים פרטיים - אחר
1,553	11,469	1,045	445	1,553	סך-הכל ציבור - פעילות בישראל
<b>פעילות לווים בחו"ל</b>					
<b>ציבור - מסחרי</b>					
12	132	4	2	12	בינוי ונדל"ן
48	424	70	6	48	מסחרי אחר
60	556	74	8	60	סך-הכל מסחרי
29	31	-	28	29	אנשים פרטיים
89	587	74	36	89	סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל
1,642	12,056	1,119	481	1,642	סך-הכל ציבור*
* מזה:					
1,174	-	685	389	1,174	נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי המזומנים
630	-	740	188	630	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

\*\* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

(1) יתרת חוב רשומה.

(2) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

בלתי מבוקר  
במיליוני ש"ח

## ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

### ב. חובות\*\* (המשך)

#### ג. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית (המשך)

30 בספטמבר 2016					
יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	סך-הכל יתרת <sup>(1)</sup> חובות פגומים	יתרת <sup>(1)</sup> חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית <sup>(2)</sup>	יתרת הפרשה פרטנית <sup>(2)</sup>	יתרת <sup>(1)</sup> חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית <sup>(2)</sup>	
<b>פעילות לווים בישראל</b>					
<b>ציבור – מסחרי</b>					
3,453	409	133	101	276	בינוי ונדל"ן – בינוי
1,762	397	99	12	298	בינוי ונדל"ן – פעילויות בנדל"ן
879	178	91	1	87	שירותים פיננסיים
5,938	2,406	656	534	1,750	מסחרי – אחר
12,032	3,390	979	648	2,411	סך-הכל מסחרי
1,305	693	325	72	368	אנשים פרטיים – אחר
13,337	4,083	1,304	720	2,779	סך-הכל ציבור – פעילות בישראל
<b>פעילות לווים בחו"ל</b>					
<b>ציבור – מסחרי</b>					
173	51	34	2	17	בינוי ונדל"ן
310	109	21	24	88	מסחרי אחר
483	160	55	26	105	סך-הכל מסחרי
34	31	-	30	31	אנשים פרטיים
517	191	55	56	136	סך-הכל ציבור – פעילות בחו"ל
13,854	4,274	1,359	776	2,915	סך-הכל ציבור*
* מזה:					
-	2,895	732	670	2,163	נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי המזומנים
-	1,977	1,015	186	962	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

\*\* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

(1) יתרת חוב רשומה.

(2) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

מבוקר  
במיליוני ש"ח

## ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

### ב. חובות\*\* (המשך)

#### 2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית (המשך)

31 בדצמבר 2016					
יתרת קרן חובות פגומים	סך-הכל יתרת <sup>(1)</sup> חובות פגומים	יתרת <sup>(1)</sup> חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית <sup>(2)</sup>	יתרת הפרשה פרטנית <sup>(2)</sup>	יתרת <sup>(1)</sup> חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית <sup>(2)</sup>	
<b>פעילות לווים בישראל</b>					
<b>ציבור - מסחרי</b>					
					בינוי ונדל"ן - בינוי
3,405	376	100	100	276	
					בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
1,698	366	60	15	306	
					שירותים פיננסיים
853	178	89	-	89	
					מסחרי - אחר
5,727	2,108	641	565	1,467	
					סך-הכל מסחרי
11,683	3,028	890	680	2,138	
					אנשים פרטיים - אחר
1,335	714	329	115	385	
					סך-הכל ציבור - פעילות בישראל
13,018	3,742	1,219	795	2,523	
<b>פעילות לווים בחו"ל</b>					
<b>ציבור - מסחרי</b>					
					בינוי ונדל"ן
170	53	33	2	20	
					מסחרי אחר
414	148	19	67	129	
					סך-הכל מסחרי
584	201	52	69	149	
					אנשים פרטיים
35	32	1	30	31	
					סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל
619	233	53	99	180	
					סך-הכל ציבור*
13,637	3,975	1,272	894	2,703	
* מזה:					
					נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי המזומנים
-	2,641	677	748	1,964	
					חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים
-	1,948	934	236	1,014	

\*\* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

(1) יתרת חוב רשומה.

(2) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

בלתי מבוקר  
במיליוני ש"ח

## ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

### ב. חובות\* (המשך)

#### 2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ב. יתרה ממוצעת והכנסות ריבית

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017			
מזה: נרשמו על בסיס מזומן	הכנסות ריבית שנרשמו*** <sup>(1)</sup>	יתרה** ממוצעת של חובות פגומים	מזה: נרשמו על בסיס מזומן	הכנסות ריבית שנרשמו*** <sup>(1)</sup>	יתרה** ממוצעת של חובות פגומים	
<b>פעילות לווים בישראל</b>						
<b>ציבור – מסחרי</b>						
1	3	370	-	1	364	בינוי ונדל"ן - בינוי
3	5	339	1	1	309	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
1	1	88	-	-	58	שירותים פיננסיים
8	12	1,640	3	4	1,324	מסחרי - אחר
13	21	2,437	4	6	2,055	סך-הכל מסחרי
14	37	729	5	13	733	אנשים פרטיים - אחר
27	58	3,166	9	19	2,788	סך-הכל ציבור - פעילות בישראל

#### פעילות לווים בחו"ל

<b>ציבור – מסחרי</b>						
-	-	27	-	-	19	בינוי ונדל"ן
-	-	105	-	-	115	מסחרי - אחר
-	-	132	-	-	134	סך-הכל מסחרי
-	-	30	-	-	28	אנשים פרטיים
-	-	162	-	-	162	סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל
27	58	3,328	9	19	2,950	סך-הכל ציבור

\* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

\*\* יתרת חוב רשומה ממוצעת של חובות פגומים בתקופת הדיווח.

\*\*\* הכנסות ריבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הפגומים, בפרק הזמן בו החובות סווגו כפגומים.

(1) אילו החובות הפגומים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 50 מיליוני ש"ח ו-192 מיליוני ש"ח לתקופות של שלושה ותשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017 בהתאמה (30.09.16: 79 מיליוני ש"ח ו-279 מיליוני ש"ח בהתאמה).

# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

בלתי מבוקר  
במיליוני ש"ח

## ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

### ב. חובות\* (המשך)

#### 2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ב. יתרה ממוצעת והכנסות ריבית (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016		
מזה: נרשמו על בסיס מזומן	הכנסות ריבית שנרשמו*** <sup>(1)</sup>	יתרה** ממוצעת של חובות פגומים	מזה: נרשמו על בסיס מזומן	הכנסות ריבית שנרשמו*** <sup>(1)</sup>	יתרה** ממוצעת של חובות פגומים
<b>פעילות לווים בישראל</b>					
<b>ציבור - מסחרי</b>					
4	5	388	-	1	402
5	6	430	2	2	408
4	5	318	3	3	226
11	16	2,826	3	5	2,544
24	32	3,962	8	11	3,580
14	32	681	5	12	691
38	64	4,643	13	23	4,271
<b>פעילות לווים בחו"ל</b>					
<b>ציבור - מסחרי</b>					
-	-	87	-	-	63
-	-	116	-	-	110
-	-	203	-	-	173
-	-	32	-	-	32
-	-	235	-	-	205
38	64	4,878	13	23	4,476

\* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

\*\* יתרת חוב רשומה ממוצעת של חובות פגומים בתקופת הדיווח.

\*\*\* הכנסות ריבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הפגומים, בפרק הזמן בו החובות סווגו כפגומים.

(1) אילו החובות הפגומים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 50 מיליוני ש"ח ו-192 מיליוני ש"ח לתקופות של שלושה ותשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017 בהתאמה (30.09.16: 79 מיליוני ש"ח ו-279 מיליוני ש"ח בהתאמה).

# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

בלתי מבוקר  
במיליוני ש"ח

## ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות\* (המשך)

ג. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ד. חובות בעייתיים בארגון מחדש

30 בספטמבר 2017				
יתרת חוב רשומה				
סך-הכל <sup>(2)</sup>	צובר <sup>(1)</sup> לא בפיגור	צובר <sup>(1)</sup> של 30 ימים ועד 89 ימים	צובר <sup>(1)</sup> של 90 ימים או יותר	שאינו צובר הכנסות ריבית
<b>פעילות לווים בישראל</b>				
<b>ציבור - מסחרי</b>				
59	24	-	-	35
בינוי ונדל"ן - בינוי				
200	73	-	-	127
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן				
4	1	-	-	3
שירותים פיננסיים				
454	90	-	-	364
מסחרי - אחר				
717	188	-	-	529
סך-הכל מסחרי				
636	348	-	-	288
אנשים פרטיים - אחר				
1,353	536	-	-	817
סך-הכל ציבור - פעילות בישראל				
<b>פעילות לווים בחו"ל</b>				
<b>ציבורי - מסחרי</b>				
16	-	15	-	1
מסחרי אחר				
1	1	-	-	-
אנשים פרטיים				
17	1	15	-	1
סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל				
1,370	537	15	-	818
סך-הכל ציבור				

\* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

(1) צובר הכנסות ריבית.

(2) נכלל בחובות פגומים.

התחייבויות למתן אשראי נוסף לחייבים שלגביהם בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי במסגרתו בוצעו שינויים בתנאי האשראי הסתכמו ליום 30 בספטמבר 2017 בסך של כ-25 מיליוני ש"ח (ליום 30.09.16: 22 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.16: 32 מיליוני ש"ח).

# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

בלתי מבוקר  
במיליוני ש"ח

## ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות\* (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש (המשך)

30 בספטמבר 2016					
יתרת חוב רשומה					
סך-הכל <sup>(2)</sup>	צובר <sup>(1)</sup> לא בפיגור	צובר <sup>(1)</sup> של 30 ימים ועד 89 ימים	צובר <sup>(1)</sup> של 90 ימים או יותר	שאינו צובר הכנסות ריבית	
<b>פעילות לווים בישראל</b>					
<b>ציבור - מסחרי</b>					
139	15	-	-	124	בינוי ונדל"ן - בינוי
250	2	-	-	248	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
19	2	-	-	17	שירותים פיננסיים
949	87	-	-	862	מסחרי - אחר
1,357	106	-	-	1,251	סך-הכל מסחרי
594	302	-	-	292	אנשים פרטיים - אחר
1,951	408	-	-	1,543	סך-הכל ציבור - פעילות בישראל
<b>פעילות לווים בחו"ל</b>					
<b>ציבור - מסחרי</b>					
25	-	19	-	6	מסחרי אחר
1	-	-	-	1	אנשים פרטיים
26	-	19	-	7	סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל
1,977	408	19	-	1,550	סך-הכל ציבור

\* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).  
(1) צובר הכנסות ריבית.  
(2) נכלל בחובות פגומים.

# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

מבוקר  
במיליוני ש"ח

## ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

### ב. חובות\* (המשך)

#### 2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש (המשך)

31 בדצמבר 2016					
יתרת חוב רשומה					
סך-הכל <sup>(2)</sup>	צובר <sup>(1)</sup> לא בפיגור	צובר <sup>(1)</sup> בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים	צובר <sup>(1)</sup> בפיגור של 90 ימים או יותר	שאינו צובר הכנסות ריבית	
<b>פעילות לווים בישראל</b>					
<b>ציבור - מסחרי</b>					
112	24	-	-	88	בינוי ונדל"ן - בינוי
237	46	-	-	191	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
25	2	-	-	23	שירותים פיננסיים
938	91	-	-	847	מסחרי - אחר
1,312	163	-	-	1,149	סך-הכל מסחרי
614	305	-	-	309	אנשים פרטיים - אחר
1,926	468	-	-	1,458	סך-הכל ציבור - פעילות בישראל
<b>פעילות לווים בחו"ל</b>					
<b>ציבור - מסחרי</b>					
21	-	16	-	5	מסחרי אחר
1	-	-	-	1	אנשים פרטיים
22	-	16	-	6	סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל
1,948	468	16	-	1,464	סך-הכל ציבור

\* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

(1) צובר הכנסות ריבית.

(2) נכלל בחובות פגומים.



# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

בלתי מבוקר  
במיליוני ש"ח

## ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות\* (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש (המשך)

ארגונים מחדש שבוצעו

בתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017			בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017		
יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	מספר חוזים
<b>פעילות לווים בישראל</b>					
<b>ציבור – מסחרי</b>					
26	32	181	10	14	78
9	10	27	4	5	10
1	1	13	-	-	4
191	273	827	53	67	305
227	316	1,048	67	86	397
336	359	6,182	107	115	2,015
563	675	7,230	174	201	2,412

פעילות לווים בחו"ל

<b>ציבור – מסחרי</b>					
-	-	1	-	-	1
-	-	1	-	-	-
-	-	2	-	-	1
-	-	13	-	-	3
-	-	15	-	-	4
563	675	7,245	174	201	2,416

\* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

בלתי מבוקר  
במילוני ש"ח

## ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

### ב. חובות\* (המשך)

#### 2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

#### ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש (המשך)

ארגונים מחדש שבוצעו					
בתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016			בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016		
יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	מספר חוזים
<b>פעילות לווים בישראל</b>					
<b>ציבור - מסחרי</b>					
84	119	141	10	13	46
2	2	17	-	-	5
-	-	7	-	-	3
125	144	626	47	53	240
211	265	791	57	66	294
328	350	6,234	103	110	2,032
539	615	7,025	160	176	2,326

#### פעילות לווים בחו"ל

ציבור - מסחרי					
-	-	1	-	-	1
7	8	1	-	-	-
1	1	24	-	-	7
8	9	26	-	-	8
547	624	7,051	160	176	2,334

\* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

בלתי מבוקר  
במיליוני ש"ח

## ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות\*\* (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש (המשך)

ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו*							
בתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016		בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016		בתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017		בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017	
מספר חוזים	יתרת חוב רשומה	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה
<b>פעילות לווים בישראל</b>							
<b>ציבור - מסחרי</b>							
41	61	3	25	6	72	-	15
-	7	-	3	-	12	-	6
-	5	-	1	-	3	-	1
22	259	8	101	28	298	11	98
63	332	11	130	34	385	11	120
50	2,533	18	883	53	2,556	13	820
113	2,865	29	1,013	87	2,941	24	940
<b>פעילות לווים בחו"ל</b>							
<b>ציבור - מסחרי</b>							
1	10	1	7	-	3	-	-
114	2,875	30	1,020	87	2,944	24	940

\* חובות שהפכו בשנת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.

\*\* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, נירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

במיליוני ש"ח

## ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות\*\* (המשך)

3. מידע נוסף על הלוואות לדיור – אנשים פרטיים

יתרות לסוף שנה לפי שיעור המימון (LTV)\*, סוג ההחזר וסוג הריבית

30 בספטמבר 2017					
סיכון אשראי חוץ-מאזני	יתרת הלוואות לדיור			סך-הכל	
	מזה: ריבית משתנה	מזה: בולט ובלון	מזה: ריבית משתנה		
בלתי מבוקר					
816	25,697	1,862	40,813	עד 60%	שיעבוד ראשון: שיעור המימון
347	16,142	392	23,006	מעל 60%	
1,350	379	25	647		שיעבוד משני או ללא שיעבוד
2,513	42,218	2,279	64,466		סך-הכל

30 בספטמבר 2016					
סיכון אשראי חוץ-מאזני	יתרת הלוואות לדיור			סך-הכל	
	מזה: ריבית משתנה	מזה: בולט ובלון	מזה: ריבית משתנה		
בלתי מבוקר					
662	23,706	2,205	37,731	עד 60%	שיעבוד ראשון: שיעור המימון
267	16,591	623	23,406	מעל 60%	
1,054	378	42	726		שיעבוד משני או ללא שיעבוד
1,983	40,675	2,870	61,863		סך-הכל

31 בדצמבר 2016					
סיכון אשראי חוץ-מאזני	יתרת הלוואות לדיור			סך-הכל	
	מזה: ריבית משתנה	מזה: בולט ובלון	מזה: ריבית משתנה		
מבוקר					
703	23,939	2,044	38,083	עד 60%	שיעבוד ראשון: שיעור המימון
277	16,273	504	22,981	מעל 60%	
1,129	391	38	678		שיעבוד משני או ללא שיעבוד
2,109	40,603	2,586	61,742		סך-הכל

\* היחס בין המסגרת המאושרת בעת העמדת המסגרת לבין שווי הנכס, כפי שאושר על-ידי הבנק בעת העמדת המסגרת.  
 \*\* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

במיליוני ש"ח

## ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

### איכות אשראי - יחס ה-LTV

יחס ה-LTV מהווה אינדיקציה נוספת של הבנק לאיכות אשראי. יחס ה-LTV - מהווה יחס בין סכום ההלוואה לבין השווי המוערך של הנכס הממומן כפי שאושר על-ידי הבנק בעת העמדת המסגרת. יחס ה-LTV מחושב בעת אישור האשראי למעט החרגים המפורטים להלן:

1. העמדת אשראי נוסף בביטחון אותו נכס.
  2. קבלת הלוואה מתאגיד אחר, תוך ביצוע שיעבוד משותף פרי-פסו בגין הנכס.
  3. גרירת משכנתא.
  4. חלק ממסגרת האשראי שלא נוצל.
  5. פירעון מוקדם מהותי (10 אחוז ומעלה).
- הביאור מציג יתרות חוב בגין הלוואות לדיור תוך פילוח לפי טווח יחסי LTV ודרגות שיעבוד.

### ג. מידע בדבר מכירות של חובות

למידע לגבי עסקות מכירת הלוואות ראה [ביאור 10.א.4](#).

### ד. מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים

31 בדצמבר		30 בספטמבר		31 בדצמבר		30 בספטמבר	
2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה				יתרות החוזים*			
מבוקר		בלתי מבוקר		מבוקר		בלתי מבוקר	
עסקות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי:							
5	6	8	861	898	1,385	(א) אשראי תעודות	
52	42	56	6,009	5,818	6,058	(ב) ערבויות להבטחת אשראי	
79	76	70	22,854	21,756	23,963	(ג) ערבויות לרוכשי דירות	
206	194	210	23,588	23,302	22,592	(ד) ערבויות והתחייבויות אחרות**	
43	50	48	24,628	28,645	25,241	(ה) מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו באחריות הבנק	
-	-	-	10,759	10,399	10,669	(ו) מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו באחריות בנקים אחרים	
111	100	111	35,540	33,648	37,631	(ז) מסגרות חו"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה, שלא נוצלו	
97	90	86	25,734	26,124	25,567	(ח) התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ושעדיין לא ניתן***	
84	85	77	19,570	19,810	20,466	(ט) התחייבויות להוצאת ערבויות	

\* יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף השנה, לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי.

\*\* כולל התחייבויות הבנק בגין חלקו בקרן סיכונים של מסלוקת המעו"ף בסך 308 מיליוני ש"ח (ליום 30.09.16: 296 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.16: 289 מיליוני ש"ח).

\*\*\* כולל התחייבויות למתן אשראי שניתנו ללקוחות במסגרת "אישור עקרוני ושמירת שיעור הריבית" להוראות ניהול בנקאי תקין 451, נהלים למתן הלוואות לדיור.

# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

בלתי מבוקר  
במיליוני ש"ח

## ביאור 14 נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

ליום 30 בספטמבר 2017						
סך-הכל	פריטים לא-כספיים*	מטבע-חוץ <sup>(1)</sup>			מטבע ישראלי	
		אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא-צמוד
<b>נכסים</b>						
85,606	-	5,142	339	22,942	-	57,183
מזומנים ופיקדונות בבנקים						
64,196	2,217	771	1,166	22,311	50	37,681
ניירות-ערך						
629	-	-	-	-	-	629
ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר						
275,505	825	2,279	4,083	21,509	45,077	201,732
אשראי לציבור, נטו <sup>(2)</sup>						
2,337	-	-	1,044	1,193	-	100
אשראי לממשלות						
200	145	-	-	-	-	55
השקעות בחברות כוללות						
3,254	3,254	-	-	-	-	-
בניינים וציוד						
12,457	771	343	750	1,862	865	7,866
נכסים בגין מכשירים נגזרים <sup>(3)</sup>						
5,631	1,369	12	58	111	4	4,077
נכסים אחרים						
449,815	8,581	8,547	7,440	69,928	45,996	309,323
סך-כל הנכסים						
<b>התחייבויות</b>						
342,747	825	3,874	12,180	77,760	12,512	235,596
פיקדונות הציבור						
3,544	-	44	547	911	125	1,917
פיקדונות מבנקים						
320	-	-	-	102	7	211
פיקדונות הממשלה						
627	-	544	83	-	-	-
ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר						
29,411	-	130	11	954	24,924	3,392
אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים						
12,406	769	269	493	1,884	1,401	7,590
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים <sup>(3)</sup>						
25,015	975	297	181	1,608	507	21,447
התחייבויות אחרות						
414,070	2,569	5,158	13,495	83,219	39,476	270,153
סך-כל ההתחייבויות						
35,745	6,012	3,389	(6,055)	(13,291)	6,520	39,170
עודף נכסים (התחייבויות)						
השפעת מכשירים נגזרים מגדרים:						
-	-	(1,250)	-	(11)	-	1,261
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)						
השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:						
-	-	(2,360)	6,083	14,720	2	(18,445)
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)						
-	-	(173)	(186)	(1,622)	-	1,981
אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)						
-	-	160	(48)	(331)	-	219
אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)						
35,745	6,012	(234)	(206)	(535)	6,522	24,186
סך-הכל כללי						
-	-	20	(511)	(2,066)	-	2,557
אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)						
-	-	894	(13)	(1,884)	-	1,003
אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)						

\* לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.  
(1) כולל צמודי מטבע-חוץ.

(2) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי ההצמדה.

(3) הבנק מיישם את הוראות FAS 157 בדבר מדידת שווי הוגן. יתרות הנכסים וההתחייבויות, המוצגות בביאור זה, הינן נטו לאחר ייחוס ההשפעות הנובעות מיישום התקן המסתכמות לסך של (154) מיליוני ש"ח, השפעות אלה הוצגו במגזר הלא-צמוד.

# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

בלתי מבוקר  
במיליוני ש"ח

## ביאור 14 נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

ליום 30 בספטמבר 2016							
סך-הכל	פריטים לא-כספיים**	מטבע-חוץ <sup>(1)</sup>			מטבע ישראלי		
		אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא-צמוד	
<b>נכסים</b>							
71,759	-	4,780	903	17,446	5	48,625	מזומנים ופיקדונות בבנקים
65,215	2,363	1,263	869	16,329	1,447	42,944	ניירות-ערך
563	-	-	-	-	-	563	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
277,539	510	3,911	4,918	24,943	46,721	196,536	אשראי לציבור, נטו <sup>(2)</sup>
2,719	-	252	1,035	1,333	-	99	אשראי לממשלות
151	110	-	-	-	-	41	השקעות בחברות כלולות
3,290	3,290	-	-	-	-	-	בניינים וציוד
12,825	*245	477	261	3,392	627	*7,823	נכסים בגין מכשירים נגזרים <sup>(3)</sup>
6,127	*1,400	42	22	215	229	*4,219	נכסים אחרים
440,188	*7,918	10,725	8,008	63,658	49,029	*300,850	סך-כל הנכסים
<b>התחייבויות</b>							
326,244	510	4,930	13,209	78,315	12,572	216,708	פיקדונות הציבור
3,508	-	89	453	1,154	182	1,630	פיקדונות מבנקים
426	-	-	-	190	23	213	פיקדונות הממשלה
380	-	21	359	-	-	-	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
35,836	-	108	16	1,240	28,399	6,073	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
13,880	*240	444	255	3,623	1,044	*8,274	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים <sup>(3)</sup>
25,605	*1,110	109	88	1,223	521	*22,554	התחייבויות אחרות
405,879	*1,860	5,701	14,380	85,745	42,741	*255,452	סך-כל ההתחייבויות
34,309	6,058	5,024	(6,372)	(22,087)	6,288	45,398	עודף נכסים (התחייבויות)
השפעת מכשירים נגזרים מגדרים:							
-	-	(1,714)	-	1	-	1,713	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:							
-	-	(4,200)	6,299	23,329	(370)	(25,058)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	417	365	(1,399)	-	617	אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)
-	-	176	(203)	(782)	-	809	אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)
34,309	6,058	(297)	89	(938)	5,918	23,479	סך-הכל כללי
-	-	352	405	(1,913)	-	1,156	אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)
-	-	1,035	(704)	(1,536)	-	1,205	אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)

\* סווג מחדש.

\*\* לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.  
(1) כולל צמודי מטבע-חוץ.

(2) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי ההצמדה.

(3) הבנק מיישם את הוראות FAS 157 בדבר מדידת שווי הוגן. יתרות הנכסים וההתחייבויות, המוצגות בביאור זה, הינן נטו לאחר ייחוס ההשפעות הנובעות מיישום התקן המסתכמות לסך של (180) מיליוני ש"ח, השפעות אלה הוצגו במגזר הלא-צמוד.

# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

מבוקר  
במיליוני ש"ח

## ביאור 14 נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2016						
סך-הכלל	פריטים לא-כספיים*	מטבע-חוץ <sup>(1)</sup>			מטבע ישראלי	
		אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא-צמוד
<b>נכסים</b>						
80,378	-	5,659	1,544	20,351	6	52,818
מזומנים ופיקדונות בבנקים						
71,449	2,256	1,074	805	19,171	541	47,602
ניירות-ערך						
375	-	-	-	-	-	375
ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר						
271,957	655	3,573	4,759	23,978	45,684	193,308
אשראי לציבור, נטו <sup>(2)</sup>						
2,561	-	57	1,010	1,371	-	123
אשראי לממשלות						
153	112	-	-	-	-	41
השקעות בחברות כוללות						
3,363	3,363	-	-	-	-	-
בניינים וציוד						
11,916	369	457	173	3,992	638	6,287
נכסים בגין מכשירים נגזרים <sup>(3)</sup>						
5,953	1,346	155	30	187	230	4,005
נכסים אחרים						
448,105	8,101	10,975	8,321	69,050	47,099	304,559
סך-כל הנכסים						
<b>התחייבויות</b>						
338,502	656	4,595	14,599	81,357	11,813	225,482
פיקדונות הציבור						
4,377	-	27	553	1,771	182	1,844
פיקדונות מבנקים						
345	-	-	16	193	10	126
פיקדונות הממשלה						
484	-	19	81	384	-	-
ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר						
33,560	-	94	15	1,208	26,963	5,280
אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים						
12,587	369	326	171	3,835	988	6,898
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים <sup>(3)</sup>						
24,025	1,053	260	94	1,479	482	20,657
התחייבויות אחרות						
413,880	2,078	5,321	15,529	90,227	40,438	260,287
סך-כל ההתחייבויות						
34,225	6,023	5,654	(7,208)	(21,177)	6,661	44,272
עודף נכסים (התחייבויות)						
השפעת מכשירים נגזרים מגדרים:						
-	-	(1,617)	-	15	-	1,602
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)						
השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:						
-	-	(3,604)	7,007	20,654	(626)	(23,431)
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)						
-	-	(906)	305	(487)	-	1,088
אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)						
-	-	16	(57)	219	-	(178)
אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)						
34,225	6,023	(457)	47	(776)	6,035	23,353
סך-הכלל כללי						
-	-	111	160	(2,414)	-	2,143
אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)						
-	-	(262)	(583)	2,132	-	(1,287)
אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)						

\* לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.  
(1) כולל צמודי מטבע-חוץ.

(2) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי ההצמדה.

(3) הבנק מיישם את הוראות FAS 157 בדבר מדידת שווי הוגן. יתרות הנכסים וההתחייבויות, המוצגות בביאור זה, הינן נטו לאחר ייחוס ההשפעות הנובעות מיישום התקן המסתכמות לסך של (124) מיליוני ש"ח, השפעות אלה הוצגו במגזר הלא-צמוד.



## ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

### שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

הביאור כולל מידע בדבר הערכת השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים. לרוב המכשירים הפיננסיים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי ההוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומנים עתידי המהווה בריבית ניכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי. אומדן של השווי ההוגן באמצעות הערכת תזרים המזומנים העתידי וקביעת שיעור ריבית הניכיון הוא סובייקטיבי. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי ההוגן המצורפת אינה בהכרח אינדיקציה לשווי מימוש של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח. הערכת השווי ההוגן נערכה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנדוטיות של שיעורי הריבית. תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיהיו שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית. בנוסף, בקביעת ערכי השווי ההוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית וכן אינם כוללים את השפעת הזכויות שאינן מקנות שליטה ואת השפעת המס. יותר מכך, הפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי ההוגן ייתכן ולא ימומש מכיוון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפירעון. בשל כל אלו, יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בביאור זה כדי להצביע על שווי התאגיד הבנקאי כעסק ח'. כמו-כן, בשל הקשת הרחבה של טכניקות הערכה והאומדנים האפשריים ליישום במהלך ביצוע הערכת השווי ההוגן, יש להיזהר בעת עריכת השוואות ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים.

### השיטות וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים

**פיקדונות בבנקים, אגרות-חוב ומלוות שאינם נסחרים ואשראי לממשלה** – שיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים לפי שיעורי ריבית שבהם הבנק ביצע עסקות דומות במועד הדיווח;

**ניירות-ערך סחירים** – לפי שווי שוק בשוק העיקרי.

**אשראי לציבור** – השווי ההוגן של יתרת האשראי לציבור נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים מנוכים בשיעור ניכיון מתאים. יתרת האשראי פולחה לקטגוריות הומוגניות. בכל קטגוריה חושב התזרים של התקבולים העתידיים (קרן וריבית). תקבולים אלה הונו בשיעור ריבית המשקף את רמת הסיכון הגלומה באשראי באותה קטגוריה.

בדרך כלל שיעור ריבית זה נקבע לפי שיעור ריבית לפיו נעשות בבנק עסקות דומות במועד הדיווח.

השווי ההוגן של חובות פגומים חושב תוך שימוש בשיעורי ריבית ניכיון המשקפים את סיכון האשראי הגבוה הגלום בהם. בכל מקרה, שיעור ניכיון אלה לא פחתו משיעור הריבית הגבוה ביותר המשמש את הבנק בעסקותיו במועד הדיווח.

תזרימי המזומנים העתידיים עבור חובות פגומים וחובות אחרים חושבו לאחר ניכוי השפעות של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי בגין החובות. גידול של 1% בשיעורי ריבית הניכיון של חובות פגומים מקטין את שווי ההוגן בסכום של 9 מיליוני ש"ח.

מחיקות חשבונאיות והפרשות להפסדי אשראי יוחסו לתקופות שבהן מוין אותו חוב, מקום בו ניתן לעשות זאת (לדוגמה, כאשר חושבה הפרשה על בסיס פרטי לפי ערך נוכחי של תזרים מזומנים). בהעדר נתונים אלה מחיקות חשבונאיות ויתרת ההפרשות מיוחסים באופן יחסי ליתרת האשראי לפי תקופות לפירעון בסוף התקופה.

בחישוב השווי ההוגן נכללו הנחות פירעון מוקדם בגין אשראי לדיור בהתאם להערכת הבנק בהתבסס על בחינת הנתונים ההיסטוריים של פירעונות מוקדמים ביחס לפרמטרים המסבירים פירעונות אלו. השפעת הנחות אלו על השווי ההוגן הינה הגדלת השווי ההוגן ב-218 מיליוני ש"ח.

**פיקדונות, אגרות-חוב וכתבי התחייבות** – בשיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים לפי שיעור ריבית בו התאגיד מגייס פיקדונות דומים, או בהנפקת אגרות-חוב וכתבי התחייבות דומים (אם מחיר מצוטט בשוק פעיל אינו זמין), על-ידי הבנק, ביום הדיווח. לגבי אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים אשר נסחרים כנכס בשוק פעיל, השווי ההוגן מבוסס על מחירי שוק מצוטטים או על ציטוטי סוחרים עבור התחייבות זהה הנסחרת כנכס בשוק פעיל.

**השאלות בין לקוחות** – מוצגים כאשראי ופיקדונות ונמדדים לפי ערכם בבורסה של ניירות הערך המושאלים.

**מכשירים נגזרים** – מכשירים פיננסיים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק שנקבע בשוק העיקרי.

מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו לפי מודלים המשמשים את הבנק בפעילותו השוטפת והלוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי.

מדידת השווי ההוגן של מכשירים נגזרים מתחשבת בין היתר בסיכון האשראי הגלום בעסקות אלו.

אומדן השווי ההוגן של נכסים בגין מכשירים נגזרים, משקף גם את סיכון האשראי של הצד הנגדי, ואומדן השווי ההוגן של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים משקף גם את סיכון האשראי של הבנק.

**נכסים והתחייבויות אשר מדידת השווי ההוגן בגינם מתבססת על נתוני רמה 3** – פריטים ששווי ההוגן נקבע על סמך מחיר אינדיקטיבי מגורם בלתי תלוי, מחיר אינדיקטיבי של צד נגדי לעסקה, מודלים להערכה אשר חלק מהנתונים המשמעותיים בהם אינם נצפים וכן פריטים ששווי ההוגן נקבע על סמך מחשבוני פנימיים או לשכות שירות אשר חלק מהנתונים בהם אינם נצפים.

# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

בלתי מבוקר  
במיליוני ש"ח

## ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

### א. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

ליום 30 בספטמבר 2017				
סך-הכל	שווי הוגן <sup>(1)</sup>			יתרה במאזן
	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
<b>נכסים פיננסיים</b>				
85,591	82,550	-	3,041	85,606
מזומנים ופיקדונות בבנקים				
64,202	1,420	21,657	41,125	64,196
ניירות-ערך*				
629	629	-	-	629
ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר				
275,635	270,963	-	4,672	275,505
אשראי לציבור, נטו***				
2,339	2,339	-	-	2,337
אשראי לממשלות				
12,457	3,113	8,529	815	12,457
נכסים בגין מכשירים נגזרים				
1,326	730	-	596	1,315
נכסים פיננסיים אחרים				
442,179	361,744	30,186	50,249	**442,045
סך-כל הנכסים הפיננסיים				
<b>התחייבויות פיננסיות</b>				
344,042	339,215	-	4,827	342,747
פיקדונות הציבור***				
3,558	3,558	-	-	3,544
פיקדונות מבנקים				
335	335	-	-	320
פיקדונות הממשלה				
627	627	-	-	627
ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר				
30,848	2,452	2,110	26,286	29,411
אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים				
12,406	317	11,274	815	12,406
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים				
18,093	17,497	-	596	18,089
התחייבויות פיננסיות אחרות				
409,909	364,001	13,384	32,524	**407,144
סך-כל ההתחייבויות הפיננסיות				

\* כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 817 מיליוני ש"ח. לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות-ערך ראה [ביאור 5](#).

\*\* מזה: נכסים והתחייבויות בסך של 83,724 מיליוני ש"ח ובסך של 17,852 מיליוני ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה [סעיפים ב-1](#).

\*\*\* מזה נכללו ביתרת אשראי לציבור וביתרת פיקדונות הציבור סכומים של 0 מיליוני ש"ח ו-23 מיליוני ש"ח (בהתאמה) בגין מכשירים נגזרים משובצים.

(1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.  
 רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.  
 רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

בלתי מבוקר  
במיליוני ש"ח

## ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

### א. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

סך-הכל	ליום 30 בספטמבר 2016			יתרה במאזן	
	שווי הוגן <sup>(1)</sup>				
	רמה 3	רמה 2	רמה 1		
<b>נכסים פיננסיים</b>					
71,778	69,243	-	2,535	71,759	מזומנים ופיקדונות בבנקים
65,218	1,472	14,402	49,344	65,215	ניירות-ערך*
563	563	-	-	563	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
278,318	275,315	-	3,003	277,539	אשראי לציבור, נטו***
2,722	2,722	-	-	2,719	אשראי לממשלות
12,825	3,166	9,182	477	12,825	נכסים בגין מכשירים נגזרים
1,518	752	-	766	1,518	נכסים פיננסיים אחרים
432,942	353,233	23,584	56,125	**432,138	סך-כל הנכסים הפיננסיים
<b>התחייבויות פיננסיות</b>					
327,622	324,398	-	3,224	326,244	פיקדונות הציבור***
3,547	3,547	-	-	3,508	פיקדונות מבנקים
462	462	-	-	426	פיקדונות הממשלה
380	380	-	-	380	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
37,524	3,143	2,112	32,269	35,836	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
13,880	237	13,170	473	13,880	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
18,849	18,083	-	766	18,661	התחייבויות פיננסיות אחרות
402,264	350,250	15,282	36,732	**398,935	סך-כל ההתחייבויות הפיננסיות

\* כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 906 מיליוני ש"ח. לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות-ערך ראה [ביאור 5](#).

\*\* מזה: נכסים והתחייבויות בסך של 83,026 מיליוני ש"ח ובסך של 17,894 מיליוני ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה [סעיפים ב-1](#).

\*\*\* מזה נכללו ביתרת אשראי לציבור וביתרת פיקדונות הציבור סכומים של 8 מיליוני ש"ח ו-24 מיליוני ש"ח (בהתאמה) בגין מכשירים נגזרים משובצים.

(1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.  
 רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.  
 רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

מבוקר  
במיליוני ש"ח

## ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

### א. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

סך-הכל	ליום 31 בדצמבר 2016			יתרה במאזן	
	שווי הוגן <sup>(1)</sup>				
	רמה 3	רמה 2	רמה 1		
<b>נכסים פיננסיים</b>					
80,366	77,622	-	2,744	80,378	מזומנים ופיקדונות בבנקים
71,450	1,459	17,177	52,814	71,449	ניירות-ערך*
375	375	-	-	375	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
271,727	268,036	-	3,691	271,957	אשראי לציבור, נטו***
2,571	2,571	-	-	2,561	אשראי לממשלות
11,916	2,593	8,932	391	11,916	נכסים בגין מכשירים נגזרים
1,562	853	-	709	1,561	נכסים פיננסיים אחרים
439,967	353,509	26,109	60,349	**440,197	סך-כל הנכסים הפיננסיים
<b>התחייבויות פיננסיות</b>					
339,692	335,808	-	3,884	338,502	פיקדונות הציבור***
4,394	4,394	-	-	4,377	פיקדונות מבנקים
362	362	-	-	345	פיקדונות הממשלה
484	484	-	-	484	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
35,101	2,714	2,107	30,280	33,560	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
12,587	371	11,825	391	12,587	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
17,498	16,789	-	709	17,504	התחייבויות פיננסיות אחרות
410,118	360,922	13,932	35,264	**407,359	סך-כל ההתחייבויות הפיננסיות

\* כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 889 מיליוני ש"ח. לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות-ערך ראה [ביאור 5](#).

\*\* מזה: נכסים והתחייבויות בסך של 89,214 מיליוני ש"ח ובסך של 17,201 מיליוני ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה [סעיפים ב-1](#).

\*\*\* מזה נכללו ביתרת אשראי לציבור וביתרת פיקדונות הציבור סכומים של 7 מיליוני ש"ח ו-21 מיליוני ש"ח (בהתאמה) בגין מכשירים נגזרים משובצים.

(1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.  
 רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.  
 רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

בלתי מבוקר  
במיליוני ש"ח

## ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

### ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

ליום 30 בספטמבר 2017			
סך-הכל שווי הוגן	מדירות שווי הוגן המשתמשות ב-		
	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
<b>נכסים</b>			
<b>ניירות-ערך זמינים למכירה</b>			
35,825	-	3,994	31,831
10,839	-	10,089	750
72	-	-	72
6,510	176	5,634	700
409	-	409	-
2,428	-	1,531	897
1,344	-	-	1,344
<b>ניירות-ערך למסחר</b>			
5,397	-	-	5,397
72	-	-	72
2	-	-	2
4	-	-	4
56	-	-	56
62,958	176	21,657	41,125
<b>נכסים בגין מכשירים נגזרים</b>			
487	14	473	-
6,481	668	5,813	-
4,534	2,385	2,103	46
944	39	136	769
11	7	4	-
4,672	-	-	4,672
596	-	-	596
80,683	3,289	30,186	47,208
<b>התחייבויות</b>			
<b>התחייבויות בגין מכשירים נגזרים</b>			
554	94	460	-
6,873	146	6,727	-
4,059	63	3,950	46
911	12	130	769
9	2	7	-
23	24	(1)	-
4,672	-	-	4,672
596	-	-	596
155	-	-	155
17,852	341	11,273	6,238

# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

בלתי מבוקר  
במיליוני ש"ח

## ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

### ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

ליום 30 בספטמבר 2016				
סך-הכל שווי הוגן	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-			
	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	
<b>נכסים</b>				
<b>ניירות-ערך זמינים למכירה</b>				
40,849	-	4,141	36,708	אגרות-חוב ממשלתיות - ממשלת ישראל
5,282	-	4,120	1,162	אגרות-חוב ממשלתיות - ממשלות זרות
258	-	95	163	אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים בישראל
5,278	143	3,925	1,210	אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים
1,046	-	612	434	אגרות-חוב של אחרים בישראל
2,956	-	1,509	1,447	אגרות-חוב של אחרים זרים
1,410	-	-	1,410	מניות סחירות
<b>ניירות-ערך למסחר</b>				
6,752	-	-	6,752	אגרות-חוב ממשלתיות - ממשלת ישראל
3	-	-	3	אגרות-חוב ממשלתיות - ממשלות זרות
3	-	-	3	אגרות-חוב של אחרים בישראל
5	-	-	5	אגרות-חוב של אחרים זרים
47	-	-	47	מניות סחירות
63,889	143	14,402	49,344	סך-הכל ניירות-ערך הנמדדים בשווי הוגן
<b>נכסים בגין מכשירים נגזרים</b>				
477	85	392	-	חוזי שקל-מדד
8,283	1,203	7,080	-	חוזי ריבית אחרים
3,361	1,819	1,506	36	חוזי מטבע-חוץ
662	38	183	441	חוזי מניות
42	21	21	-	חוזי סחורות ואחרים
8	8	-	-	נכסים בגין נגזרים משובצים
3,003	-	-	3,003	אשראי בגין השאלות בין לקוחות
766	-	-	766	נכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף
80,491	3,317	23,584	53,590	סך-כל הנכסים
<b>התחייבויות</b>				
<b>התחייבויות בגין מכשירים נגזרים</b>				
584	-	584	-	חוזי שקל-מדד
8,996	186	8,810	-	חוזי ריבית אחרים
3,633	38	3,559	36	חוזי מטבע-חוץ
628	11	180	437	חוזי מניות
39	2	37	-	חוזי סחורות ואחרים
24	22	2	-	התחייבויות בגין נגזרים משובצים
3,003	-	-	3,003	פיקדונות בגין השאלות בין לקוחות
766	-	-	766	התחייבויות בגין פעילות בשוק המעו"ף
221	-	-	221	התחייבויות בגין השאלת ניירות-ערך
17,894	259	13,172	4,463	סך-כל ההתחייבויות

# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

מבוקר  
במיליוני ש"ח

## ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

### ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2016			
סך-הכל שווי הוגן	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-		
	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
<b>נכסים</b>			
<b>ניירות-ערך זמינים למכירה</b>			
42,424	-	3,521	38,903
8,172	-	7,142	1,030
164	-	-	164
5,739	156	4,380	1,203
913	-	615	298
2,854	-	1,519	1,335
1,313	-	-	1,313
<b>ניירות-ערך למסחר</b>			
8,420	-	-	8,420
84	-	-	84
3	-	-	3
7	-	-	7
54	-	-	54
70,147	156	17,177	52,814
<b>נכסים בגין מכשירים נגזרים</b>			
470	78	392	-
7,072	876	6,196	-
3,708	1,594	2,091	23
638	37	233	368
28	8	20	-
7	7	-	-
3,691	-	-	3,691
709	-	-	709
86,470	2,756	26,109	57,605
<b>התחייבויות</b>			
<b>התחייבויות בגין מכשירים נגזרים</b>			
522	-	522	-
7,495	287	7,208	-
3,942	71	3,848	23
605	12	225	368
23	1	22	-
21	23	(2)	-
3,691	-	-	3,691
709	-	-	709
193	-	-	193
17,201	394	11,823	4,984

# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

במיליוני ש"ח

## ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

### ג. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה

ליום 30 בספטמבר 2017				
סך-הכל הרווח (הפסד) בגין השינויים בשווי בתקופה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2017	סך-הכל שווי הוגן	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-		
		נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
				בלתי מבוקר
				<b>נכסים שנמדדים לפי שווי הוגן שלא על בסיס חוזר ונשנה</b>
(115) <sup>(1)</sup>	902	902	-	אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון
(16) <sup>(2)</sup>	29	29	-	השקעות במניות
(131)	931	931	-	סך-הכל

ליום 30 בספטמבר 2016				
סך-הכל הרווח (הפסד) בגין השינויים בשווי בתקופה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2016	סך-הכל שווי הוגן	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-		
		נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
				בלתי מבוקר
				<b>נכסים שנמדדים לפי שווי הוגן שלא על בסיס חוזר ונשנה</b>
(312) <sup>(1)</sup>	1,379	1,379	-	אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון
- <sup>(2)</sup>	-	-	-	השקעות במניות
(312)	1,379	1,379	-	סך-הכל

ליום 31 בדצמבר 2016				
סך-הכל הרווח (הפסד) בגין השינויים בשווי בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016	סך-הכל שווי הוגן	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-		
		נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
				מבוקר
				<b>נכסים שנמדדים לפי שווי הוגן שלא על בסיס חוזר ונשנה</b>
(331) <sup>(1)</sup>	1,334	1,334	-	אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון
(9) <sup>(2)</sup>	19	19	-	השקעות במניות
(340)	1,353	1,353	-	סך-הכל

(1) הפסדים שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הוצאות בגין הפסדי אשראי.  
 (2) הפסדים שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.



# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

בלתי מבוקר  
במילוני ש"ח

## ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

### ד. שינויים בפרטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017								
שווי הוגן ליום 30 ביוני 2017	רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד <sup>(1)(3)</sup>	רווחים (הפסדים) שנכללו בהון <sup>(2)</sup>	רכישות	סילוקים	העברות אל רמה 3	העברות מתוך רמה 3	שווי הוגן ליום 30 בספטמבר 2017	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 30 בספטמבר 2017
<b>כנסים</b>								
<b>ניירות-ערך זמינים למכירה</b>								
172	-	4	-	-	-	-	176	(2)(1)-
<b>יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו</b>								
55	(145)	-	-	14	(4)	-	(80)	(3)(39)
293	251	-	(94)	47	(30)	55	522	(3)(1)250
2,469	15	-	103	(126)	(199)	60	2,322	(3)(220)
34	-	-	1	(8)	-	-	27	(3)-
5	(1)	-	-	1	-	-	5	(3)-
(26)	(1)	-	(1)	4	-	-	(24)	(3)(17)
3,002	119	4	9	(68)	(233)	115	2,948	(26)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016								
שווי הוגן ליום 30 ביוני 2016	רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד <sup>(1)(3)</sup>	רווחים (הפסדים) שנכללו בהון <sup>(2)</sup>	רכישות	סילוקים	העברות אל רמה 3	העברות מתוך רמה 3	שווי הוגן ליום 30 בספטמבר 2016	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 30 בספטמבר 2016
<b>כנסים</b>								
<b>ניירות-ערך זמינים למכירה</b>								
147	-	(4)	-	-	-	-	143	(2)(1)(4)
<b>יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו</b>								
92	(7)	-	-	-	-	-	85	(3)(7)
1,088	(114)	-	42	(68)	92	(23)	1,017	(3)(1)(132)
1,834	(96)	-	51	11	3	(22)	1,781	(3)122
25	(41)	-	9	5	-	29	27	(3)(1)
40	(1)	-	(10)	(10)	-	-	19	(3)-
(16)	6	-	(10)	6	-	-	(14)	(3)-7
3,210	(253)	(4)	82	(56)	95	(16)	3,058	(15)

- (1) רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות ריבית.  
 (2) רווחים (הפסדים) שנכללו בהון בסעיף התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן.  
 (3) רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

בלתי מבוקר  
במילוני שיח

## ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

### ד. שינויים בפרטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3 (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017								
שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2016	רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד <sup>(1)(3)</sup>	רווחים (הפסדים) שנכללו בהון <sup>(2)</sup>	רכישות	סילוקים	העברות אל רמה 3	העברות מתוך רמה 3	שווי הוגן ליום 30 בספטמבר 2017	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 30 בספטמבר 2017
<b>156</b>	<b>-</b>	<b>(15)</b>	<b>37</b>	<b>(2)</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>176</b>	<b>(15)</b> <sup>(1)</sup>
<b>נכסים</b>								
<b>ניירות-ערך זמינים למכירה</b>								
אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים								
<b>78</b>	<b>(175)</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>17</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>(80)</b>	<b>(167)</b> <sup>(3)</sup>
<b>יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו</b>								
חוזי שקל-מדד								
חוזי ריבית אחרים								
חוזי מטבע-חוץ								
חוזי מניות								
חוזי סחורות ואחרים								
נגזרים משובצים								
סך-הכל								

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016								
שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2015	רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד <sup>(1)(3)</sup>	רווחים (הפסדים) שנכללו בהון <sup>(2)</sup>	רכישות	סילוקים	העברות אל רמה 3	העברות מתוך רמה 3	שווי הוגן ליום 30 בספטמבר 2016	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 30 בספטמבר 2016
<b>151</b>	<b>-</b>	<b>(8)</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>143</b>	<b>(8)</b> <sup>(1)</sup>
<b>נכסים</b>								
<b>ניירות-ערך זמינים למכירה</b>								
אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים								
<b>115</b>	<b>(3)</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>(22)</b>	<b>-</b>	<b>(5)</b>	<b>85</b>	<b>(3)</b> <sup>(3)</sup>
<b>יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו</b>								
חוזי שקל-מדד								
חוזי ריבית אחרים								
חוזי מטבע-חוץ								
חוזי מניות								
חוזי סחורות ואחרים								
נגזרים משובצים								
סך-הכל								

(1) רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות ריבית.  
 (2) רווחים (הפסדים) שנכללו בהון בסעיף התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן.  
 (3) רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

מבוקר  
במיליוני ש"ח

## ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

### ד. שינויים בפרטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3 (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016								
שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2015	רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח ההפסד <sup>(1)(3)</sup>	רווחים (הפסדים) שנכללו בהון <sup>(2)</sup>	רכישות	סילוקים	העברות אל רמה 3	העברות מתוך רמה 3	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2016	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 31 בדצמבר 2016
<b>נכסים</b>								
<b>ניירות-ערך זמינים למכירה</b>								
151	-	5	-	-	-	-	156	(5) <sup>(1)(2)</sup>
<b>יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו</b>								
115	(1)	-	-	(31)	-	(5)	78	(5) <sup>(3)</sup>
1,004	76	-	85	(500)	63	(139)	589	(1)(3) <sup>61</sup>
1,523	644	-	299	(916)	2	(29)	1,523	(3) <sup>598</sup>
88	1	-	17	(81)	-	-	25	(3) <sup>1</sup>
52	(11)	-	6	(40)	-	-	7	(3) <sup>2</sup>
(2)	(17)	-	(3)	6	-	-	(16)	(3) <sup>(18)</sup>
2,931	692	5	404	(1,562)	65	(173)	2,362	654

(1) רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות ריבית.  
 (2) רווחים (הפסדים) שנכללו בהון בסעיף התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן.  
 (3) רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

### ה. במהלך התקופה לא היו מעברים של פריטים הנמדדים לפי שווי הוגן בין רמה 1 לרמה 2.

א. במהלך התקופה לא היו מעברים של פריטים הנמדדים לפי שווי הוגן ממדידה ברמה 3 למדידה ברמה 2, למעט העברות הנובעות מסיכון צד נגדי לעסקה. בהתאם למדיניות התאגיד הבנקאי, ההעברות בין הרמות מוכרות כמתרחשות בסוף תקופת הדיווח.

# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

בלתי מבוקר

## ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

### ז. מידע נוסף בדבר נתונים לא נצפים משמעותיים וטכניקות הערכה המשחשים במדידת שווי הוגן של פריטים שסווגו לרמה 3

ליום 30 בספטמבר 2017			
שווי הוגן	טכניקת הערכה	נתונים לא נצפים	טווח (ממוצע משוקלל)
במיליוני ש"ח			
<b>1. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה</b>			
<b>נכסים</b>			
אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים	176	ציטוט מצד נגדי לעסקה	
<b>יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו</b>			
חוזי שקל-מדד	(80)	מודל תמחור נגזרי מטבע וריבית	סיכון צד נגדי לעסקה (2.15%) 2.03%-3.07%
חוזי ריבית אחרים	522	מודל תמחור נגזרי ריבית	סיכון צד נגדי לעסקה (2.79%) 0.62%-6.05%
חוזי מטבע-חוץ	2,322	מודל תמחור אופציות	סיכון צד נגדי לעסקה (2.36%) 0.62%-6.05%
חוזי מניות	-	מודל תמחור אופציות	ציטוט מצד נגדי
חוזי מניות <sup>(1)</sup>	1	מודל תמחור אופציות	סטיית תקן (37.74%) 37.67%-41.22%
		תשואת דיבידנד	-
		ריבית שקלית לא-צמודה	(0.22%) 0.17%-1.20%
חוזי סחורות ואחרים	5	מודל תמחור נגזרי מטבע	סיכון צד נגדי לעסקה (6.03%) 0.62%-6.05%
נגזרים משובצים <sup>(2)</sup>		מודל תמחור אופציות	ציטוט מצד נגדי
<b>2. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה</b>			
השקעה במניות לא סחירות		הערכת שווי	
אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון	902	נכסים סחירים - שווי שוק בניכוי מקדם ביטחון מתאים	
		נכסים לא סחירים - היוון תזרימי מזומנים בניכוי מקדם ביטחון מתאים	

ניתוח רגישות לגבי מדידות שווי הוגן המסווגות ברמה 3:

- (1) עלייה (ירידה) בשיעור סטיית התקן תביא למדידת שווי הוגן גבוהה (נמוכה) משמעותית. מנגד, עלייה (ירידה) בשיעור תשואת הדיבידנד או בשיעור הריבית להיוון תביא למדידת שווי הוגן נמוכה (גבוהה) משמעותית.
- (2) עלייה (ירידה) בשיעור הריבית להיוון תביא למדידת שווי הוגן נמוכה (גבוהה) משמעותית.

# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

בלתי מבוקר

## ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

### ז. מידע נוסף בדבר נתונים לא נצפים משמעותיים וטכניקות הערכה המשמשים במדידת שווי הוגן של פריטים שסווגו לרמה 3 (המשך)

ליום 30 בספטמבר 2016			
שווי הוגן	טכניקת הערכה	נתונים לא נצפים	טווח (ממוצע משוקלל)
במיליוני ש"ח			
<b>1. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה</b>			
<b>נכסים</b>			
143	ציטוט מצד נגדי לעסקה		
אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים			
<b>יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו</b>			
	מודל תמחור נגזרי		
85	מטבע וריבית	סיכון צד נגדי לעסקה	1.91%-3.31% (2.51%)
1,017	מודל תמחור נגזרי ריבית	סיכון צד נגדי לעסקה	0.65%-5.87% (3.74%)
1,781	מודל תמחור אופציות	סיכון צד נגדי לעסקה	0.65%-5.87% (3.02%)
-	מודל תמחור אופציות	סיכון צד נגדי לעסקה	-
2	מודל תמחור אופציות	סטיית תקן	23.40%-52.38% (30.21%)
	תשואת דיבידנד		6.00%-6.00% (6.00%)
	ריבית שקלית לא-צמודה		0.82%-0.82% (0.82%)
20	מודל תמחור נגזרי מטבע	סיכון צד נגדי לעסקה	0.65%-5.87% (3.29%)
8	מודל תמחור אופציות	ריבית שקלית לא-צמודה	0.78%-5.38% (2.56%)
<b>2. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה</b>			
	הערכת שווי		
1,379	נכסים סחירים - שווי שוק בניכוי מקדם ביטחון מתאים		
	נכסים לא סחירים - היוון תזרימי מזומנים בניכוי מקדם ביטחון מתאים		

ניתוח רגישות לגבי מדידות שווי הוגן המסווגות ברמה 3:

- (1) עלייה (ירידה) בשיעור סטיית התקן תביא למדידת שווי הוגן גבוהה (נמוכה) משמעותית. מנגד, עלייה (ירידה) בשיעור תשואת הדיבידנד או בשיעור הריבית להיוון תביא למדידת שווי הוגן נמוכה (גבוהה) משמעותית.
- (2) עלייה (ירידה) בשיעור הריבית להיוון תביא למדידת שווי הוגן נמוכה (גבוהה) משמעותית.

# ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2017

מבוקר

## ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

### ז. מידע נוסף בדבר נתונים לא נצפים משמעותיים וטכניקות הערכה המשחשים במדידת שווי הוגן של פריטים שסווגו לרמה 3 (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2016			
שווי הוגן	טכניקת הערכה	נתונים לא נצפים	טווח (ממוצע משוקלל)
במיליוני ש"ח			
<b>1. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה</b>			
<b>נכסים</b>			
156	ציטוט מצד נגדי לעסקה		
אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים			
<b>יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו</b>			
78	מודל תמחור נגזרי מטבע וריבית	סיכון צד נגדי לעסקה	1.78%-3.01% (2.36%)
774	מודל תמחור נגזרי ריבית	סיכון צד נגדי לעסקה	0.46%-5.86% (4.65%)
1,522	מודל תמחור אופציות	סיכון צד נגדי לעסקה	0.46%-5.86% (2.44%)
	מודל תמחור אופציות	סיכון צד נגדי לעסקה	-
2	מודל תמחור אופציות	סטיית תקן	23.00%-44.17% (29.81%)
	תשואת דיבידנד		6.00%-6.00% (6.00%)
	ריבית שקלית לא-צמודה		0.85%-0.85% (0.85%)
7	מודל תמחור נגזרי מטבע	סיכון צד נגדי לעסקה	3.06%-5.86% (5.85%)
7	מודל תמחור אופציות	ריבית שקלית לא-צמודה	0.94%-8.04% (3.51%)
<b>2. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה</b>			
19	הערכת שווי		
השקעה במניות לא סחירות			
1,334	נכסים סחירים - שווי שוק בניכוי מקדם ביטחון מתאים		
אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון			
	נכסים לא סחירים - היוון תזרימי מזומנים בניכוי מקדם ביטחון מתאים		
היוון תזרימי מזומנים בניכוי מקדם ביטחון מתאים			

ניתוח רגישות לגבי מדידות שווי הוגן המסווגות ברמה 3:

- (1) עלייה (ירידה) בשיעור סטיית התקן תביא למדידת שווי הוגן גבוהה (נמוכה) משמעותית. מנגד, עלייה (ירידה) בשיעור תשואת הדיבידנד או בשיעור הריבית להיוון תביא למדידת שווי הוגן נמוכה (גבוהה) משמעותית.
- (2) עלייה (ירידה) בשיעור הריבית להיוון תביא למדידת שווי הוגן נמוכה (גבוהה) משמעותית.

## ביאור 16 יוזמות רגולטוריות

בשנים האחרונות גובשו מספר יוזמות רגולטוריות שעיקר עניינן, הגברת התחרותיות במערכת הבנקאית בישראל, ולצידן קיימות מספר יוזמות רגולטוריות נוספות הנמצאות בשלבי ייזום.

### הוראות ויוזמות מהותיות בשנת 2017

- בנק ישראל בוחן את שיעור העמלה הצולבת בכרטיסי אשראי על מנת לקבוע מתווה עתידי לשיעור העמלה לשנים הקרובות.
- ביולי 2017 אישרה הכנסת את תיקון 3 לחוק הסדרת הלוואות חוץ בנקאיות (חוק אשראי הוגן) במסגרתו בין היתר נקבעה לראשונה תקרת ריבית אחידה לכל הגופים המלווים (ריבית בנק ישראל +15%). בנוסף הושו כללי הגילוי הנאות בעת מתן אשראי בין בנקים לגופים חוץ בנקאיים. החוק יכנס לתוקף בנובמבר 2018.
- צוות של בנק ישראל ומשרד האוצר דן במתווה להחלת ביטוח פיקדונות במערכת הבנקאית.
- בנק ישראל ומשרד האוצר פועלים לחקיקת חוק אסדרת שירותי תשלום על-פי עקרונות PSD 2. תזכיר חוק להערות הציבור פורסם ביולי 2017.
- משרד האוצר יצא בקול קורא למתן סיוע ועידוד לגופים מוסדיים על מנת שיכנסו לאשראי הקמעונאי.
- משרד האוצר ובנק ישראל פועלים להקמת מערכת ניויד חשבונות בנק אוטומטית על בסיס מערכת CASS הפועלת בבריטניה.

### ועדת החקירה הפרלמנטרית להקצאת האשראי במשק

בחודש יולי 2017 החליטה הכנסת להקים ועדת חקירה פרלמנטרית לבחינת הקצאת האשראי במשק והסדרי חוב. הוועדה תבחן את התנהלות בנק ישראל, הפיקוח על הבנקים, הבנקים, גופים מוסדיים, חברות ביטוח ונותני אשראי למיניהם, תקבע מסקנות ותגיש המלצות בנושא זה. הבנק נערך לדיוני הוועדה וישתף עימה פעולה כנדרש ועל פי החוק.

### החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל

בחודש ינואר 2017 פורסם חוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה) התשע"ז-2017 על בסיס דוח ועדה ציבורית שמונתה על-ידי שר האוצר ונגידת בנק ישראל (ועדת שטרומ). עיקר הוראות החוק:

- בתוך שלוש שנים מחודש ינואר 2017 חברות כרטיסי האשראי יופרדו משני הבנקים הגדולים (הבנק ובנק לאומי). תקופת המכירה תתארך לארבע שנים במידה והבנק ינפיק תוך 3 שנים לפחות 25% מחברות כרטיסי אשראי בבעלותו וגם ירד לשיעור אחזקה של 40%.
- בנקים גדולים יוכלו להנפיק כרטיסי אשראי תחת מגבלות. המגבלה העיקרית מחייבת את הבנקים הגדולים לצמצם ללקוחותיהם ב-50% את מסגרות האשראי בכרטיסי אשראי זאת תוך 4 שנים.
- בנקים נדרשים לתפעל כרטיסי אשראי דרך 2 חברות מתפעלות לפחות, כאשר נתח השוק המרבי של חברה מתפעלת יהיה 52%.
- למשך תקופת המעבר, הוגבלה הפנייה של שני הבנקים הגדולים ללקוח, שברשותו כרטיס אשראי, לחלון של 45 ימי עבודה לפני סיום תוקף הכרטיס כדי להציע ללקוח לחדש את הכרטיס או לקבל כרטיס חדש.
- החל מחודש יולי 2018 הבנקים ידרשו להעביר לגופים פיננסיים שיאשרו ובכפוף לאישור לקוח, יתרות עו"ש יומיות.
- לאחר שיפורסמו ויאשרו תקנות Read Only, יחוייב הבנק לאפשר לנותן שירותי אשראי השוואת עלויות בכפוף לאישור לקוח, וצפייה בחשבון הלקוח.
- מחודש אפריל 2017 מחויבים הבנקים לאפשר ללקוחות להעמיד שעבוד שני לטובת מלווה אחר.
- הבנק יאלץ למכור את אחזקותיו בשב"א שמעל 10% תוך 4 שנים כאשר זכויות ההצבעה בגין ההחזקות מעל השיעור האמור מורדמות החל מיום 1 ביוני 2017.
- ניתנה סמכות לשר האוצר לחייב בנק לארח על תשתיות המחשב שלו בנקים אחרים ואגודות אשראי זאת תוך 18 חודשים מיום כניסת החוק לתוקף. שר האוצר יוכל להפעיל את סמכותו רק במידה ולא קמו חלופות טכנולוגיות אחרות לאספקת שירותי מחשב והתנאים שהציע הבנק לגוף המבקש להתארח אינם סבירים וזאת בתנאי שלא יהווה סיכון ליציבות הטכנולוגית של הבנק. משרד האוצר התחייב להוציא מכרז לבחירת גוף שיקים מרכז לשירותי מחשב עד פברואר 2018.

הבנק נערך ליישום החוק על-פי לוח הזמנים שנקבע.

### הקלות לבנקים חדשים

ביוני 2016 פרסם הפיקוח על הבנקים "מתווה להקמת בנק בישראל". ובו מדיניות חדשה של הסרת חסמי כניסה לגופים חדשים במערכת הבנקאית. המתווה עוסק במתן רישיון בנקאי לחברות כרטיסי האשראי ובתנאים הנדרשים להקמה מהיסוד של בנק חדש. נקבע כי ההקלות המוצעות לבנקים חדשים לא יכנסו לתוקף עד להקמת מאגר נתוני אשראי, יצירת ביטוח פיקדונות וחקיקת חוק לטיפול בבנק כושל.

## ביאור 16 יוזמות רגולטוריות (המשך)

### רפורמות נוספות

- נחקק תיקון לחוק שירות נתוני אשראי התשס"ב-2002 במסגרתו נקבע כי בנק ישראל יקים וינהל מאגר אשראי ארצי וזאת על-פי המלצות הוועדה לשיפור המערכת לשיתוף נתוני אשראי (ועדת דורפמן). מטרתו של החוק לקדם שיתוף נתוני אשראי ממגוון מקורות המידע הקבועים בחוק, שמירתם במאגר מידע מרכזי ומסירת מידע זה ללשכות אשראי לצורך עיבודם והעברתם, בין השאר, לנותני אשראי. כתוצאה מהחוק לכל אזרח יהיה דירוג אשראי כאשר דירוג זה יימסר לנותן אשראי בעת בקשת אשראי ולאחר הסכמת האזרח. המאגר יוקם עד חודש אוקטובר 2018 כאשר הבנק נדרשים להתחיל להעביר מידע לצורך אגירתו במאגר החל מחודש אוקטובר 2017. בנק ישראל החל באפיון שלב ב' של המאגר והוציא לבנק הוראות מתאימות.
- נחקק חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים שמסדיר את הפיקוח על גופים חוץ בנקאיים שאינם גופים מוסדיים, כולל נש"מים ואגודות אשראי. החוק יאפשר הקמת אגודות אשראי ("בנקים חברתיים") עם דרישות הון עצמי מופחתות של 3 מיליון ש"ח במקום 75 מיליון ש"ח. נקבע כי גוף שהיקף פעילותו הוא עד 1.5 מיליארד ש"ח יהיה בפיקוח רשות שוק ההון.
- בנק ישראל פרסם את נוהל בנקאי תקן 450 העוסק בהליכי גביית חובות ומסדיר את הפעולות שעל הבנק לנקוט כדי להגביר את השקיפות והוגנות בעת גביית חובות מלקוחות. בין היתר ההוראה קובעת את דרכי קביעת ריבית הפיגורים המירבית, אופן הגילוי הנאות ללקוח ודרכי התנהלות הבנק בהליכי הוצאה לפועל. ההוראה תיכנס לתוקף בחודש פברואר 2018.
- הצעת החוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי נמצאת בוועדת חוקה חוק ומשפט בהכנה לקריאה שנייה ושלישית. ההוראות בהצעת החוק מגבילות את התמורה שהבנק יוכל לקבל ממימוש ביטחונות. לפי המוצע נושה מובטח בשעבוד צף רשאי להפרע רק עד 75% מהתמורה שהתקבלה ממימוש השעבוד הצף והיתרה תפרע חובות של נושים בלתי מובטחים. צמצום השעבוד הצף עלול להשפיע באופן משמעותי על נכונות נושים מובטחים להעמיד אשראי בהסתמך על שעבוד צף בלבד. בנוסף, הצעת החוק פוגעת ביכולת הבנק לגבות ריבית פיגורים מחייב הנמצא בהליך חדלות פירעון. מאחר ומוצע כי ריבית הפיגורים שנוספה לחוב החל ממועד מתן הצו תדחה לאחר תשלום כל החובות הבלתי מובטחים.
- ביוני 2017 עברה בקריאה ראשונה הצעת חוק לביטול עמלת פירעון מוקדם.

יוזמות רגולטוריות אלו משפיעות לרעה על הכנסות הבנק ועלולות להשפיע לרעה על עסקי קבוצת הבנק בעתיד. בשלב זה, הבנק בוחן את המשמעויות הכוללות של האמור לעיל על הכנסות הבנק ומשמעויות עסקיות ותפעוליות ארוכות טווח נוספות. השפעות אלו אינן ניתנות לכימות בשלב זה ותלויות, בין היתר בהתנהגות הלקוחות, שינויים רגולטוריים נוספים ופעילות המתחרים.

## ביאור 17 צמצום פעילות בנקאות פרטית בינלאומית

### א. מכירת תיק נכסי לקוחות בנקאות פרטית בסניף מיאמי

ביום 15 במאי 2017 הושלמה העסקה למכירת תיק נכסי לקוחות הבנקאות הפרטית הבינלאומית של סניף מיאמי בארצות-הברית ל-Safra National Bank of New York ("בנק ספרא"). התמורה המעודכנת בגין המכירה, הידועה למועד הדוח, הינה כ-48 מיליון ש"ח והיא עשויה להשתנות בהתאם למספר הלקוחות המועברים, אשר ימשיכו להיות לקוחות של בנק ספרא לאחר ה-15 במאי 2017. כתוצאה מהמכירה, כלל הבנק בדוחות הכספיים לרבעון השני של שנת 2017 רווח נקי לאחר מס של כ-25 מיליון ש"ח.

### ב. בנק הפועלים שוויץ

ביום 18 בספטמבר 2017 החליט הבנק להביא להפסקת פעילותה של הפועלים שוויץ בדרך של מכירת נכסיה או בדרך אחרת. ההחלטה התקבלה לנוכח מדיניות ניהול הסיכונים של הבנק, הפועל למזער את סיכוני הציות בקבוצת הבנק, בין היתר, כפי שעלו בקשר עם חקירת הרשויות האמריקאיות, לצד שינויים בסביבה הרגולטורית העולמית והשפעתם על סיכונים אלה. כחלק מההחלטה על היציאה מהפעילות בשוויץ אישר דירקטוריון הבנק עקרונית גם את הפסקת הפעילות בחברות בקבוצת Poalim Asset Management ("להלן: "קבוצת PAM"). להערכת הבנק עלויות היציאה מהפעילות בשוויץ ומקבוצת PAM, הכוללות בעיקר פיזויים והתחייבויות בגין שכירות ארוכת טווח נכללו ברבעון השלישי של השנה בסך של כ-110 מיליון ש"ח.

כמו-כן הבנק עשוי לשאת בעלויות נוספות אשר יכללו בתקופות הדיווח שלאחר הרבעון השלישי ועד למועד השלמת הליך היציאה מהפעילות. לאחר הפסקת פעילות הפועלים שוויץ לא תיוותר לבנק פעילות משמעותית בתחום הבנקאות הפרטית בחו"ל.

כמו-כן, ביום 2 באוקטובר 2017 חתם הבנק על מזכר הבנות מחייב עם Bank J. Safra Sarasin AG and Banque J. Safra Sarasin (Luxembourg) S.A. ("בנק ספרא") למכירת תיק נכסי לקוחות הבנקאות הפרטית הבינלאומית של בנק הפועלים שוויץ בסניפיו בשוויץ ובלוקסמבורג. בהתאם למזכר ההבנות, עם השלמת העסקה ככל שתושלם, התמורה הצפויה בגין המכירה (בכפוף להתאמות בעיקר כתלות בהיקף חשבונות הלקוחות שיועברו) היא בין 27 ל-33 מיליון פרנקים שוויצרים (בין כ-98 לכ-120 מיליון ש"ח). כחלק מהעסקה, מספר מנהלי קשרי לקוחות ועובדים אחרים של בנק הפועלים שוויץ מסניפיו בשוויץ ולוקסמבורג, מחברת הבת שלו בישראל וממשרד הניצגות שלו בישראל אמורים לעבור לבנק ספרא. ככל שתושלם העסקה, המעבר מתוכנן להתבצע במהלך המחצית הראשונה של שנת 2018. השלמת העסקה כפופה, בין היתר, לאישורי הרשויות הרגולטוריות, לחתימה על הסכם מפורט ולתנאים נוספים.



# בנק הפועלים

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים  
ליום 30 בספטמבר 2017



Q3



## תוכן העניינים

<b>213</b>	<b>5. חמשל תאגידי</b>
213	5.1. הביקורת הפנימית
213	5.2. עניינים אחרים
<b>214</b>	<b>6. פרטים נוספים בנוגע לעסקי התאגידי הבנקאי ואופן ניהולם</b>
214	6.1. מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה
231	6.2. דירוג הבנק
231	6.3. מעורבות חברתית ותרומה לקהילה; אחריות חברתית
<b>232</b>	<b>7. נספחים</b>
232	7.1. התפתחויות מהותיות בהכנסות ובהוצאות לפי רבעונים
235	7.2. שיעורי הכנסות והוצאות ריבית

## רשימת הטבלאות

214	טבלה 6-1: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה
218	טבלה 6-2: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר לקוחות פרטיים
219	טבלה 6-3: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר עסקים קטנים
221	טבלה 6-4: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר הלוואות לדיור
222	טבלה 6-5: מגזרי פעילות גישת ההנהלה - תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המגזר המסחרי
223	טבלה 6-6: מגזרי פעילות גישת ההנהלה - תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המגזר העסקי
225	טבלה 6-7: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המגזר הבינלאומי
228	טבלה 6-8: מגזרי פעילות גישת ההנהלה - תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של קבוצת ישראלכרט
230	טבלה 6-9: מגזרי פעילות גישת ההנהלה - תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר ניהול פיננסי
231	טבלה 6-10: דירוג
232	טבלה 7-1: הרכב הרווח המימוני, נטו, בחלוקה לרבעונים
232	טבלה 7-2: התפתחות רבעונית של סך הרווח המימוני, נטו
233	טבלה 7-3: ההוצאה המצטברת להפסדי אשראי בגין חובות ובגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים לפי רבעונים
234	טבלה 7-4: פירוט עמלות והכנסות אחרות לפי רבעונים
234	טבלה 7-5: פירוט רבעוני של ההוצאות התפעוליות והאחרות
235	טבלה 7-6: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית



### 5. מחשכל תאגיד

#### 5.1 הביקורת הפנימית

פרטים בדבר הביקורת הפנימית בקבוצה, ובכלל זה, הסטנדרטים המקצועיים לפיהם פועלת הביקורת הפנימית והשיקולים בקביעת תוכנית העבודה השנתית והרב שנתית, נכללו בדוח השנתי לשנת 2016. בתקופת הדוח לא חלו שינויים מהותיים בפרטים אלה.

#### 5.2 עניינים אחרים

בהמשך למתואר בפרק "עניינים אחרים" בדוח התקופתי של הבנק לשנת 2016 (בעמ' 288-289 לדוח):  
ביום 1 ביוני 2017 החלה הגבי יעל אלמוג לכהן כחברת הנהלת הבנק, משנה למנכ"ל, הממונה על חטיבת מחזיקי עניין.  
ביום 1 באפריל 2017 החל מר אסף אזולאי לכהן כמנהל מטה שיווק ופרסום בבנק.  
ביום 4 באפריל 2017 התכנסה אסיפה כללית שנתית של בעלי המניות של הבנק. האסיפה קיימה דיון בדוחות הכספיים השנתיים המבוקרים של הבנק ליום 31 בדצמבר 2015 ובדוח הדירקטוריון על מצב ענייני הבנק ליום 31 בדצמבר 2015; אישרה את מינוים מחדש של זיו האפט (BDO), רואי חשבון וסומך-חייקין (KPMG), רואי חשבון, לרואי החשבון המבוקרים של הבנק; אישרה את הארכת כהונתו של מר עודד ערן כדירקטור בבנק ל-3 שנים עד 31 בדצמבר 2019; ואישרה את תנאי כהונתו והעסקתו של מר עודד ערן כיושב ראש דירקטוריון הבנק.  
בהמשך לאמור בתקנה 22 (סעיף קטן ג', עמ' 347) לדוח התקופתי של הבנק לשנת 2016 בדבר פוליסת ביטוח אחריות נושאי משרה, באישור ועדת התגמול (בהתאם לתקנה 1 וב1 לתקנות החברות (הקלות בעסקות עם בעלי עניין), תש"ס-2000) ודירקטוריון הבנק, חודשה החל מיום 1 ביוני 2017 לתקופה של שנה פוליסת ביטוח אחריות דירקטורים ונושאי משרה של הבנק וחברות בנות ("קבוצת הבנק") בפרמיה שנתית של כ-1.53 מיליון דולר. הפוליסה מבטחת את אחריות הדירקטורים ונושאי המשרה בקבוצת הבנק וחברות כספיות שתוטלנה עליהם בשל תפקודם כנושאי משרה וכוללת גם כיסוי בגין תביעות ניירות-ערך. גבולות האחריות בפוליסה הם בסך 350 מיליון דולר לתביעה ובמצטבר לתקופת הביטוח.

## 6. פרטים נוספים בנוגע לעסקי התאגיד הבנקאי ואופן ניהולם

### 6.1 מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה

קבוצת הבנק פועלת בישראל ומחוצה לה, ומספקת מגוון שירותים בנקאיים ופיננסיים ללקוחותיה. החלוקה למגזרי הפעילות לפי גישת ההנהלה מבוססת על סוגי המוצרים והשירותים או על סוגי הלקוחות. חלוקה זו משמשת את מקבל החלטות התפעולי הראשי בבנק לצורך קבלת החלטות ולניתוח התוצאות העסקיות של הקבוצה.

שייך הלקוח למגזרי הפעילות מבוסס על שייך הלקוח בפועל ליחידה הארגונית המטפלת, שמבוצע בהתאם לקריטריונים שונים שנקבעו על-ידי הנהלת הבנק. לפרטים בדבר הקריטריונים השונים לסיווג ולכללים לחלוקת תוצאות הפעילות בין המגזרים השונים, ראה [ביאור 29 בדוחות הכספיים לשנת 2016](#).

טבלה 1-6: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017										
סך-הכל	אחרים והתאמות	ניהול פיננסי	קבוצת ישראל	פעילות בינלאומית	פעילות עסקית		פעילות קמעונאית			
					עסקי	מסחרי	לקוחות פרטיים	עסקים קטנים	הלוואות לדיור	
במיליוני ש"ח										
2,315	17	313	68	138	350	235	140	374	680	סך-הכל רווח מימוני, נטו
1,325	(24)	46	497	41	123	105	16	136	385	עמלות והכנסות אחרות
3,640	(7)	359	565	179	473	340	156	510	1,065	סך ההכנסות
25	-	-	33	11	(277)	23	4	119	112	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
2,607	149	106	410	427	169	129	62	282	873	הוצאות תפעוליות ואחרות
1,008	(156)	253	122	(259)	581	188	90	109	80	רווח (הפסד) לפני מסים
561	16	95	33	18	221	71	34	41	32	הפרשה למסים על הרווח
447	(172)	158	89	(277)	360	117	56	68	48	רווח (הפסד) לאחר מסים
5	-	5	-	-	-	-	-	-	-	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מסים
17	-	1	-	16	-	-	-	-	-	הפסד המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
469	(172)	164	89	(261)	360	117	56	68	48	רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות הבנק
275,505	-	808	19,883	13,278	65,517	33,853	72,483	29,169	40,514	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
342,747	-	48,527	-	23,419	36,683	24,076	-	36,779	173,263	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

# מחשכל תאגיד, פרטים נוספים ונספחים

ליום 30 בספטמבר 2017

## טבלה 1-6: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזרי פעילות לפי גישת הנהלה (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016										
סך-הכל	אחרים והתאמות	ניהול פיננסי	קבוצת ישראלכרט	פעילות בינלאומית	פעילות עסקית		פעילות קמעונאית			
					עסקי	מסחרי	לקוחות פרטיים*	עסקים קטנים*	הלוואות לדיוור	
במיליוני ש"ח										
2,196	8	316	57	153	367	215	111	344	625	סך-הכל רווח מימוני, נטו
1,386	(14)	37	493	77	140	104	17	145	387	עמלות והכנסות אחרות
3,582	(6)	353	550	230	507	319	128	489	1,012	סך ההכנסות
(118)	-	2	27	(10)	(364)	55	(1)	92	81	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
2,445	201	136	403	207	159	136	53	260	890	הוצאות תפעוליות ואחרות
1,255	(207)	215	120	33	712	128	76	137	41	רווח (הפסד) לפני מסים
561	23	89	32	12	264	46	28	51	16	הפרשה למסים על הרווח
694	(230)	126	88	21	448	82	48	86	25	רווח (הפסד) לאחר מסים
1	(1)	2	-	-	-	-	-	-	-	חלקו של הבנק ברווחים (הפסדים) של חברות כלולות לאחר מסים
4	1	5	(1)	(1)	-	-	-	-	-	הפסד (רווח) המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
699	(230)	133	87	20	448	82	48	86	25	רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות הבנק
277,539	-	1,822	19,538	15,905	72,611	32,405	68,233	28,115	38,910	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
326,244	-	33,471	-	31,631	36,537	21,284	-	35,602	167,719	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

\* סווג מחדש בעקבות החלטת הנהלה על העברת לקוחות בעלי סממנים עסקיים ממגזר לקוחות פרטיים למגזר עסקים קטנים.

# חמשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 30 בספטמבר 2017

טבלה 1-6: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017										
סך-הכל	אחרים והתאמות	ניהול פיננסי	קבוצת ישראלכרט	פעילות בינלאומית	פעילות עסקית		פעילות קמעונאית			
					עסקי	מסחרי	הלוואות לדיוור	עסקים קטנים	לקוחות פרטיים	
במיליוני ש"ח										
6,939	61	1,019	196	421	1,071	688	395	1,089	1,999	סך-הכל רווח מימוני, נטו
3,989	(57)	112	1,452	200	392	310	47	408	1,125	עמלות והכנסות אחרות
10,928	4	1,131	1,648	621	1,463	998	442	1,497	3,124	סך ההכנסות
299	-	-	86	14	(548)	48	(1)	334	366	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
7,009	79	339	1,196	805	529	408	173	820	2,660	הוצאות תפעוליות ואחרות
3,620	(75)	792	366	(198)	1,482	542	270	343	98	רווח (הפסד) לפני מסים
1,607	50	333	96	46	586	214	107	136	39	הפרשה למסים על הרווח
2,013	(125)	459	270	(244)	896	328	163	207	59	רווח (הפסד) לאחר מסים
13	-	13	-	-	-	-	-	-	-	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מסים
22	(1)	10	(3)	16	-	-	-	-	-	הפסד (רווח) המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
2,048	(126)	482	267	(228)	896	328	163	207	59	רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות הבנק
275,505	-	808	19,883	13,278	65,517	33,853	72,483	29,169	40,514	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
342,747	-	48,527	-	23,419	36,683	24,076	-	36,779	173,263	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח



# חמשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 30 בספטמבר 2017

## טבלה 1-6: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזרי פעילות לפי גישת הנהלה (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016										
סך-הכל	אחרים והתאמות	ניהול פיננסי	קבוצת ישראלכרט	פעילות בינלאומית	פעילות עסקית		פעילות קמעונאית			
					עסקי	מסחרי	הלוואות לדיוור	עסקים קטנים*	לקוחות פרטיים*	
במיליוני ש"ח										
6,991	24	1,212	165	523	1,261	629	304	1,004	1,869	סך-הכל רווח מימוני, נטו
4,041	(59)	111	1,394	250	442	295	49	415	1,144	עמלות והכנסות אחרות
11,032	(35)	1,323	1,559	773	1,703	924	353	1,419	3,013	סך ההכנסות
(200)	-	-	60	4	(823)	73	(1)	233	254	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
6,889	217	350	1,168	640	474	386	157	783	2,714	הוצאות תפעוליות ואחרות
4,343	(252)	973	331	129	2,052	465	197	403	45	רווח (הפסד) לפני מסים
1,863	38	414	100	52	817	185	78	161	18	הפרשה למסים על הרווח
2,480	(290)	559	231	77	1,235	280	119	242	27	רווח (הפסד) לאחר מסים
8	3	5	-	-	-	-	-	-	-	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מסים
2	1	7	(3)	(3)	-	-	-	-	-	הפסד (רווח) המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
2,490	(286)	571	228	74	1,235	280	119	242	27	רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות הבנק
277,539	-	1,822	19,538	15,905	72,611	32,405	68,233	28,115	38,910	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
326,244	-	33,471	-	31,631	36,537	21,284	-	35,602	167,719	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

\* סווג מחדש בעקבות החלטת הנהלה על העברת לקוחות בעלי סממנים עסקיים ממגזר לקוחות פרטיים למגזר עסקים קטנים.

### 6.1.1 מגזר לקוחות פרטיים

#### כללי ומבנה המגזר

הבנק מספק מגוון של שירותים ללקוחות פרטיים לרבות שירותי ניהול חשבון שוטף, מתן אשראי למטרות שונות, פיקדונות ותוכניות חיסכון ופעילות בשוק ההון. בנוסף מציע הבנק ללקוחות בעלי צרכים פיננסיים מורכבים, שירותים ופתרונות באמצעות מוצרים מתקדמים, ניהול נכסים גלובלי ומעטפת שירות מקצועית מיוחדת הכוללת: פגישות וטלפונים יזומים ומערך ייעוץ מתקדם הנעזר בכלים תומכי החלטה. השירותים ללקוחות המגזר מוענקים באמצעות 231 סניפים ביניהם סניפים מסורתיים וסניפים דיגיטליים מתקדמים ובאמצעות ערוצים ישירים: מכשירים לשירות עצמי בסניפים וב-"חצרות לקוח", "פועלים באינטרנט", "פועלים בסלולר", מוקד "פועלים בטלפון" ובאפליקציות בסמארטפונים. החל מהרבעון השני של שנת 2017 ובהתאם להחלטת הנהלה לפיה ייושם מודל השירות העסקי החדש בפריסה מדורגת בחטיבה הקמעונאית, בוצע מהלך של מעבר לקוחות בעלי סממנים עסקיים מהבנקאות הפרטית והאישית בסניף (מגזר לקוחות פרטיים) למחלקה העסקית (מגזר עסקים קטנים). המהלך בוצע עד כה ב-80 סניפים וצפוי להימשך גם בהמשך השנה, כאשר עד סוף שנת 2018 צפוי המהלך להסתיים. מספרי ההשוואה לשנת 2016 ולתקופה המקבילה אשתקד סווגו מחדש על מנת לשקף את השינויים בין התקופות בצורה נאותה.

#### התפתחויות עיקריות במגזר

##### שינויים רגולטוריים – מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על המגזר

ביום 24 באוגוסט 2017 פורסם ברשומות התיקון לכללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות), השינויים צפויים להיכנס לתוקף ביום 1 לנובמבר 2017. במסגרת התיקון הבנק נדרש לקבוע מחיר נמוך יותר בעד שירות הניתן באמצעות ערוץ ישיר מסכום העמלה שנגבית בעד אותו שירות באמצעות פקיד (בדומה למנגנון הקיים בפעולות עו"ש על-ידי פקיד וערוץ ישיר) כמו-כן, הבנק נדרש להוסיף בתעריפון הבנק נספח המכיל את מחירי השירותים בערוצים ישירים.

##### יזמות רגולטוריות

למידע בדבר יזמות רגולטוריות שעשויה להיות להן השפעה על פעילות המגזר, לרבות מידע על החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל ראה [ביאור 16](#) בתמצית הדוחות הכספיים. במרץ 2016 אושרה בקריאה ראשונה הצעת חוק חדלות פירעון ומאז מתקיימים לגבי החוק ונוסח סעיפיו דיונים בוועדת חוקה, חוק של הכנסת. לפרטים נוספים ראה [ביאור 16](#) בתמצית דוחות הכספיים.

# חמשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 30 בספטמבר 2017

## מוצרים ושירותים

הבנק ממשיך ומפתח מוצרים ושירותי ערך ללקוחותיו: אפליקציית bit מרחיבה את מגוון האפשרויות למשתמשים ומאפשרת גם לאסוף כסף מקבוצה למגוון מטרות וצרכים משותפים.

האפשרות החדשה, המצטרפת ליכולת לבקש כסף מאיש קשר יחיד שהושקה אף היא ברבעון השלישי, מספקת מענה לאיסוף כסף מקבוצת אנשים – וזאת מבלי להתחשב בבנק בו מתנהל חשבונם או בכרטיס האשראי שהם מחזיקים.

## טבלה 2-6: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר לקוחות פרטיים

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2017	*2016	2017	*2016	
במיליוני ש"ח				
1,850	<b>1,990</b>	621	<b>677</b>	סך הכנסות ריבית, נטו
19	<b>9</b>	4	<b>3</b>	הכנסות מימון שאינן מריבית
1,869	<b>1,999</b>	625	<b>680</b>	סך-הכל רווח מימוני, נטו
1,144	<b>1,125</b>	387	<b>385</b>	עמלות והכנסות אחרות
3,013	<b>3,124</b>	1,012	<b>1,065</b>	סך ההכנסות
254	<b>366</b>	81	<b>112</b>	הוצאות בגין הפסדי אשראי
2,714	<b>2,660</b>	890	<b>873</b>	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
45	<b>98</b>	41	<b>80</b>	רווח לפני מסים
18	<b>39</b>	16	<b>32</b>	הפרשה למסים על הרווח
27	<b>59</b>	25	<b>48</b>	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
38,910	<b>40,514</b>	38,910	<b>40,514</b>	אשראי לציבור, נטו, לסוף התקופה
167,719	<b>173,263</b>	167,719	<b>173,263</b>	פיקדונות הציבור לסוף התקופה

\* סווג מחדש בעקבות החלטת הנהלה על העברת לקוחות בעלי סממנים עסקיים ממגזר לקוחות פרטיים למגזר עסקים קטנים.

## שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר לקוחות פרטיים בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכם ב-59 מיליון ש"ח, בהשוואה לסך של 27 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה ברווח המימוני, נטו ומירידה בהוצאות התפעוליות והאחרות. הגידול קוזז בחלקו עקב עלייה בהוצאות בגין הפסדי אשראי.

הרווח המימוני, נטו, בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכם ב-1,999 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,869 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול אשר נבע מעלייה ביתרות האשראי והפיקדונות וכן מגידול במרווחים הפיננסיים על האשראי.

העמלות וההכנסות האחרות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכמו ב-1,125 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,144 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכמו ב-366 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-254 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע מעלייה בהפרשה הקבוצתית בגין מחיקות חוב אוטומטיות, וכן מעלייה בהפרשה הפרטנית.

ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 ב-2,660 מיליון ש"ח בהשוואה ל-2,714 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

האשראי לציבור, נטו ליום 30 בספטמבר 2017 הסתכם בכ-40.5 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-39.5 ליום 31 בדצמבר 2016 (38.1 מיליארד ש"ח ליום 31.12.2015; 34.9 מיליארד ש"ח ליום 31.12.2014; 31.0 מיליארד ש"ח ליום 31.12.2013).

פיקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2017 הסתכמו בכ-173.3 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-170.5 ליום 31 בדצמבר 2016 (160.2 מיליארד ש"ח ליום 31.12.2015; 145.6 מיליארד ש"ח ליום 31.12.2014; 140.7 מיליארד ש"ח ליום 31.12.2013).

למידע נוסף אודות סיכון אשראי לאנשים פרטיים, ראו "[סיכון אשראי](#)" בפרק סקירת הסיכונים, בדוח הדירקטוריון וההנהלה.

## מחשכל תאגיד, פרטים נוספים ונספחים

ליום 30 בספטמבר 2017

### 6.1.2. מגזר עסקים קטנים

#### כללי ומבנה המגזר

הבנק מספק מגוון שירותי בנקאות ומוצרים פיננסיים לעסקים קטנים. פעילות המגזר מבוצעת באמצעות מערך הסינוף הארצי של הבנק וכן באמצעות הערוצים הישירים (ראה [בפרק "מגזר לקוחות פרטיים" לעיל](#)). המגזר מספק שירותים נדרשים גם ללקוחות עסקיים של המגזר העסקי והמגזר המסחרי. השירותים הניתנים ללקוחות המגזר כוללים שירותי ניהול חשבון שוטף, לצד מהלכים רחבי היקף לתמיכה והצמחה של מגזר זה וביניהם העמדת אשראי ייעודי המותאם לצרכי הלקוח במסגרת מגוון מוצרים.

#### מוצרים ושירותים

במהלך חודש מאי 2017 הושקה אפליקציית פועלים לעסקים 2 שהינה אפליקציה חדשה ללקוחות העסקיים, המאפשרת לנהל את חשבונם העסקי מהנייד ולבצע פעולות בלחיצת כפתור. האפליקציה ממשיכה להתחדש עם מגוון שירותים שמאפשרים ללקוחות העסקיים לנהל את חשבונם מכל מקום ובכל זמן - אשראי ברגע, העברה במקביל, הזמנת פנקסי שיקים פרטיים ועוד.

#### אתר עסקי חדש

בסוף רבעון שלישי החל פייולט לאתר עסקי חדש הכולל עיצוב חדשני ומתקדם ומגוון שירותים חדשים שישפרו את החוויה הדיגיטלית ללקוחותינו העסקיים.

#### התפתחויות עיקריות במגזר

##### שיווק והפצה

כחלק מתמיכת הבנק במגזר העסקים הקטנים, התקיים בחודש מאי 2017 "יום העסקים הקטנים 5" במסגרתו נקראו כל תושבי מדינת ישראל לרכוש בעסקים הקטנים ולסייע לצמיחת המשק. המהלך נעשה בשיתוף עם גופים ציבוריים שונים כגון השלטון המקומי, ראשי ערים ועוד. לכבוד יום העסקים הושקה הלוואה ייחודית ובתנאים מצוינים לעסקים קטנים. בנוסף, הגדיל הבנק את ההקצאה ב"קרן פועלים לעסקים", לצד הרחבת האוכלוסייה הזכאית.

#### שינויים רגולטוריים - מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על המגזר

ראה [מגזר "לקוחות פרטיים" לעיל](#).

#### טבלה 3-6: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר עסקים קטנים

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2017	*2016	2017	*2016	
במיליוני ש"ח				
1,004	<b>1,089</b>	344	<b>374</b>	סך הכנסות ריבית, נטו
-	-	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
1,004	<b>1,089</b>	344	<b>374</b>	סך-הכל רווח מימוני, נטו
415	<b>408</b>	145	<b>136</b>	עמלות והכנסות אחרות
1,419	<b>1,497</b>	489	<b>510</b>	סך ההכנסות
233	<b>334</b>	92	<b>119</b>	הוצאות בגין הפסדי אשראי
783	<b>820</b>	260	<b>282</b>	הוצאות תפעוליות ואחרות
403	<b>343</b>	137	<b>109</b>	רווח לפני מסים
161	<b>136</b>	51	<b>41</b>	הפרשה למסים על הרווח
242	<b>207</b>	86	<b>68</b>	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
28,115	<b>29,169</b>	28,115	<b>29,169</b>	אשראי לציבור, נטו, לסוף התקופה
35,602	<b>36,779</b>	35,602	<b>36,779</b>	פיקדונות הציבור לסוף התקופה

\* סווג מחדש בעקבות החלטת הנהלה על העברת לקוחות בעלי סממנים עסקיים ממגזר לקוחות פרטיים למגזר עסקים קטנים. למידע נוסף ראה [סעיף 6.1.1 לעיל](#).

## שינויים עיקריים ברוח הנקי וביתרות המאזניות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר העסקים הקטנים בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017, הסתכם ב-207 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-242 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע בעיקר מעלייה בהוצאות בגין הפסדי אשראי שקוזה בחלקה מגידול ברווח המימוני, נטו. הרווח המימוני, נטו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכם ב-1,089 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,004 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע מעלייה ביתרות האשראי הממוצעות כתוצאה מעלייה בהיקף הפעילות וכן מעלייה במרווחים הפיננסיים על האשראי. העמלות וההכנסות האחרות של המגזר בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכמו ב-408 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-415 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ההוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 ב-334 מיליון ש"ח בהשוואה ל-233 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע מעלייה בהפרשה הקבוצתית בגין מחיקות אוטומטיות וכן מעלייה בהפרשה הפרטנית. ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 ב-820 מיליון ש"ח בהשוואה ל-783 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. האשראי לציבור, נטו ליום 30 בספטמבר 2017 הסתכם בכ-29.2 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-28.3 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2016 (26.3 מיליארד ש"ח ליום 31.12.2015; 23.6 מיליארד ש"ח ליום 31.12.2014; 20.8 מיליארד ש"ח ליום 31.12.2013). פיקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2017 הסתכמו בכ-36.8 מיליארד ש"ח, בדומה ליום 31 בדצמבר 2016 (33.3 מיליארד ש"ח ליום 31.12.2015; 30.5 מיליארד ש"ח ליום 31.12.2014; 28.2 מיליארד ש"ח ליום 31.12.2013).

## 6.1.3. מגזר הלוואות לדיור

### כללי ומבנה המגזר

הבנק מציע הלוואות לדיור ללקוחות פרטיים, הן מכספי הבנק והן במסגרת תוכניות הסיוע הממשלתיות, באמצעות יועצי משכנתאות בסניפים השונים הפרושים ברחבי הארץ.

### התפתחויות עיקריות במגזר

#### תחרות

בהתאם לדוחות בנק ישראל, חלקו של הבנק בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 בביצועים השוטפים (כולל קבוצות רכישה) מתוך כלל המערכת הבנקאית עמד על שיעור של 25.2%.

## שינויים רגולטוריים – מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על המגזר

- בתחום הלוואות לדיור קיימת רגולציה יעודית ענפה, בנוסף לרגולציה הכללית החלה על מתן אשראי על-ידי הבנק.
- ביום 12 ביולי 2017 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטת תיקון לנהל בנקאי תקין 451 "נהלים למתן הלוואות לדיור". הפיקוח על הבנקים החליט להאריך את התקופה של תוקף האישור העקרוני להלוואה לדיור מ-12 ימים ל-24 ימים.
- ביום 13 בספטמבר 2017 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראת נוהל בנקאי תקין A329 בנושא: יועצי משכנתאות. בהתאם להוראה, הבנק יעבוד מול כל יועץ חיצוני שהלקוח בחר בכפוף לקבלת הרשאה מהלקוח, הבנק לא יסרב לעבוד מול יועץ חיצוני אלא רק במקרים בהם מצוי בידי הבנק מידע המעלה חשש סביר לפגיעה בלקוח או בבנק לרבות ביצוע הונאה או פעילות לא תקינה על-ידי היועץ. הבנק מחויב לנהוג על-פי כל הוראות ניהול בנקאי תקין לרבות שמירה על פרטיות הלקוח וכגילוי נאות ללקוח. הדירקטוריון יחליט ויקבע את מדיניות הבנק בנושא פעילותו מול נציגי הלקוח ויודא כי ההנהלה מעגנת בנהלים את המדיניות ואוכפת אותם. תוקף ההוראה החל מיום 31 באוקטובר 2017.

וכן הוגשו הצעות חוק בעניין הלוואות לדיור:

- ברבעון הראשון של שנת 2017 אושרה בקריאה ראשונה הצעת חוק שוויון לאנשים עם מוגבלות (תיקון מס' 17 - הלוואה לדיור לאדם עם מוגבלות) התשע"ז-2017 לפיה הבנק לא יהיה רשאי לסרב לתת הלוואה לדיור בשל העדר ביטוח חיים לאדם עם מוגבלות.
- אושרה בקריאה טרומית הצעת חוק פרטית, חוק הבנקאות (שירות ללקוח) (תיקון - דחיית פירעון הלוואה לדיור) התשע"ז-2016 לפיה לווה יוכל לדחות פירעון חודשי של הלוואה לדיור באופן מלא או חלקי, למשך תקופה של שלושה חודשים ולא יותר משנה במצטבר. בתקופת הדחייה לא תחול ריבית פיגורים. הצעת חוק זו מצטרפת להצעת חוק הבנקאות (שירות ללקוח) (תיקון - דחיית מועד פירעון של הלוואה לדיור ללקוח מובטל) לגבי דחיית מועד פירעון ללקוח מובטל, שעקרונותיה דומים.
- הוגשה הצעת חוק פרטית "הצעת חוק האזרחים הוותיקים" (תיקון - סיוע במשכנתא לאזרחים ותיקים) התשע"ז-2017, לפיה משרד הבינוי והשיכון יעניק לאזרח ותיק שמתקיימים לגביו התנאים המתאימים, זכאות לסיוע חודשי בתשלום משכנתא, למשך תקופת תשלום המשכנתא.
- הוגשה הצעת חוק הבנקאות (שירות ללקוח) (תיקון - העברת מידע ומסירת מסמכים הקשורים להסכם הלוואה לדיור), התשע"ז-2017, לפיה הבנק יאפשר ללקוחות לקבל את דוחות המשכנתא גם באמצעות הדואר האלקטרוני או באמצעות החשבון האישי הדיגיטלי שלו באתר האינטרנט של הבנק, וזאת תוך יום עסקים בנקאי אחד ממועד פנייתו לבנק.
- הוגשה הצעת חוק פרטית חוק הבנקאות (שירות ללקוח) (תיקון - הפחתת יוקר תשלומי הלוואה לדיור) התשע"ז-2017, שמציעה לבטל את מגבלות בנק ישראל לגבי תמחיל הריביות המשתנות בהלוואה (שליש בריבית משתנה עד 5 שנים, שני שלישי בריבית משתנה כלשהי) כך שהמגבלות לגבי תמחיל הריביות המשתנות ייקבעו על-ידי המפקחת רק עד שלישי מסכום הלוואה ולא על כל סכום הלוואה.

## מחשול תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 30 בספטמבר 2017

- פורסמה טיוטה להוראת נוהל בנקאי תקין 329 לפיה במקרה של מתן אשראי לחברי קיבוץ, אחוז המימון יוגבל לפי סיווג הבנק את הנכס ככזה שקיימת מניעה לממשו.
- ביום 19 ביוני 2017 אישרה ועדת הכנסת בקריאה טרומית את הצעת החוק לביטול עמלת פירעון מוקדם והגדלת התחרות. הצעת חוק זו באה לקבוע כי לא תשולם עמלה בגין ההפסד הכלכלי בעת פירעון מוקדם של הלוואות לדיור לבעלי דירה ראשונה, לרבות משפרי דיור וממחזרי משכנתא בעלי דירה יחידה אלא רק בשנה הראשונה בלבד מיום נטילת הלוואה או מחזור המשכנתא, כדי למנוע תנודתיות גבוהה מדי במעבר בין המסלולים.

### טבלה 4-6: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר הלוואות לדיור

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2016	2017	2016	2017	
במיליוני ש"ח				
304	395	111	140	סך הכנסות ריבית, נטו
49	47	17	16	עמלות והכנסות אחרות
353	442	128	156	סך ההכנסות
(1)	(1)	(1)	4	הכנסות בגין הפסדי אשראי
157	173	53	62	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
197	270	76	90	רווח לפני מסים
78	107	28	34	הפרשה למסים על הרווח
119	163	48	56	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
68,233	72,483	68,233	72,483	אשראי לציבור, נטו, לסוף התקופה

### שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר הלוואות לדיור הסתכם ב-163 מיליון ש"ח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017, בהשוואה ל-119 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה ברווח המימוני, נטו. הרווח המימוני, נטו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכם ב-395 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-304 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע מעלייה בהיקפי האשראי ומעלייה במרווחים הפיננסיים. העמלות וההכנסות האחרות של המגזר בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכמו ב-47 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-49 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 ב-173 מיליון ש"ח בהשוואה ל-157 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה בהוצאות השכר כתוצאה מהשפעת תוכנית ההתייעלות ומעלייה בהוצאות פיתוח מערכות. האשראי לציבור ליום 30 בספטמבר 2017 הסתכם בכ-72.5 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-68.8 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2016. למידע נוסף אודות סיכונים בתיק הלוואות לדיור, ראה [סעיף 3.2.9 בפרק סקירת הסיכונים](#), בדוח הדירקטוריון וההנהלה.

### 6.1.4 מגזר מסחרי

#### כללי ומבנה המגזר

המגזר המסחרי מספק מגוון רחב של שירותי בנקאות ללקוחות עסקיים מדרג הביניים (Middle Market). המגזר פועל באמצעות מרכזי עסקים, הפרוסים ברחבי המדינה, וסניפים עסקיים המעניקים שירותים תפעוליים לחשבונותיהם של לקוחות המגזר. כחלק מהמהלך האסטרטגי של הבנק להעמיק את פעילותו בקרב לקוחות מסחריים אשר נמצאים בשלבי צמיחה ולהרחיב את מעטפת השירותים המוצעת ללקוחות אלה, האגף לבנקאות מסחרית החל במחצית השנייה של שנת 2017 ביישום שינוי מבני ושינוי תפיסת הפעלה. במסגרת השינוי יוקמו מספר מרכזי עסקים חדשים והפעילות התפעולית מהסניפים העסקיים תרוכז במספר מרכזי שירות ארציים. מהלך זה יתמוך בצמיחה של המגזר המסחרי ובשיפור השירות ללקוחות.

## חמשל תאג'די, פרטים נוספים ונספחים

ליום 30 בספטמבר 2017

### התפתחויות עיקריות במגזר

#### לקוחות

תחומי הפעילות העיקריים של לקוחות המגזר הינם: בנייה ונדל"ן, תעשייה, ומסחר ופעילותם מתבצעת בעיקר בשוק המקומי, כשבנוסף מטפל המגזר גם בלקוחות המנהלים פעילות יבוא ויצוא.

ברבעון השלישי של שנת 2017 נמשכה המגמה החיובית במשק, אם כי קצב הצמיחה האט מעט יחסית לשנה שעברה. לקוחות המגזר צפויים להיות מושפעים מהמשך הצמיחה במשק, ובעיקר ממצבם הטוב של משקי הבית, הגידול הניכר בתיירות הנכנסת והשיפור המתון ביצוא ובהשקעות. בשוק הדיור ניכרת התמתנות בהיקף הפעילות שבאה לידי ביטוי בירידה במכירת דירות חדשות ובהתחלות הבניה. מחירי הדירות מוסיפים לעלות, אם כי בקצב מתון יותר. עיקר הגידול במגזר זה, מקורו בענף הבניה והנדל"ן ובענף המסחר. העמקת הפעילות עם לקוחות אלה מהווה חלק מהאסטרטגיה של הבנק לגידול במגזר זה.

#### יזמות רגולטוריות

במרץ 2016 אושרה בקריאה ראשונה הצעת חוק חדלות פירעון ומאז מתקיימים לגבי החוק ונוסח סעיפיו דיונים בוועדת חוקה, חוק של הכנסת. לפרטים נוספים ראה [ביאור 16](#) בתמצית דוחות הכספיים.

### טבלה 5-6: מגזרי פעילות גישת ההנהלה – תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המגזר המסחרי

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2016	2017	2016	2017	
במיליוני ש"ח				
621	683	212	233	סך הכנסות ריבית, נטו
8	5	3	2	הכנסות מימון שאינן מריבית
629	688	215	235	סך-הכל רווח מימוני, נטו
295	310	104	105	עמלות והכנסות אחרות
924	998	319	340	סך ההכנסות
73	48	55	23	הוצאות בגין הפסדי אשראי
386	408	136	129	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
465	542	128	188	רווח לפני מסים
185	214	46	71	הפרשה למסים על הרווח
280	328	82	117	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
32,405	33,853	32,405	33,853	אשראי לציבור, נטו, לסוף התקופה
21,284	24,076	21,284	24,076	פיקדונות הציבור לסוף התקופה

### שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של המגזר המסחרי בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכם ב-328 מיליון ש"ח בהשוואה ל-280 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. השיפור ברווחיות נבע מגידול ברווח המימוני, נטו, וכן מעלייה בעמלות והכנסות אחרות. עלייה בהוצאות התפעוליות והאחרות קיזזו שינויים אלה.

הרווח המימוני, נטו, של המגזר בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכם ב-688 מיליון ש"ח בהשוואה ל-629 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע מעלייה ביתרות האשראי וכן מגידול במרווחים הפיננסיים על האשראי.

העמלות וההכנסות האחרות של המגזר בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכמו ב-310 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-295 מיליון ש"ח בבתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה בהכנסות מעמלות מעסקי מימון.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכמו ב-48 מיליון ש"ח בהשוואה להוצאות בסך של 73 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע מירידה בהפרשה שנרשמה על בסיס פרטני שקוזה בחלקה על-ידי עלייה בהפרשה על בסיס קבוצתי בעיקר בגין חובות בעייתיים. ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 ב-408 מיליון ש"ח בהשוואה ל-386 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע מעלייה בהוצאות הביטוח בשל רכישת ביטוח ערבויות חוק מכר, החל מהרבעון השלישי של שנת 2016.

האשראי לציבור, נטו ליום 30 בספטמבר 2017 הסתכם בכ-33.9 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-32.2 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2016.

פיקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2017 הסתכמו בכ-24.1 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-23.0 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2016.

## 6.1.5. מגזר עסקי

### כללי ומבנה המגזר

המגזר העסקי מתמחה במתן שירותים פיננסיים לתאגידים גדולים בישראל כאשר מתן אשראי מהווה את עיקר פעילותו. המגזר פועל באמצעות שלושה סקטורים שבכל אחד מהם פועלים מנהלי קשרי לקוחות (מק"לים) בעלי התמחות ייעודית:

- נדל"ן.
- תקשורת, מסחר ומלונאות.
- תשתיות ואנרגיה.

בנוסף, עוסק המגזר במוצרי מימון מורכבים, לרבות: מימון סחר חוץ, מימון הון חוזר, מימון נכסים בחו"ל, עסקות מימון מורכבות, סינדיקציה ומכירת סיכוני אשראי. כמו-כן קיימת יחידה העוסקת בממשק הדיגיטלי של הלקוחות העסקיים עם הבנק.

### התפתחויות עיקריות במגזר

#### תחרות

התחרות בתחום זה גבוהה ומתבטאת בשירות, במחירים, בתנאים להעמדת המימון ובמהירות התגובה. קבוצת הבנק מתמודדת בתחום זה בעיקר מול ארבע הקבוצות הבנקאיות הגדולות הנוספות בישראל ומול בנקים זרים שיש להם נציגויות בישראל. עבור חלק מלקוחות המגזר קיימים בשוק תחליפים לאשראי הבנקאי כגון הנפקות ציבוריות ופרטיות ואשראי שניתן על-ידי גופים פיננסיים חוץ בנקאים. שנת 2016 התאפיינה בממצע הנפקות גבוה וגידול בהלוואות הניתנות על-ידי הגופים המוסדיים. מגמה זו נמשכה גם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017.

### יזמות רגולטורית

במרץ 2016 אושרה בקריאה ראשונה הצעת חוק חדלות פירעון ומאז מתקיימים לגבי החוק ונוסח סעיפיו דיונים בוועדת חוקה, חוק של הכנסת. לפרטים נוספים ראה [ביאור 16](#) בתמצית דוחות הכספיים.

ברבעון השלישי של שנת 2017 פורסמה טיוטת הוראה נב"ת חדשה "ניהול סיכון אשראי הטמון בפעילות מסחר של לקוחות במכשירים נגזרים ובניירות-ערך". הוראה זו קובעת דרישות לניהול הסיכון, תוך שימת דגש על פעילות מול לקוחות העוסקים בפעילות ספקולטיבית. במסגרת טיוטת ההוראה נקבעו ההגדרות הרלוונטיות, עקרונות לניהול הסיכון ודרישות ביטחונות. הוראה זו צפויה להכנס לתוקף ביום 1 ביולי 2018.

### טבלה 6-6: מגזרי פעילות גישת ההנהלה – תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המגזר העסקי

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2016	2017	2016	2017	
במיליוני ש"ח				
1,101	<b>1,019</b>	361	<b>336</b>	סך הכנסות ריבית, נטו
160	<b>52</b>	6	<b>14</b>	הכנסות מימון שאינן מריבית
1,261	<b>1,071</b>	367	<b>350</b>	סך-הכל רווח מימוני, נטו
442	<b>392</b>	140	<b>123</b>	עמלות והכנסות אחרות
1,703	<b>1,463</b>	507	<b>473</b>	סך ההכנסות
(823)	<b>(548)</b>	(364)	<b>(277)</b>	הכנסות בגין הפסדי אשראי
474	<b>529</b>	159	<b>169</b>	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
2,052	<b>1,482</b>	712	<b>581</b>	רווח לפני מסים
817	<b>586</b>	264	<b>221</b>	הפרשה למסים על הרווח
1,235	<b>896</b>	448	<b>360</b>	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
72,611	<b>65,517</b>	72,611	<b>65,517</b>	אשראי לציבור, נטו, לסוף התקופה
36,537	<b>36,683</b>	36,537	<b>36,683</b>	פיקדונות הציבור לסוף התקופה

## שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של המגזר העסקי בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכם ב-896 מיליון ש"ח בהשוואה ל-1,235 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע בעיקר כתוצאה מירידה ברווח המימוני, נטו ומירידה בהכנסות בגין הפסדי אשראי.

הרווח המימוני, נטו, של המגזר בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכם ב-1,071 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,261 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע בעיקר מרישום רווח ממכירת הלוואות בסך 112 מיליון ש"ח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 ונבע ברובו ממכירת חוב שסוג כפגום, וכן מירידה בהכנסות הריבית כתוצאה מירידת יתרות האשראי הממוצעות בין התקופות.

העמלות וההכנסות האחרות הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 ב-392 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-442 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע בעיקר מירידה בהכנסות מעמלות טיפול באשראי כתוצאה מירידה ביתרות האשראי וכן מקיטון בעמלות מעסקי מימון.

ההכנסות בגין הפסדי אשראי הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 ב-548 מיליון ש"ח, בהשוואה להכנסות בסך של 823 מיליון ש"ח שנרשמו בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה בהכנסות נבעה מרישום הכנסות בגין הפרשה קבוצתית בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 כתוצאה מירידה ביתרות האשראי בתקופה זו. מנגד, ירידה בהפרשה שנרשמה על בסיס פרטני קיזזה בחלקה שינוי זה.

ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 ב-529 מיליון ש"ח בהשוואה ל-474 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע מעלייה בהוצאות הביטוח בשל רכישת ביטוח ערבויות חוק מכו, החל מהרבעון השלישי של שנת 2016.

האשראי לציבור, נטו ליום 30 בספטמבר 2017 הסתכם בכ-65.5 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-68.0 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2016. להערכת הבנק, הקיטון ביתרות האשראי הינו כתוצאה מפירעונות שוטפים ותנאי האשראי העסקי במשק.

פיקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2017 הסתכמו בכ-36.7 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-39.0 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2016.

## 6.1.6 פעילות בינלאומית

### כללי

הפעילות הבינלאומית של קבוצת הבנק מתבצעת באמצעות חברות בנות בנקאיות, חברות פיננסיות, סניפי הבנק בחו"ל ונציגויות. פעילות הבנק בחו"ל מתמקדת בתחום העסקי ובתחום הבנקאות הפרטית. בנוסף, לבנק פעילות עסקית בתורכיה, במסגרת פעילותו הבינלאומית מקיים הבנק קשרים עם בנקים כתבים ברחבי העולם. הפעילות מול בנקים כתבים אלה כוללת מסחר באמצעות חדרי עסקות, שיתוף פעולה בסחר חוץ ובמימון סחר בינלאומי, מימון פרויקטים, סליקת תשלומים ושירותים בתחום שוק ההון.

## התפתחויות עיקריות במגזר

### היחידות העיקריות בבנקאות הבינלאומית

הבנק עורך מזה תקופה בחינה בנוגע לעדכון היערכות פעילותו בתחום הבנקאות הפרטית הבינלאומית, על מנת להתאימה לשינויים שחלו בסביבה העסקית והרגולטורית.

כתוצאה מהבחינה הבנק החליט על מכירת תיק נכסי לקוחות הבנקאות הפרטית הבינלאומית בסניף מיאמי ל-Safra National Bank of New York, על סגירת חברת הבנק Hapoalim Latin America S.A., באורוגוואי ונציגויות בנק הפועלים באמריקה הלטינית.

הבנק חתם ביום 1 בדצמבר 2016 על הסכם עם Safra National Bank of New York, למכירת תיק נכסי לקוחות הבנקאות הפרטית הבינלאומית בסניף מיאמי. ביום 15 במאי 2017 הושלמה עסקת המכירה והושלם מעבר הלקוחות ל-Safra National Bank (לפרטים נוספים ראה [ביאור 17א](#)). בתמצית הדוחות הכספיים, התמורה המועדכנת בגין המכירה, הידועה למועד הדוח, הינה כ-14 מיליון דולר ארצות-הברית והיא עשויה להשתנות בהתאם למספר הלקוחות המועברים, אשר ימשיכו להיות לקוחות של בנק ספרא בתום שישה חודשים מיום השלמת העסקה. כתוצאה מהמכירה, כלל הבנק בדוחות הכספיים לרבעון השני לשנת 2017 הכנסה של כ-48 מיליון ש"ח.

סניף מיאמי הפסיק את פעילותו בתחום הבנקאות הפרטית הבינלאומית והמשך פעילותו יבחן בעתיד. כמו-כן הנציגות בצרפת נסגרה ביום 30 בספטמבר 2017. ביום 27 בספטמבר 2017 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטת ניהול בנקאי תקין בנושא פיקוח על שלוחות חו"ל. ההוראה מביאה לידי ביטוי את עמדת הפיקוח כי תאגידים בנקאיים צריכים לרכז את פעילותם בשלוחות מרכזיות בלבד, במספר תחומי שיפוט מצומצם ובגודל שיאפשר לכל תאגיד בנקאי להקצות משאבים ניהוליים מתאימים, למקד את פעילותו ולהתמחות בניהול הסיכונים באותם תחומי שיפוט. במסגרת ההוראה הדירקטוריון נדרש לבחון באילו מדינות הוא מעוניין לפעול, אילו פעילויות יהיו מותרות לכל שלוחה ומהו הגודל המינימלי של שלוחה שיאפשר לה קיום משאבי ביקורת ובקרה נאותים. היכן שמתקיימת פעילות שאינה עולה בקנה אחד עם האסטרטגיה שתיקבע, התאגיד הבנקאי נדרש להכין תוכנית יציאה מאותה מדינה או שלוחה וליישמה בתקופה שלא תעלה על 3 שנים. ביום 18 בספטמבר 2017 החליט הבנק להביא להפסקת פעילותה של הפועלים שוויץ בדרך של מכירת נכסיה או בדרך אחרת. ההחלטה התקבלה לנוכח מדיניות ניהול הסיכונים של הבנק, הפועל למזער את סיכוני הציות בקבוצת הבנק, כתוצאה מההחלטה על היציאה מהפעילות בשוויץ אישר דירקטוריון הבנק החלטה עקרונית גם לגבי הפסקת הפעילות בחברות בקבוצת Poalim Asset Management (להלן: "קבוצת PAM").

ביום 2 באוקטובר 2017 חתם הבנק על מזכר הבנות מחייב עם Bank J. Safra Sarasin AG and Banque J. Safra Sarasin (Luxembourg) S.A. (ביחד, "בנק ספרא") למכירת תיק נכסי לקוחות הבנקאות הפרטית הבינלאומית של בנק הפועלים שוויץ בסניפיו בשוויץ ובלוקסמבורג (לפרטים נוספים ראה [ביאור 17ב](#)). בתמצית הדוחות הכספיים וראה [פרק "חברות מוחזקות עיקריות" בדוח הדירקטוריון והנהלה](#).

פעילות בתחום העסקי - נפתחה נציגות בניו ג'רסי המתמקדת בפעילות עסקית, וכן הנציגות בטורונטו שינתה את מיקודה העסקי לקידום פעילות אשראי מסחרי.

## מגבלת חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על הפעילות הבינלאומית

לפרטים בדבר חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים ראה [ביאור 10](#). בתמצית הדוחות הכספיים ולפרטים בדבר חקירת הבנק בקשר עם בכירים בארגון הכדורגל הבינלאומי (FIFA) ראה [ביאור 110](#). בתמצית הדוחות הכספיים.



# חמשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 30 בספטמבר 2017

## טבלה 7-6: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המגזר הבינלאומי

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2016	2017	2016	2017	
במיליוני ש"ח				
422	<b>366</b>	135	<b>120</b>	סך הכנסות ריבית, נטו
101	<b>55</b>	18	<b>18</b>	הכנסות מימון שאינן מריבית
523	<b>421</b>	153	<b>138</b>	סך-הכל רווח מימוני, נטו
250	<b>200</b>	77	<b>41</b>	עמלות והכנסות אחרות
773	<b>621</b>	230	<b>179</b>	סך ההכנסות
4	<b>14</b>	(10)	<b>11</b>	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
640	<b>805</b>	207	<b>427</b>	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
129	<b>(198)</b>	33	<b>(259)</b>	רווח (הפסד) לפני מסים
52	<b>46</b>	12	<b>18</b>	הפרשה למסים על הרווח
				רווח (הפסד) נקי:
77	<b>(244)</b>	21	<b>(277)</b>	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(3)	<b>16</b>	(1)	<b>16</b>	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
74	<b>(228)</b>	20	<b>(261)</b>	המיוחס לבעלי מניות הבנק
15,905	<b>13,278</b>	15,905	<b>13,278</b>	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
31,631	<b>23,419</b>	31,631	<b>23,419</b>	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

### שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

ההפסד המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר הפעילות הבינלאומית בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכם ב-228 מיליוני ש"ח, בהשוואה לרווח נקי בסך של 74 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה. הקטיון נבע מהחלטה על הפסקת הפעילות של הפועלים שוויץ וקבוצת Poalim Asset Management, שבעקבותיה נרשמה הפרשה הכוללת בעיקר הוצאות פיצויים והתחייבויות בגין שכירות ארוכת טווח בסך של כ-110 מיליון ש"ח וכן מגידול בהפרשה בקשר עם הקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים. כתוצאה מהחלטה על צמצום הפעילות של הפועלים שוויץ מול לקוחות אמריקה הלטניית ורוסיה, חלה ירידה בהיקף האשראי, פיקדונות הציבור ונכסי הלקוחות, שתרמו לירידה בהכנסות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017. בנוסף, חלה ירידה בתחום הסינדיקציות בסניף ניו-יורק ונרשם הפסד מפעילות קבוצת בנק פוזיטיף. הירידה קוזה בחלקה על-ידי הכנסה חד פעמית בסך כ-48 מיליון ש"ח (כ-14 מיליון דולר) ממכירת תיק נכסי לקוחות הבנקאות הפרטית הבינלאומית בסניף מיאמי. לפרטים נוספים בדבר צמצום הפעילות הפרטית הבינלאומית ראה [ביאור 17](#) בתמצית הדוחות הכספיים וראה [פרק "חברות מוחזקות עיקריות" בדוח הדירקטוריון וההנהלה](#).

- להלן השינויים העיקריים בתוצאות הפעילות הבינלאומית:
- הרווח הנקי של פעילות ה-Middle-Market בסניף ניו-יורק הסתכם בכ-65 מיליוני ש"ח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 בהשוואה לרווח נקי בסך של 60 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה. אשתקד.
- ההפסד של בנק הפועלים שוויץ הסתכם בכ-242 מיליון ש"ח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 בהשוואה לרווח נקי בסך של כ-23 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה. אשתקד. הירידה ברווחיות נבעה מהחלטה על הפסקת הפעילות של הפועלים שוויץ, כאמור לעיל ומגידול בהפרשה בקשר עם חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים.
- ההפסד של סניף מיאמי הסתכם בכ-2 מיליוני ש"ח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 בהשוואה להפסד בסך של כ-15 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה. אשתקד. בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 נרשמה הכנסה חד פעמית בסך כ-48 מיליון ש"ח (כ-14 מיליון דולר) ממכירת תיק נכסי לקוחות של סניף זה. ההכנסה קוזה על-ידי עלויות המיוחסות לסגירת הפעילות הבנקאית בסניף.
- ההפסד של קבוצת בנק פוזיטיף הסתכם בכ-38 מיליוני ש"ח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 בהשוואה לרווח נקי בסך של כ-4 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה. אשתקד. ההפסד נבע מהמשך צמצום הפעילות של פוזיטיף שגרם לירידה בהכנסות המימון והעמלות וכן מגידול בהפרשות לתביעות משפטיות.

## חמשל תאג'די, פרטים נוספים ונספחים

ליום 30 בספטמבר 2017

- סך האשראי לציבור של הפעילות הבינלאומית ליום 30 בספטמבר 2017 הסתכם בכ-13.3 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-15.3 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2016.
- האשראי לציבור ליום 30 בספטמבר 2017 בתחום ה-Middle-Market בסניף ניו-יורק הסתכם בכ-9.7 מיליארד ש"ח (כ-2.7 מיליארד דולר) בהשוואה לכ-9.1 מיליארד ש"ח (כ-2.4 מיליארד דולר) בסוף שנת 2016.
- האשראי לציבור ליום 30 בספטמבר 2017 בבנק הפועלים שוויון הסתכם בכ-1.8 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-3.1 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2016. הקיטון מקורו בהחלטה על צמצום פעילות הבנקאות הפרטית בחו"ל, כאמור לעיל.
- האשראי לציבור ליום 30 בספטמבר 2017 בתחום הסינדיקציות בסניף ניו-יורק הסתכם בכ-0.7 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-1.3 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2016.
- האשראי לציבור בבנק פוזיטיף בתורכיה הסתכם בכ-1.0 מיליארד ש"ח ליום 30 בספטמבר 2017 בהשוואה לכ-1.4 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2016. הקיטון נובע מהתוכנית האסטרטגית של הבנק לצמצם בהדרגה את תיק האשראי של בנק פוזיטיף.
- סך פיקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2017 של הפעילות הבינלאומית הסתכמו בכ-23.4 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-31.0 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2016.
- יתרת פיקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2017 בתחום ה-Middle-Market בסניף ניו-יורק הסתכמה בכ-5.7 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-7.6 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2016.
- יתרת פיקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2017 בבנק הפועלים שוויון הסתכמה בכ-6.5 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-11.4 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2016. הקיטון מקורו בהחלטה על צמצום פעילות הבנקאות הפרטית בחו"ל, כאמור לעיל.
- יתרת פיקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2017 מסוג Brokered CD's בסניף ניו-יורק הסתכמו בכ-8.5 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-6.1 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2016.
- פיקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2017 במרכז לבנקאות פרטית בתל-אביב הסתכמו בכ-2.4 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-3.3 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2016.

### 6.1.7. קבוצת ישראל

#### כללי

הפעילויות העיקריות של קבוצת הבנק בתחום כרטיסי האשראי מתבצעות באמצעות חברות הפועלות בתחום אמצעי התשלום תחת קורת גג ניהולית ותפעולית אחת שתכונה להלן בשם "קבוצת ישראל". פעילות הליבה של קבוצת ישראל היא הנפקה וסליקה של כרטיסי אשראי מסוג "ישראל", מותג פרטי בבעלותה, וכן של כרטיסי אשראי מסוג "מסטרקארד", "ויזה" ו"אמריקן אקספרס" וזאת מכוח הסכמי רישיון.

#### התפתחויות עיקריות במגזר

##### הנפקת כרטיסי אשראי

מספר הכרטיסים ליום 30 בספטמבר 2017 שהונפקו על-ידי קבוצת ישראל היו 5.0 מיליון כרטיסים בהשוואה ל-4.9 מיליון כרטיסים ביום 31 בדצמבר 2016. בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הגיע מחזור הפעילות בכרטיסי קבוצת ישראל ל-107.3 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-102.0 מיליארד ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

##### שינויים רגולטוריים

בחדש יוני 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים מספר הוראות שמטרתן להביא ליישום המלצות וצעדים להרחבת התפוצה והשימוש בכרטיסי חיוב מידי (דביט) בישראל ולהגברת התחרות בתחום כרטיסי החיוב. במסגרת ההוראות, בין היתר, קבע הפיקוח על הבנקים הוראות להפצת כרטיסי חיוב מידי ללקוחות הבנקים וכללים להתחשבות כספית מיידית בעסקות חיוב מידי ולאופן הצגת פירוט העסקות המבוצעות בכרטיס ולוחות הזמנים ליישום (בכללם: זיכוי בית העסק בעסקות המבוצעות בכרטיס חיוב מידי תוך 3 ימים ממועד שידור העסקה, החל מיום 1 באפריל 2016). בחדש אוגוסט 2015 פורסם ברשומות צו (אשר תוקפו הוארך עד ליום 31 בדצמבר 2018) בו הכריזה נגידת בנק ישראל על העמלה הצולבת לעסקות חיוב מידי כעמלה בפיקוח ומחירה נקבע בשיעור של 0.3% מסכום העסקה, החל מיום 1 באפריל 2016. בחדש מרס 2017 פרסם בנק ישראל הודעה, לפיה בהמשך ליישום חוק שטרומ, פועל בנק ישראל לגיבוש עמדתו המקצועית באשר לגובה העמלה הצולבת בעסקות בכרטיסי חיוב לשנים הבאות (החל משנת 2019 ואילך). במסגרת זו, מבצע בנק ישראל תהליך בחינה מקצועית הכוללת איסוף נתונים ודיונים ושימועים עם הגורמים הנוגעים בדבר. למיטב ידיעת החברה, למועד חתימת הדוח טרם פורסמה עמדה כאמור. בחדש יוני 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראה להטמעת השימוש בתקן האבטחה EMV, הן בצד ההנפקה והן בצד הסליקה, אשר הוטמעה גם בנוהל בנקאי תקין מספר 470 ובהנחיות נוספות. בהוראה, ובהנחיות הפיקוח על הבנקים שניתנו בהמשך, ובכללן תיקונים להוראה מספר 472 הנ"ל, קיימת התייחסות, בין היתר, ללוחות הזמנים להנפקת כרטיסים תומכי תקן EMV ולחיבור מסופים התומכים בתקן למערכת כרטיסי החיוב החדשה וכן לכניסתו לתוקף של מנגנון הסטת האחריות מהמנפיק לסולק. תחולת מנגנון הסטת האחריות נקבעה ליום 1 בינואר 2019.

בחדש מאי 2016 פרסם הפיקוח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין 472 בנושא סולקים וסליקת עסקות בכרטיסי חיוב, בהמשך להוראות חוק הבנקאות (רישוי), תשמ"א-1981. ההוראה מתייחסת לגופים פיננסיים שעיסוקם המרכזי הוא סליקת עסקות בכרטיסי חיוב, ומתווה את הכללים העיקריים לפעילות הסליקה. ההוראה מקלה חלק מהדרישות הרגולטוריות שהוטלו על חברות כרטיסי אשראי וסולקים, ובכללן זה מקלה בדרישות ההון. בנוסף, מאפשרת ההוראה לסולק להשכיר מסופים מותאמי טכנולוגיית EMV לבתי עסק בכפוף לתנאים שבהוראה. כן מתייחסת ההוראה להיבטים שונים שחלים על סולקים ושהופיעו קודם בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 470 ומפרטת את הוראות ניהול בנקאי תקין החלות על סולק. הוראה 470 הרחיבה את תחולת חלק מההגנות שמכיל חוק כרטיסי חיוב על מחזיקי כרטיסי אשראי גם על מחזיקי כרטיסי חיוב מידי.

## מחשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 30 בספטמבר 2017

בחודש אוגוסט 2016 פורסם חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים מוסדרים לפיו לראשונה נקבעה מסגרת המסדירה את שוק האשראי החוץ-בנקאי וחץ-מוסדי בישראל וכן הרחבה בכל הנוגע לענף נותני שירותי המטבע. העוסקים במתן אשראי, כהגדרתו בחוק, יהיו כפופים לדרישת רישיון, למעט פטור לגופים מסוימים על-פי חוק, ביניהם תאגידי עזר ומי שהינם "סולקים" לפי חוק הבנקאות רישוי. כמו-כן, עוסקים בענף נותני שירותי מטבע, בקבלת פיקדונות ובשירותים כגון הנפקת כרטיסים הנטענים מראש יהיו כפופים לדרישת רישיון למתן שירות בנקסי פיננסי. ביחס למתן אשראי, נכנס החוק לתוקף ביום 1 ביוני 2017, וביחס לשירותים בנקסי פיננסי ייכנס החוק לתוקף ביום 1 ביוני 2018. ביום 29 בדצמבר 2016, תוקן החוק, והוסדרו בו פעילות אגודות שיתופיות שיעסקו בשירותי פיקדון ואשראי וכן פעילות של הנפקת כרטיסי אשראי על-ידי מי שאינם תאגידי בנקאיים, תאגידי עזר וגופים אחרים שיקבלו פטור לפי הוראות החוק. בנוסף, בחודש ינואר 2017 תוקן החוק, והתווסף אליו פרק המסדיר שירות להשוואת עלויות פיננסיות. בחודש אוגוסט 2017, פורסם תיקון נוסף לחוק, אשר ייכנס לתוקף ביום 1 בפברואר 2018, לפיו הפעלת מערכת לתיווך באשראי בין מלווים ללווים יחידים (מערכת P2P) כפופה לרישיון. ככלל, מי שהינו תאגידי בנקאי, תאגידי עזר או סולק אינם כפופים לחובת רישיון לצורך הפעלת מערכת לתיווך באשראי. יחד עם זאת, במסגרת התיקון לחוק, נאסר על בנקים ותאגידי עזר לעסוק בהפעלת מערכת לתיווך באשראי, לשלוט במפעיל מערכת כאמור ולהחזיק בו אמצעי שליטה, ואם היה מפעיל המערכת יחיד – להיות בעל השפעה בו, וזאת לתקופה של שלוש שנים מיום תחילת החוק. על אף האמור, בנק שקיבל רישיון בנק החל מיום תחילת החוק, וכן תאגידי עזר שערב יום תחילתו של חוק שטרם נשלט בידי בנק בעל היקף פעילות רחב, יוכלו להחזיק במהלך התקופה האמורה עד 20% מסוג מסוים של אמצעי שליטה במפעיל מערכת לתיווך באשראי, ובלבד שלא יהיה בכך כדי להקנות להם שליטה במפעיל המערכת.

בחודש יולי 2017 הודיע משרד האוצר לחברה כי ככל שהעמלות הנגבות על ידה מבתי העסק בעסקות המקומיות יופחתו במתווה מדורג, כך שעד לסוף חודש דצמבר 2017 העמלה המקסימאלית תעמוד על 2.95%; עד לסוף חודש דצמבר 2018 העמלה המקסימאלית תעמוד על 2.45%; עד לסוף חודש דצמבר 2019 העמלה המקסימאלית תעמוד על 2.10%; ובסוף חודש יוני 2020 תתייב העמלה המקסימאלית לבית עסק על 1.99%. לאור האמור לעיל לעת זו, אין שר האוצר רואה צורך להפעיל את סמכותו לפי סעיף 36(ג) לחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981, או לתמוך בהצעות חוק שמשמעותם זהה להפעלת הסמכות כאמור, או שמתערבות באופן ישיר וספציפי בעמלת המותג מעבר למתווה האמור לעיל.

בחודש אוגוסט 2017 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטה להערות הציבור של כללי הבנקאות (כללי אירוח סולק), אשר כוללת, בין היתר, התייחסות לתנאי האירוח, הסכם האירוח, מחיר האירוח ומגבלות סליקת סולק מתארח.

בהמשך לאמור בסעיף 5.5.1 לדוח הדירקטוריון וההנהלה של הבנק לשנת 2016 ובביאור 36 לדוחות הכספיים של הבנק לשנת 2016, בנוגע לחוק להגברת התחרותיות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה), תשע"ז-2017 ממשיכה הנהלת הבנק, בהנחיית הדירקטוריון להיערך לקראת ההפרדה של קבוצת ישראלכרט מהבנק כנדרש. למידע נוסף ראה [ביאור 16](#) בתמצית הדוחות הכספיים.

בחודש אוגוסט 2017 קיבלה החברה פנייה מ-MasterCard International Incorporated (להלן: MC) ובה התייחסות לנושאים שונים בהם השוק הישראלי בכלל והחברה בפרט אינם עומדים בכללי הרגולציה של MC. עיקרי הנושאים שצינו הינם, להערכת החברה, חוצי שוק ואינם תלויים בחברה בלבד ודורשים התארגנות של שחקנים נוספים בענף. בעקבות הפנייה האמורה סוכמו בין החברה לנציגי MC תכולת הנושאים לטיפול מתוך הנושאים אשר נכללו בפנייה וכן לוחות הזמנים למימוש תוכנית הפעולה שגובשה. להערכת החברה, אין באמור סיכון מהותי על תוקף רישיון MC אך במקרה של אי עמידה בסיכומים שנקבעו כאמור עלולה החברה להיות חשופה לקנסות בסכומים משתנים לפי העניין, אשר בניסבות מסוימות עלולים להסתכם בסכומים מהותיים.

### יזמות רגולטורית

למידע בדבר החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל ולמידע בדבר חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים ראה [ביאור 16](#) בתמצית הדוחות הכספיים.

# חמשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 30 בספטמבר 2017

## טבלה 8-6: מגזרי פעילות גישת ההנהלה – תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של קבוצת ישראלכרט

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2016	2017	2016	2017	
במיליוני ש"ח				
172	<b>206</b>	61	<b>72</b>	סך הכנסות ריבית, נטו
(7)	<b>(10)</b>	(4)	<b>(4)</b>	הכנסות מימון שאינן מריבית
165	<b>196</b>	57	<b>68</b>	סך-הכל רווח מימוני, נטו
1,394	<b>1,452</b>	493	<b>497</b>	עמלות והכנסות אחרות
1,559	<b>1,648</b>	550	<b>565</b>	סך ההכנסות
60	<b>86</b>	27	<b>33</b>	הוצאות בגין הפסדי אשראי
1,168	<b>1,196</b>	403	<b>410</b>	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
331	<b>366</b>	120	<b>122</b>	רווח לפני מסים
100	<b>96</b>	32	<b>33</b>	הפרשה למסים על הרווח
231	<b>270</b>	88	<b>89</b>	רווח לאחר מסים
-	-	-	-	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מסים
רווח (הפסד) נקי:				
231	<b>270</b>	88	<b>89</b>	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(3)	<b>(3)</b>	(1)	-	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
228	<b>267</b>	87	<b>89</b>	המיוחס לבעלי מניות הבנק
19,538	<b>19,883</b>	19,538	<b>19,883</b>	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח

## שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של קבוצת ישראלכרט בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכם ב-267 מיליון ש"ח בהשוואה ל-228 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח המימוני, נטו, של המגזר בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכם ב-196 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-165 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה ביתרות האשראי הממוצעות בין התקופות.

העמלות וההכנסות האחרות הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 ב-1,452 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,394 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה במחזור העסקות בכרטיסי האשראי של קבוצת ישראלכרט בארץ שנשלטו על-ידי סולקים אחרים. וכן מגידול במחזורי הסליקה של עסקות שנעשו בבתי עסק הקשורים עם קבוצת ישראלכרט בהסכמי סליקה שנשחק על-ידי הירידה בשיעור העמלה הממוצעת לבתי עסק.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 ב-86 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-60 מיליון ש"ח שנרשמו בתקופה המקבילה אשתקד. העלייה בהוצאות נבעה בעיקר מעלייה ביתרות האשראי הממוצעות ומגידול במחיקות האוטומטיות לתקופה, המושפע מגידול בתיק האשראי.

ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 ב-1,196 מיליון ש"ח בהשוואה ל-1,168 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה בהוצאות שיווק ופרסום כתוצאה מגידול בהוצאות בגין הטבות למחזיקי כרטיסי אשראי והתקשרויות עם מועדוני לקוחות.

האשראי לציבור, נטו, ליום 30 בספטמבר 2017 הסתכם בכ-19.9 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-18.6 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2016. הגידול נבע מעלייה במחזורי העסקות בכרטיסי אשראי בגין קניות.

## 6.1.8 מגזר ניהול פיננסי

### כללי ומבנה

פעילות מגזר זה כוללת:

- פעילות בתיק הבנקאי - ניהול המקורות והשימושים לרבות ניהול סיכונים השוק והנזילות (לפרטים בדבר סיכונים אלה, ראה [פרק "סקירת הסיכונים"](#) בדוח הדירקטוריון וההנהלה), וזאת באמצעות קביעת מחירי העברה פנימיים (ראה להלן), ניהול תיק השקעות, הנפקות אגרות-חוב ושטרי הון וביצוע עסקות במכשירים פיננסיים נגזרים. פעילות המגזר בתיק הבנקאי מתבצעת בעיקרה באמצעות היחידות לניהול נכסים והתחייבויות ("נני"ה) בארץ ובחול ובאמצעות היחידה לניהול השקעות נוסטרו האחראיות על ניהול תיק אגרות-חוב (ממשלתי וקונצרני) ותיק המניות, ותאום הפעילות ברמת הקבוצה.
- פעילות בתיקי המסחר - פעילות עשיית שוק ומסחר בחדר עסקות בתחום מטבע-החוף, הריביות ונגזרי OTC.
- פעילות מול לקוחות - מתן שירות ללקוחות הבנק לביצוע עסקות בניירות-ערך (ישראלים וזרים), במכשירים פיננסיים בש"ח, במטבע-חוץ ובריביות באמצעות חדרי העסקות, כמו גם תמיכה בפיתוח ובתמחור של מוצרים פיננסיים מתוחכמים.

הבנק החליט להפסיק את פעילות מתן שירותי תפעול קופות-גמל וקרנות השתלמות לחברות המנהלות להן הוא מעמיד שירותי תפעול. הפסקת הפעילות לא תתבצע באופן מיידי אלא בתהליך שנערך מול כל הגורמים הרלוונטיים. במקביל, הבנק התקשר בחודש יוני 2017 עם מלם פנסיה וגמל בע"מ בהסכם למכירת רישיון שימוש בלתי מוגבל בזמן בתוכנות בהן הבנק משתמש לצורך שירותי התפעול. יישום ההסכם כפוף להתקיימות מספר תנאים.

## שינויים רגולטוריים

מגזר הניהול הפיננסי הינו מגזר עתיר רגולציה המושפע תדיר על-ידי שינויים רגולטוריים מקומיים ושינויים רגולטוריים גלובליים. ניתן לציין את ההסכמות לרפורמה בשוק הנגזרים העולמי של מנהיגי ה-G20 אשר היישומים הבולטים שלהן הן רגולציית Dodd Frank בארצות-הברית ורגולציית EMIR באירופה. רגולציות אלה משפיעות על תהליכי העבודה בתחום נגזרי ה-OTC.

במסגרת זו, במהלך שנת 2016, הבנק החל להעביר לסליקה מרכזית, במסלוקה באירופה נגזרי ריבית OTC במטבע-חוץ.

# ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 30 בספטמבר 2017

## טבלה 9-6: מגזרי פעילות גישת ההנהלה – תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר ניהול פיננסי

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2016	2017	2016	2017	
במיליוני ש"ח				
683	710	264	208	סך הכנסות ריבית, נטו
529	309	52	105	הכנסות מימון שאינן מריבית
1,212	1,019	316	313	סך-הכל רווח מימוני, נטו
111	112	37	46	עמלות והכנסות אחרות
1,323	1,131	353	359	סך ההכנסות
-	-	2	-	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
350	339	136	106	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
973	792	215	253	רווח לפני מסים
414	333	89	95	הפרשה למסים על הרווח
559	459	126	158	רווח לאחר מסים
5	13	2	5	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מסים
רווח נקי:				
564	472	128	163	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
7	10	5	1	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
571	482	133	164	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
1,822	808	1,822	808	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
33,471	48,527	33,471	48,527	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

### שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק במגזר ניהול הפיננסי בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכם ב-482 מיליון ש"ח בהשוואה ל-571 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע מירידה ברווח המימוני, נטו. הרווח המימוני, נטו של המגזר בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכם ב-1,019 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,212 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע מרווח בסך 109 מיליון ש"ח שנרשם ברבעון השני של שנת 2016 הנובע ממכירת מניות ויזה אירופה. כמו-כן, חלה ירידה ברווחים מניירות-ערך ובהכנסות מהתאמות לשווי הוגן של מכשירים נגזרים. מנגד, חלה עלייה עקב השפעת השינויים במדד בשל עלייה של 0.2% במדד המחירים לצרכן בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד בה המדד לא עלה. העמלות וההכנסות האחרות הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 ב-112 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-111 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 ב-339 מיליון ש"ח בהשוואה ל-350 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. האשראי לציבור, נטו, ליום 30 בספטמבר 2017 הסתכם בכ-0.8 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-1.3 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2016. פיקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2017 הסתכמו בכ-48.5 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-38.3 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2016. הגידול נבע בעיקר מעלייה בהפקדות של משקיעים מוסדיים גדולים.

## ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 30 בספטמבר 2017

### 6.1.9. אחרים והתאמות

מסגרת זו כוללת את כל הפעילויות האחרות של קבוצת הבנק, אשר אף אחת מהן אינה מגיעה עד כדי מגזר בר-דיווח. מסגרת זו כוללת: (1) תוצאות חברות הבת פועלים סהר בע"מ, פועלים שוקי הון - בית השקעות בע"מ, ופעילים ניהול תיקי השקעות בע"מ; (2) הכנסות משירותי מחשב לחברות שאוחדו בעבר; (3) הפרשות והוצאות משפטיות ואחרות בקשר עם החקירה של עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים שאינן מיוחסות לפעילות הבינלאומית; (4) התאמות של פעולות בין-מגזריות.

### שינויים עיקריים ברווח הנקי

ההפסד המיוחס לבעלי מניות הבנק של המגזר בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכם ב-126 מיליון ש"ח בהשוואה להפסד בסך של 286 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון בהפסד בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 נבע בעיקר מרישום הפרשה נמוכה יותר בקשר עם חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים בהשוואה להפרשה שנרשמה בתקופה המקבילה אשתקד, וכן מקיטון בהוצאות המשפטיות הכרוכות בה. כמו-כן, בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 רשם הבנק רווח ממכירת בניינים וציוד בסך 49 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-9 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. מנגד, חלה ירידה בהכנסות בסך של 33 מיליון ש"ח כתוצאה מהפסקת מתן שירותי מחשב במהלך 2017 לחברת בת שאוחדה בעבר.

### 6.2. דירוג הבנק

הבנק מדורג על-ידי חברות דירוג בישראל ובח"ל כלהלן:

טבלה 10-6: דירוג

מועד עדכון אחרון	אופק הדירוג	מטבע-חוץ טווח קצר	מטבע-חוץ טווח ארוך	סוכנות דירוג
<b>ישראל - סוברני</b>				
מאי 2017	יציב	P-1	A1	Moody's
אוגוסט 2017	חיובי	A-1	A+	S&P
מאי 2017	יציב	F1	A+	Fitch Ratings
<b>בנק הפועלים</b>				
אוקטובר 2017	יציב	P-1	A2	Moody's
אוקטובר 2017	חיובי	A-2	A-	S&P
מאי 2017	יציב	F1	A	Fitch Ratings
<b>דירוג מקומי (בישראל)</b>				
מועד עדכון אחרון	אופק הדירוג	מטבע מקומי טווח קצר	מטבע מקומי טווח ארוך	סוכנות דירוג
אוקטובר 2017	יציב		AAA	S&P מעלות
דצמבר 2016	יציב	P-1	Aaa	מידרוג

### 6.3. מעורבות חברתית ותרומה לקהילה; אחריות חברתית

כחלק מהחזון, מהאסטרטגיה ומהערכים של קבוצת בנק הפועלים, רואה עצמו הבנק מחוייב למעורבות פעילה ומובילה בחברה ובקהילה, לצד מנהיגותו העסקית ויוזמותיו בתחום הכלכלי, וזאת באמצעות "פועלים בקהילה".

מעורבות זו היא חלק מתפיסה ניהולית מתקדמת, הגורסת כי גוף אשר פועל בתוך הקהילה ושואב מתוכה את עובדיו ואת לקוחותיו כאחד - הינו חלק ממנה, וכגורם מוביל עסקית, עליו גם לחזק, להוביל ולתרום לקידום ולשיפור תנאיהם של בני הקהילה, ובמיוחד החלשים שבהם.

ברוח פילוסופיה עסקית זו, מתנהלת בבנק פעילות קהילתית מגוונת ורחבת היקף, אשר מוצאת ביטוי במעורבות חברתית, בתרומות כספיות ובפעילות התנדבותית ענפה, בה משתתפים חברי ההנהלה והעובדים גם יחד. ברבעון השלישי לשנת 2017 התמקדה פועלים בקהילה בפרויקטים בתחום החינוך, אל מול ילדים, בני נוער ואוכלוסיות ספציפיות, תוך מתן דגש מיוחד על חינוך להתנהלות כלכלית נבונה.

בחודש יולי 2017 פרסם הבנק באתר האינטרנט שלו את דוח האחריות החברתית לשנת 2016 בו כלול פירוט נרחב על הפעילות בתחום הקיימות והאחריות החברתית.

המעורבות החברתית של קבוצת הבנק בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 באה לידי ביטוי בהוצאה כספית של כ-28 מיליון ש"ח.

לפרטים נוספים אודות פועלים בקהילה ופעילות קבוצת הבנק בתחום המעורבות החברתית והתרומה לקהילה, ראה [סעיף 10.8 לחלק ממשל תאגידי ופרטים נוספים בדוח התקופתי של הבנק לשנת 2016](#).

**7. נספחים**

**7.1. התפתחויות מהותיות בהכנסות ובהוצאות לפי רבעונים**

טבלה 7-1: הרכב הרווח המימוני, נטו, בחלוקה לרבעונים

2016				2017			
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	
במיליוני ש"ח							
2,168	2,802	2,767	2,463	2,518	3,013	<b>2,539</b>	הכנסות ריבית
(237)	(680)	(656)	(434)	(445)	(780)	<b>(376)</b>	הוצאות ריבית
1,931	2,122	2,111	2,029	2,073	2,233	<b>2,163</b>	הכנסות ריבית, נטו
278	464	85	325	182	136	<b>152</b>	הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית
2,209	2,586	2,196	2,354	2,255	2,369	<b>2,315</b>	סך הרווח המימוני, נטו

**טבלה 7-2: התפתחות רבעונית של סך הרווח המימוני, נטו**

2016				2017			
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	
במיליוני ש"ח							
2,020	2,274	2,144	2,136	2,121	2,313	<b>2,280</b>	רווח מפעילות שוטפת <sup>(1)</sup>
164	37	(3)	6	49	49	<b>26</b>	הכנסות ממימוש ומהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב
(12)	151	43	147	65	32	<b>39</b>	רווח (הפסד) מהשקעות במניות <sup>(2)</sup>
4	108	(10)	(9)	4	-	-	רווחים (הפסדים) בגין הלוואות שנמכרו <sup>(3)</sup>
15	20	-	62	(13)	(37)	<b>(25)</b>	התאמות לשווי הוגן של מכשירים נגזרים <sup>(4)</sup>
18	(4)	22	12	29	12	<b>(5)</b>	הכנסות (הוצאות) מימון הנובעות מחיסוי המס בגין השקעות בחו"כ <sup>(5)</sup>
2,209	2,586	2,196	2,354	2,255	2,369	<b>2,315</b>	רווח מדווח

- (1) רווח מימוני בניטרול השפעות חריגות, ובניטרול השפעות הנובעות בעיקרן מעיתוי הרישום החשבונאי. מזה בגין השפעות שינויים במדד: הוצאה של 67 מיליון ש"ח ברבעון השלישי של שנת 2017, הכנסה של 114 מיליון ש"ח ברבעון השני של שנת 2017, הוצאה של 24 מיליון ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2017, הוצאה של 35 מיליון ש"ח ברבעון הרביעי של שנת 2016, הכנסה של 49 מיליון ש"ח ברבעון השלישי של שנת 2016.
- (2) ברבעון השני של שנת 2016 נכלל רווח בסך 109 מיליון ש"ח, הנובע מעסקת מיזוג ויזה אירופה עם ויזה העולמית.
- (3) הלוואות שנמכרו - ברבעון השני של שנת 2016 נרשם רווח הנובע ברובו ממכירת חוב שסווג כפגום. ברבעון השלישי של שנת 2016 נרשם הפסד הנובע בעיקר מעמלות בקשר עם מכירת הלוואות בסינדיקציה בסניף ניו-יורק.
- (4) השפעת מדידת הרווח והפסד במכשירים נגזרים המהווים חלק מאסטרטגיית ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק על בסיס שווי הוגן לעומת מדידה על בסיס צבירה.
- (5) השפעת חיסוי האסימטריה בחבות המס בגין הפרשי שער על השקעות בחברות בנות בחו"ל אשר אינם מובאים בחשבון בבסיס ההכנסה לצורך חישוב ההפרשה למס, שלא כמו הפרשי השער בגין מקורות המימון. הבנק מבצע חיסוי כנגד חשיפת המס בגין השקעות בחו"ל באמצעות העמדת מקורות מימון עודפים כנגד השקעות אלו.



# מחשול תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 30 בספטמבר 2017

טבלה 3-7: הוצאה המצטברת להפסדי אשראי בגין חובות ובגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים לפי רבעונים\*\*

2016				2017			
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	
במיליוני ש"ח							
240	155	188	451	170	202	<b>176</b>	הוצאה פרטנית בגין הפסדי אשראי
(258)	(261)	(381)	(248)	(251)	(258)	<b>(408)</b>	קיטון בהפרשה פרטנית להפסדי אשראי וגביית חובות שנמחקו חשבונאית
(18)	(106)	(193)	203	(81)	(56)	<b>(232)</b>	הוצאה (הכנסה) פרטנית, נטו, בגין הפסדי אשראי
64	(22)	75	266	188	223	<b>257</b>	הוצאה, נטו, בגין הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי ומחיקות חשבונאיות, נטו
46	(128)	(118)	469	107	167	<b>25</b>	סך-הכל הוצאה (הכנסה) להפסדי אשראי*
* מזה:							
(58)	(260)	(219)	325	(24)	-	<b>(118)</b>	הוצאה (הכנסה), נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי מסחרי
(5)	(4)	4	-	(5)	-	<b>(4)</b>	הוצאה (הכנסה), נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי לדיור
105	136	97	144	136	167	<b>146</b>	הוצאה, נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי פרטי אחר
4	-	-	-	-	-	<b>1</b>	הוצאה, נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי לבנקים וממשלות
46	(128)	(118)	469	107	167	<b>25</b>	סך-הכל הוצאה (הכנסה) להפסדי אשראי
שיעור ההוצאה מסך האשראי לציבור***:							
0.34%	0.22%	0.27%	0.65%	0.25%	0.29%	<b>0.25%</b>	שיעור ההוצאה (הכנסה) הפרטנית בגין הפסדי אשראי
0.43%	0.19%	0.37%	1.03%	0.52%	0.62%	<b>0.62%</b>	שיעור ההוצאה להפסדי אשראי, ברוטו מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור****
0.06%	(0.18%)	(0.17%)	0.67%	0.16%	0.24%	<b>0.04%</b>	שיעור ההוצאה בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור
0.14%	0.14%	0.19%	0.31%	0.39%	0.36%	<b>0.06%</b>	שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור
8.88%	9.58%	13.51%	20.74%	26.93%	25.83%	<b>4.34%</b>	שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מיתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור

\*\* לרבות בגין אשראי לדיור שנבחנו לפי עומק הפיגור.

\*\*\* על בסיס שנתי.

\*\*\*\* הוצאה להפסדי אשראי, ברוטו הינה סך ההוצאה להפסדי אשראי בניטרול הקיטון בהפרשה פרטנית להפסדי אשראי וגביית חובות שנמחקו חשבונאית.

# חמשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 30 בספטמבר 2017

## טבלה 4-7: פירוט עמלות והכנסות אחרות לפי רבעונים

2016				2017			
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	
במיליוני ש"ח							
<b>עמלות</b>							
237	244	251	238	243	235	<b>235</b>	דמי ניהול חשבונות
221	205	203	208	203	183	<b>189</b>	פעילות בניירות-ערך
432	456	486	460	461	481	<b>493</b>	כרטיסי אשראי, נטו
95	54	70	57	80	49	<b>53</b>	טיפול באשראי
145	139	144	141	144	143	<b>144</b>	עמלות מעסקי מימון
177	179	195	179	171	163	<b>170</b>	עמלות אחרות
1,307	1,277	1,349	1,283	1,302	1,254	<b>1,284</b>	סך-הכל עמלות
29	42	37	52	45	63	<b>41</b>	<b>הכנסות אחרות</b>
1,336	1,319	1,386	1,335	1,347	1,317	<b>1,325</b>	סך-הכל הכנסות עמלות והכנסות ואחרות

## טבלה 5-7: פירוט רבעוני של ההוצאות התפעוליות והאחרות

2016				2017			
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	
במיליוני ש"ח							
<b>הוצאות שכר</b>							
1,114	1,083	1,007	1,166	1,138	1,104	<b>1,095</b>	שכר
109	126	135	43	112	97	<b>104</b>	מענקים ותגמול מבוסס מניית
1,223	1,209	1,142	1,209	1,250	1,201	<b>1,199</b>	סך-הכל שכר
369	394	377	390	361	374	<b>361</b>	<b>אחזקה ופחת בניינים וציוד</b>
610	639	926	1,002	606	610	<b>1,047</b>	<b>אחרות*</b>
2,202	2,242	2,445	2,601	2,217	2,185	<b>2,607</b>	סך-הכל

\* כולל סך של 110 מיליון ש"ח בגין הפסקת הפעילות בבנק הפועלים שוויץ (בשכר סך של 33 מיליון ש"ח, בפחת סך של 11 מיליון ש"ח ובהוצאות אחרות סך של 66 מיליון ש"ח).

## מחשכל תאגיד, פרטים נוספים ונספחים

ליום 30 בספטמבר 2017

### 7.2. שיעורי הכנסות והוצאות ריבית

טבלה 6-7: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית<sup>(1)</sup>

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2016			2017		
שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת <sup>(2)</sup>	שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת <sup>(2)</sup>
%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח	
<b>א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית</b>					
<b>נכסים נושאי ריבית</b>					
אשראי לציבור <sup>(3)</sup> :					
3.99%	2,397	244,095	<b>3.47%</b>	<b>2,097</b>	<b>245,165</b>
3.79%	191	20,455	<b>4.72%</b>	<b>182</b>	<b>15,678</b>
3.97%	<sup>(5)</sup> 2,588	264,550	<b>3.54%</b>	<sup>(5)</sup> <b>2,279</b>	<b>260,843</b>
אשראי לממשלות:					
2.09%	13	2,504	<b>2.44%</b>	<b>14</b>	<b>2,317</b>
-	-	248	-	-	<b>4</b>
1.90%	13	2,752	<b>2.43%</b>	<b>14</b>	<b>2,321</b>
פיקדונות בבנקים:					
1.81%	22	4,886	<b>2.48%</b>	<b>32</b>	<b>5,202</b>
(0.93%)	(6)	2,563	-	-	<b>758</b>
0.86%	16	7,449	<b>2.17%</b>	<b>32</b>	<b>5,960</b>
פיקדונות בבנקים מרכזיים:					
0.09%	9	37,930	<b>0.12%</b>	<b>13</b>	<b>45,166</b>
0.48%	17	14,051	<b>1.37%</b>	<b>43</b>	<b>12,630</b>
0.20%	26	51,981	<b>0.39%</b>	<b>56</b>	<b>57,796</b>
ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר:					
-	-	388	-	-	<b>629</b>
-	-	388	-	-	<b>629</b>
אגרות-חוב מוחזקות לפדיון וזמינות למכירה <sup>(4)</sup> :					
0.74%	89	48,001	<b>0.96%</b>	<b>128</b>	<b>53,639</b>
1.38%	27	7,860	<b>1.94%</b>	<b>26</b>	<b>5,386</b>
0.83%	116	55,861	<b>1.05%</b>	<b>154</b>	<b>59,025</b>

(1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.

(2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).

(3) לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי, לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית.

(4) מהיתרה הממוצעת של אגרות-חוב זמינות למכירה ושל אגרות-חוב למסחר נוכחה (נוספה) היתרה הממוצעת של רווחים (הפסדים) שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב למסחר וכן של רווחים (הפסדים) בגין אגרות-חוב זמינות למכירה, הכלולים בהון במסגרת רווח כולל אחר מצטבר לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017 בסך של 390 מיליוני ש"ח (30 בספטמבר 2016: 394 מיליוני ש"ח).

(5) עמלות בסך 167 מיליוני ש"ח, נכללו בהכנסות ריבית בתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017 (30 בספטמבר 2016: 149 מיליוני ש"ח).

# ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 30 בספטמבר 2017

טבלה 6-7: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית<sup>(1)</sup> (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2016			2017		
שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת <sup>(2)</sup>	שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת <sup>(2)</sup>
%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח	
<b>א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית (המשך)</b>					
<b>נכסים נושאי ריבית (המשך)</b>					
אגרות-חוב למסחר <sup>(3)</sup> :					
0.40%	8	8,096	<b>0.26%</b>	<b>4</b>	<b>6,238</b>
-	-	38	-	-	<b>80</b>
0.39%	8	8,134	<b>0.25%</b>	<b>4</b>	<b>6,318</b>
נכסים אחרים:					
-	-	152	-	-	<b>499</b>
-	-	152	-	-	<b>499</b>
2.86%	2,767	391,267	<b>2.61%</b>	<b>2,539</b>	<b>393,391</b>
-	-	15,122	-	-	<b>15,649</b>
-	-	39,763	-	-	<b>43,463</b>
-	-	446,152	-	-	<b>452,503</b>
2.04%	229	45,215	<b>2.94%</b>	<b>251</b>	<b>34,536</b>

- (1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.
- (2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).
- (3) מהיתרה הממוצעת של אגרות-חוב זמינות למכירה ושל אגרות-חוב למסחר נוכחה (נוספה) היתרה הממוצעת של רווחים (הפסדים) שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב למסחר וכן של רווחים (הפסדים) בגין אגרות-חוב זמינות למכירה, הכלולים בהון במסגרת רווח כולל אחר מצטבר לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017 בסך של 390 מיליוני ש"ח (30 בספטמבר 2016: 394 מיליוני ש"ח).
- (4) לרבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.

# מחשכל תאגיד, פרטים נוספים ונספחים

ליום 30 בספטמבר 2017

טבלה 6-7: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית<sup>(1)</sup> (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2016			2017		
שיעור הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת <sup>(2)</sup>	שיעור הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת <sup>(2)</sup>
%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח	
<b>א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית (המשך)</b>					
<b>התחייבויות נושאות ריבית</b>					
פיקדונות הציבור:					
0.47%	226	192,197	<b>0.41%</b>	<b>205</b>	<b>198,842</b>
					בישראל
0.12%	22	76,452	<b>0.04%</b>	<b>8</b>	<b>83,099</b>
					לפי דרישה
0.71%	204	115,745	<b>0.68%</b>	<b>197</b>	<b>115,743</b>
					זמן קצוב
0.76%	39	20,657	<b>0.92%</b>	<b>46</b>	<b>20,060</b>
					מחוץ לישראל
0.35%	7	8,097	<b>0.35%</b>	<b>6</b>	<b>6,957</b>
					לפי דרישה
1.02%	32	12,560	<b>1.23%</b>	<b>40</b>	<b>13,103</b>
					זמן קצוב
0.50%	265	212,854	<b>0.46%</b>	<b>251</b>	<b>218,902</b>
					סך-הכל
פיקדונות הממשלה:					
3.93%	3	310	<b>25.69%</b>	<b>1</b>	<b>17</b>
					בישראל
-	-	78	-	-	-
					מחוץ לישראל
3.13%	3	388	<b>25.69%</b>	<b>1</b>	<b>17</b>
					סך-הכל
פיקדונות מבנקים מרכזיים:					
-	-	-	-	-	-
					בישראל
-	-	-	-	-	-
					מחוץ לישראל
-	-	-	-	-	-
					סך-הכל
פיקדונות מבנקים:					
0.81%	7	3,479	<b>(0.27%)</b>	<b>(2)</b>	<b>2,955</b>
					בישראל
1.15%	2	696	<b>4.86%</b>	<b>4</b>	<b>335</b>
					מחוץ לישראל
0.87%	9	4,175	<b>0.24%</b>	<b>2</b>	<b>3,290</b>
					סך-הכל
ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר:					
-	-	-	-	-	-
					בישראל
-	-	352	<b>(0.70%)</b>	<b>(1)</b>	<b>572</b>
					מחוץ לישראל
-	-	352	<b>(0.70%)</b>	<b>(1)</b>	<b>572</b>
					סך-הכל

(1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.

(2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).

# חמשל תאג'די, פרטים נוספים ונספחים

ליום 30 בספטמבר 2017

טבלה 6-7: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית<sup>(1)</sup> (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2016			2017		
שיעור הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת <sup>(2)</sup>	שיעור הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת <sup>(2)</sup>
%		במיליוני ש"ח	%		במיליוני ש"ח
<b>א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית (המשך)</b>					
<b>התחייבויות נושאות ריבית (המשך)</b>					
אגרות-חוב:					
4.30%	366	34,573	<b>1.50%</b>	<b>108</b>	<b>29,035</b>
3.63%	13	1,450	<b>5.06%</b>	<b>14</b>	<b>1,127</b>
4.28%	379	36,023	<b>1.63%</b>	<b>122</b>	<b>30,162</b>
התחייבויות אחרות:					
-	-	31	<b>0.60%</b>	<b>1</b>	<b>665</b>
-	-	12	-	-	<b>2</b>
-	-	43	<b>0.60%</b>	<b>1</b>	<b>667</b>
1.04%	656	253,835	<b>0.59%</b>	<b>376</b>	<b>253,610</b>
-	-	117,595	-	-	<b>125,052</b>
-	-	14,514	-	-	<b>14,863</b>
-	-	25,640	-	-	<b>23,167</b>
-	-	411,584	-	-	<b>416,692</b>
-	-	34,568	-	-	<b>35,811</b>
-	-	446,152	-	-	<b>452,503</b>
1.82%	-	-	<b>2.02%</b>	-	-
תשואה נטו על נכסים נושאי ריבית <sup>(4)</sup>					
2.26%	1,936	346,052	<b>2.22%</b>	<b>1,975</b>	<b>358,855</b>
1.56%	175	45,215	<b>2.20%</b>	<b>188</b>	<b>34,536</b>
2.18%	2,111	391,267	<b>2.22%</b>	<b>2,163</b>	<b>393,391</b>
סך ההתחייבויות נושאות ריבית המיוחסות לפעילויות מחוץ לישראל					
0.93%	54	23,245	<b>1.15%</b>	<b>63</b>	<b>22,096</b>

(1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.

(2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).

(3) לרבות מכשירים נגזרים.

(4) תשואה נטו - הכנסות ריבית נטו לחלק לסך הנכסים נושאי הריבית.

# מחשכל תאגיד, פרטים נוספים ונספחים

ליום 30 בספטמבר 2017

טבלה 6-7: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית<sup>(1)</sup> (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2016			2017		
שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת <sup>(2)</sup>	שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת <sup>(2)</sup>
%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח	
<b>א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית (המשך)</b>					
<b>נכסים נושאי ריבית</b>					
אשראי לציבור <sup>(3)</sup> :					
3.62%	6,587	243,959	<b>3.78%</b>	<b>6,831</b>	<b>241,861</b>
3.67%	602	21,979	<b>4.24%</b>	<b>524</b>	<b>16,574</b>
3.62%	<sup>(5)</sup> 7,189	265,938	<b>3.81%</b>	<sup>(5)</sup> 7,355	<b>258,435</b>
אשראי לממשלות:					
2.14%	39	2,440	<b>2.36%</b>	<b>41</b>	<b>2,325</b>
(0.56%)	(1)	240	-	-	<b>14</b>
1.90%	38	2,680	<b>2.34%</b>	<b>41</b>	<b>2,339</b>
פיקדונות בבנקים:					
1.86%	59	4,244	<b>2.02%</b>	<b>89</b>	<b>5,888</b>
(0.82%)	(16)	2,601	<b>(1.56%)</b>	<b>(11)</b>	<b>936</b>
0.84%	43	6,845	<b>1.53%</b>	<b>78</b>	<b>6,824</b>
פיקדונות בבנקים מרכזיים:					
0.10%	24	32,062	<b>0.11%</b>	<b>33</b>	<b>41,796</b>
0.48%	51	14,087	<b>1.05%</b>	<b>106</b>	<b>13,518</b>
0.22%	75	46,149	<b>0.34%</b>	<b>139</b>	<b>55,314</b>
ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר:					
-	-	332	-	-	<b>401</b>
-	-	332	-	-	<b>401</b>
אגרות-חוב מוחזקות לפדיון וזמינות למכירה <sup>(4)</sup> :					
0.82%	293	47,869	<b>0.85%</b>	<b>356</b>	<b>55,581</b>
1.46%	85	7,786	<b>1.78%</b>	<b>81</b>	<b>6,074</b>
0.91%	378	55,655	<b>0.95%</b>	<b>437</b>	<b>61,655</b>

(1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.

(2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).

(3) לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי, לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית.

(4) מהיתרה הממוצעת של אגרות-חוב זמינות למכירה ושל אגרות-חוב למסחר נוכחה (נוספה) היתרה הממוצעת של רווחים (הפסדים) שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב למסחר וכן של רווחים (הפסדים) בגין אגרות-חוב זמינות למכירה, הכלולים בהן במסגרת רווח כולל אחר מצטבר לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017 בסך של 298 מיליוני ש"ח (30 בספטמבר 2016: 326 מיליוני ש"ח).

(5) עמלות בסך של 452 מיליוני ש"ח, נכללו בהכנסות ריבית בשנה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2017 (30 בספטמבר 2016: 320 מיליוני ש"ח).

# ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 30 בספטמבר 2017

טבלה 6-7: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית<sup>(1)</sup> (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2016			2017		
שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת <sup>(2)</sup>	שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת <sup>(2)</sup>
%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח	
<b>א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית (המשך)</b>					
<b>נכסים נושאי ריבית (המשך)</b>					
אגרות-חוב למסחר <sup>(3)</sup> :					
0.23%	14	8,028	<b>0.35%</b>	<b>20</b>	<b>7,542</b>
	-	100	-	-	<b>82</b>
0.23%	14	8,128	<b>0.35%</b>	<b>20</b>	<b>7,624</b>
נכסים אחרים:					
-	-	148	-	-	<b>511</b>
-	-	148	-	-	<b>511</b>
2.68%	7,737	385,875	<b>2.75%</b>	<b>8,070</b>	<b>393,103</b>
-	-	14,634	-	-	<b>15,047</b>
-	-	39,233	-	-	<b>41,233</b>
-	-	439,742	-	-	<b>449,383</b>
2.06%	721	46,793	<b>2.52%</b>	<b>700</b>	<b>37,198</b>

- (1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.
- (2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).
- (3) מהיתרה הממוצעת של אגרות-חוב זמינות למכירה ושל אגרות-חוב למסחר נוכחה (נוספה) היתרה הממוצעת של רווחים (הפסדים) שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב למסחר וכן של רווחים (הפסדים) בגין אגרות-חוב זמינות למכירה, הכלולים בהון במסגרת רווח כולל אחר מצטבר לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017 בסך של 298 מיליוני ש"ח (30 בספטמבר 2016: 326 מיליוני ש"ח).
- (4) לרבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.



# מחשכל תאגיד, פרטים נוספים ונספחים

ליום 30 בספטמבר 2017

טבלה 6-7: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית<sup>(1)</sup> (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2016			2017		
שיעור הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת <sup>(2)</sup>	שיעור הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת <sup>(2)</sup>
%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח	
<b>א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית (המשך)</b>					
<b>התחייבויות נושאות ריבית</b>					
פיקדונות הציבור:					
0.40%	570	189,817	<b>0.47%</b>	<b>692</b>	<b>196,282</b>
					בישראל
0.12%	63	72,350	<b>0.07%</b>	<b>44</b>	<b>82,789</b>
					לפי דרישה
0.58%	507	117,467	<b>0.76%</b>	<b>648</b>	<b>113,493</b>
					לזמן קצוב
0.68%	109	21,293	<b>0.96%</b>	<b>130</b>	<b>18,016</b>
					מחוץ לישראל
0.33%	22	8,889	<b>0.45%</b>	<b>24</b>	<b>7,177</b>
					לפי דרישה
0.94%	87	12,404	<b>1.31%</b>	<b>106</b>	<b>10,839</b>
					לזמן קצוב
0.43%	679	211,110	<b>0.51%</b>	<b>822</b>	<b>214,298</b>
					סך-הכל
פיקדונות הממשלה:					
3.37%	8	318	<b>3.11%</b>	<b>5</b>	<b>215</b>
					בישראל
-	-	78	-	-	-
					מחוץ לישראל
2.70%	8	396	<b>3.11%</b>	<b>5</b>	<b>215</b>
					סך-הכל
פיקדונות מבנקים מרכזיים:					
-	-	-	-	-	-
					בישראל
-	-	150	-	-	-
					מחוץ לישראל
-	-	150	-	-	-
					סך-הכל
פיקדונות מבנקים:					
0.31%	8	3,411	-	-	<b>3,041</b>
					בישראל
2.28%	14	822	<b>3.48%</b>	<b>11</b>	<b>423</b>
					מחוץ לישראל
0.69%	22	4,233	<b>0.42%</b>	<b>11</b>	<b>3,464</b>
					סך-הכל
ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר:					
-	-	-	-	-	-
					בישראל
0.45%	1	294	<b>(0.29%)</b>	<b>(1)</b>	<b>458</b>
					מחוץ לישראל
0.45%	1	294	<b>(0.29%)</b>	<b>(1)</b>	<b>458</b>
					סך-הכל

(1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.  
 (2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).

# חמשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 30 בספטמבר 2017

טבלה 6-7: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית<sup>(1)</sup> (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2016			2017		
שיעור הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת <sup>(2)</sup>	שיעור הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת <sup>(2)</sup>
%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח	
<b>א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית (המשך)</b>					
<b>התחייבויות נושאות ריבית (המשך)</b>					
אגרות-חוב:					
3.19%	811	34,031	<b>3.17%</b>	<b>718</b>	<b>30,325</b>
בישראל					
4.03%	49	1,630	<b>4.60%</b>	<b>41</b>	<b>1,195</b>
מחוץ לישראל					
3.23%	860	35,661	<b>3.22%</b>	<b>759</b>	<b>31,520</b>
סך-הכל					
התחייבויות אחרות:					
4.42%	3	91	<b>1.10%</b>	<b>4</b>	<b>487</b>
בישראל					
-	-	22	<b>34.65%</b>	<b>1</b>	<b>4</b>
מחוץ לישראל					
3.56%	3	113	<b>1.36%</b>	<b>5</b>	<b>491</b>
סך-הכל					
0.83%	1,573	251,957	<b>0.85%</b>	<b>1,601</b>	<b>250,446</b>
סך-כלל ההתחייבויות נושאות ריבית					
-	-	113,733	-	-	<b>125,748</b>
פיקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית					
-	-	14,226	-	-	<b>14,421</b>
זכאים בנין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית					
-	-	26,080	-	-	<b>23,627</b>
התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית <sup>(3)</sup>					
-	-	405,996	-	-	<b>414,242</b>
סך-כלל ההתחייבויות					
-	-	33,746	-	-	<b>35,141</b>
סך-כלל האמצעים ההוניים					
-	-	439,742	-	-	<b>449,383</b>
סך-כלל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים					
1.85%	-	-	<b>1.90%</b>	-	-
פער הריבית					
תשואה נטו על נכסים נושאי ריבית <sup>(4)</sup> :					
2.21%	5,616	339,082	<b>2.24%</b>	<b>5,951</b>	<b>355,905</b>
בישראל					
1.56%	548	46,793	<b>1.86%</b>	<b>518</b>	<b>37,198</b>
מחוץ לישראל					
2.14%	6,164	385,875	<b>2.20%</b>	<b>6,469</b>	<b>393,103</b>
סך-הכל					
סך ההתחייבויות נושאות ריבית המיוחסות					
0.95%	173	24,289	<b>1.21%</b>	<b>182</b>	<b>20,096</b>
לפעילויות מחוץ לישראל					

(1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.

(2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).

(3) לרבות מכשירים נגזרים.

(4) תשואה נטו - הכנסות ריבית נטו לחלק לסך הנכסים נושאי הריבית.

# חמשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 30 בספטמבר 2017

טבלה 6-7: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית<sup>(1)</sup> (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2016			2017		
שיעור הכנסה/הוצאה	הכנסות/הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת <sup>(2)</sup>	שיעור הכנסה/הוצאה	הכנסות/הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת <sup>(2)</sup>
%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח	
<b>ב. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית – מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל</b>					
<b>מטבע ישראלי לא-צמוד</b>					
2.74%	1,793	264,833	<b>2.79%</b>	<b>1,894</b>	<b>274,023</b>
					סך נכסים נושאי ריבית
(0.35%)	(136)	154,310	<b>(0.32%)</b>	<b>(124)</b>	<b>154,164</b>
					סך התחייבויות נושאות ריבית
2.39%	-	-	<b>2.47%</b>	-	-
					פער הריבית
<b>מטבע ישראלי צמוד למדד</b>					
4.62%	556	48,946	<b>1.34%</b>	<b>154</b>	<b>46,107</b>
					סך נכסים נושאי ריבית
(4.03%)	(412)	41,456	<b>(0.90%)</b>	<b>(84)</b>	<b>37,377</b>
					סך התחייבויות נושאות ריבית
0.59%	-	-	<b>0.44%</b>	-	-
					פער הריבית
<b>מטבע-חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע-חוץ)</b>					
2.36%	189	32,273	<b>2.50%</b>	<b>240</b>	<b>38,725</b>
					סך נכסים נושאי ריבית
(0.62%)	(54)	34,824	<b>(1.05%)</b>	<b>(105)</b>	<b>39,973</b>
					סך התחייבויות נושאות ריבית
1.74%	-	-	<b>1.45%</b>	-	-
					פער הריבית
<b>סך פעילות בישראל</b>					
2.97%	2,538	346,052	<b>2.57%</b>	<b>2,288</b>	<b>358,855</b>
					סך נכסים נושאי ריבית
(1.05%)	(602)	230,590	<b>(0.54%)</b>	<b>(313)</b>	<b>231,514</b>
					סך התחייבויות נושאות ריבית
1.92%	-	-	<b>2.03%</b>	-	-
					פער הריבית

(1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.  
 (2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).

# חמשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 30 בספטמבר 2017

טבלה 6-7: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית<sup>(1)</sup> (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2016			2017		
שיעור הכנסה/הוצאה (הוצאה)	הכנסות/הוצאות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת <sup>(2)</sup>	שיעור הכנסה/הוצאה (הוצאה)	הכנסות/הוצאות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת <sup>(2)</sup>
%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח	
<b>ב. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית – מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל (המשך)</b>					
<b>מטבע ישראלי לא-צמוד</b>					
2.79%	5,333	255,925	<b>2.74%</b>	<b>5,559</b>	<b>271,367</b>
					סך נכסים נושאי ריבית
(0.35%)	(398)	151,566	<b>(0.34%)</b>	<b>(392)</b>	<b>152,682</b>
					סך התחייבויות נושאות ריבית
2.44%	-	-	<b>2.40%</b>	-	-
					פער הריבית
<b>מטבע ישראלי צמוד למדד</b>					
2.97%	1,109	49,970	<b>3.31%</b>	<b>1,146</b>	<b>46,409</b>
					סך נכסים נושאי ריבית
(2.77%)	(855)	41,300	<b>(2.70%)</b>	<b>(761)</b>	<b>37,719</b>
					סך התחייבויות נושאות ריבית
0.20%	-	-	<b>0.61%</b>	-	-
					פער הריבית
<b>מטבע-חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע-חוץ)</b>					
2.31%	574	33,187	<b>2.33%</b>	<b>665</b>	<b>38,129</b>
					סך נכסים נושאי ריבית
(0.56%)	(147)	34,802	<b>(0.89%)</b>	<b>(266)</b>	<b>39,949</b>
					סך התחייבויות נושאות ריבית
1.75%	-	-	<b>1.44%</b>	-	-
					פער הריבית
<b>סך פעילות בישראל</b>					
2.77%	7,016	339,082	<b>2.77%</b>	<b>7,370</b>	<b>355,905</b>
					סך נכסים נושאי ריבית
(0.82%)	(1,400)	227,668	<b>(0.82%)</b>	<b>(1,419)</b>	<b>230,350</b>
					סך התחייבויות נושאות ריבית
1.95%	-	-	<b>1.95%</b>	-	-
					פער הריבית

(1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.

(2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).

# מחשול תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 30 בספטמבר 2017

טבלה 6-7: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית<sup>(1)</sup> (המשך)

תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017 לעומת תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016			שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017 לעומת שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016		
שינוי נטו	גידול (קיטון) בגלל שינוי <sup>(2)</sup>		שינוי נטו	גידול (קיטון) בגלל שינוי <sup>(2)</sup>	
	מחיר	כמות		מחיר	כמות
במיליוני ש"ח					
<b>ג. ניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית</b>					
<b>נכסים נושאי ריבית</b>					
אשראי לציבור:					
244	303	(59)	(300)	(309)	9
בישראל					
(78)	93	(171)	(9)	46	(55)
מחוץ לישראל					
166	396	(230)	(309)	(263)	(46)
סך-הכל					
נכסים נושאי ריבית אחרים:					
110	21	89	50	30	20
בישראל					
57	93	(36)	31	53	(22)
מחוץ לישראל					
167	114	53	81	83	(2)
סך-הכל					
333	510	(177)	(228)	(180)	(48)
סך-כל הכנסות הריבית					
<b>התחייבויות נושאות ריבית</b>					
פיקדונות הציבור:					
122	99	23	(21)	(28)	7
בישראל					
21	45	(24)	7	8	(1)
מחוץ לישראל					
143	144	(1)	(14)	(20)	6
סך-הכל					
התחייבויות נושאות ריבית אחרות:					
(103)	(22)	(81)	(268)	(249)	(19)
בישראל					
(12)	11	(23)	2	7	(5)
מחוץ לישראל					
(115)	(11)	(104)	(266)	(242)	(24)
סך-הכל					
28	133	(105)	(280)	(262)	(18)
סך-כל הוצאות הריבית					
305	377	(72)	52	82	(30)
סך-כל הכנסות הריבית פחות הוצאות הריבית					

(1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.

(2) השינוי המיוחס לשינוי בחומר מחושב על-ידי הכפלת הכמות הישנה בשינוי במחיר.

## אגרת-חוב

נייר ערך המהווה תעודת התחייבות לתשלום חוב, ובו הבטחה של המנפיק לשלם למחזיק האגרת את הקרן שהונפקה בתוספת תשלומי ריבית/קופון, במועדים קבועים או בהתקיים תנאי מסוים. זהו מכשיר פיננסי שבאמצעותו הממשלה ופירמות יכולות ללוות כסף מהציבור.

## אובליגו

חבות כוללת. סך ההתחייבויות של הלקוח לבנק.

## אופציה

חוזה בין שני צדדים (כותב האופציה ורוכש האופציה). כותב האופציה מעניק לרוכש האופציה זכות לרכוש או למכור נכס כלשהו תמורת מחיר קבוע מראש, בדרייך במועד קבוע מראש.

## איגום

גיוס הון חוץ-בנקאי על-ידי גוף פיננסי באמצעות אגרות-חוב מיוחדות, המתבצע על-ידי רכישת מצרף של תזרימים צפויים, שקובצו יחד (בפעולת איגום - Pooling) והפכו לניירות-ערך, הניתנים להנפקה.

## אשראי חוץ-מאזני

התקשרויות למתן אשראי וערבויות (לא כולל מכשירים נגזרים).

## באזל

**באזל 2 / באזל 3** - תקנות לניהול הסיכונים של הבנקים שנקבעו על-ידי ועדת באזל, העוסקת בפיקוח ובקביעת סטנדרטים לפיקוח על בנקים בעולם.

## הון פיקוחי

ההון הפיקוחי מורכב משני רבדים: הון רוברד 1 והון רוברד 2, כהגדרתם בהוראת ניהול בנקאי תקין 202.

## הון רוברד 1

הון על בסיס מתמשך (going-concern capital) כולל הון עצמי רוברד 1 והון רוברד 1 נוסף. כהגדרתם בהוראת ניהול בנקאי תקין 202.

## הון רוברד 2

הון בחדלות פירעון כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין 202.

## חבות

כמשמעותה בהוראה 313 להוראות ניהול בנקאי תקין.

## חוב

זכות חוזית לקבל כסף לפי דרישה או במועדים קבועים או הניתנים לקביעה, אשר מוכרת ככס במאזן של התאגיד הבנקאי (לדוגמה פיקדונות בבנקים, אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, אשראי לציבור, אשראי לממשלה, וכו'). חובות אינם כוללים פיקדונות בבנק ישראל ואינם כוללים נכסים בגין מכשירים נגזרים.

## חוב מותנה בביטחון

חוב שפירעונו צפוי להתבצע באופן בלעדי מתוך הביטחון, ואין מקורות זמינים ומהימנים אחרים לפירעונו.

## כתבי התחייבות נדחים

כתבי התחייבות שהזכויות לפיהם נדחות מפני תביעותיהם של כל הנושים האחרים של התאגיד הבנקאי, למעט כתבי התחייבות אחרים ומאותו סוג.

## מדד המחירים לצרכן

מדד המתפרסם על-ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, ומודד את השינויים החודשיים במחירי מוצרים ושירותים, המהווים את "סל הצריכה" של משפחה ממוצעת.

## מח"מ

משך חיים ממוצע - הממוצע המשוקלל של זמן פירעון הקרן ותשלומי הריבית של האגרת.

## מכשיר נגזר

מכשיר פיננסי או חוזה עתידי שערכו נגזר מערכו של נכס בסיס כלשהו ושקיים שוק במסגרתו ניתן לקבוע את שווי.

## מכשיר פיננסי

מכשיר פיננסי הוא כל חוזה היוצר נכס פיננסי בישות אחת והתחייבות פיננסית או מכשיר הוני בישות אחרת.

## מניות פנטום

מכשיר התחייבותי המעניק תגמול במזומן המבוסס על שווי מניית החברה וזאת ללא הזכאות לקבל מניה בפועל.

## מניות רדומות

מניות המוחזקות במישרין על-ידי החברה עצמה. ממניות אלה נשללו הזכויות בהון ובהצבעה בחברה.

## מרווח Bid-Ask

המרווח בין מחיר הרכישה ומחיר המכירה המוצעים. זהו למעשה ההבדל בין המחיר הגבוה ביותר שקונה מוכן לשלם עבור נכס והמחיר הנמוך ביותר בו מוכר מוכן למכור אותו.

## נגזר OTC

Over the counter - מכשיר נגזר מסוג שמוסדות פיננסיים מתקשרים לגביו במהלך העסקים הרגיל ושקיים שוק במסגרתו ניתן לקבוע את שווי.

## ניהול המשכיות עסקית

גישה כלל-ארגונית הכוללת קווי מדיניות, תקנים ונהלים שתכליתם לשמור על קיומו של הבנק כישות פיננסית פעילה ואיתנה, ויכולתו להמשיך ולספק שירות מיטבי ללקוחותיו גם בעיתות חירום ושיבושים תפעוליים משמעותיים.

## סינדיקציה

עסקה שבה מספר מלווים חולקים מתן הלוואה ללווה יחיד, אך כל מלווה מעמיד הלוואה בסכום מסוים ללווה ויש לו את הזכות להיפרע ממנו. לעיתים קרובות, קבוצות של מלווים מממנות יחד אותן הלוואות כאשר הסכום שהועמד גדול יותר מהנכונות של מלווה יחיד כלשהו להלוות.

## פיקדונות לזמן קצוב

פיקדונות בהם למפקיד אין זכות וגם הוא אינו מורשה למשוך מהם במשך 6 ימים, לכל הפחות מיום ההפקדה.

## פיקדונות לפי דרישה

פיקדון שאינו פיקדון לזמן קצוב.

## שוק פעיל

שוק בו עסקות בנכס או בהתחייבות מתקיימות בתדירות ובנפח מספיקים על מנת לספק מידע על התמחור על בסיס שוטף.

## שעת חירום

תקופת הפעלת מערך משק לשעת חירום בהתאם להחלטת הממשלה הכרזה על מצב מיוחד בעורף או הכרזת המפקח על שעת חירום.

## תאגיד עזר

תאגיד שאינו עצמו תאגיד בנקאי שעיסוקיו הם רק בתחום הפעולה המותר לתאגיד בנקאי השולט בו, למעט עיסוקים שהתייחדו לתאגידים בנקאיים בהתאם לחוק.

## B2B

Business To Business - פעילות עסקית של מכירת מוצר או מתן שירותים של ארגון אחד לארגון שני.

## B2C

Business To Consumer - פעילות עסקית אשר בה מוכרים מוצרים או מספקים שירותים לצרכן הסופי.

## B.O.T

Build Operate Transfer - הסדר מימון פרויקטים ציבוריים בו גוף פרטי מקבל זיכיון מגוף ציבורי כדי לממן, לתכנן, לבנות ולהפעיל מתקן ציבורי לתקופה קצובה בסופה עוברת הבעלות על הפרויקט לממשלה.

## CVA

Credit Valuation Adjustment - חישוב סיכון האשראי בנגזרים משקף את תוחלת ההפסד הצפוי לבנק במקרה בו הצד הנגדי לעסקה יגיע למצב של כשל אשראי.

## Dodd-Frank

Dodd-Frank Act - תקנות פדרליות בארצות-הברית שאושרו בקונגרס ב-2010 במטרה להגביר את היציבות, השקיפות והיעילות במערכת הפיננסית בארצות-הברית ובפרט בשוק נגזרי ה-OTC. מכוח תקנות אלו הוקמו גופים ממשלתיים שתפקידם לפקח, לאכוף ולעקוב אחר הביצועים של גופים פיננסיים גדולים.

## EMIR

European Market Infrastructure Regulation - רגולציה של האיחוד האירופי אשר אומצה בשנת 2012 במטרה להגביר את היציבות, השקיפות והיעילות בשווקי הנגזרים באיחוד האירופי, ובפרט בשוק נגזרי ה-OTC.

## FATCA

Foreign Accounts Tax Compliance Act - חוק אמריקאי הנועד לשיפור אכיפת המס, קובע כי גופים פיננסיים מחוץ לארצות-הברית חייבים בדיווח לרשות המס האמריקאית על חשבונות המנוהלים אצלם ושייכים למי שחייב בדיווח גם אם הוא לא תושב ארצות-הברית.

## FDIC

Federal Deposit Insurance Corporation - התאגיד האמריקאי הפדרלי לביטוח פיקדונות.

## GRI

Global Reporting Initiative - תקן בינ"ל לדיווח בתחום הקיימות והאחריות התאגידית.

## ICAAP

Internal Capital Adequacy Assessment Process - תהליך פנימי להערכת הלימות ההון ולקביעת האסטרטגיה להבטחת הלימות ההון של תאגידים בנקאיים. תהליך זה נועד להבטיח כי יוחזק על-ידי התאגידים הבנקאיים הון הולם שיתמוך בכל הסיכונים הגלומים בעסקיהם, וכן שיפותחו וינקטו על ידם תהליכים נאותים לניהול הסיכונים. התהליך משלב, בין היתר, קביעה של יעדי הון, תהליכי תכנון הון ובחינת מצב ההון במגוון תרחישי קיצון.

## LDC

Less Developed Country - ארצות המסווגות על-ידי הבנק העולמי כבעלות הכנסה נמוכה או בינונית.

## LTV

Loan To Value Ratio - היחס בין סכום ההלוואה (לרבות מסגרת מאושרת שטרם נוצלה), לבין שווי הנכס המשועבד (לפי חלקו של התאגיד הבנקאי בשעבוד).

## Middle Market

פעילות מסחרית המבוצעת עם עסקים בינוניים, לרוב בארצות-הברית.

## MTM

Mark to Market - שערך של מכשיר נגזר בהתבסס על ציטוטים של מחירי שוק בשווקים רלוונטיים, ובהעדרם בהתבסס על שיטות הערכה חלופיות.

## NPL

Non Performing Loan - אשראי פגום שאינו צובר ריבית.

## VaR

Value at Risk - מודל סטטיסטי מקובל לכימות סיכוני שוק. המודל מעריך, על בסיס נתונים היסטוריים את ההפסד המירבי הצפוי בגין פוזיציה מסוימת או תיק מסוים, עבור אופק זמן ורמת מובהקות מוגדרים.

## VOLCKER

Volcker Rule - חוק וולקר הוא דבר חקיקה אמריקאי החל על תאגידים בנקאיים מסוימים וכולל איסורים והגבלות הנוגעים לפעילות מסחר נוסטרו (proprietary trading) ולפעילות השקעה ו/או מתן חסות בקרנות מכוסות (covered funds) כהגדרתן בחוק וולקר.

**א**

**איגון** 246,141,137,135,101,29

**אשראי לציבור** 57,48,47,46,45,44,43,42,41,40,39,21,18,12,8  
 ,164,162,158,154,150,146,117,116,115,114,113,100,96,92,87  
 ,178,177,176,175,174,173,172,171,170,169,168,167,166,165  
 ,192,191,190,189,188,187,186,185,184,183,182,181,180,179  
 ,225,223,222,221,219,218,217,216,215,214,196,195,194,193  
 246,245,239,235,233,230,228

**ג**

**גידור** ,140,139,138,137,136,106,105,104,103,101,100,91,61,20  
 141

**ד**

**דיבינדק** 206,205,204,124,101,97,95,94,93,36,26,25,12,8

**ה**

**הון מניות** 95,94,93,28

**הלבנת הון** 76

**הלוואות לרדור** ,61,48,47,46,45,44,43,38,32,31,30,29,22,21,8  
 ,164,162,160,158,156,154,152,150,148,146,144,115,114,113,62  
 ,211,193,189,188,176,175,174,173,172,171,168,167,166,165  
 221,220,217,216,215,214  
**הליכים משפטיים** 134,78,76,7  
**הפרשה פרטנית להפסדי אשראי** 179,178,177  
**הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי** 233,18

**ו**

**ועדת שטרומ** 207,79

**ז**

**זכויות עובדים** 123,122,121,120,119,96,87

**ח**

**חובות פגומים** ,146,115,114,113,99,57,54,53,52,42,40,39,12,11  
 ,183,182,181,180,179,178,177,175,174,173,162,158,154,150  
 239,235,193,187,186,185,184

**ח**

**מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה** ,167,166,165,164,87,37,36,24  
 217,215,214,211,168  
**מגזרי פעילות פיקוחיים** ,152,150,148,146,144,87,32,31,30,8,7  
 162,160,158,156,154  
**מדינות זרות** 23  
**מדיניות חשבונאית** 98  
**מימון ממונף** 64,63,8  
**מינוף** 131,130,129,128,127,126,125,124,87,29,11,8  
**מסגרות אשראי** 189,22

**נ**

**נגזרים** ,68,66,64,58,57,51,48,47,46,45,44,43,34,25,22,17,16,8  
 ,142,141,140,139,138,137,136,129,102,101,100,96,92,87,72,70  
 ,202,201,200,199,198,197,196,195,194,193,192,191,190,143  
 ,240,239,238,237,236,235,232,230,229,223,206,205,204,203  
 246,245,244,243,242,241  
**נזילות** 135,131,76,75,56,55,38,26,11,8,7  
**ניירות-ערך** ,46,45,44,43,38,36,28,24,23,21,20,16,12,11,10,8  
 ,109,108,107,106,105,104,103,100,97,96,92,91,87,57,52,48,47  
 ,174,173,172,171,170,169,132,129,115,114,113,112,111,110  
 ,190,188,187,186,185,184,183,182,181,180,179,178,177,175  
 ,235,213,203,202,201,199,198,197,196,195,194,193,192,191  
 246,241,239,237  
**נכסים אחרים** ,170,169,115,114,113,96,92,48,47,46,45,44,43,29  
 ,185,184,183,182,181,180,179,178,177,175,174,173,172,171  
 240,236,192,191,190,188,187,186  
**נכסי סיכון** 162,158,154,150,146,125,29,27

**ס**

**סייבר** 13

**סיכון אשראי** ,46,45,44,43,42,41,39,38,29,27,23,22,18,12,8,7  
 ,117,116,115,114,100,99,87,59,58,57,54,53,52,51,50,49,48,47  
 ,179,178,177,176,175,174,173,172,171,170,169,143,142,125  
 233,223,218,189,188,187,186,185,184,183,182,181,180  
**סיכונים אחרים** 38,13  
**סיכון מוניטין** 78,77,38,13,7  
**סיכון מימון** 75  
**סיכון נזילות** 75,38,11,7  
**סיכון סביבתי** 77,7  
**סיכון ריבית** 64,38,26  
**סיכון שוק** 64,38,29,8,7  
**סיכון תפעולי** 125,76,38,29,27,7



**ע**

**עמלות** 8, 11, 12, 16, 18, 19, 30, 31, 32, 90, 133, 144, 148, 152, 156,  
160, 164, 165, 166, 167, 168, 211, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 221,  
222, 223, 225, 228, 230, 234, 235, 236, 239  
**ענפי משק** 8, 21, 22, 24, 45, 47, 48, 49, 51, 57

**פ**

**פיקדונות הציבור** 12, 21, 24, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 37, 87, 92, 100, 118,  
146, 150, 154, 158, 162, 164, 165, 166, 167, 168, 190, 191, 192, 194,  
195, 196, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 222, 223, 224, 225, 226,  
230, 231, 237, 238, 241, 242, 245

**ר**

**רווח למניה** 90, 99

**ש**

**שווי הוגן** 17, 20, 25, 28, 64, 65, 66, 68, 70, 72, 74, 87, 91, 102, 103, 104,  
105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 120, 137, 139, 141, 142, 143,  
190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203,  
204, 205, 206, 207, 232

**ת**

**תגמול** 119, 122, 246  
**תיק למסחר** 23  
**תשלום מבוסס מניית** 93, 94, 95, 96